

Это цифровая коиия книги, хранящейся для иотомков на библиотечных иолках, ирежде чем ее отсканировали сотрудники комиании Google в рамках ироекта, цель которого - сделать книги со всего мира достуиными через Интернет.

Прошло достаточно много времени для того, чтобы срок действия авторских ирав на эту книгу истек, и она иерешла в свободный достуи. Книга иереходит в свободный достуи, если на нее не были иоданы авторские ирава или срок действия авторских ирав истек. Переход книги в свободный достуи в разных странах осуществляется ио-разному. Книги, иерешедшие в свободный достуи, это наш ключ к ирошлому, к богатствам истории и культуры, а также к знаниям, которые часто трудно найти.

В этом файле сохранятся все иометки, иримечания и другие заииси, существующие в оригинальном издании, как наиоминание о том долгом иути, который книга ирошла от издателя до библиотеки и в конечном итоге до Bac.

Правила использования

Комиания Google гордится тем, что сотрудничает с библиотеками, чтобы иеревести книги, иерешедшие в свободный достуи, в цифровой формат и сделать их широкодостуиными. Книги, иерешедшие в свободный достуи, иринадлежат обществу, а мы лишь хранители этого достояния. Тем не менее, эти книги достаточно дорого стоят, иоэтому, чтобы и в дальнейшем иредоставлять этот ресурс, мы иредириняли некоторые действия, иредотвращающие коммерческое исиользование книг, в том числе установив технические ограничения на автоматические заиросы.

Мы также иросим Вас о следующем.

• Не исиользуйте файлы в коммерческих целях.

Мы разработали ирограмму Поиск книг Google для всех иользователей, иоэтому исиользуйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.

• Не отиравляйте автоматические заиросы.

Не отиравляйте в систему Google автоматические заиросы любого вида. Если Вы занимаетесь изучением систем машинного иеревода, оитического расиознавания символов или других областей, где достуи к большому количеству текста может оказаться иолезным, свяжитесь с нами. Для этих целей мы рекомендуем исиользовать материалы, иерешедшие в свободный достуи.

• Не удаляйте атрибуты Google.

В каждом файле есть "водяной знак" Google. Он иозволяет иользователям узнать об этом ироекте и иомогает им найти доиолнительные материалы ири иомощи ирограммы Поиск книг Google. Не удаляйте его.

• Делайте это законно.

Независимо от того, что Вы исиользуйте, не забудьте ироверить законность своих действий, за которые Вы несете иолную ответственность. Не думайте, что если книга иерешла в свободный достуи в США, то ее на этом основании могут исиользовать читатели из других стран. Условия для иерехода книги в свободный достуи в разных странах различны, иоэтому нет единых иравил, иозволяющих оиределить, можно ли в оиределенном случае исиользовать оиределенную книгу. Не думайте, что если книга иоявилась в Поиске книг Google, то ее можно исиользовать как угодно и где угодно. Наказание за нарушение авторских ирав может быть очень серьезным.

О программе Поиск кпиг Google

Миссия Google состоит в том, чтобы организовать мировую информацию и сделать ее всесторонне достуиной и иолезной. Программа Поиск книг Google иомогает иользователям найти книги со всего мира, а авторам и издателям - новых читателей. Полнотекстовый иоиск ио этой книге можно выиолнить на странице http://books.google.com/

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + Keep it legal Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Library of Princeton University

The Mrs. J. O. H. Pitney Collection of International Law and Aiplomacy

629 795 . 2₈

. . .

·

, 1

•

~ . . • . . •

.

.

Digitized by Google -

•

. , • •

СБОРНИКЪ

ДОГОВОРОВЪ РОССІИ СЪ КИТАЕМЪ.

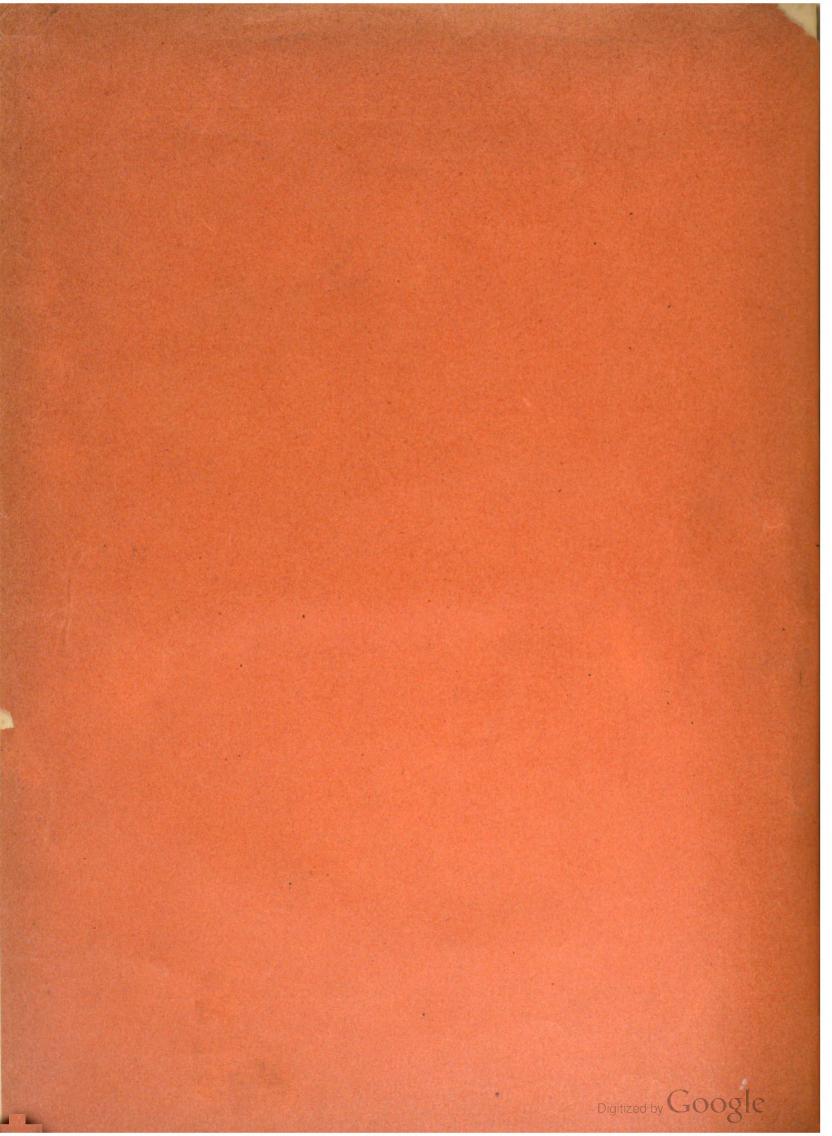
1689—1881 гг.

ИЗДАНІЕ МИНИСТЕРСТВА ИНОСТРАННЫХЪ ДЪЛЪ.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.

типографія императорской академіи наукъ. Вас. Остр., 9 л., № 12. 1889.

PECITED IN ROSSIA

COLLECTION of Agreements of Russia with China. 1689-1881. Published by the Ministry of Foreign Affairs. St.Petersburg, 1889.

Sbornik dogovoýov Rossii s Kitaem. 1689-1881.

Price \$7.50

Russia. Ministerstro inostrannykh diel

СБОРНИКЪ

ДОГОВОРОВЪ РОССИИ СЪ КИТАЕМЪ.

1689—1881 гг.

ИЗДАНІЕ МИНИСТЕРСТВА ИНОСТРАННЫХЪ ДЪЛЪ.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.

типографія императорской академіи наукъ. Вас. Остр. 9 л., № 12.

1889.

Jan B 30 - 486

Digitized by Google

Вслѣдствіе совершеннаго истощенія всѣхъ предшествовавшихъ изданій договоровъ нашихъ съ Китаемъ, главные начальники пограничныхъ съ этою страною областей нашихъ стали обращаться въ послѣднее время въ Министерство Иностранныхъ Дѣлъ съ представленіями о новомъ изданіи означенныхъ договоровъ, въ справкахъ съ коими нерѣдко нуждаются наши пограничныя власти.

Принявъ на себя заботы по удовлетворенію этой насущной потребности, Азіятскій Департаментъ не могъ упустить изъ виду, что во всѣхъ предшествовавшихъ изданіяхъ помѣщенъ былъ лишь русскій текстъ русско-китайскихъ договоровъ и что тексты китайскіе, манджурскіе и монгольскіе, не были ни разу изданы и потому оставались почти недоступными для спеціалистовъ, посвѣтившихъ себя изученію Китая.

Такимъ образомъ настоящее изданіе было предпринято съ цѣлію одновременно удовлетворить, какъ потребностямъ нашей пограничной администраціи и дипломатическаго представительства, такъ и справедливымъ вожделененіямъ спеціалистовъ, труды коихъ по изученію Китая должны все болѣе и болѣе интересовать русское общество въ виду постепеннаго развитія сношеній нашихъ съ этою страною.

Какъ восточные, такъ и русскій и латинскій тексты договоровъ напечатаны съ копій, списанныхъ съ подлинниковъ, хранящихся въ архивахъ Министерства Ино-

FU Oi T

O'truy Bolan 7.50

- 19-31

M

691535

странныхъ Дѣлъ, при чемъ въ русскомъ и латинскомъ текстахъ сохранена орфографія подлинниковъ.

Въ настоящій "Сборникъ" не вошли лишь договоры и акты, спеціально касающіеся разграниченія. Ими возможно пользоваться лишь при пособіи спеціальныхъ картъ разграниченія, каковыя не могли быть включены въ это изданіе.

Позднѣйшіе договоры, начиная съ Кульджинскаго, заключеннаго 25 іюля 1851 г., снабжены французскими переводами, съ цѣлію сдѣлать "Сборникъ" доступнымъ и для иностранцевъ.

Нерчинскій договоръ 27-го Августа 1689 года.

*) Божіею милостію Великихъ Государей, Царей и Великихъ Князей Іоанна Алекс бевича, Петра Алекс бевича, всея Великія и Малыя и Бълыя Россіи Самодержцевъ и многихъ Государствъ и Земель Восточныхъ и Западныхъ и Съверныхъ отчичей и дъдичей и **) Наслъдниковъ и Государей и Обладателей, Ихъ Царского Величества великіе и полномочные послы Ближней Окольничей и Намъстникъ Брянской, Оедоръ Алексъевичь Головинъ, Стольникъ и Намъстникъ Елатомской, Іванъ Остафьевичь Власовъ, Діякъ Семенъ Корницкой, будучи на посольскихъ съёздахъ

***) Sancti Sinarum Imperatoris mandato missi ad determinandos limites Magnates.

Som Go Tu Praetorianorum militum praefectus interioris palatii Palatinus, Imperii consiliarius etc.

Tum Que Cam interioris palatii palatinus, primi ordinis comes, Imperialis vexilli dominus, Imperatoris avunculus etc.

Lam Tan vnius etiam vexilli dominus

Pam Tarcha item vnius vexilli dominus

1

Digitized by Google /

Sap so circa Sagalien Vla aliasque terras generalis exercituum praefectus

Ma La vnius vexilli praefectus

Вента стороннихъ судбища другой судья и протчіе Божіею милостію великихъ Государей Царей и Великихъ

^{*)} Списокъ съ договору каковъ постановилъ бояринъ Өедоръ Алексѣевичь Головинъ Китайского Хана съ послы Сумгута совѣтникомъ съ товарыщи на сьѣздѣ на рубѣже близъ Нерчинска 7197-го году. (Подлинный списокъ хранится въ Архивѣ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ).

^{**)} Въ полнонъ Собрании Законовъ (Т. III стр. 31) въ текстъ договора буквы и не находится.

^{***)} Въ договорномъ письмъ латинскимъ же языкомъ каково писалъ езунть отъ всликнаъ кнтайскихъ нословъ написано:

Святаго Хинскаго Імператора указомъ выславы на ограниченія рубежей вельможа Самгута надворныхъ войскъ начальникъ внутреннія палаты воевода Царства Совётникъ.

Тумкемкамъ внутреннія полаты воевода перваго чину Князь Императорскаго Знамени Господинъ и Імператорскій дядя.

Лянтамъ такожде одного Знамени Господивъ Памтарха, такожде одного Знамени Господивъ Сапсу около Сагаливъ Уля и прочихъ земель Генеральный войскъ начальникъ, Маля одного знамени начальникъ.

близъ Нерчинска великихъ азіацкихъ странъ повелителя монарха самовластнъйшаго межъ премудрейшими вельможи богдойскими, закона управителя. дёль общества народа Китайского хра-

Wen Ta exterorum tribunalis alter praeses et caeteri una cum missis.

Dei gratia magnorum dominatorum Tzarum Magnorumque Ducum Ioannis Alexiewicz, Petri нителя и славы, настоящаго Богдойского и Ки- Alexiewicz totius magnae ac parvae, nec non albae

Князей Іодина Алексъевича Петра Алексъевича всеа Великія и Малыя и Бълыя Россіи самодержцевъ и многихъ Государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и съверныхъ отчичей и дъдичей и наслъдниковъ и Государей и обладателей съ великими и полномочными ихъ Царскаго Величества послы съ ближнимъ окольничимъ и намъстникомъ Брянскимъ Өедоромъ Алексеевичсмъ Головинымъ, съ стольникомъ и наместникомъ Елатонскимъ съ Іоаномъ Остафьевичемъ Власовымъ, съ дьякомъ Семеномъ Корницкимъ, году Камги 28 жаркаго знія нареченнаго 7 мъсяца дня 24-го близъ города Нипковъ (Нерчинска) совокуплены тако.

Ръчка реченная Горбица которые ръки Черная по татарски Урумъ вареченны близъ приналежитъ и въ ръку Сагалинъ Уля (Амуръ) впадаетъ, рубежъ между обоими Государствы постановить. Такожде отъ вершины Опокв иля горы каменныя, которая лежить надъ устьемъ нареченные ръки Горбицы, и по вершинахъ тоя горы даже до моря обоихъ Государствъ державу тако предълить, яко всъмъ ръканъ малымъ и великимъ, которыя съ полудневыя стороны тоя рѣки въ рѣку Сагаливъ Уля (Амуръ) впадаютъ, быти подъ Государствомъ Синискаго владънія; такожде всъмъ землямъ и ръкамъ, которые съ другой стороны тоя горы на полнощь идутъ, подъ Россійскимъ Государствомъ во владћніи быть, обаче тако яко всћиљ впадающимљ въ море ръкамљ и землямљ, которые суть въ срединѣ промежду рћки Уди и протягненымъ горъ вмъсто рубежей означенныхъ нынѣ неразграниченнымъ оставати. О сихъ же посяѣ по возвращении пословъ всякаго въ Царства свои подлинно разсудивъ и явленно познавъ, или листами или чрезъ посланцовъ ограничено будетъ. Такожде ръка реченная Аргунь, которая такожде впредь речевную ръку Сагалинъ (Амуръ) Уля впадаеть, рубежь постановить тако, что всёмь землямь, которые суть съ полудневые стороны, къ Синійскому владънію приналежати; такожде встьмъ, которые суть съ полунощные стороны реченной ржки въ устьъ ръчки реченныя Мерерки построенные суть, на сторону полунощную пренесенныя будуть. Острогъ или крипость на мъстъ нареченномъ Якса (Албазинъ) отъ русскихъ построенной до основанія разоренъ будетъ, и всъ тамо живущіе Россійскаго Государства поданные со всёми своими коего ни есть припасу вещи въ землю Россійскаго Государства переведены будуть, и за сіе разграниченные рубежи для какіе ни есть вины обоихъ Государствъ промышленные люди преходить будуть; аще же единъ или два подлаго чина люди за поставленные сія рубежи для промысловъ или для разбоевъ бродити будутъ, въ тотъ часъ въ желѣза окованные отведены будутъ къ начальникомъ обоихъ Государствъ тъхъ земель. Аще же десять или пятнадцать вмъсто собрався и вооруживъ или промышлять станутъ, или другаго Государства людей убивать или грабить, о сихъ отнесено будетъ къ Государемъ обоихъ Государствъ, и вси въ томъ виноватые головною казнію казнены будуть, а войны того ради не всчинать.

Что ни дълалося прежде, въчнымъ забвеніемъ успокоится отъ сего дни, въ которомъ между обоими Государствы сей въчный миръ совъстію подтвержденъ будеть, ни сдинаго впредь бъглецы изъ одного въ другое Государство приняты будутъ, но окованы въ тотъ часъ отведены будутъ, ниже войны для какихъ ни есть преступокъ такихъ людей всчинать, ниже крови проливать для ради нынъ утвержденные любви и постановленія въчнаго; коего ни есть чину люди грамоты профзжие съ собою носяще свободно вступати будутъ въ Царство обоихъ Государствъ, и тамо продавать и покупать будутъ, что кому надобно заемнымъ торгомъ.

По будущимъ между обоихъ Государствъ вельможами съёздахъ и разобравъ всѣ о рубсжахъ статьи обоихъ Государствъ и миръ установивъ и вѣчную пріязнь сотворивъ, аще сіе призначенные статьи совершенно соблюдены будутъ, ни единаго свыше того заблужденія мѣсто будетъ.

Супротивъ сихъ договорами великихъ пословъ постановленныхъ о рубежахъ обоихъ Государствъ стать, аще его Богдыханову Высочеству угодно будеть постановити на рубежахъ какје признаки, и на нихъ написать сіи статьи то поставляется на произволение Богдыханова Высочества.

И таковожъ письмо и на Манзюцкомъ языкъ сказали езуиты, что написано слово въ слово таковожъ, каково написано и на латинскомъ языкъ; а подлинно ль то письмо на Манзюцкомъ языкъ написано равно съ письмомъ латинскаго языка, и того великимъ и полномочнымъ посломъ вѣдать не почему, потому что въ Даурскихъ острогахъ и толмача манзюцкаго языка, не токмо переводчика, не сыскано.

По листамъ скрѣпа секретаря Өедора Протопопова.

(Переводъ этотъ приложенъ къ подлинному списку.)

тайского Бугдыханова Высочества съ великими послы Самгута, Надворныхъ войскъ съ начальникомъ и внутреннія полаты съ воеводою Царства совѣтникомъ, да съ Тумке-Камомъ*)внутренніяжъ полаты съ воеводою первого чину Княземъ и Ханского Знамени съ Господиномъ и ханскимъ дядею Іламтомъ, одногожъ знамени Господиномъ и протчими постановили и сими договорными статьями утвердили:

Рѣка, имянемъ Горбица, которая впадаетъ, идучи въ низъ, въ рѣку Шилку, съ лѣвые стороны, близъ рѣки Черной, рубѣжъ между обоими Государствы постановить; такожде отъ вершины тоя рѣки каменными горами, которые начинаются отъ той вершины рѣки и по самымъ тѣхъ горъ вершинамъ, даже до моря протягненными **) обоихъ Государствъ державу тако раздѣлить, яко всѣмъ рѣкамъ малымъ или великимъ, которые съ полудневные стороны съ ихъ горъ впадаютъ въ рѣку Амуръ, быти подъ владѣніемъ Хинского Государства; такожде всѣмъ рѣкамъ, которые съ

1.

Russiae Monarcharum, multorumque dominiorum ac terrarum Orientalium, Occidentalium ac Septemtrionalium, Prognatorum Haeredum, ac Successorum, dominatorum ac possessorum

3

Magnis ac plenipotentibus Suae Tzareae Majestatis Legatis Proximo Okolnitio ac locitenente Branski Theodoro Alexiewicz Golovin dapifero ac locitenente Iélatomski, Ioanne Eustahievicz Wlasoph Cancellario Simeone Cornitski

Anno Cam Hi 28^{-°} crocei serpentis dicto 7^{-se} Lunae die 24 prope oppidum Nipchou congregati tum ad coercendam et reprimendam insolentiam eorum inferioris notae venatorum hominum, qui extra proprios limites, sive venabundi, sive se mutuo occidentes, sive depraedantes, sive perturbationes aut tumultus quoscumque commoventes pro suo arbitrio excurrunt, tum ad limites inter utrumque Imperium Sinicum videlicet et Ruthenicum claré ac perspicué determinandos ac constituendos, tum denique ad pacem perpetuam stabiliendam aeternumque foedus percutiendum, sequentia puncta ex mutuo consensu statuimus ac determinavimus.

1.

Rivulus nomine Kerbichi, qui rivo Chorna Tartaricé Vrum dicto proximus adjacet et fluvium Sagalien Vla influit, limites inter utrumque Imperium constituet. Item a vertice rupis seu montis lapidei, qui est supra dicti rivuli Kerbichi fontem et originem et per ipsa huius montis cacumina usque ad mare, utriusque Imperii ditionem ita dividet, ut omnes terrae et fluvii sive parvi sive magni qui a meridionali huius montis parte in fluvium Sagalien Vla influunt sint sub Imperii Sinici dominio, omnes terrae vero et omnes rivi qui ex altera montis parte ad Borealem plagam vergunt

1*

^{*)} Въ полномъ Соб. Свода Законовъ напечатано вмъсто да съ Тумке Камомъ — Дастумке Камомъ.

^{**)} Въ полномъ Соб. Св. Зак. «протязненныхъ».

подъ державою Царского Величества Россійского Государства, прочїежъ рѣки, которые лежать въ средине межъ рѣкою Удью подъ Россїйского Государства владѣнїемъ и межъ ограниченными горами, которые содержатца близъ Амура владѣнїя Хинского Государства и впадають въ море и всякія земли посреди сущія межъ тою вышепомянутою рѣкою Удью и межъ горами, которые до границы надлежать, не ограничены нынѣ да пребывають, понеже на оны земли заграничение великїе и полномочные послы, не имѣюще указу Царского Величества, отлагають неограничены до иного благополучного времени, въ которомъ при возвращении съ обоихъ сторонъ пословъ Царское Величество изволить и Бугдыханово Высочество похочеть о томъ обослатися послы или посланники любительными пересылки, и тогда или чрезъ грамоты или чрезъ пословъ тые назначенные неограниченные земли покойными и пристойными случаи успокоити и разграничить могутъ.

2.

Такожде рѣка реченная Аргунъ, которая въ рѣку Амуръ впадаетъ, границу постановить тако яко всемъ землямъ, которые суть стороны лѣвые идучи тою рѣкою до самыхъ вершинъ подъ владѣнїемъ Хинского Хана да содержутца, правая сторона такожде всѣ земли да содержатца въ сторонѣ Царского Величества Россїйского Государства и всѣ строенїе съ полудневые стороны той рѣки Аргуни снесть на другую сторону тояжъ рѣки.

другія стороны тьхъ горъ идутъ, тымъ быти | sub Ruthenici Imperii dominio remaneant ita tamen, ut quicunque fluvii in mare influunt et quaecumque terrae sunt intermediae inter fluvium Vdi et seriem montium pro limitibus designatam prointerim indeterminatae relinquantur. De his autem post uniuscuiusque Imperii legatorum in proprium regnum reditum rité examinatis et clare cognitis vel per legatos vel per litteras postea determinabitur. Item fluvius nomine Ergon qui etiam supra dictum fluvium Sagalien Vla influit, limites ita constituet, ut omnes terrae quae sunt ex parte meridionali ad Sinicum, quae vero sunt ex parte boreali, ad Ruthenicum Imperium pertineant: et omnes aedes quae ex parte dicti fluminis meridionali in faucibus fluvii nomine Meyrelke extructae sunt ad littus boreale transferentur.

4

2.

Arx seu fortalitia in loco nomine Yagsa a Russis extructa funditus eruetur ac destructur. Omnesque illam incolentes Rutheni Imperii subditi cum omnibus suis cuiuscumque generis rebus in Russi Imperii terras deducentur.

Atque extra hos limites determinatos nullam ob causam utriusque Imperii venatores transibunt.

Quod si unus aut duo inferioris notae homines extra hos statutos limites vel venabundi, vel latrocinaturi divagabuntur, statim in vincula coniecti ad illarum terrarum constitutos in utroque Imperio Praefectos deducentur, qui cognitam illorum culpam debitâ poenâ mulctabunt: Si vero ad decem aut quindecim simul congregati et armis instructi, aut venabuntur, aut alterius Imperii homines occident, aut depraedabuntur de hoc ad uni-

3.

Городъ Албазинъ, которой построенъ былъ съ стороны Царского Величества, разорить до основанія и тамо пребывающіе люди со всеми при нихъ будущими воинскими и иными припасы да изведены будутъ въ сторону Царского Величества и нималого убытку или какихъ малыхъ вещей отъ нихъ тамо оставлено будетъ.

4.

Бѣглецы, которые до сего мирного постановленїя какъ съ стороны Царского Величества, такъ и съ стороны Бугдыханова Высочества были: и тѣмъ перебѣщикамъ быть въ обоихъ сторонахъ безрозмѣнно; а которые послѣ сего постановленного миру перебѣгати будутъ и такихъ бѣглецовъ безвсякаго умедленїя отсылати съ обоихъ сторонъ беззамедленїя къ пограничнымъ воеводамъ.

5.

Какимъ либо ниесть людемъ съ проѣзжими грамотами изъ обоихъ сторонъ для нынѣшнїе начатые дружбы для своихъ дѣлъ въ обоихъ сторонахъ прїѣзжати и отъѣзжати до обоихъ Государствъ добровольно и покупать и продавать что имъ надобно да повелѣно будетъ.

6.

Прежде будущіе какіе ниесть ссоры межъ порубѣжными жители до сего постановленного миру были для какихъ промысловъ обоихъ Государствъ промышленные люди преходити будутъ и разбои или убивство учинятъ, и такихъ людей поимавъ присылати въ тѣ стороны, изъ которыхъ они бу-

uscuiusque Imperii Imperatores referetur, omnesque huius criminis rei capitali poenâ mulctabuntur, nec bellum propter quoscumque particularium hominum excessus suscitabitur, aut sanguinis effusio procurabitur.

3.

Quaecumque prius acta sunt, cuiuscumque generis sint, aeternâ oblivione sopiantur. Ab eo die quo inter utrumque Imperium haec aeterna pax iurata fuerit, nulli in posterum ex altero Imperio transfugae in alterum Imperium admittentur: sed in vincula coniecti statim reducentur.

4.

Quicumque veró Rutheni Imperii subditi in Sinico et quicumque Sinici Imperii in Ruthenico nunc sunt, in eodem statu relinquantur.

5.

Propter nunc contractam amicitiam atque aeternum foedus stabilitum, cuiuscumque generis homines litteras patentes iteneris sui afferentes, licité accedent ad regna utriusque dominii, ibique vendent et ement quaecumque ipsis videbuntur necessaria mutuo commercio.

6.

Concilio inter utriusque Imperii legatos celebrato, et omnibus utriusque Regni limitum contentionibus diremptis, paceque stabilitâ, et aeterno amicitiae foedere percusso, si hae omnes determinatae conditiones rité observabuntur, nullus erit amplius perturbationi locus.

дуть въ порубѣжные городы къ воеводамъ, а амъ за то чинить казнь жестокую; будеть же соединясь многолюдствомъ и учинять такое*) вышеписанное воровство, и такихъ своевольниковъ, переловя, отсылать къ порубѣжнымъ воеводамъ, а имъ за то чинить смертная казнь; а войны и кровопролитїя съ обоихъ сторонъ для такихъ притчинъ и за самые пограничныхъ людей преступки не всчинать, а о такихъ ссорахъ писать изъ которые стороны то воровство будетъ обоихъ сторонъ къ Государемъ и розрывати тѣ ссоры любительными посольскими пересылки.

Противу сихъ постановленныхъ о границѣ посольскими договоры статей, естли похочетъ Бугдыханово Высочество поставить отъ себя при границахъ для памяти какїе признаки, и подписать на нихъ сїн статьи, и то отдаемъ мы на волю Бугдыханова Высочества. Данъ при границахъ Царского Величества въ Даурской землѣ лѣта 7197-го Августа 27-го дня.

Таковожъ письмо руки Андрея Бѣлобоцкого написано и на латинскомъ языкѣ.

Скрѣпа по листамъ секретаря Өедора Протопопова.

Съ подлинною копїею читалъ переводчикъ Оома Розановъ.

Ex utraque parte hujus foederis conditiones scripto mandabuntur, duplexque exemplar huic conforme sigillo munitum sibi invicem tradent magni utriusque Imperii legati.

Demum et iuxta hoc idem exemplar eaedem conditiones Sinico Ruthenico et latino idiomate lapidibus incidentur, qui lapides in utriusque Imperii limitibus in perpetuum ac aeternum monumentum erigentur.

Datum apud Nipchou anno Cam Hi 28⁻⁰ 7⁻¹⁰ Lunae die 24.

*) Въ полномъ Собр. Св. Законовъ «какое».

Маньчжурскій тексть Нерчинскаго договора 27-го августа 1689 года.

あろう ちょよくもう よくろう ل) المحدسريون زيبين حار حامة محمقور المسحلال or anti omerica مخلوب بعداء الميثر ولكس معكد محمر فعو) D D D ₹ } **Heading** オイションのの ف محتر المحتور ب イター Į くっ しっち الر امل متكمهم ميدر المنيل لمر عد ð Ł and a ser je starter and the starter and ちのううちょく بجتبو ميلايد وسا مستهو بيمس え みろう まちと 乳 الملال فالمعلى مسمحاتان مراعيا حكسي المعايق، عاص حسي I An うちんてい しょう のろうちんく うっち よもちちちてな عنز، بدوعمو ، وشر 101 منجسا ، ساسا ، سامه مسحتل لممهم あん シチン オシ ا المجنوبا るくろ 野 くうちょう - Ser ダイ

المن المتعرف السليلاس المتلا المتا المتعاريات المترا عملام المترا المترا والمعود المستلال المترا ا لتق الميرا، استلبها الخلا عنا مخاميميدا المفيا قديرا فار منيذا المفدر، منابراه مندا بتق الميمرا، بنا بسيلا ، واخرا معمما المميموا م المعسار المحمم في معمد المتحدلينيين المعينين المعدينين المحتمد المعتد المعد المعالية المعالمة المعرب المعرف المعرفية المعتمي المعتمان المعتمان المعتم م فر عفدتهم الميفا م الميرمانا المتيزم منترا فر الميما الميفا م الميرما المفارا ميسا فر مسا مجا عا معدر، ترم ترم غير عا فجنها المرام، مر يا ف ریلولیل ویلر ویک میتر محصلان کار ویلد بیرمندر ، کلار دیرک تصور مولی ردایدر ، المحفور في ميسهد ويغيد يمو بخرشيم سعف مكرب سيبيشار المجا مجا مجلاسيم ويد ويسير في ريو مجيروم ويتم ، السمير محور والم على المعد من المعد من ومير وميسر في رييق معمد فيمور و يعليمير محفير، مييو ميد في ميسي 北北天前 بسيلام والجل علم معمولا م يميتانل سوم مسل في أتق عسم الله والجل זיבורבידיל זלבניאבאשל י סישאל ניאבל מטיבטליל לאיבאאליויי الجرا مصيحافية المرسما ، سلما عام سلم ، خرا الموتر عنا وملمغرا، في الر، ولكرا ختليزه عنام م المستناك وللدى سابير عما ومملكم معمدا ، وي وي ولايون ميلال والوال المولي الموالي الموالي الموالي الموالي الموالي الموالي الموالية موالية الموالية الموالييية المواليية الموالية الموالية الموالي موالية الموالية المولي

بدق المعرار المنيل محمد منا المعد المعد المعالية المعدي معارد المراجع المعالية المعالي بقى يمتيم ، خذ فيم المحركة المحددة المحتلجة المعالم فالم عشق المعلى المعلى بدق المعرار الجرا معيده والله المعتار في الموترا المحمد المعالية المحمد المحم ليق يهتدر، مجلى ستيين ييسهمهم لاتيلالحتى سيولى بمستيق بمستك محلسهم المعليل في المراجع المعدمة في استدى المصور والحواراء ريا يسلام شيايلا شويا بمثيلوم مسيم مولا يهوي الموري ومعدي ومهديون المحدد المعدي الم وب يا ، الله علي بقد المراجمة المراجمة المراجمة المراجمة المراجمة المراجمة المتار خورا أعمال الموند المروسلير الموارد واسراء المعالم المرامة المراجع م المراجع المرح المرحي المراحع المرحي ممرحمع المرحمع المرحمع المرحمع مف يرها الم المحالي المحالية محالية المحالية محالية محاليمحالية محاليية محالية محالية محالي محالية محالية محالية فمخ عنا ولاجة معمضان يميتاته معمص فمغ عد ولاجة عندود فمغر و يميتانا موعلينويك ورعلى ميممل يينل يسل وك تر له ويلاسير والعيهم ويهم حمر وتدرش حيريز مكرين بريبون الميتان دوييو ووشر ممحمهم فالمولان عميه سيعك مبتمل، فحسيراتوا كنهاخوا، تخليلوا شوا موالالار توشاليوا كولاليا فلعلانا بمعاليليا كركلاء بولايون معلويسم عمين المحيل المعمير فار الملاقيس المحفاظ אהאר איברטורו " منوع سما معهده، ميو جدم معدا معلما عليل معتار وأله معوليا ومسالات المخليليا

10 بخراً جنية ، مويد منوسل ميرم المع المعدا، ورا المعند من المعد المعال ا المعتر و وحمل، معمر بعثور د وحمل، المحتق بعثور وحمل، معدد، عبر، عبر المراهم المعاد مدرم المدار فالوا" معامد موخ المعمر والمعمر معالم المعمر معمد المعمر المعمر المعمر المعمر المعمر المعمر المعمر المعمر والمعمر المعمر المعم متلاقحده المغدة المعددية عالياهم نستهره، ميكن ستندن يمهدينياب المحرر للغلي المولال المجلو المجلام الموليالا するへか。 くるず فالز بولا المعلمة المرامة المستثمر د بملار مسطال يند عمر د ممتحمهم وبوب مسيني ومصرب يعدد همعم رمعيد ولكس معلام ماجدر " くまちいんかく チノノきりょう きえちのう Печать Амурскаго цзянъ цзюня

Буринскій трактать 20 Августа 1727 г.

*) Россійского Імперїя чрезвычайной посланникъ и полномочной Министръ Штатской дѣйствителной совѣтникъ Ільлирійской графъ Сава Владиславичь.

Срединного Імперїя съ совѣтникомъ и генераломъ, правителемъ государьственнымъ, Ханскимъ зятемъ Цыренъ Ваномъ.

Надъ стольниками началникомъ съ Дарїамбою Бесыгою.

Военного приказу съ Асханемою **) Тулешинымъ.

Согласилися обоихъ Імперій о разграниченье земли, и границу утвердили.

Съ сѣверной стороны на рѣчкѣ Кяхтѣ караулное строенїе Россїйского Імперїя, съ полуденной стороны на сопкѣ Орогойтѣ караулной знакъ Срединного Імперїя. ***) Russici Imperii Extraordinarius Ablegatus, et Plenipotentiarius Minister, Actualis Status Consiliarius, Illiiricus Comes Sabba Vladislavich, et

Sinensis Imperii Consiliarius, ac Generalis Dominii Director Haneus Gener Cziren Van,

Primarius inter Cubicularios Doriambà Besiiga, ac Bellici Tribunalis Ashanamà (Secundarius Praeses) Tulescin, insimul convenerunt in disterminatione utriusque Imperii Terrarum, Limitesque stabiliverunt: videlicèt.

Ex parte septentrionali in Rivulo Kjahta vigiliarum aedes Russorum Imperii, ex parte autèm meridianâ in Colle Orogoitù excubiale signum Sinarum Imperii;

Inter has vigilias et signum terra dividenda est per medium, et in medio primum signum dis-

**) Въ Полномъ Собраніи Свод. Законовъ Асхальемою.

***) Таковъ данъ на латинскомъ азыкъ съ Россійской стороны въ Китайскую сторону, (приписка къ латинскому тексту, хранящемуся въ Архивъ Министерства Иностранныхъ Дълъ).

2*

^{*)} По хранящемуся въ Архивъ Министерства Иностранныхъ Дъ́лъ списку, при коемъ приложены переводъ съ Манджурского и Монгольского языковъ, латинскій текстъ и копія съ Монгольского текста трактата, скрѣпленные переводчикомъ Розановымъ и Секретаремъ Посольства Иваномъ Глазуновымъ. Ореографія списка отличается отъ ореографіи Полного Собранія Свода Законовъ.

Между тёми карауломъ и маякомъ землю раздёлить пополамъ. Насрединѣ первой знакъ разграниченья поставить. И тутъ имѣетъ обоихъ странъ пограничное купечество быть.

Оттуды въ обѣ *) стороны для учиненїя границы Коммисаровъ послать.

Починая на лёвую сторону поверху сопки Бургутейской крайней къ полудню, и по хрепту до караула Керанского.

Съ Керанского караула Чиктай Арахудара до Ара хадаинъ усу противъ тѣхъ четырехъ карауловъ и маяковъ прямо неболшая часть рѣки Чикою граница да будетъ.

Отъ Ара хадаинъ усу до Убуръ хадаинъ усу до караулу и маяку.

Отъ Убуръ хадаинъ усу до Цаганъ ола **) Мунгалскихъ карауловъ и маяковъ Россійского Імперїя подданныхъ людей владѣнье. И Срединного Імперїя Мунгалскїе караулы и знаки, земли всѣ какъ здѣсь раздѣлили на Кяхтѣ, такимъ образомъ промежъ ими пустую землю равномѣрно раздѣлить.

Ежели Россійскихъ подданныхъ людей владёнья въ близости какіе сопки, хрепты и рѣки есть, тѣ сопки, хрепты и рѣки за границу причесть.

Ежели близъ Мунгалскихъ карауловъ и маяковъ какїе сопки, хрепты, и рѣки есть и оные такожъ за границу причесть.

А гдѣ сопокъ, хрептовъ, и рѣкъ нѣтъ, а прилегли степи, посрединѣ равномѣрно раздѣлить, знаки поставить и за границу причесть.

Отъ Цаганъ ола ***) отъ караулного маяку до Аргуни рѣки до берегу караулы и маяки Мунгалские по за карауломъ и маякомъ, въ близости, которые люди поѣдутъ согласясь знаки поставятъ и за границу причесть. terminationis ponere; ibique debet esse Limitaneum Commercium utriusque partis:

Illac in utramque partem ad constituendos Limites Commissarii mittendi incipiendo à parte Laevâ è vertice Collis Burgutaei extremi ad meridiem, et pèr crepidinem montium usquè ad Vigilias Keranenses.

E Vigiliis Keranensibus Ciktai Arà-hudarà, usque ad Arà-hadain Usù versus illas quatuor Vigilias et Signa recta Lineâ non magna pars iuxtà fluvium Cikoja debet esse Limes:

Ab Arà-hadain usù usque ad Ubur hadain usù ad Vigilias, et ad Signum.

Ab Ubur hadain Usù usque ad Czagan Ola, Mungalas excubias, et Signa terrae omnes vacuae intermediae inter possessiones subditorum Russici Imperii, et inter Vigilias, et Signa Sinensis Imperii aequanimiter dividantur inter se eo modo, quo divisae sunt illae hìc in Kjahta.

Si fuerint propè subiectos Russicae Dominationis Colles, crepidines, aùt fluvii prò Limite accipiendi sunt;

Si è conversò propè Mungalas excubias Colles fuerint, Crepidines, aùt fluvii, hi pari modo prò Limite accipiendi:

Ubi verò Colles non sunt, Crepinines, aùt fluvii, sed Deserta contigerint, haec per medium dividenda, ibi Signa ponenda, proque Limite censenda sunt:

A zagan Ola Vigiliarum Signo usque ad Arguni fluvii ripam Vigiliae, et Signa Mungala sunt, propè has Vigilias, et Signa homines, qui mittuntur inter se convenientes signa ponant, et prò Limite habeant.

A parte verò dexterà incipiendo è primo Signo posito inter Kjahta et Orogoitù Limites sunto per Orogoit ola, Tiimen Kudzuin, Biciktù Hos-

^{*)} Въ Полномъ Соб. Св. Зак. обън.

^{**)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Цагакъ Осса.

^{***)} Пол. Соб. Св. Зак. Цагакъ Осса.

Въ правую сторону починая отъ первого знаку, которой между Кяхтою и Орогойту граница да будетъ чрезъ Орогойтъ ола, Тыменъ кудзуйнъ *), Бичикту хошегу, Булесогу оло, Куку челотуйнъ, Хонгоръ обо, Янхоръ ола, Богосунъ ама, Гундзанъ ола, Хутурайту ола **), Кукунъ наругу, Бугуту дабага, Удынъ дзойнъ норугу, Дошиту дабага, Кысыныкту дабага, Гурби дабага, Нукуту дабага Ергикъ таргакъ тайга ***), Торосъ дабага, Кынзе меде, Хонинъ дабага ****), Кемъ кемчикъ бомъ, Шабина дабага.

По вершинѣ тѣхъ хрептовъ держатся и по срединѣ раздѣлить и за границу причесть. Между ими поперегъкакие хрепты, и рѣки прилегли, хрепты и рѣки пополамъ пересѣчь и равномѣрно раздѣлить.

По всему вышеписанному разграниченью отъ Шабина дабага до Аргуни сѣверная сторона Россійскому Імперїю да будетъ. А полуденная сторона Срединному Імперїю да будетъ.

Земли, рѣки, и знаки имянно написать въ ландкарту ввѣсти, и писмами обоихъ Імперїй посланные люди межъ себя размѣнятца, и привесть къ своимъ началникомъ.

Между утвержденіемъ границы обоихъ Імперій, ежели вновь малые незнающіе люди воровски закочевали и внутри юрты поставили, буде такіе есть, подлинно розыскать, всякъ въ свою сторону да переведетъ.

Обоихъ Імперій люди, которые кочевьями помѣшались, буде такїе есть, праведно и подлинно разсмотритъ, каждой къ себѣ своихъ внутрь да разберетъ и установитъ, чтобъ граница равномѣрно чиста была.

Урянхи въ которую сторону платятъ по пяти соболей ясаку, въ той сторонѣ да останутца, и впредь да платятъ.

cegù, Bulesotù olo, Kukù Celotuin, Hongor obò, Janhor ola, Bugosun Ama, Gundzan ola, Hutù gaitù ola, Kukun Narugù, Bugutù Dabagà, Udiin Dzoin Norugù, Doscitù Dabagà, Kiisiiniktu Dabagà, Gurbì Dabagà, Nukutù Dabagà, Ergik Targak Taigà, Toros Dabagà, Kiinze Mede, Honin Dabagà, Kem Kemcik Bom, Sciabinà Dabagà.

Per Cacumina eorundem crepidinum pergendo per medium dividere, proque Limite accipere; intèr illa autem si quae crepidines, aùt fluvii interiaceant, crepidines, et fluvios per medium secare, aequanimiterque dividere.

Juxtà supradictam finium disterminationem a Sciabinà Dabagà ad Argunum usque borealis pars Russici Imperii sit, meridionalis verò pars sit Sinensis Imperii.

Terrae, fluvii, Signaque nominatim describantur, in mappam delineantur, sibique utriusque Imperii Missi homines ad invicèm tradant exemplaria ad proprios Principales aferenda.

In firmandis Limitibus utriusque Imperii si recentèr infimae conditionis inscii homines furtim stationes suas acceperint, intusque tabernacula sua posuerint, exquirendi sunt, si reverà eiusmodi homines reperiantur tuncque suos quisque ad propria reducat.

Utriusque Imperii homines, qui promiscuo stationibus commixti sunt (quandoquidem eiusmodi reperiantur) aequè certèque advertere: quisque ad se proprios reducat, eficiatque ùt finis aequanimiter mundus remaneat.

Urjanhi in parte, in quâ solvunt vectigal quinarum sobellarum, permaneant, in posterumque solvant: Ab Urjanhis verò, qui pendebant utrique parti sobellam, à die, quâ Limes constitutus fue-

^{*)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Кудзушкъ.

^{**)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Хутурокту.

^{***)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Тарганъ.

^{****)} Въ Пол. Соб. Св. Зак. Кынзе Медхонинъ Дабага.

А которые Урянхи платили въ обѣ стороны по соболю, съ которого дни граница установитца, впредь неспрашивать вѣчно. И тако договорясь утвердили.

Проектъ послѣдней данной отъ посла Россійского въ Пекинѣ Марта 21-го дня, а по лунѣ втораго мѣсяца сего году, состоявшейся въ десяти пунктахъ, а пограничный одиннатцатый пунктъ. Все что въ десяти пунктахъ написано, о томъ въ Пекинѣ соглашенось и къ тѣмъ десяти пунктомъ и сей пограничной договоръ вънесетца, и въ Пекинѣ имѣетъ быть закрѣплено и печатью утвержено, и сюды для размѣненїя привесть. И тогда полной договоръ въ одиннатцати пунктахъ состоявшейся силу свою имѣть можетъ.

Сей договоръ отъ обоихъ странъ закрѣиленъ руками, и размѣнялись при рѣчкѣ Бурѣ лѣта господия 1727-го Августа мѣсяца 20-го дня.

Подъ подлиннымъ при размѣненїи подписано тако.

Печать. Графъ Сава Владиславичь.

Секретарь Посолства Іванъ Глазуновъ.

Съ копіею читалъ переводчикъ Оома Розановъ.

Proiecti postremi dati a Legato Russorum Pekini die 21 Martii, Sinicè autèm Lunâ secunda huius anni, consistentis in decem punctis (ommisso undecimo puncto Limitum) quidquid in eisdem decem punctis scriptum, conventum est Pekini; ad eadem decem puncta haec quoque de limitibus constitutis inseratur, omneque Pekini firmandum erit, sigilloque muniendum, hùc postmodùm remittendum ad invicèm permuttandum; et tunc plena conventio in undecim punctis consistens vim suam habere potest.

Istam conventionem ex utraque parte propria manu subscriptam sibi invicem tradiderunt apud rivulum Burram anno Domini 1727 die 20 Augusti.

Маньчжурскій тексть Буринскаго договора 20-го августа 1727 года. عاميديوي يعتمر بالمتعاليهم المتساريكما لمستأ ليملعن ينكما كسا عديدهد المع للحفال المع المحياليون المع المعمر ومهمة وي عصار خيس مسال ميتار محصير وعلى حير بلايد ميتار برايا وله ممتعموني 「う ろう ろう」 ようちょう、 ようよう ちれっ のかの もりっちっ しょく سيدر د بدريهم ومهد خليف في مشهد للمدر ملكم الجز الملاقينين للمل ملكم عل لمع ، المعرم، المر المو المعرار عوه ولا والم المعام اللو المعيد الموالي المولي المعيد المعالية المحالية محالية محالي عرص يو المين ، را الما الم بهه به به من من من من المعلم المعلم المعلم المحمد المعلم المحمد المعلم المحمد المعلم المحمد بلغده، منا غيز ميز ، محمونهم منا ، ب، مغربا أعموا ، منعدا أسعدا لللك مر م ع: وداميز معمولا أعيفر د سكور د هو، معسهدهو عفلوفا على يعد جيد ميشفون ، جاريفيايو ₹ い て こく どうちっちう ו ששותריוי ישאמו ושאבו ט אנטי Ĵ ちちが まちく デノモデ ممتدمهير، لكنتكق うまい 502

16 حنكروب يعليم لا والمعالية المعور المعاد المعار المعيد المعيد المعند المعند المعند المعند المعالية المعاد المعام المعاد المع الفين المحيد المن عن المسلم المحيل م المحالية الملحول من المحالي المحلول المحيل المحيل من المحيل ا مف مينغين رمرسم عميروف على ومحمد المر المراحية والمراد معلم و والمعليل المحلول المرابق الميتور ما معلام المبتال، الميل المستار الملك المحار المستار المعار في متعا الملاسل متلمل، ملاحسيستها متلحل، اله د المايون، فيهموه ميوسيل، موغير حوب الميدون مطرحوه منوستر، راينيرهو منوسير، المتحدود ميوسير، توريغو ميوسير المزيم ملحسيراً المتخدم منيا المحارم يستر المعارم ميمور مالح الم المفا حلم مند المن المرغان المفلايش مع ميلافين متير مجهون الكشفى مسيهدهو، مراجع جم المع المغيش ميد الخاصيف، فيحييهيه سيدر، جل عيممعو، الهريمي معه، كمريمي سيدر، هر سريدر، صبيتا، معيده متحسيل، رسيا تميوا، مقدر متحسيل، ريوا ريسيد في معيد المر الحيدة في مهمسهم حذارور عن المحميلية (الما حينفير متير المجرد المحدس لاينتزيك فكالا والمتعالى والمعار فلا فلكان والمعار فالمعار في متعار والمحارب المفارد الملم فكر الله يتهر فالرد في فلكر المبينيوف الل الما المناخب المع تحرين الملغور المحص المحتار الملتال في المحمد المعتر المعتر المعتر المعتر المعتر المعتر المحمد المحتر المحمد مجازا متدجهم محا عد عابدجازا معدد ولاو معسهدهو سيدر، حدور اعمهم د وحدشفو

سدامتها مرساروا معالم والمعم وسا والمراحل المع المعيان والمعياق المعالية المحالية م مختلامه فيموا عذا محفاتاً، هامه بلام في معدما فيوا عذا محفاتاً، موا مسجم م وحملها حمد المراحد، المتعدد وينه وينه الموالا المعا والاند، الجر متعرف والمعالية المعالية م المعالية محمالية معالية معالية معالية معالية معالية معالية معالي أتسر أسينا عنا أجلنهته مستحمصها خيرا الميراد وسدرا عناء المزا منيه مصيحمها هف مندله المالية المعدد، منهم منه المع المع المعدد منهم منهم المعدد الم منوسير على لليفيز وللدل مبير عبر الملاعير، سفو للرب ول ير في يغمريييز مخدد بعقيس بعقود، حجر بعثور مسمعس بعثيير حلاجمة واخبر والمتحوين المعلان المعادين المتدر والمتعام المعالية المعال متتحرم عالمحرم منيتا أكابتل م هفي عسيد هانه محفره، منوا برأم عوا المفعوا الموا المرك المديمة المحمد المعلى الم المال المعلم الم الدلائهم ومستعلمون وحد المغربور المتقرد والمعوري والمعلقات المتعامية المحالية المحد المعلية المحالية محالية المحالية المحالية محالية محالية محالية المحالية محالية محالي المحسبسيليز جيابهلايا فلعل بحنق لالفماليين فلاعمك لينه لينه ختبر لا مجيف فالإلكيني المرك كيند المراجعة المحتال المحتال المعالي المحالية ال ستنبيز جالار، المتراح حق شيميش جاليان فلتان ولتان والعمايين والاعمان والأن والم التحديم في سعديليز تسدد، مخر مصليص إدريغيد ممتعميهم، معلاد ميمر معد المشر

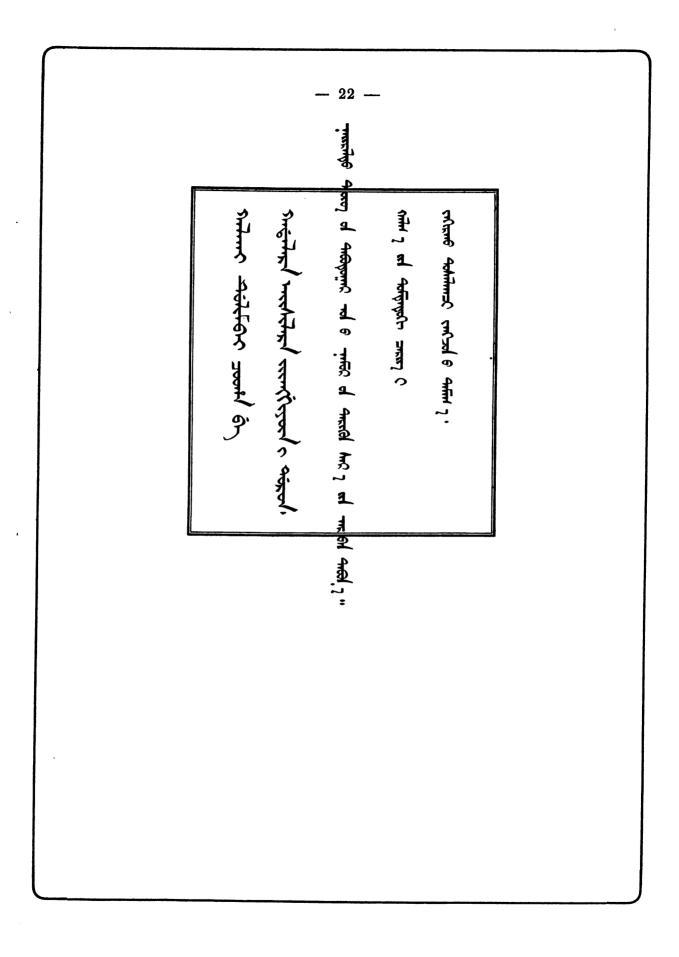
18 -مهربلابها معلى ميسير بالما ف المين عود محصور . عصب ميسير د السير الوا عطامان . يد يعني معلا المسير الما عطامان رسيم المع جميفيشورد عنعدان دريدس بمهيستن مسكسم عنكروم عصبر فر سعيلهم سمامتها ميسرانيما د مغمما " دس محط و حسيس ۲ ..

Монгольскій тексть Буринскаго договора 20-го августа 1727 года.

میشام وستم و مجاسب در سریم داسم و معدی هر اندم دسا ، مدین که عدسا، دریا دریست کا عدید سروم ویا سریا، عدیا و محسو و سرم و سروم معیابور ، حدم و وستم و دریا عدید سروم ویا سریا، عدیا و دس ا سال و سروم معیابو و دسم به و بنعشو ای عدیا و ویدم و درما اسال و محسوف وسا و دسم به و بنعشو ای محمو و یدم و سال و موسان ، سوم ومرا و دسم به و بنعشو ای معیار و یدم و سال و موسان ، سوم ومر و دسم به و بنعشو ای معیار و یدم و سال و موسان ، سوم ومر و دسم به و بندا و محما معیار و یدم و سال و موسان ، سوم ومرا و دسم با و محما م معیار و یدم و سال ما موسان میشو و در . موما و دسا به مدی بارد معیار و یدم و سال ما موسان ، موسو و محما و سال مو محما و محما مو معیار و یدم و سال ما موسان ، موسو و یدم و محما و محما و محما و محما و معیار و محما و معمار ، مو موسو ، معیار و محما و محما و محما و محما و معیار ریم و محما ، مو موسو ، معاور و محما و محما و محما و محما و معیار ریم و محمار ما موسو ، معاور معیار و محما و محما و محما و محما و معمار و محما و مومار ، با معیار ، معاور محما و محما و محما و محما و محما و محمار و محما و محمار ، معاور معام و محمار محما و	8*
--	----

20 موليسه هدم و هيستو ، معدد ولا ا حدمد هدم و هيستو. ستلا مواو حصر الم معمر المحمدينام وتعديو ، ددما مو مدمو. دس المصفنتسق بمتعمر هو. بعدي يعدم والمحدفو ليفلغ لمترن ليهمد. بيهمد وي يدز الأ شوعو لمحمس ولامعد الأ فمفصيعو ري were seed worth when and so were and the most series a presence of the second second and the marine . معودستسط. شا هدهم معودسيس هد يبوشر عبوس عا مع مدقنم هو هدهيم. ميضا د ولا عا ملاه دمتمعم هو هدمصبر سسيم سعدتم دهم هر هرورور سسيم سعتم دممرد مميكسم مذو سرميمتم سمير فيسط عمريهن برهيرين ريدس عو مصمعتكو رمدين رمشجيم هو رب مهيريت عيويسيس محصر أ معر دس في فيشسو . محسمتهو هسملا ما سيرا، بمحدرشام مسيمار، بمكمشمعكو مسيمار، تعرباً هرباً هو فتحمو، هممكو موساء. موشو دمو هو فتحمو، معيدكو عوسا، رسننده عوسا، معدود عوسا، خمريد عوسا، خلام عدلم عدتس عسقو. حصم عوسا، رسم عوم، منو عاصراء رير ريوسر و هشمر ، يونن عاصرا . عن المنتعمو در ويدسيستين عميفسم مدنو رموددسم دسرا هيشتو. الدسر 36 هو ساعدن ليتهدسهم دمهمسن سفين علاين ليتهد بمويدشتم. عصم م سوف عيم م معيديات المعن أ. مستم سسطان عبيتدام اهممها و وبعدي عو معاشدون همكلمو عو سسطان اهدام عكسو عو مدا معداسم معصام با معامه سسطان همهربا عبير فيههدو بالالا بحيفسم بدنو للعدسو بمعارا فلستو دس فيشراء المشرا سيمرو للاسمير و معاملا معهالمدمع مععدا علوسو مسا هليسو . مستشر مصح 28 هويهو. مسيو مسيم مستشر مصر د سرا هيشدان. ميرسم م مستسم م معصراً مر معدلاً. مستعل مستبل مصح 28 فهويدو. مسيرو مستبل مستبل مصر دس الحيشن أ. مسيد أ مستبل مستبل مصر معرين. مصرما متور ملاقط على هو مدرب هو هندهما ٢. يوريسم ستسمم والمحصر ٢ موسفسم معدد ٢. موديا مفسح

21 فيدسهما هد هاولهو. عميميسيس فيدسسو. معود المدون م مديهن سويس ، بعدين العدم و مطملا منغم مدن معير عبير هن هومور مدنم دده هد ميشتو . مدون ا مدون م حمد ا سوشم مشوشسو . دسرا دو علوى هيت ا، محمدس سر عديد علوه معيسا هيس" علوا معددوري علام عديد هيد . راعلا 1 ولا مدرالالهمان والعسق. مييزونا محدسراس بمدند ميريهر فمتمام وويسرا عمدرالا عن رورعد. دس ا محسفتسمهم واعداء ولامتعدا هو محتمد م ميعلا مع والاسلام معمد م واعداء ميشم سلاء هو محتو غلامانا منا عبيمه ط زميسا و ساسا و سورها محيداندا . ملفع معود سبيدهو موسع دد ويعتقدر ومعروب وروبي وروبي ويقومونا والمعقمون والمعقد والمعنفسوس وسروم مع م بمدند إسلال هو كمسكسسيس ستحام دمعي دسرا مع ستحام فيريشون دمعي عمد ستحام دمعي جة عاعداللما ٦٠ علاها ٢ وكالعدد جو معدوالندياللما علام المعوم معود منو ممر المعرا المعلما والعدا مصكشسهم ربياءتريس ر محمقيوس ، وردعديد هو رتس ميودعو ميوس ا ور ويكوسس منسير سكويكمو ما عتما سوعو سيده عموا عمري عموس شرعين و عمينيسلما مسريم وعمد عمينيسلما سيوم المحمد المعلمين المعلم المحمد محمد المحمد ال الا 1 مرامست عمد سوما والمرال عمورالكو . شريكورن دمعي كو ويكو ويسو . شإ ريسيسم و مصنكشسيس كسريم واسعدا . ومحدد كسريم معدون م زمن هدو مم سيستر دس عوا دم سم عالم معدو هوا ريدور دستا رميون عرض عندسا ، ولمُصوباً ،

Переводъ Буринскаго договора 20-го августа 1727 года на Монгольскій языкъ. *) -9 محتمد م نهندم و دورنا مع معاهد منظوم مع معوم، مشم و محدو دن محمومستن هسه سده سط ها ممهما معان ممهم شام ها ممهما و سدسم دا معهد ي ه هو محدن جلالهم. دساء مع معطيطم و تستان فعيشن ٤.. حسلم عتم محدن جلالهن دساء ويسبق سيبك نمتحرد ميلاه مروا مدريد مهدره دساء مرا موشا همدهم مد مستصر و منعقو ورد رسر و ستسمع م هتمير. رسم و ستسمع مس غنيش. ستو ريغور ٢. ستو سفر مر مهو. سل حمدوم سنسمع م مصرة ل جمهن ل رب شربا رمسنا عمصم أمصع هن دس ل هندميل، محوى سفر مر مهم عر، عشر ستمر يورشم م سنتمع م معهر" هو دريدست محدرم سيعا عبوبا منور عندها م دعشتم والمسيس لا سيعا لاحتديدتك ملاء هدميل. حيم هدم و سويد الم معمد معيوس وميشو هدم و حورتمع م سدشم when the series we are a series and the series of the seri نسيس معدلا لامتع وحسرة المتعالا المعشق والاس واللاس موالمعمس هو. محملا م هدم و سدسم م ومعلاسا، سوما ويدم و مدسعمو ستم جلالا ا وبعسر بمؤيلتو هنتو و ستشمع م معهر"٤. بنو ستشمع م ٢٠٤. معهر"٤ بعدي م بمشعسفو لمتهبهة هبتم و عميست دسمصدا عمدو مر ممندا سميم شكو عندر دسدا علو، 20 ٪ دن بعيفيله شتدن يدنى بيرين بتويديشم بميثوا يدنو مصراء فيستشم بالابنان بالإ £ *) Таковъ данъ съ Русской стороны въ Китайскую сторону.

Digitized by Google

هسمهر م سرر ٢ محدرسم ستيم . محمسسمه ستيم . بعدنا مع فيحقو . هسي عو جويد ٢. مهمر دم هر فيحقو . جهدهو ستيمل سيربر هجور و وجعدا مو بمدنتي فعيسو مو ستمرا هدربا عيسو مى مر بمرشع سقمراً، دمرسه ستمرا. سا هدهد معدسسا مدد ميونس سوس" سا سخونا ويدهيل معده ورا معمد ويدم و هيشمو سونا رد ورا فيستم عدبهن مصريحه ربدس عوب محسمتهو محدي م مصمحسه رب مصريح عيوسهم محصم مم عم دس ا هيسو . محسمتهو سرها و مصفحسف هدهيم سقم سعد" ٢ تمم ٥٤ هومو. سقم سعد" نمم د مميضقه منو سميصقم سفير معهدسم. معصر ٢ سم بعدي م بمسمسكو رب بمسمهم أسمند ر الدسر عو هو أسمند ر بموندسيس مممس سكين مريد بموندسم ... معمد م سستمع م معقسر و معدى ، ستمر سعدت نمم ون هويو. سعو ستمر سعدت نمم ن سر هيش ا، سيرت ستمر سعير ! نصح حدين ، يعفونا عبو فهويو . حدين حيوشتين حنو بعودسو . حصر ! فيسعو دس ا فيشن ا.. عشو سقوم و متولمست حصر عبوس عبوس مساع في جوس"، رمسنده جوس"، محدود جوس"، فعريده جوس"، خريد جندس جدد"، جعم جوس"، رسم يدفر مفر جلولس" ا، ديم ديستيد م هيتمر، يليونند جلولس" ا، حسل ندمتو دد ويدسيستين جميكيتمن حذو معوديسمو، دس ا هيتسعو. عمليمه هدما و هايناءو .. نسار معهو معصر المحمم ويحدو ددمر عو ددمو ، بعد هدم و ميالالالا معمد وحدا سر معون ديتيد ور سفهمتس . معون م حدون م يسعم عو محدين . دم ل جسمنسو رمتحسف رمد ويدم و محتمع ييشي عمد عيم دييس ولا لمنز فرجت محصوس مطعلاء فكصيدت ولا ولا والا والا والا والا والا والا سویلاو مومد م معیدید و معدل، مشور محدرا بقط ولا ورورو، محدو مشور محدال نمع د دم ا ویشد ا، مورتمع م ستسمع م مصرة ٤ معود عدونم بتحم م عدل بعديثيم. معدلتمع م ستسمع معهتم و ينششه معدد ٤. ميدوبا مخصص معمد

مسعى عمد سيحا مسع في واعدروس د. مسط د ورسعسا في معويس مسط سخوا مسع في. الميرا مع معتماناً. سا دس ۲ مع جس ال ويسعد عصي مسي الساسين المساسر و معدمت والعدد في الله عنونه ريبيا و مصفيسسهم فسريم ودعدا . مصفيسسهم ستوم فيريغون دعدم هو ويغو ويسو . صحسبيو. معود م معدود م مديد سوسو .. بعدند يعدم و معمد فمكمر عدد لمعيوسيس حسر 1 عوى ويس 1 .. مسيسرا ولا ولمصيسو . سنسلا سلمصلكم هو حصر سوعو ستده علام جلالا المعرون . سل ربيع م حسمسهم فسهم وحدل، محد جسهم معود م شد عد ولفهم مشفوها، هدم مع تعمسه عدري ، تدريسه عقيسه دسم معمد عقوميس مع م ما ٢ هد ع فاعدر المراهدية المحرا فيدار عل حل فلكهافاء ، عماييستان معدوا ويستعنعا فلمهافاء ، ولا هويهو محتشر محدما همد ميشدو . محولا ما محولا ما معمد لا محققم استميشسو .. معدرهد بسرى والعسو .. سيدورا معددسرس رمدين عديهر فيسرسو فيسراع معدره عد ، دس ا عسمسهم سمود معل سلامل سوسل در ويعفمتني ، معدو ون رسيمرم ويغيبونا ، ربيام و حسمسهم مسريه واحدى وراحدا هو محمد دا معد هو والاستها محمد دا واحدى والعالي معلا ما متدسيس مين مسري معقسم عيسة لا ميوا معرين ملا مرس عيسه رمم الحل الحل

ومنافر فليعد أرافه وحذرك

وتار ومعولا التشاريني فلاته وملاته وروا

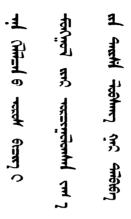
Digitized by Google

4

____

Сей договоръ писалъ съ русскаго языка па мунгальской пограничный тайша Лупсанъ и руку приложилъ.

13 AC.

Сей трактатъ переводилъ толмачъ Алексѣй Третьяковъ и руку приложилъ. Сей трактатъ переводилъ толмачъ Иванъ Рязановъ и руку приложилъ. Секретарь Иванъ Глазуновъ.

Digitized by Google

,

Размѣнное письмо, или запись, учиненная при урочищѣ Абагайтусопкѣ 12 Октября 1727 г.

О разводѣ, но силѣ Буринскаго договора, между Россійскинъ и Китайскимъ Государствонъ границы, пачипая съ лѣвой стороны отъ Кяхты до вершины рѣки Аргуни.

Съ приложениемъ реэстра пограничнымъ маякамъ.

Россійскаго Имперія пограпичный Коммисарь, Секретарь Посольства Иванъ Глазуновъ, срединнаго Имперія съ Верховнымъ Стольникомъ Хубиту, Посольскаго Мунгальскаго Приказу изъ Херахаванъ Наянтаемъ, по силь учиненнаго мврнаго договора, заключеннаго объяхъ Имперій чрезъ полномочныхъ Министровъ на рѣчкѣ Бурѣ сего 1727 года Августа 20 дня, согласно границу между обоими Имперіями установили и утвердили, земли и рѣки раздѣлили до конца границы, пограничные маяки поставили, починая оть Бургутейской, крайней полуденной сопки, оть гребня до урочища Дирету четыре маяка, противъ четырехъ срединнаго Имперія караузовъ, Керанскаго, Чиктая, Аракудюры, до Арахадавиъ-Усу, часть рѣки Чикоя за границу причли, и по полуденному берегу рѣки Чикоя поставлено шесть маяковъ, два зимовые Русскіе,

......

одно которое стояло на полуденной сторонѣ рѣки Чикоя, на верхнемъ концѣ лугу Шарбага, подлѣ вновъ поставленнаго пограничнаго маяка, другое на усть Арукудюры, на полуденномъ же берегу рѣки Чвкою; и оное строеніе пограничной Коммисаръ Россійской Имперіи, слідуя мирному договору, чтобъ граница была чиста, разориль; также которые Россійскіе подданные Брацкіе кочевали вверхъ по Кудюрѣ за карауломъ срединнаго Имперія, и оныхъ перевелъ съ кочевьями ихъ на съверной берегъ Чикоя, отъ оныхъ шести маяковъ, которые поставлены по берегу рѣки Чикоя за пресѣченія ссоръ, пограничные Коммисары согласились, Россійскимъ подданнымъ на полуденной берегъ рѣки Чикоя, противъ тъхъ шести маяковъ для смотрыня не перебзжать, и приказъ отданъ о смотрбній и починкѣ караульнымъ Зангинамъ срединнаго Им-

перія. Оть Арахаданнъ-Усу, пограничнаго маяку, къ полудни Хурлика Гребня на концѣ на верху до Убуръ Хадаинъ-Усу и до Цаганъ Ола, по силь мирнаго договора между Россійскаго Имперія подданнымъ крайняго владѣнія, и между срединнаго Имперія карауловъ и маяковъ, гдѣ пустыя земли были, раздёлили, и 48 пограничныхъ маяковъ поставили на пристойныхъ сопкахъ, хребтахъ, и прочихъ урочищахъ, которые въ близости Россійскаго Имперія подданныхъ къ крайнему владенію; равномерно где прилучились пристойныя сопки и хребты, и прочія знатныя урочища, ставили пограничные знаки, по съверной сторонь въ близости жъ срединиаго Имперія карауловъ и маяковъ, срединнаго Имперія подданные Тунгусы Керу рѣки въ вершинь на Чиндаганъ урочищъ кочевали. И оныхъ срединнаго Имперія Коммисары, слѣдуя договору, съ кочевьемъ ихъ перевели на свою сторону, отъ Цаганъ Ола, караульнаго маяку, до вершины рѣки Аргуни срединнаго Государства караульныхъ маяковъ въ близости пограничныхъ иять маяковъ поставили, и за границу причли, и чтобъ за границу никто не переходили, объихъ Имперій караульнымъ даны указы твердые. И тако по всей границѣ утвердили и за пресѣченіе впредь пограничныхъ ссоръ, чтобъ какіе люди воровски пограничныхъ маяковъ съ одного на другое мѣсто не перенесли, написавъ билеты по Русски и по Мунгальски на бумагѣ, закрѣпя въ дерево между пограничныхъ маяковъ, въ землю тайно зарывали, означа въ техъ билетахъ отъ Бургутея сопки, отъ Гребня до Аргуни рѣки до вершины, хребты, горы, и реки, где ставлены пограничные маяки, и котораго нумера, какъ слѣдуетъ ниже сего: полуденной крайней Бургутейской сопки Гребня на верху поставленъ пограничной первой маякъ; противъ Бургутейской сопки прямо къ востоку противъ озера Цадамъ, къ сѣверу на сопкѣ на верху поставленъ пограничной второй маякъ; противъ солянаго озера на сопкъ на верху поставленъ пограничной ось-

поставленъ пограничной третій маякъ; противъ урочища Дирету, противъ Чикоя на правой сторонѣ на сопкѣ на верху поставленъ пограничной четвертой маякъ; Шербага Лугу на верхнемъ концѣ рѣки Чикоя на берегу поставленъ пограничной пятой маякъ; на усть Чиктая на берегу рѣки Чикоя на сопкѣ на верху поставленъ пограничной шестой маякъ; Хазая рычки на устьъ Чикоя рѣки на берегу поставленъ пограничной седмой маякъ; Аракадюры на усть Чикоя рѣки на берегу поставленъ пограничной восьмой маякъ; на устьъ ръчки Уйлга, гдъ илимовой лугъ, на берегу Чикоя поставленъ пограничной девятой маякъ; на устьѣ Арахадаинъ-Усу на берегу Чикоя рѣки поставленъ пограничной десятой маякъ; Араха-даинъ-Усу у Лылѣя рѣчки въ стрѣлкѣ стоитъ старой маякъ; на берегу той рѣчки на сѣверной сторонѣ рѣчки на берегу поставленъ пограничной первой на десять маякъ. Убуръ Хаданнъ-Усу противъ стараго маяку на съверной сторонъ на сопкъ на верху поставленъ пограничной второй на десять маякъ. Кумурюнъ хребта стараго маяку по сѣверной сторонѣ Гребня на верху поставленъ пограничной третій надесять маякъ; Куф рфчки стараго маяку, на сфверной сторонѣ противъ Кумурюнь Гребня на концѣ поставленъ пограничной четвертой-надесять маякъ. Гунгуртей речки стараго маяку на съверной сторонъ на концъ Кумурюнъ Гребня поставленъ пограничной пятой надесять маякъ. Отъ Онона на рѣки на сѣверной сторонѣ въ близости Ашангая рѣчки въ вершинѣ караульнаго маяку, на сѣверѣ на Гребнѣ на верху поставленъ по граничной шестой надесять маякъ. Харягута пустаго маяку на сѣверной сторонѣ близь на сопкѣ, на верху поставленъ погранизной седьмой надесять маякъ. Хасулакъ караульнаго маяку на съверъ Хасулака ръчки, на съверной сторонъ

- 28 -

маяку на правой сторонь, къ съверу на сопкъ Монко, на верху поставленъ пограничной девятой надесять маякъ. Кумулбискаго караульнаго маяку на сѣверной поперешной стрѣлошной сопкѣ рѣчки Балджиханъ на полуденной сторонѣ къ западу, поставленъ пограничной двадесятой маякъ. Галдатайскаго пустаго маяку на сѣверной сторонѣ Галдатайской горы, называемой Бѣлчиръ, на сопкѣ на верху поставленъ пограничной двадесять первой маякъ. Кирхунскаго караульнаго маяку на сѣверѣ, Кирхуна рѣки на лѣвой сторонѣ на гребнѣ на верху поставленъ пограничной двадесять второй маякъ. Букукунъ рѣчкѣ пустаго маяку съ ствера на лъвой сторонъ, на высокомъ хребтѣ Халю, на верху поставленъ пограничной двадесять третій маякъ. Гилбиринскаго караульнаго маяку Гилбири рѣчки на сѣверной сторонѣ на сопкѣ Баинъ Зюрикѣ на верху поставленъ пограничной двадесять четвертой наякъ. Алтагана пустаго маяку на сѣверной сторонѣ Буюкту на хребтѣ поставленъ пограничной авалесять пятой маякъ. Агацуя ръчки караульнаго маяку на съверъ Хормочи ръчки, по Стрълошной крайней сопкѣ, на верху поставленъ пограничной двадесять шестой маякъ. Ниркюру пустаго маяку на съверъ, Гозолотой рѣчки на полуденной сторонь, на гривѣ ленъ пограничной двадесять седьмой Табунъ Тологой караульнаго малку на левой сторонь, Керю реки на северномъ берегу, Адарга сонки на верху поставленъ пограничной 28 маякъ. Хонгару маяку на сѣверной сопкѣ на верху поставленъ пограничной 29 маякъ. Улхуцкаго караульнаго маяку на съверъ, на концъ, на Бугръ на верху, подлѣ самородного каменья поставленъ пограничной 30 маякъ. Улхуцкаго караульнаго маяку противъ сѣвернаго конца Онона рѣки на львой (сирьчь восточной) сторонь Арабаинь Зю-

1. 1. 1.

29 -

постав-

маякъ.

сѣвера

пустаго

мой надесять маякъ. Балджи-Батухада пустаго рикѣ, на сопкѣ на верху поставленъ пограничной 31 маякъ. Убуръ Баинъ Зюркѣ Битукенъ пустаго маяку на сѣверной сторонѣ, на гребнѣ Черной сопки на верху поставленъ пограничной 32 маякъ. Быркинскаго караульнаго маяку на сѣверѣ Бырки, на хребтѣ, на верху поставленъ пограничной 33 маякъ; Хурцы пустаго маяку по сѣверную сторону, на хребтѣ, на гребнѣ поставленъ пограничной 34 маякъ. Мангутнукъ караульнаго маяку на сѣверной сторонѣ, на хребть на конць, на верху поставленъ пограпичной 35 маякъ. Куль пустаго маяку на сѣверѣ, большой рѣчки Тургина въ стрѣлкѣ, на сопкѣ на верху поставленъ пограничной 36 маякъ. Тосоктойскаго караульнаго маяку на сѣверной сторонѣ на сопкѣ Тосокѣ на верху поставленъ нограничной 37 маякъ. Джучинскаго пустаго маяку на съверной сторонъ, на сопкъ Хо, на гребнъ поставленъ пограничной 38 маякъ. Хоринъ Нарасунъ караульнаго маяку на сѣверѣ Хоринъ Нарасунъ, въ стрѣлкѣ на сопкѣ поставленъ пограничной 39 маякъ. Сендурту пустаго маяку на сѣверной сопкѣ шара поставленъ пограничной 40 маякъ. Убуръ Токторъ караульнаго маяку на съверъ Токтора ръчки, на лъвой сторонъ Токторъ сопки, на хребть на верху поставленъ пограничной 41 маякъ. Куку Ишигъ пустаго маяку вправѣ, на сѣверѣ на Черной сопкѣ на верху поставленъ пограничной 42 маякъ. Туркенѣ караульнаго маяку на съверъ Убурбырки ръчки, по сѣверную сторону Туркеня хребта, на сопкѣ на верху поставленъ пограничной 43 маякъ. Лѣваго (сирѣчь Восточнаго) Туркенеку пустаго маяку на стверт, на гребит, на высокомъ мтстт, на верху поставленъ пограничной 44 маякъ. Доролго караульнаго маяку на сѣверѣ гребня, на сопкѣ на верху Цаганъ Нора на правой (Западной) сторонѣ поставленъ пограничной 45 маякъ. Ималху пустаго маяку на сѣверной сопкѣ Куку Тологой на верху поставленъ пограничной

Digitized by Google ~

46 маякъ. Улинту караульнаго маяку отъ сѣвера на лѣвой (на Восточной) сторонѣ, Ималгу рѣчки на сѣверномъ берегу на сопкѣ Хара Тологой на верху поставленъ пограничной 47 маякъ. Ирынъ пустаго маяку на съверъ Ималху р'бчки съвера на гъвой (Восточной) сторонъ гребня на сопкѣ на верху поставленъ пограничной 48 маякъ. Оботу караульнаго маяку, отъ сѣвера на лѣвой (Восточной) сторонѣ, на степи на 2 бугрикахъ поставленъ пограничной 49 маякъ. Нипее *) пустаго маяку на сѣверѣ на степи, на сопкѣ на верху поставленъ пограничной 50 маякъ. Могыдзыгѣ караульнаго маяку на сѣверѣ, гребня на концѣ, на верху поставленъ пограничной 51 маякъ. Ципту пустаго маяку по съверной сторонь, на степи на высокомъ месть поставленъ пограничной 52 маякъ. Дзеренту караульнаго маяку на сѣверѣ гребня на верху на концѣ поставленъ пограничной 53 маякъ. Инкъ Тологой пустаго маяку на съверъ, на степи, на сопкъ на верху поставленъ пограничной 54 маякъ. Мунку Тологой караульнаго маяку по съверной сторонъ, на степи поставленъ пограничной 55 маякъ. Ангархай пустаго маяку на сѣверной сторонѣ на степи поставленъ пограничной 56 маякъ. Кубыджику караульнаго маяку на съверной сторонѣ, на степи поставленъ пограничной 57 маякъ. Тарбага Даху пустаго маяку на съверъ на степи поставленъ пограничной 58 маякъ. Цаганъ Ола караульнаго маяку на съверной ближней Шара

Ола, на верху поставленъ пограничной 59 маякъ. Табунъ Тологой пустаго маяку на сѣверной ближней сопкѣ Боро Тологой на верху поставленъ пограничной 60 маякъ. Сокту караульнаго маяку на сѣверѣ въ близости, на сопкѣ на верху поставленъ пограничной 61 маякъ. Ирдыни Тологой пустаго маяку на стверт въ близости. на высокомъ мѣстѣ, на верху поставленъ пограничной 62 маякъ. Аргуни рѣки на правомъ (сирѣчь на западномъ) берегу противъ Хайларскаго средняго устья на стрѣлошной Абайгату сопкѣ на верху поставленъ пограничной 63 маякъ. Туть заключается новая граница съ старою прежнею границею, утвержденною въ Нѣрчинску по всему разграниченію, и по постановленнымъ пограничнымъ маякамъ, починая отъ Бургутейской сопки до вершины рѣки Аргуни, сѣверная сторона вся Россійской Имперін, а полуденная, также срединнаго Имперія, какъ въ мерномъ договорѣ изъяснено, и того по силѣ, сопки, рѣки, земли и воды между обѣими Имперіямн раздѣлили, на границѣ маяки поставили; которые люди кочевьями своими помѣшались, всякъ въ свою сторону взяль, объихъ Имперій наивящую любовь утвердили, пограничное порядочное смотрѣніе опредѣлили, дабы вѣчно никакой ссоры не было, и написавъ два согласныя нисьма, и утвердя руками и печатью, размѣнялись при вершинь ръки Аргуни у Абагайту сопки **).

^{*)} Въ реэстрѣ маяковъ вмѣсто Нипее написано Нипсѣ.

^{**)} Резетръ пограничнымъ маякамъ, поставленнымъ вновь, между Россійскою в Китайскою Имперіямя, чрезъ учрежденныхъ оть объяхъ Имперій пограничныхъ Коммисаровъ, начиная оть перваго маяку, близъ Буры ръчки, между Кяхтою и Орогойту, къ Востоку до вершины ръки Аргуни; съ означеніемъ противъ тъхъ пограничныхъ маяковъ, гдъ съ Россійской сторопы по границъ учреждены вновь караулы.

Пограничные маяки:

Маякъ. 1. Полуденной крайней Бургутейской сопки на гребит на верху.

^{- 2.} Противъ Бургутейской сопки прямо къ Востоку, противъ озера Цайдамъ, къ Съверу на сопкъ на верху.

^{- 3.} Противъ солянаго озера къ полудни Хурлика гребня на концѣ на верху.

^{- 4.} Противъ урочища Дирету противъ Чикоя на правой сторонѣ, на соикѣ на верху.

^{- 5.} Шербага лугу на верхнемъ концѣ рѣки Чикоя на берегу.

1) Противъ тѣхъ маяковъ Россійскіе караулы.

Караулы. 1) Отъ трехъ родовъ Цонголова Ашехабасцкаго, и Табунуцкаго на Керанѣ въ 5 юртахъ съ башкомъ, а противъ пятаго маяку на сѣверномъ берегу рѣки Чикоя деревня, гдѣ живутъ кузнецы, тутъ 3 человѣка Русскихъ служивыхъ людей для караулу и онымъ такожъ опредѣлено пограничное смотрѣніс до указу.

Маяки. 6. На устъ Чиктая на берегу ръки Чикоя на сопкъ на верху.

- 7. Хазая рѣчки на устьъ Чикая ръки на берегу.

- 8. Аракудюры на усть Чикоя ръки на берегу.

- 9. На устьъ ръчки Уйлга, гдъ илимовой лугъ на берегу Чикоя.

- 19. На усть В Арахаданнъ-Усу, на берегу Чикоя ръки.

Караулы. 2) Отъ тѣхъ же 3 родовъ въ 5 юртахъ съ башкомъ, а велѣно имъ стоять противъ Кудюринскаго устья на сѣверномъ берегу рѣки Чикоя.

Маяки. 11. Арахаданиъ-Усу Лылея рѣчки въ стрѣлкѣ стоитъ старой маякъ на берегу той рѣчки, на сѣверной сторонѣ рѣчки на берегу.

- 12. Убуръ Хаданнъ-Усу противъ стараго маяка, на съверной сторонъ, на сопкъ на верху.

- 13. Кумурюнъ хребта стараго маяку на съверной сторонъ гребня на верху.

- 14. Кућ рѣчки стараго маяку на сѣверной сторонѣ противъ Кумурюнъ гребня на концѣ.

- 15. Гунгуртен ръчки стараго маяку на съверной сторонъ на концъ Кумурюнъ гребня.

Караулы. 3) Отъ Хоринскихъ 11 родовъ въ 10 юртахъ съ 2 засулы, а кочевать имъ на Мензъ ръкъ противъ Кумурънскаго устья въ пади на луговомъ мъстъ.

Маяни. 16. Онона ръки на съверной сторонъ въ близости Ашангая ръчки въ вершинъ караульнаго маяка на съверъ на гребнъ на верху.

- 17. Харягута пустаго маяку на сѣверной сторонѣ близь на сопкѣ на верху.

- 18. Хасулакъ караульнаго маяка на съверъ Хасулака ръчки на съверной сторонъ на сопкъ на верху.

- 19. Балджи Батухада пустаго маяка на правой сторонъ къ съверу на сопкъ Монко на верху.

- 20. Кумулейскаго караульнаго маяка на съверной поперешной стрълошной сопкъ ръчки Балджи Ханъ на полуденной сторонъ къ Западу.

Караулы. 4) Отъ Сарадульскаго роду унгузовъ въ 5 юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ того роду Зайсана Гурдбея и велёно имъ стоять на Балджиханъ рёчкь.

Маяни. 21. Галдатанскаго пустаго маяку на съверной сторонѣ Галдатанской горы называемой Бълзиръ на сопкъ на верху.

- 22. Кирхунскаго караульнаго маяку на съверъ Кирхуна ръки на лъвой сторонъ на гребнъ на верху.

- 23. Букукунъ ръчки пустаго маяку съвера на лъвой сторонъ на высокомъ хребтъ Халю на верху.

- 24. Гилбиринскаго караульнаго маяку Гилбири рёчкё на стверной сторонё на сопкё Баинъ Зюрикё на верху.

Караулы. 5) Отъ того жъ Сарадульскаго роду въ 5 юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ тогожъ Зайсана Гурдзея, а велёно имъ стоять противъ Гилбирнскаго маяку на Алтанъ рёчкѣ.

Маяки. 25. Алтагана пустаго маяка на съверной сторонъ Буюкту на хребть.

- 26. Агацуя рёчки караульнаго маяка на сёверё Хормочи рёчки, на стрёлочной крайней сопкё на верху.

- 27. Ниркюру пустаго маяку на съверъ Гозолотой ръчки на полуденной сторонъ на гривъ.

- 28. Табунъ Тологой караульнаго маяку Съвера на явой сторонъ Керю ръки на съверномъ берсту Адарга соцки на верху.

- 29. Хонгару пустаго маяка на сѣверной сопкѣ на верху.

Караулы. 6) Отъ Сартильскаго рода Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ, подъ надзираніемъ того рода Шуленги Интуна, а велёно имъ стоять на рёкё Керю близъ пограничнаго знака Тобунъ Толого.

Малин. 30. Улхуцкаго караульнаго маяка съвернаго ковца на бугръ, на верху подлъ самороднаго каменья.

Караулы. 7) Отъ Цанцагинскаго рода Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ того рода Шуленга Хонтона, а велёно имъ стоять на Тырив рёчкё, близъ Улхутцкаго знака.

Шании. 31. Улхуцкаго караульнаго маяка противъ съвернаго конца Онона ръки на лъвой (сиръчь восточной) сторонъ Арабаннъ Зюрикъ на сопкъ на верху.

— 32. Убуръ Баинъ Зюркѣ Битукенъ пустаго маяка на сѣверной сторонѣ на гребнѣ черной сопки на верху.

- 33. Быркинскаго караузьнаго маяка на съверъ Быркина хребта на верху.

- 34. Хурцы пустаго маяку по съверную сторону на хребтъ на гребнъ.

- 35. Мангуть Нукѣ караульнаго маяка на сѣверной сторонѣ на хребтѣ на концѣ на верху.

Караулы. 8) Отъ Почегатскаго рода Тунгусовъ засулу Кобу подъ надзираніемъ его въ пяти юртахъ, а велёно имъ стоять близъ Мангуцкаго знаку.

Мании. 36. Куль пустаго маяка на съверъ большой ръчки Тургиня въ стрълкъ на сопкъ на верху.

- 37. Тосоктойскаго караульнаго маяка на сёверной сторонь на сопкъ Тосокъ на верху.

Digitized by Google /

- 38. Джучинскаго пустаго маяка на съверной сторонъ сопки Хо на гребнъ.

- 39. Хоринъ Нарасунъ караульнаго маяка на съверъ Хоринъ Нарасуны въ стрълкъ на сопкъ.

- 40. Сендурту пустаго маяка на съверной сопкъ Шара.

Караулы. 9) Отъ Ульзуцкаго роду Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ, подъ надзираніемъ того роду Зайсана. Дугара, а велѣно имъ стоять на рѣчкѣ Учирхубли съ пограничнаго знака Хоринъ Нарасуны.

Маяки. 41. Убуръ Токторъ караульнаго маяка на съверъ Токтора ръчки на лъвой сторонъ Токторъ сопки на хребтъ на верху.

- 42. Куку Ишиге пустаго маяка вправѣ на сѣверѣ, на черной сопкѣ на верху.

- 43. Туркеня караульнаго маяка на съверъ Убуръ Бырки ръчки, на съверную сторону Туркеня хребта, на сопкъ ва верху.

— 44. Лъваго (сиръчь восточнаго) Туркенеку пустаго маяка на съверъ, на гребнъ на высокомъ мъсть на всрху.

— 45. Доролго караульнаго маяка на съверъ гребня на сопкъ на верху Цаганъ-Нора на правой (западной) сторонъ.

Караулы. 10) Отъ Огунова рода въ пяти юртахъ съ засуломъ, подъ надзираніемъ того рода Зайсана Сонома, а велѣно имъ стоять въ вершинѣ рѣчки Доролго и Цаганъ Нора, близъ пограничваго знака Доролгойскаго.

Маяки. 46. Ималху пустаго маяка на съверной сопкъ Куку Тологой на верху.

- 47. Улинту караульнаго маяка отъ съвера на лъвой на восточной сторонъ Ималгу ръчки на съверномъ берегу на сопкъ Харатологой на верху.

- 48. Ирынъ пустаго маяка на съверъ, Ималху ръчки съвера на лъвой (восточной) сторонъ гребня на сопкъ на верху.

— 49. Оботу караульнаго маяка отъ съвера на лъвъ (восточной) сторонъ на степи на двухъ бугрикахъ.

Караулы. 11) Отъ Баликагирскаго рода Тунгусовъ въ ияти юртахъ съ засуломъ подъ надзиранісмъ того рода Зайсана Бирчи, а велѣно имъ стоять на Ималгѣ рѣчкѣ близъ пограничнаго знака Обонту.

Маяки. 50. Нипсѣ пустаго маяка на сѣверѣ, на степи на сопкѣ на верху.

— 51. Могадзыкѣ караульнаго маяка на сѣверѣ гребня на концѣ на верху.

- 52. Цниту пустаго маяка на съверной сторонъ на степи на высокомъ мъстъ.

- 53. Дзеренту караульнаго маяка на съверъ гребня на верху на концъ.

Караулы. 12) Огъ Улицкаго рода Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ того рода Зайсана Шида, а велѣно имъ стоять у озера Тари близъ пограничнаго знака Могыдъ Зыге.

Маяки. 54. Инкъ Тологой пустаго маяка на съверъ на степи на сопкъ на верху.

- 55. Мунку Тологой караульнаго маяка по съверной сторонъ на степи.

- 56. Ангархай пустаго маяка на съверной сторонъ на степи.

- 57. Кубелджику караульнаго маяка на съверной сторонъ на степи.

- 58. Тарбага Даху пустаго маяка на съверъ на степи.

Караулы. 18) Отъ Номяцкаго рода Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ, подъ надзираніемъ того рода Шиленги-Илдуну, а велёно имъ стоять у озера Тарбага Дагу близъ пограничнаго знака.

Маяки. 59. Цаганъ Ола караульнаго маяка сверной ближней Шара Ола на верху.

- 60. Табунъ Тологой пустаго маяка на съверной ближней сопкъ Боротологой на верху.

- 61. Сокту караульнаго маяка на стверт въ близости сопки на верху.

Караулы. 14) Челпгирскаго рода отъ Тунгусовъ въ пяти юртахъ съ засуломъ подъ надзираніемъ того рода ЦУленга Умучана, а велёно имъ стоять у озера Халсутая близъ пограничнаго знака Цаганъ Ола.

Маяни. 62. Ирдыни Тологой пустаго маяка на съверъ въ близости на высокомъ мъстъ на верху.

- 63. Аргуни ръки на правомъ (сиръчь на западномъ) берегу, противъ Хайларскаго средняго устья на стрълочной Абахайту сопкъ на верху.

Караулы. 15. Отъ Долоцкаго Намяцкаго Конурскаго рода Тунгусовъ, подъ надзираніемъ тѣхъ родовъ Шуленегъ Бугулука Держъ Абидъ, а велѣно имъ стоять у рѣки Аргуни, близъ пограничнаго знака, противъ Халарскаго средняго устья стрѣлочной сопки Абагату; имъ же имѣть смотрѣніе внизъ на Аргунѣ по лѣвую сторону до перевоза, которой противъ сопки Хауласту; тутъ же опредѣленъ караулъ отъ Нерчинскихъ служивыхъ людей съ пятидесятникомъ Динтріемъ Мыльниковымъ съ товарищи, при томъ мѣстѣ, гдѣ назначено быть мѣсто купечеству пограничному.

Монгольскій тексть размённаго письма или записи, учиненной при урочищё Абагайту-сопкё.

موليك الاعتاج ستعاد والله سوارا مع الالالا المولية المسلما له والمعالية والمعتور بن	سیسی محمد م منوع محدود سخا سخط شمستان، محصر بعضا و مسال مع سیسی . موجد مع محسیستان محصر را مع به م	نستيلمو معما م محمكسن مع نسين م مستعم سن ا مع ستها محارا.	لمليفيده يعدم و حسا، يستمو، محدم يعدم وسيعل يعسا يسح علا، ومعر يحمسو جبري أ مليفيده يعدي يعدي يعدم و دساً دن يسمده ومسفيتسيم دميمسي، ويفو دموييدد مو وجدوفين	دساء مع موارع مسط مع مستعمل مع	سمتتوارا هو معمر م بردم هو ويتشيرا، سمن ممهم و معودستو. دس ا هو معصر ا	هاسوبا وبثوا. محصر ويدم و دساء مو سيديدن. مددم ربا جر به نه ده مدن ويدوهن	دس مع سوال سسيم هو شدمن مس مريس ، جمندورا هو هدهم المحصور محصر ا	Əhmən	مميكيشي يعتمو و جمتهم ستسمع م جميد ٢. ريتم عسشن ستو ريشن ٢. ستو سفو مو	سمهو هو هندهنا ، شربا ريسنا عمو مو بمصر د سرا هيشتو. عمو مو بمصر م	سوارا سردار مدرد ا، محسسا محمر ا جاسوا، عده مر محر م سوارا بيخوس الم	نصم مو جدرائم مصحوف بوالا وجهسسهم دمرة مو موجدة مو معددة وبعسف ندرية	مصحبهم والعداست سحق ريشمن لا عدام سلمس عماق هو المصح مواسيوالا رب سخرام كوي
											U		

عمليك هديم و ستسمع م مصرم ، مع معدل ، معمد هدم و مولي معمد م معيد م معدل أ. مع دورسو دو عمويك ويحتم و سحسم م جمعد لا بمعمير و سيسمسلا محمد وسيويك ويحدم و عدم عود مع مر معرف محمقيمي هدم و ستسمع م دسريش مو مدينديم مدرول سدو سم هر ممه هر دس عمر مصر عمر عمر عمور سمو هر موه م موليكم هدم و سيندس مومر د. وبط ريسيده محمشسهم دمحسد شوريدو مو و مديد مو سودو مديمود. عسو مسور موليكمو وينتول واستسمع موالموصران الالا لمعدلانا دسرنا ويستور موجوا موصرنا ومستصمن والمرنا در استعو دومتو ويسوا لمورد فمسى المحمد والمساح المراد المراد المراد ويست ندريا محمد م ويديديا. محمد هدم و دس مر سيس سدم ريا يو به نه ده. ريبيا الله وسكشسهم دموصد دمورا عوى ويلمس ربيع عدم موهوا ، ربغول أ معربكم اليدم سهمكاري محتلي فحلس هدا عضان المدرر المدحر والمستسم دا مختملا عن وسرعيل عسيمياسي فاعدا مدروار المطامعا ستريل هو شاهلات معتنوبا ، بيم سيسو در مسيسو ، دسا عون فيلمس ربيل وبغر معميسي . معمد م سيوبغو. عوه هر معمر م ميوانا خلاط ملالانا. دسانا هر هدسمس موصرنا دل مندى مندى معيو وصو هر معرد مندسيمتو هو هندهنا ٦. محدود سلم مع موس معود عسم مسيم سخسم م محدر ٤ هدهم ٢. عدم مصفيسهم ممصد ريدو يتمع م برد. عديكسم شديكو يستد ما فمكميها ويعسهم ستسمع على مصدم المعتدية المعمد على مدل في ويتشم ال سمعتدي سيط بمعك مصمهم سعد سمهم ومصديتما دساء ها سمعا عمدما بسير هسواء سحملا هدم و معتسون دس 1 دن عدير ولموسعو. ريددا معيو سدسو هو معتد وسوستوها، مين موصور رميسين ون دس 1 هو معصر 1 دن المترساناة معالماة لمسط معداد ها نجا المعامية المتعا مده المتعا المتعا المتعا المتحا المتحا المحال المحال المحال المحال جو معتمع معدين. دساء هو بعدي محصراء هو بعدي بمشعبو کو هياسمندن هندوشن مسيم هو منتصف معرب معتوزا هو مصع م مردر هو ومحشم ٤. مبيضدا ويسمو ويسمس مستيم. محمد مسترد مموم و شرك. موصد ٤ مو مصرك در. ושות ז רוגראישם הברשות " هندهمد مسيم مر معيده ، درم مديد عسفير شمد م بمعده رب مسيم مدن عهسسسر دس مر مر محمقس معمر أ. محد ٢ مع معاشر ٢. عماد معا معا ما ويسط مديد مستعا مدن ٢ كاسساسا دساء ما معدومهم معمان. التبرى با با من ها المراجع المحمود عود ها المحم ما المردار في في المسلسل دس الما المقتهمين المقام ال عسفين هو سفس عدة هو بحمع مو خربو مسيمو منتها عندك فهمسسهم دساء هو هدسمفسن محصراء. مسا هو سوس عما هو محم و مدرو هو همسمو در م هو محمد محمد محمد م محسس مصعمهمه فمسو عمه هو محمر م مدرو و ومسسمهم دس عد همممون محصر . ستح سفر مر معهو. محيوس سمم م ويحد و ويعدي سمصر محمر المعديم ب بعم م علام فو ويسسيس end and included and 1. محدثه ولاء هدوفد مسجا مر متحسط ملالاء فلسسهم دسرة مر منديفونان محصرة. جبوبهمي فيعد م جمهيد ا معتده بمتيدم فنتصم معصوفا فهسسبس دساء مر بعتويكمسن مصراء. ستن ریشن ۲ هو سکس عده هو دیمر در سخن کو هرسسرس دس ۲ هو شعیفمسن محصر ۲. ستو سفر هر جمهو هر سفس عوه هر بحمع در خزبر فو ومسسمس دسل هر سخونفسن جوهرن 5*

- 35 -

~~1001~~17. verned werned of room 1 and verke ver very way of each increase and 1 symmynd en 1 and very very room 1. دسر 1 هو بمخدشمسن موصر 1. هر] سمع م سسحط محصر] هم عملين] سعمق رب هيمين أستمس معصون أ هرسسسم دس أ هو سخور جمعتولمون معصر أ. مسلميس مستسمع م محصر م محمده، مسلميس محمر م محمده رب مسيط علالا م علمسسلم دس ا هو مسحه فيعيدهمس فاسم مرا وبلغ سلم رد سعمد ا مرا ولاسم معدية رب سيدري المرد مردر ا عراسسهم دمر ا مرا سوم مهمومن معدر ا. هين سيسمع ما معصدا لا محمده سيرا و هدهميا ويلحد مسمع مردرا ويلحسا محمسا و فخسوا ميوان هرسسهم هممن محم م ٥٦ منهم ٢ هم درهم محمو وب دربا ميده بندسه ٢٥٦ همسسمم دسر هم محدم محصفمس محصر ٢. ريون المحسم م مصمرا، ريون المصل معم م معدهو رب وحم معمرا مسيم مردرا بهمسمهم دسرا مر معدم معتوفون مصرا، محدور سخا ها مورد سمحدا محوما ، ها محدود عماند ، مسط عدر ، فهمسمو دم ، ها محود محموم ، محموم ، هيميد موساء هو يسمحم معصراء هو يحدثو زب زيدرداء مدردا هيسسيس دساء هو سخور يحوشمسن محصران هدهمين متحكم مستحط ستصدر والمراسي ودا معمود رب رمراس والمستعمون والمستنبا وسراع ودا سخفار المقومسين متصدران مصنع بعصم ع بعصفي معدلاً. مهيدوم مرد و سدسم ع مصرماً هو بمعدى فنحصو عدولاً ومسسمم مساً هو مدوم مخسكمس مصران ستعسيمكس من سوصرا هو معدكو معدلا مسيمو ممدلا فيسمسو دسا هو معوم عموم معومان سيفتفن ولا مصحم لا هو بمعدفي وف سيفتفن ويتعد مسيع عوون في ويسسيس حساء هو بعدو غويشوون مصعراء.

36

37 משיון מצווהלמווע שמאין ל. منعا متحسد سيسما ط معمارا ها درها محمود زب ريده معما ط معمو مدردا و مميسا مسط ها بندسو مردرا هاسساسا دساء هو معدو فيعييكمس مصراء. علالا علىسسلام مساعد معد فريفون معصرا. فيترب سيسمع م مصدم الم معدمة رب فيتربا مربا لمتلا علايا علىسسلام مساء مر محمد معتقبهمس محصرا هم ٥٦ محصد ٢ هو محمده ٥٦ دينا محدور محصو ٥ ويلتد مستيار مردر ٢ ويسسيس دس ٢ هو محمو هدسممس مصد ٢٠ مسرسيدة ٦٦ محصرا ما معموه ٦٢ مسط عدرك كالمسسر مسرا مر معمر معهمهمين محصرا متسمط سيسم ط مصدم يدم سميم معصمه ط عملند ي منط سمع م دروا عديهن العسين سدو الدما فلتمرأ يستها رمديكمسن موجمر ٢. ممنسح ور مصربا هو مصفح فندسو عودا فليسبهم دساء هو مصبع عمدولموند مصراء. يورسيمو شعربا رسيسمع ورسوصرا هو رمعده شخصور والمحمولاة ويسسيس دساء هو رمحو بيوهمس لموصران ستستح مصع ط مستسمع ط محصر ما يدا مصدف رب محتيد محمسر و وباعدن محمون سيط مدن فلسسهم دمر أ هز لمتوافع ولا معصدا لا ومعدفو ومحصفون ومحصو والموالا لمتصور مودلا عامسسوم دمرا هو ومعدو مصفعسلا معصرا. متولا ولاس محصل على والملحم اللا مصحم لا على المحدثي فيحصو عوا منط محمس علالا لا على المسلم دار لا عوا المحط سيكستسل ٥٠ موجه ٢ هو محمكو جدمسكو شدعسو ملايد 1 جهرسسمم دس 1 مو محدم عوجكمسد محصر ٢. متسميط المتسمع م محصد ا المعدفي معتمون مرا يعوهم ملالا أ عيسم ملالهم فلاسسوم دم أ هو المتدهمين معتدا أ.

75

38 care you 1 ve went 1 al verse up ver 1 yer and 2 symmind and 1 al very instrame went 1. where you - 1. ent 1 al read invavy want 1. هدربا مهدرباً هو 20 محصر با ها هاسمو رصيده رب رسو معيمس مدرن با هريسيهمو دمر با مرحمو رمديشمس محصر ب عميدرم الألك ستسمع م مصحم الله معدشي رب ستولا ويدريا معتصم و معدشي ويعسف جميدرم أنا سسيم هو فيحصو جلارة ا جلسساسا دساء ها محمد المحولكمس سجعاران درها معتدرم أن رد مصدم لا ومعدمي رب شتصم مصفص ميمس مردن عماسسهم دمرنا هو معتم محتقه من معصر أ. محتيس ستسمع م مصدرة هو بمعدفه رب مسيم هو ننتصف ملالال، عسو نمص م فحسو فلالا فو عوسسوس دمرة هو 1. 100 marshing 1 محتديكو استسميع م مصحم لا هو ديرهو الديعكو الدينية المحمر م المعدية التزيرا والسلالا المركال علىسيسهم دسالا هو معتدا ميمممس معدرا. عملمسوه سيسمع ط معصد م معموه (ت عملمه مسط ها بيدمه عدري علمسلا مدا م ها محمد عصومه معمد م معدم نسمهم مستسمع م محصر لا مر محدهم رب محدم نبديه مسيم هر وياجد مسيم جلابلا لا عهسسيس دس لا هر محم سيريس 20 موجد لا محمد في الله المحمد الله المحمد المحم متورد مصفف يستسمع م مصحد لم يحمدني. مصفف يحصف وحنط وحنط منهن ويعسف مصفف مع فيحمد عبري عهسسهم استجميره ٦٦ محصد م هذا محمد م الله الله مع محمد الله من الله المحمد الله المحمد الله المحمد الله المحمد الله المحمد الم

39 ديسكو سيسمع م محصرا هو معمدهو رب فيتمسو و مدعون عدرك عبرستهم دساء هو جنوب معومكمس محصرا. سريا عيوسن بن معصرا هو بمعدف ب سخا هو رمعريا ميوسن مدن ا هيسسيس دسا هو موم محدومكون معصرا. سرسدسن رد مصراء هو محمد و رب مارا هو هرسسوم دمرا هو موم هدمهمس معهدا. متحاط متلصس ٧٥ محصدا مر محدوث محدث عدق محدث علي محاسب من علي منا مد منا مر محدوث محصد ٢٠ لاحدرفين سخسم م مصحد لا مع بمعدف ممعن لا معيمين عبن لا علىسيلام مسالا معراد محمر لا محمد له. شويهمو ٧٥ مصهم ٢ هو بمعده ٧٢ منع ٢ هو محدمكون جيومس جلابان ٤ كالمسسوم دمر ٢ هو جدونكمسان محصر ٢. حواکو رد مصرا مر بمعدی رب منا مر معنده برد ا هرسسوم در مرا مر موم بمدندسد مصرا. ستوسر 1 مسم 20 محصر 1 هو بمعدفو رب مد 1 هو هرسسوس دس 1 هو جنوم شعویفسد محصر 1. سسل مسيم سحسم م معهد لا مر سعده معدلا لملال ميمس ملالالا علىسسم دسل هو منهم هممملا معمد ل متكشن بعيمس رو معيد لا مو بمعدي معدن محدثمن مرون عبسسبم دسا هو مخم بمحشمس معيم ل. ممتروز محمع م ويسمع مدرم و مستحد م موتوبو سيس هم مويند و موسعوه مسقع مدد و عوسسمو سحصره استسماع مرسما العاميم المعلمة الماسيان مرامعد الموقع ماللا المالسسيس مسارا مرامع مومعا المعمل المعلمات محصرا موسريها مجيوسين سيسمع م مصحبرا هو محمده رب مسالا هو هيسسيس دسالا هو منوبر منصران سر ٥٢ معصد ٢ مع محمده مديسه مصر م دره محمده مدر مسيم م٥٢٠ ٥٩مسمم دمر ٢ مع محدم فيعينكسن مصر ٢. يع ريساريا استسمع م موجد ا مرا المحمدي رب أستمس مو معسوى مرارى ا ويسسيس دس ا هو جاوبل أبرالمحان موجد ا.

عمليميدي هيما و هاسو ، معمدي ولا ما عمد معمد الاستا و هاسو مصاحا مراجع هدمشوا سيوانا ولانا ععده فلم محدد هدم و مما من ا ور مسلمنسته ربيت مرس مومسر دساء مع محم محموم محمدا . موم عدى بممزا دسرا جميشتوار. يسمعم ديرا ينبق يعدفم فوعم هو ريبيعتم بمسكشسهم دممسن ويعشر دسا ا هيشته محصر عا هلسسهم هدوهم سسيم هر ندمس مع معدور ا هر سمصر على المسلس المناجع المعالية السمسلال معاملا لا محدقالا سسطر ، مصح ، سمد ، معهم د معهدستم ، دس ۲ هو سمد ه مردی نسا سا سل عواجو، دس ا هو سعدی عوبی ویشعو. س مد مد مليفريد وبمصع سنميمهما " invertised of the support of the product of the Mel. 7 sel somel. 7. محدولا م دسالا مع محمص المنتهويريس بمحدد فيحم في ملالا سلابها التما المتسق متكافا فكسافا مدا عتماء ومعالمتناعة فاسعدوا ستترط ' مرا مصر م مردا و موسستمو مستع مردی .

Размѣнное письмо или запись 27 Октября 1727 г.

О разводѣ по силѣ Буринскаго договора, между Россійскимъ и Китайскимъ Государствами границы, начиная отъ Кяхты въ правую сторону до Шабпна Дабага и до Контайшина владенія.

Съ приложениемъ реэстра пограничнымъ маякамъ.

Россійскаго Имперія Комнатной Стольникъ и пограничныхъ дѣлъ Коммисаръ Степанъ Андреевичь Колычовъ, съ Срединнаго Имперія надъ Стольниками съ начальникомъ Даріамбою Бесыгою, да Тусулакчіемъ Тушимелемъ Пуфуемъ, да Деть Зергенемъ также Араптаномъ согласились на рѣчкѣ Бурѣ по учиненному договору Августа 20 дня 1727 года, съ Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ Статскимъ Дъйствительнымъ Совътникомъ Иллирійскимъ Графомъ Саввою Владиславичемъ и Срединнаго Имперія съ Церенъ Ваномъ и съ прочими Господами согласясь, договорились слёдующимъ образомъ: Кяхты и Орогойту между обѣими ими границу начали и поставили отъ новаго знака въ правую сторону на Орогойть сопкъ поставили два знака, и отъ того Тымекъ Кудзуинъ Бичикту Хошегу держаться, поперегъ пересѣчь рѣку Селенгу на Булеюту Ола на лѣвомъ концѣ на верху два знака поставили, Кукучелотуинъ на

заднемъ концѣ Янхоръ Ола, на полуденномъ конць, гдь ть оба сошлись, на сопкъ поставили два знака; на Хойгоръ оба два знака поставили, Богосунъ Ама пересѣкли и на Гуизанъ-Ола на полуденномъ концѣ Зермлика сопки, на сѣверномъ концѣ Мерцель сопки, между ими обѣими на стрѣлкѣ поставили два знака; Зилтуру рѣку межъ Хутугайтомъ и Гундзаномъ пересѣкли. и на Хутугайту-Ола на лѣвомъ концѣ поставили два знака, Хутугайту-Ола на правомъ конпѣ Кукунъ Наругу, на лѣвомъ концѣ между ими у Бурхольда рѣки, на вершинѣ, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Удынъ Дзоинъ на лѣвомъ концѣ Куцуратая рѣки, на вершинѣ, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Цежи рѣки, на вершинѣ, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Модункули рѣки на вершинѣ, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Бурула рѣки на вершинѣ Богуту Дабагай, на дорогѣ на верху поставили два знака; Кекета рѣки

6

на верху поставили два знака; Удынзона на правомъ концѣ Гурбіи, на лѣвомъ концѣ Мюнкюкекета рѣки, на правой вершинѣ, на Кысыникту Дабага на дорогѣ, на верху поставили два знака; Ури рѣки на вершинѣ на Гурби Дабага поставили два знака: Гурбія на правомъ копцѣ Ханхи рѣки, на вершинѣ на дорогь на верху поставили два знака; Наринхоро рѣки на вершинѣ Нукуту Дабага, на дорогѣ на верху поставили два знака; Тенгиса рѣки, на вершинѣ Эргикъ Таргакъ Тайга, на лѣвомъ концѣ, на дорогѣ, на верху поставили два знака; Бедикема рѣки на вершинѣ Торосъ Дабага, на дорогѣ на верху поставили два знака; Эргикъ Таргакъ Тайга на правомъ концѣ Уса рѣки, на вершинѣ Кынземедѣ на хребтѣ поставили два знака, Усъ рѣку пересѣкли, поставили два знака; Хонинъ Дабага, на дорогѣ, на верху поставили два знака; на Кемъ Кемчикъ

на л'ввой вершинѣ до Шиту Дабагу, на дорогѣ Бомъ поставили два знака; Шабина Дабага на дорогѣ, на верху поставили два знака; на Кяхтѣ съ поставленнымъ знакомъ всего 24 знака, поставили, что есть помянуто въ договорѣ, урочище и съ объихъ странъ по одному знаку ставили по верху тѣхъ хребтовъ и по срединѣ раздѣлили; а которые хребты и рѣки пришли поперегъ. и оные поставленными зпаки пересѣкли и равномѣрно раздѣлили, отъ Кяхты начали и до Шабина Дабага новопоставленныхъ знаковъ съ сѣверной стороны хребты и рѣки и всякое угодье, да будеть во владѣніи Россійскаго Имперія, отъ новопоставленныхъ знаковъ съ полуденной стороны хребты и рѣки и всякое угодье да будетъ во владении Срединнаго Имперія; объихъ Импсрій, мы Господа дружески согласились и сущею правдою договорились; и ть размѣнныя письма со объ стороны написали, и ради върности руками своими подписали и укрѣпили и окончали *).

По новоучиненной границѣ отъ рѣки Кяхты въ правую сторону до послѣдняго урочища Шабина Дабага поставлены пограничные знаки.

1. Противъ сопки зовомой Бургутуя, по теченію рѣки Кяхты, на правой сторонѣ.

2. На Орогойту Эвскимъ хребтъ на самой вершинъ, въ лъвую сторону того хребта, отъ ръчки Буръ и по тому хребту къ ракъ Селенгъ чрезъ урочища Выменъ Кудзуинъ, Бичекту, Хошегу и чрезъ раку Селенгу на сопку Булеюту Ола.

Противъ тѣхъ знаковъ опредѣлены караулы.

I. Оные два знака въ содержаніе караулами опредълены Цынгалова роду Тайшъ-Лупсану съ своимъ родомъ. А о учреждения при тъхъ знакахъ карауловъ и о поправления оныхъ знаковъ, отъ Коммисарства Китайскаго разграниченія, въ Иркутскую Правительствующую Канцелярію промеморія послана Сентября 23 дня 1727 года.

3. На урочищѣ Булесоту Ола на левомъ конце по теченію реки Селенги на левой стороне.

4. Куку Челотоинъ на заднемъ концъ Янхоръ Ола на полудевномъ концъ, гдъ тъ оба сошлись на сопкъ Янхоръ Ола.

5. На урочищѣ Хонгомъ Обо, гдѣ былъ поставленъ старый Китайскій маякъ.

II. Оные знаки поправленіемъ и содержаніемъ караула приказаны опредѣленнымъ прежняго въ тѣхъ мѣстахъ караула Селенгинскимъ служивымъ людямъ Ивану Фролову, и о томъ данъ имъ указъ Сентября 3 двя 1727 года; тёжъ вышеписанные 3 знака приказано въдать Атаганову роду Зайсангамъ Мондаю, да Амуру Андыхаеву съ своимъ родомъ, и о томъ данъ имъ указъ Генваря 6 1728 года.

6. Чрезъ урочище Богусунъ Ама на урочищѣ Гуйдзанъ Ола на полуденномъ концѣ сопки Зюриликана сѣверномъ концѣ Мерцель сопки между ими обѣими на стрѣлкѣ.

7. На хребтѣ Хутугайту Ола на лѣвомъ концѣ.

^{*)} І. Резстръ пограничнымъ знакамъ, поставденнымъ вновь между Россійскою и Китайскою Имперіями, чрезъ учрежденныхъ отъ объихъ Имперій пограничныхъ Коминсаровъ, и при тъхъ знакахъ, гдъ отъ Россійской стороны но границъ учреждены вновь караулы.

8. На томъ же хребтѣ Хутугайту Ола на правомъ концѣ Кукунъ на Ругу, на лѣвомъ концѣ между ими Убуръ Холода рѣки на вершинѣ.

III. При тъхъ трехъ знакахъ приказано караулы учредить Сартахова роду Зайсану Дулкицъ съ своимъ родомъ в о томъ данъ ему указъ Генваря 6 дня 1728 года.

9. На ръкъ Удындзоинъ на лъвомъ концъ Кукуратая ръки на вершинъ.

10. Цежи рѣки на вершинѣ.

11. Масунгула ръки на вершинъ.

12. Бурула рѣки на вершинѣ, на хребтѣ Бугу Дабага.

14. На хребтѣ Удындзона на правомъ концѣ Гурбия, на лѣвомъ концѣ Мюнкѣ Иркета рѣки, на правой дершинѣ, на Кысыныкту Дабага.

IV. Оные шесть знаковъ поправленіемъ и содержаніемъ карауловъ опредѣлены выдать Иркутскаго въдомства Тураева роду Шуленгѣ Хрудею Хоржутскаго роду, Шуленгѣ Нагараю Зейхтаева роду, Шуленгѣ Обо Саецкаго роду, Шуленгѣ Чанку Раку съ своими родами; объ учрежденіи тѣхъ карауловъ въ Иркутскую Провинціяльную Канцелярію послана промеморія Сентября 23дня 1727 года.

Овые 3 знака поправленіемъ и содержаніемъ карауловъ опредёлены вёдать Тунгинскаго вёдомства ясачнымъ Братскимъ иноземцамъ Сысолецкаго, Хонгодорскаго, Кусмуцкаго, Тертеевскаго, Бурунхутуоева, Бузурхановскаго, Сойсускаго родовъ и объ учрежденіи тёхъ карауловъ въ Иркутскую Провинціяльную Канцелярію послана промеморія Сентября 23 двя 1727 года.

15. Ура ръки на вершинъ на хребтъ Гурби Дабага

16. На хребть Гурбія, на правомъ конць Ханхи ръки, на вершинь.

17. На Ріях ро рѣкѣ, на вершинѣ, на хребтѣ Нукуту Дабага.

18. Тенгиса ръки на вершинъ, на хребтъ Эргикъ Таргакъ Тайга на яввомъ концъ.

19. На вершинѣ Бедикема рѣки на хребтѣ Торосъ Дабага.

При тѣхъ знакахъ поправленіемъ и содержаніемъ карауловъ опредѣлено быть Енисейской Провинціи, вѣдомства Удинскаго острогу ясачнымъ ивоземцамъ и объ учрежденіи при тѣхъ знакахъ карауловъ въ Енисейскую Воеводскую Канцелярію послана промеморія Апрѣля 17 дня 1728 года.

29. На хребтъ Эргикъ Таргакъ Тайга на правомъ концъ на вершинъ Уса ръки на ръкъ Кынзымеды.

21. Усъ ръку пересъкши по теченію на правой сторонъ.

22. На хребтѣ Хонинъ Дабага.

۰.:-

23. На усть в ръки Кемкемчика Бомъ.

V. При тъхъ знакахъ поправленіемъ и содержаніемъ караулами опредълено Красноярскимъ ясачнымъ иноземпамъ, и объ учрежденіи при тъхъ знакахъ карауловъ въ Красноярскую Воеводскую Канцелярію послана промеморія Апръля 19 дня 1728 года.

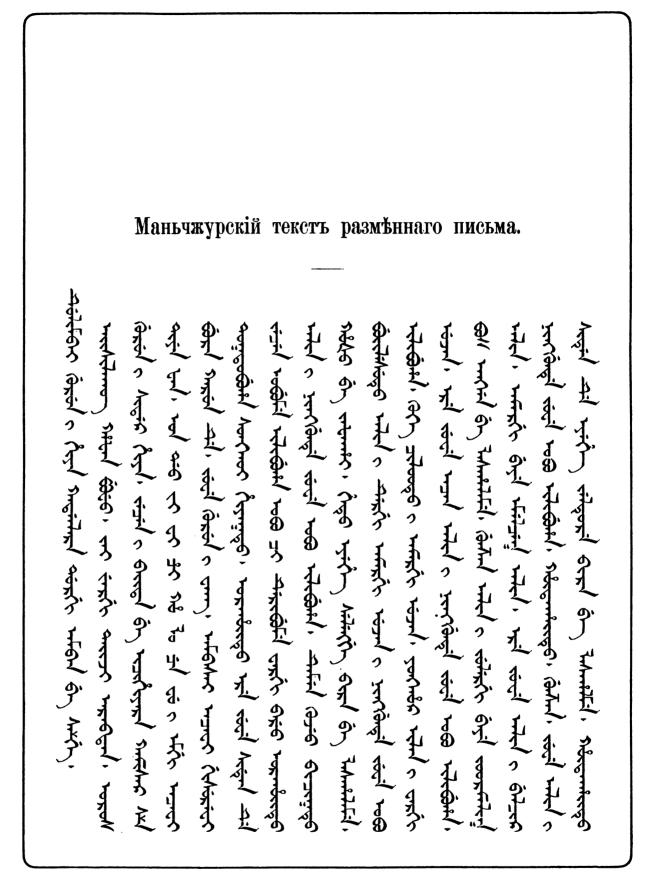
24. На Шабинѣ Дабага. Оный знакъ повелѣно докончать въ указную мѣру и караулъ содержать Кузнецкаго вѣдомства ясачнымъ иноземцамъ Билтирскаго роду Ясауламъ Малкишу Магалокову, Аечаку Азылбаеву Цагайскаго роду Ясауламъ Каштымену Тылбичекову, Кукчелею Куштееву и о докончаніи онаго знака и объ учрежденіи караула данъ имъ указъ Ноября 24 дня 1727 года.

VI. А въ докончании онаго знаку смотрѣніемъ опредѣлено быть Кузнецкому служилому Василью Кузнецову, и о томъ къ Кузнецкому Управителю Борису Серединину посланъ указъ Генваря 6 дня 1728 года.

Сказка бывшихъ при разграничении.

1728 Февраля въ 13 день въ Седенгинску въ Посольской походной Канцеляріи Китайской экспедиціи бывшіе Коммисарства Китайскаго разграниченія при Комчисіи онаго разграниченія съ комнатнымъ Стольникомъ и Коммисаромъ Господиномъ Колычевымъ, ниже подписавшіеся симъ свидѣтельствуемъ, по учиненному договору, между Россійскою и Китайскою Имперіями прошлаго 1728 года Августа 20 дня, которая граница учинена и пограничные знаки поставлены отъ Боргутейской полуденной сопки въ правую сторону до Шабина-Дабага, что оная граница учинена противъ прежняго владѣнія подданныхъ людей Россійской Имперіи съ великимъ пространствомъ отъ Мунгальскаго владѣнія заграничены многія земли, которыя никогда не бывали; а именно: отъ рѣки Ханъ-Тенгери, въ разстояніи верховою ѣздою въ длину дней на 8, а широтою до рѣки Абакану дни на 3, а тѣ мѣста во владѣнія Поссійской Имперін никогда не бывали; а когда Россійскіе люди Кузнецкаго вѣдомства въ тѣ мѣста для звѣриныхъ промысловъ, какъ Русскіе промышленные, такъ и ясачные люди, хэдили въ тѣхъ мѣстахъ Китайскаго владѣнія Цыценвава Сочты, ихъ побивали и грабили, понеже тѣ мѣста для звѣриныхъ промысловъ самыя угодныя, а промышляютъ въ тѣхъ мѣстахъ звѣрей соболи, лясяцы, бѣлку, розсомаху, выдру и бобры. И съ такою учиненною и пространною границею, подданныс Россійскіе, ясачные люди, такожъ и Русскіе промышленные весьма довольные и радостные, что Божіимъ вспоможеніемъ и счастіемъ Его Императорскаго Величества оная граница такъ учинилась.

6*

سامر م عبلاد بعمار م بعدايهما بيش مح معديهم ، مجد سيده معدر م معد م معدر ه م الحلق م عليل المعيما ، المي المعيا المعيما م الحمة المحكمية حديد المدمية منا م بدراعجا خوبا محص متدفيدا. معجنا معه م عندرد معدا و ستعديد ومدر ايزريد وميد الاجترا فيسعوه مناصبور الدريهم وعثر مع المرصلا الالمم ومعد يبلال الالغا بتداغموا مودا مع متدهدا ، مدير ومدر وما يور ودلام يولانه ولله المعال مع وموا مع مياسير ب المرايط بيش من ميديير ، عبر ولك الالشر مياسير بالمرايط بيش مع بتدغيا، توجعا ما ومهم الاميا منهسا و بدرةموا من مع متدغيا، غينا المتر المح المراجعة المالا الملكال ولكال الإلكيل الملكان المالي المالية المثر المح المرجين خساراد المحلم المراجلية المراجل مالل المحلف المحلف المحلم المحلف المحل المحلفة المراجلين المراجلين المراجلين المراجلين المراجلين المحلف محلف المحلف المحاف محلف محلف المحل المحلف المحلف المح ميزلامكو ميوسيم د تدريههم ميدم مع ميدويهم ، مود معود معدد معمد المعلاق سيلار مينيور وعمر مدنيو لالم وللد شتور ايزديم لينيدهو ويوسيره تدريهم المعجود سالم محمة معمار المعرار ومحد المرحمة موسير المحدر المعرا المع الملاقة الأواد المعالم المرافع الموا مع الملقال الم المعرام هذا معا موا المترقيلار المعدر المولك وللعد الإلكيار الموليق ميوسير والمالي المعالي المعالي المعالية

- 45 -

يون مستخد د

مخلامه غيض علا مخالا عام يزموا مدميل سلر مجر بر متدس الما المعلى الي المعمد المعمد المعمد المعالمة المعمد المعم معمد المعمد معمد المعمد معمد المعمد الم معمد المعمد المعمد المعمد المعمد المعمد المعمد المعمد المعمد المعم معمد المعمد المعمد المعمد المعمد المعمد المعم معمد ا مح متلفلاً، المحسب متمسل ، بدراغوا خرا مع متلفلاً، المستوه عنا لمرجنت المح في ينفتوا المرامين المحمد المحم ومير معد، معا مدفيه مع على السيبية منه يع في معالية معنى الما ميشيل المستنفى على بيبلا ويوليا ويولين ويوسير جز مرالووين معتر المعديس موهد سفى المزالفي ولالمعيز المعلم ولعراء كمكم وللمصاليم لاسم المعتال ليو المستلمير المعلى و المعتقد المندر المناجع والمند المعلم المعالية الم المير المحتلير عنيدة المحما في المنزي الميجناللا، دى ديلاي مندى مكوشر، سرملس المور فحزه سيوخلىد/ ، سيوغاسهر ا

Монгольскій тексть размѣннаго письма

a second s

المتيامية اهتما و ١٤٠٦ من مراسمين عندان سودا والمرار عموسين عمولينا كحور صدير مدن بسميمسو . بمكسيعكو ستعبر عو درم محمون جدن أ بحدن محصر أ فسم دستانا مو سعدی ستوشو. معتمر بهخمو و محفو و بدا. دمراء مو بخمان مستسمع لممر. محدلا يعتمو و حساء يسمعو. يعندا يسم جلا شعيديم ريسيست و جسمشسيم دميسى ريدسكي. محسمتك منز رمدن م ريسميمك دس ع ويشر ويسسيم موسر مع رودربا عيسدده مو بمعدى معصوى دمرسى سسيم مو ولاسم معددى معصوى شو محدى متصربا جلسوبا. حسمر در سربا ون يدنو ملاعيمتس ويشمر مسعم مر ميوانا رب سسيس و جديد ٢ محدد محصر ٢ جهسويا . دييفود ٢ محم د محمستعفو . ويخبر محدد م همسورا، ممكسيمكو مسيم هو ولاسط محمون بعديا هو أنعصم و منور محمون منو محسيط و دوست م حدون مصف مصر م سن سوسم و سرن ا محد عصم ا ~~شاريانسوا هيريا المحكو السميل هو درها دميدكو المدعولا باللالا المدير المحمر المحمر المحمر المحمر الم~~ محسيم هو شيبيه سيم و عدد العدد مصرا جيسواء ممرتمد محسو هم مدعوى دسمييندم سيعل بمعدفي محمون سيرياجس سيعان شا بمدسيم هر وباجد ع مسسمها مسيمهم معلا من كم مصفحين معواج مه مع مح ك معلى مسيميمو، هسمو هو رە دەر بەر مەندىر بەر مەردىكە مەردى بەردى بەردى بور بەردى معل مستريا همعمط فلعديق مصيسه در فيدسيسين هديقميا معصميسينا بيسرينا مضع د

محتبس هديم بع هليسه معتده. الطال ها متوسلام محصل واستوا ورا والمستوار رممع وبار مين ركترهو دسمر با هوالور. دير ريكيدر در هسدر هد رددي سوير ا هيسواء ايوند جوسر و جدن ا محدي سوير ا هيسواء ردسك كو جيوسهم محمع م ويسمع مرد ريستدره متوسط و مدرد ا محدد محصر ا عيسوبا .. محدد محمع م مدي معصم و مدرد ا محدد مصدر عاصره عليمونا محدر معمر و مسجيدسون محدو محدر محدر عهسونا و مدرد نا محدو محدر محدر عصر ا هيسونا . عديده الراع متوسس معس مد مالجمس مري مريد موردور ، ودسمه مع مريعة النوش موسا عو وحفير الدارا متتوسسها محصسا و محدولا ولارا و مستطر مصم وبا. ميد ريدرشو دسمر ا وووسو. هاستها، المهما مع ما منها معصفك ما سحميه ممر ما من عنهسا و عدن أ محمد معمد أ هاستها، عن عن مستاط مل مصلو ملالا ، معند مصلا علسوا، محمد وما مساط من موسلو ملالا ، معند مصل هاستهارات هستيما مصاطر مات هستهه عنوسا وعملارا متدرد متصدار هاستوانا بلاط معا دار مراسات عمانتهو ماهسا و مدرد ، محدد معهد ، هاسوب معمل مع مر وحسر معمود ، محدد مر مرم معمود معمود معمود معمود معمود معمود معمود محدي متصرع فليسوبان معوب هو ويستو معتمون مسروع محر مو مرت منوسو و مسرح معدد متصرع فليسوبان شخط بمحصل بعصع م سرب شعريده متوسس و مدرد ا بعدد معصر لا همسولا ، مسريد بعصع م سرب مديم ماسس مسيسا معا درها معتمون ما موسسا و مرزد المحدد معصرا المسويات ويغد زند نحما ما محمد موسط و مززد ا محدن متصدا كالسهال، علام معسل معمل هو فلاسم محمون معد معم م من سمع موسفا ميش هو فلان ل محصدا من نسم بعدم محدور محدد العيسميس .. بنا هدهم شريع في يعد نستفي سعد مد بعد ملايو بنحاده بدعاده معصرة ميوسيس يخل بنحسم عيوبه يعال بنحسم عدل بدنو السبر المولاميو الالكميم سنعبر المعم

49 محدی ویندو و سسم مما مر ۲ وین نسیم و . حدنم وی~~تدی~~و، بیشریخ م اللار معدق م مممأ هنا ريباعدي. استعیدی رومما م سیکمس الم شود <u>من</u>سود ، عنسود هاشتو عيبده ، " Leyour n~~ard harf~~d ... weat and go الميرا المحتليل مغيرة ملوما فم المزمرة سيتحقلما " سرامکسی المتیا فختو، ورجامی، 7

ł

Digitized by Google

Кяхтинскій Трактать 21 Октября 1727 г.*)

Текстъ трактата съ Россійской стороны.

По указу Імператріцы Всероссійскія, и протчая, и протчая, и протчая, посолъ Сава Владиславичь Ільлирійской Графъ, присланной для обновленія и вящшаго утвержденїя мира, которой прежде сего при Нипковѣ [Нерчинскомъ] между обоими Імперїями заключенъ былъ, согласился Імператора Імперія Тайджинъ называемаго с вельможи опредѣленными, сирѣчь с Царскимъ совѣтникомъ велможею трибунала мандаринского президентомъ и внутреннїя палаты дёлъ управителемъ Чабиною, с Царскимъ совѣтникомъ велможею трибунала внѣшнихъ провинцей управителя президентом и красного знамени вельможею Тегутомъ, трибунала военного со вторымъ президентомъ Тулешинымъ, и договорились какъ слѣдуетъ:

Exemplar Tractatus ex parte Russorum.

Mandato Totius Russiae Imperatricis etc. etc. etc. Legatus Sava Vladislavich Illyricus Comes missus ad renovandam, magisque firmandam pacem, quae iam pridem Nypkou [Nercinski] inter utrumque Imperium inita fuerat, convenit cum Imperatoris Imperii Tai-tscim dicti constitutis Magnatibus, scilicet cum Regis a Consiliis Magnate, Tribunalis Mandarinorum Praeside, nec non interioris Palatii negotia regente Chabina; cum regis a consiliis magnate, Tribunalisque exteras Provincias gubernantis Praeside, nec non vexilli Rubri magnate Tegute; cum Tribunalis militum secundario Praeside Tulescin; determinaverun(t)que quae sequentur.

1us articulus.

Сей новый договоръ нарочно здѣланъ, чтоб

1.

Haec nova pactio expresse facta est inter между обоими Імперіямі миръ крѣпчайшій былъ utrumque Imperium ut pax firmior sit, ac ae-

^{*)} Разивненъ 14 Іюня 1728 г. Текстъ печатается по списку. хранящемуся въ Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, съ сохраненіемъ орфографіи списка.

и вѣчный и от нынѣшняго дне каждое государство своими подданными имѣетъ владѣть и удерживать и зѣло почитая миръ каждой имѣетъ жестоко своихъ собирать и крѣпить, чтоб никакого противного дѣла не могли возбудить.

2.

Нынѣ, слѣдуя обновленїю мира, не довлѣютъ воспоминатися прежнія дѣла между обоими Імперїями, ниже возвратитися перебѣщики, которые прежде сего уходили, но да оставятся по прежнему. А впред ежели кто убѣжитъ, ни по какому образу имѣетъ удерживатся, но с обоихъ сторонъ прилѣжно сысканные и поиманные да отдадутся людемъ пограничнымъ.

3.

Россійской посолъ Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь с велможи китайскими вкупѣ согласился:

Границы обоихъ Імперій суть дѣло зѣло важное, и ежели мѣста не будутъ осмотрены, тому быть невозможно. Того ради, Россійской посолъ Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь поѣхалъ на границы и тако согласился китайского государства с генераломъ Шусакъ торой кунъ вамъ хоксой Ефу Церинъ и с Бесыгою вельможею Царского караулу и с Тулешинымъ вторымъ президентомъ трибунала военного, и обоихъ Імперій границы и краи постановили какъ слѣдуетъ:

От россійского караулу строенїя, которое при речкѣ Кяхтѣ, и каменного маяку караулу китайского, которые суть на сопкѣ Орогойту. Между тѣхъ двух маяковъ земля лежащая раздѣлена равномѣрно пополамъ, и на срединѣ поставленъ маякъ во знакъ разграниченья, и тутъ учреждено мѣсто купечества обоихъ государствъ. Оттуды посланы комисары в обѣ стороны для разграниченья.

terna, et ab hâc die unumquodque Dominium suos subditos regat et coerceat, pacemque plurimi faciendo, quisque severe suos recolligat, comprimatque, ita ut nullum malum negocium excitare possint.

2us articulus.

Nunc consequenter ad renovationem pacis nulla amplius fiet mentio antiquorum inter utrumque Imperium negociorum, nec repetentur fugitivi, qui antea fugerunt, sed relinquantur ut prius; in posterum autem si qui fugerint nullo modo retinebuntur, sed ex utraque parte diligenter requisiti, captique tradentur hominibus, qui sedent in limitibus.

3us articulus.

Russorum Legatus Comes Illyricus Sava Vladislavich, et Magnates Sinenses simul sic deliberaverunt:

Limites utriusque Imperii sunt quid valde essentiale; si loca non inspiciantur fieri nequit: idcirco Russiae Legatus Comes Illyricus Sava Vladislavich ivit ad locum limitum illicque convenit cum Regni Sinensis Generali Chasac toroi, Kun vam hoxoi efou tscerim, ac cum Peseke magnate Regiae custodiae, ac cum Tuligen Tribunalis Militum secundario Praeside, et utriusque Imperii limites, ac extremitates determinaverunt uti sequitur.

Inter Russorum vigiliarum domos, quae sunt apud rivulum Kjachta, et acervum lapidum vigiliarum Sinensium, quae sunt supra montem Orogoitu; inter inquam, istos duos terminos quidquid est spatii intermedii divisum fuit in duas partes aequales, et in medio factus est acervus lapidum in signum divisionis, illicque constitutus est locus commercii utriusque Dominii, et ab illo loco pro limite constituto, missi

7*

И начиная от того вышереченного м'єста к fuere commissarii ad determinandas extremiвостоку, по вершинѣ горъ Бургутѣйскихъ, до Киранского караулу. И от Киранского караулу по Чикою, *) Ара худара, Ара хадаинъ усу. Противъ тѣхъ четырехъ карауловъ часть рѣки Чикоя постановлена за границу.

От Ара хадаинъ усу до маяку караулного мунгалского Убуръ хадаинъ усу, и отъ Убуръ хадаинъ усу до маяку мунгалскихъ карауловъ мѣста Цаганъ ола, всѣ пустые мѣста между завладѣнымї от подданныхъ россійскихъ землями и маяками Царства Китайского подданныхъ Мупгаловъ раздѣлены равно пополамъ какъ учинено на м'Есте Кяхта называемом, такимъ образомъ: что когда прилучились горы, сонки, рёчки, близъ мѣсть поселенных от россійскихъ подданныхъ, поставлены в знакъ границы; взаимно, когда прилучились горы, сопки, рѣчки, близь маяковъ мунгалских карауловъ поставлены в знакъ же границы; а в равныхъ мъстахъ, без горъ и речекъ, разд'Елено пополамъ, и тутъ поставлены пограничные знаки.

Обоихъ государствъ люди, которые от маяку караулного мѣста реченного Цаганъ ола ѣздили до берега рѣки Аргуни, осмотря земли, которые суть за маяками мунгалскими, единогласно за границу причли. А начиная от пограничного маяку, которой постановленъ границею между двумя мѣстами Кяхтою и Орогойту, идучи к западу по горамъ Орогойту, Тыменъ ковноху, Бичикту хошегу, Булесоту оло, Куку челотуинъ, Хонгоръ обо, Янхоръ ола, Богосунъ ама, Гундзанъ ола, Хутугайту ола, Кови моулоу, Бугуту дабага [сирѣчь проѣздъ], Екоутенъ шаой моулоу, Дошиту дабага, Кысыныкту дабага, Гурби дабага, Нукуту дабага, Ергикъ таргак, Кензе мада, Хонинъ дабага, Кемъ кемчикъ бомъ, Шабина дабага. | Nukutu dabaga, Ergik targak, Kenge mada, Honin

tates.

Et incipiendo ab eodem praedicto loco eundo versus orientem per apices montium Burgutei usque ad vigilias Kiran dictas, et a Kiran vigiliis per Ciktai, Arahudara, Arahadain usu e regione illarum quatuor vigiliarium pars illa fluvii Cikoia pro limitibus constituta fuit.

Et ab Arahadain usu usque ad acervum vigiliarum loci dicti Eberhadain usu et ab Eberhadain usu usque ad acervum vigiliarum mongolinorum loci Zagan ola omnia vacua loca inter terras occupatas a subditis Russorum, et acervos mongolinorum Regni Sinensis subditorum divisa fuere in duas partes aequales, sicut factum est in loco Kiahta dicto, ita ut quando reperti fuerunt montes monticuli, rivulique prope loca habitata a subditis Russorum positi fuerunt pro limitibus, et vicissim quando reperti fuerunt montes, monticuli, et rivuli prope acervos vigiliarum mungalorum, positi fuerunt pro limitibus, et in locis planis sine montibus, et fluviolis facta est divisio per medium, illicque factus fuit acervus pro limitibus. Utriusque Dominii homines, qui ab acervo vigiliarum loci Zagan ola dicti iverunt ad ripam rivi Argun et aspicientes terras, quae sunt extra acervos Mongolinorum unanimi consensu pro limitibus constituere.

Incipiendo vero ab acervo, qui positus fuit pro limite intra duo loca Kjahta, et Orogoitu eundo versus occidentem per montes Orogoitu Tymen Covyohou, Biciktu hosciogu, Bulesotu olo, Kuku Celotuin, Hongor obo, Janhor ola, Bogosum ama, Gudzan ola, Hutugaitu, ola, Covi moulou, Bugutu dabaga (id est transitus), Ecouten chaoy moulou Doscitu dabaga, Kysiniktu dabaga, Curbi dabaga,

^{*)} Въ спискъ виъсто Чикою сказано Чиктаю.

По вершинѣ сихъ горъ учинено раздѣленіе посрединѣ и за границу причтено. Между ими поперегъ какіе хрѣпты и рѣки прилегли, хрепты и ръки пополамъ пересъчены и равномърно раздълены, такимъ образомъ, что севърная сторона Россійскому Государству да будетъ, а полуденная сторона Китайскому государству. И которые посланные с обоихъ сторонъ люди раздѣленїе ясно написали и начертили, и промежъ собою писмами и чертежамї размѣнились и к своимъ вельможамъ привезли. Между утверьжденїемъ границъ обонхъ Імперій, которые подлые люди воровски закочевали завладъвъ землями, и внутри юрты поставили, сысканы и в собственныя кочеванія переведены. Такожде обоихъ государствъ люди, которые перебѣгали туда и сюда, сысканы и установлены жить в своихъ кочевьяхъ. И тако пограничное мѣсто стало быть чисто.

• • :

А Урянхи, в которую сторону платили по пяти соболей, впред оставлены по прежнему у своихъ владътелей. А которые по одному соболю давали, впредь не возмется с нихъ въчно, с которого дни пограничной договоръ установился. И что такъ ръшено, о томъ подтверждено писменнымъ свидътельством и каждой сторонъ вручено.

4.

Нынѣ, по установленіи обоихъ государствъ границъ, не надлѣжитъ с одной стороны ни с другой удерживать перебѣщиковъ, и к сему послѣдствуя для обновленїя мира, какъ рѣшено с Россійскимъ посломъ Ільлирійскимъ Графомъ Савою Владиславичемъ, будетъ свободное купечество между обоими Імперїями и число купцовъ какъ прежде сего уже постановлено не будетъ болѣе двухъ сотъ человѣкъ, которые по каждыхъ трехъ летѣхъ могутъ приходить единожды в

dabaga, Kem kemcik Bom, Sciabina dabaga, per cacumina istorum montium facta fuit divisio in partes aequales per medium, et pro limitibus constituta fuit, ac toto illo spatio, qui reperti fuerunt transversales montes, et rivi similiter in duas partes divisi sunt, ita ut pars borealis pertineat ad Dominium Russorum, et pars meridionalis pertineat ad Dominium Sinense, et qui missi fuerunt ex utraque parte homines, divisiones clare scripserunt, depinxerunt, sibique invicem mutuo datis scriptis, et descriptionibus quisque ad suos magnates attulit: Dumque sic determinarentur utriusque Imperii limites, viles homines, qui clanculum intrarunt, terras occupaverunt, domosque aedificaverunt requisiti fuerunt, et ad proprias terras reducti. Qui similiter ex utroque Dominio ingressi, et egressi hinc, et inde transversaliter habitantes fuerunt requisiti, et ad proprias terras reducti ad habitandum; sicque locus limitum purificatus, et elucidatus fuit.

Oriunhai vero, qui utrique parti dant quinque zibellinos relicti sunt sicut prius propriis dominis, qui vero unicam tantum dabant in posterum ab illis non accipietur in aeternum incipiendo ab illâ die, quâ finitus fuit contractus limitum, et quidquid sic fuit deliberatum, ratumque testimonium scripto datum fuit utrique parti.

4us articulus.

Hunc semel determinatis limitibus utriusque Dominii non oportet hinc, et inde retinere fugitivos, et consequenter ad renovationem pacis, prout deliberatum est cum Russiae Legato Sava Vladislavich Illyrico Comite, commercium erit liberum inter utrumque Imperium, numerusque mercatorum sicut prius iam determinatum fuit non excedat ducentos homines, qui elapsis tribus quoque annis venient unå vice Pekinum, et cum non sint nisi mercatores non ipsis dabuntur sicut Пекинъ. И понеже они будутъ всѣ купцы, того ради не дастся имъ кормъ по прежнему, и никакая же пошлина ниже от продающихъ ниже от купующихъ возмется. Когда купцы прибудутъ на границу, о прибытїи своемъ будутъ описоватся, тогда получивъ нисма пошлются мандарины, которые встрётять и препроводять ради купечества. И ежели купцы на дорогѣ похотятъ купить верблюдовъ, лошадей, кормъ, и нанять работниковъ своимъ собственнымъ изждивеніемъ да купять и наймывають. Мандарин же или началникъ купеческого каравана оными да владбсть и управляеть, и ежелї какой споръ возбудится, и онъ праведно да смиритъ. Ежели же оной началникъ или вождь будетъ каковаго достоинства с почтенїемъ имѣетъ быть принятъ. Вѣщи какого либо званія могуть продаваны и покупаны быть, кромѣ тѣхъ которые указами обоихъ Імперїи запрещены суть. Ежели кто без вѣдома началнического похочетъ тайнымъ образомъ остатся ему непозволяется. Ежели же кто болѣзнію умретъ и что от него останется какого ниесть званія, то оные отдадутся людемъ того Государства какъ россійской посолъ Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь постановилъ.

И кромѣ купечества между обоими Государствами еще на границахъ ради меншаго купечества изберется удобное мѣсто при Нипковѣ [Нерчинскъ] и на селенгинской Кяхтѣ, гдѣ построятся домы и оградятся оградою, или нолисадомъ какъ покажется. И кто либо похощетъ итти на оное мѣсто купечества ради, да идетъ токмо прямою дорогою. А ежели кто с ней уклонится блудя или на иные мѣста поѣдутъ для купечества, да возмутся товары ихъ на Государя. С одной же стороны и с другой равное число служивыхъ да установится, надъ которыми да управляютъ равного рангу офицеры, которые единодушно мѣсто да стерегутъ и несогласїя да разводятъ. Какъ постановлено с послом Россій-

prius commestibilia, nullumque vectigal neque a vendentibus, neque ab ementibus accipietur. Quando mercatores pervenerint ad limites de adventu suo monebunt per epistolas, quibus acceptis mandarini mittentur, qui occurrant, introducantque ad faciendum commercium. Quod si mercatores in itinere velint emere camelos, equos, victualia, et conducere baiulos suis propriis sumptibus emant, et conducant.

Mandarinus vero, seu Praefectus qui praeest turmae mercatorum, eos regat, coerceat, et si aliqua oriatur altercatio illam ex aequitate, componat; cum autem iste Praefectus, seu Dux sit alicuius dignitatis, cum honore habebitur: Res cuiuscumque generis poterunt vendi, et emi exceptis illis, quae legibus utriusque Imperii prohibitae sunt. Si quis inscio duce vellet se creto remanere non ipsi permittetur, si quis autem morbo intereat quidquid reliquerit cuiuscumque generis sit hoc ipsum tradetur hominibus alterius Imperii prout Russiae Legatus Sava Vladislavich Comes Illyricus deliberavit. Et praeter commercium inter utrumque Dominium, in limitibus adhuc pro minori commercio seligetur optimus locus apud Nipkou (Nercinski) Selengaeque Kjahta, in quo aedificabuntur domus, circumdabuntur muro, vel clathris, prout videbitur, et quicumque voluerint ire ad hunc locum commercii gratiâ eant, sed viâ recta; quod si aliqui ab illa deflexerint, girando, vel ad alia loca iverint commercii causâ, fisco dabuntur eorum merces. Hinc et inde par numerus militum collocabitur, quibus pracherunt duces eiusdem dignitatis, qui uno animo locum custodiant, controversiasque dirimant, sicut deliberatum fuit cum Legato Russiae Sava Vladislavich **Illyrico** Comite.

скимъ Ільлирійскимъ Графомъ Савою Владиславичемъ.

Коенъ, или домъ, которой нынѣ для Россійскихъ в Пекинъ обрътается, будетъ для Россіанъ и впред прибзжающих, оные сами будуть жить в семъ домѣ. А что Россійской посоль Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь представляль о строенїн церкви, зд'блана в семъ домѣ вспоможениемъ вельможей, которые имѣютъ надсмотреніе в дѣлахъ россійскихъ. В семъ домѣ будетъ жить одинъ лама [священникъ] нынѣ в Пекинѣ обрѣтающейся, и прибавятся другїе три ламы [священника], которые прибудутъ какъ рѣшено. Когда прибудуть дастся имъ кормъ какъ дается сему, которой прежде прибхалъ и при той же церкви поставлены будуть. Россїаномъ не будетъ запрещено молитися и почитати своего Бога по своему закону. Кромѣ того четыре малчика учениковъ, и два поболшаго возраста, которые поруски и по латинѣ знають и которых посолъ россійской Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь хощеть оставити в Пекинѣ для обученія языковъ будутъ, жить также в семъ домѣ и кормъ дастся имъ изъ Царского изждивенїя. А когда выучатся по своей воли да возмутся назадъ.

6.

Для коммуникаціи между обоими Імперіями печатные пашпорты весма нужны суть. Того ради когда из россійского государьства х китайскому государству пошлются грамоты дадутся, печатію закрѣпленные из Сената или из трибунала россійского и Града Тоболска отъ губернатора к трибуналу китайскому внѣшнихъ провинцей управителю. А когда от китайского государства к россійскому государству пошлются такожде писма от трибунала внѣшнихъ провин-

5us articulus.

Koen, seu domus, quae modo est Pekini pro Russis, in posterum quicumque venerint Russi, ipsi soli incolent hanc domum; quod autem Russiae Legatus Sava Vladislavich Illyricus Comes dixit de templo faciendo, factum est in hac ipsâ domo adiuvantibus magnatibus, qui curam habent de negociis Russorum. In hoc habitabit unus Lama (sacerdos) qui modo est Pekini, et addentur tres alii Lama (sacerdotes) venturi, sicut deliberatum est, quando autem pervenerint dabuntur illis victualia, sicut dantur illi, qui prius venerat, et in hoc Templo collocabuntur: Non impedientur Russi recitare et colere suum Deum suo modo. Praeterea quatuor pueri Russi scholastici, et duo alii provectioris aetatis scientes linguam latinam, et russam, quos legatus Russiae Sava Vladislavich Comes Illyricus vult relinquere Pekini ad discendas linguas, habitabunt etiam in hâc domo; ipsis ministrabuntur victualia expensis regiis, absolutis autem studiis reducat eos ad.libitum.

6us articulus.

Ad communicationem inter utrumque Imperium cum litterae sigillo munitae valde sint necessariae, idcirco quando ex Dominio Russorum ad Dominium Sinense mittentur epistolae, dabuntur eiusmodi epistolae sigillo munitae a Senatu, seu Tribunali Russorum, et urbis Tobolskae Gubernatore ad Tribunal Sinense exteras Provincias gubernans; quando vero a Dominio Sinense ad Russorum Dominium mittentur epistolae dabuntur sicut prius sigillo munitae a Tri-

цей управителя, запечатаныежъ дадутся к сенату, или къ трибуналу россійскому, и града Тоболска губернатору. Ежели же от границъ и порубежных мѣстъ пошлются писма о перебѣщикахъ, воровствахъ, и протчих симъ подобныхъ нуждахъ, то которые пребываютъ на границах россійскихъ городовъ началники. А которые суть на границахъ китайскихъ Тушетуханъ, Ованъ джанъ торжи. Ованъ танжинъ торжи, взаимно между собою да посылаютъ писма собственною рукою подписанные и печатью закръпленные ради свидѣтелства. И когда Россіаны будутъ писать к Тушетухану, Ованъ джанъ торжїю, Ованъ танжинъ торжїю, а оные такожде от своей стороны к вышереченнымъ будутъ писать. Всѣ курїеры, которые будуть возить такїе писма, имѣютъ тздить чрез одну кяхтинскую дорогу. А ежели прилучитца какое важное и великое дѣло, то какою ниесть ближнею дорогою позволяется ѣздить. Ежели же кто с умыслу [понеже дорога кяхтинская далѣка] нарочно воспрїиметъ ближнюю дорогу, тогда россійскія градскія управители и команданты и китайские пограничные ханы имѣютъ межъ собою списоватся и по изясненїи дѣла каждой своихъ да накажетъ.

7.

Что касается до рѣки Уди и тамошнихъ мѣстъ, понеже россійской посолъ Өедоръ Алексѣевичь Китайского Імперїя внутреннїя палаты с вельможею Самгуту согласяся вкупѣ говорили. Сей пунктъ да останется нынѣ неоконченъ, а впредь или чрезъ писма или чрез пословъ окончится: и такъ писано в протоколахъ. Того ради Китайского Імперїя вельможи говорили Россійскому послу Савѣ Владиславичу Графу Ільлирійскому: понеже ты присланъ отъ Імператріцы с полною мочью окончить всѣ дѣла, то и о семъ пунктѣ имѣемъ трактовать, ибо ваши люди безпрестанно

bunali exteras Provincias gubernante ad Senatum, seu Tribunal Russorum, et urbis Tobolskae Gubernatorem.

Quod si e limitibus, vicinioribusque locis mittendae sunt epistolae propter fugitivos, aliaque huius generis negocia, tunc qui sunt in limitibus Russorum urbium Praefecti, et qui sunt in limitibus Sinensium, scilicet Tuscetu Han, Ovanjan Torgi, Ovan Tamgin Torgi invicem sibi dabunt epistolas propriâ manu subscriptas, et sigillo munitas in testimonium; et quando Russi scribent ad Tuscetu Han, Ovamjam Torgi, ovam tamgin torgi, et isti etiam ex sua parte scribent epistolas ad praedictos omnes cursores, qui eas portabunt incedent per solam viam Kjahta dictam; quod si vere foret urgens, ac magni momenti negocium, tunc quacumque viå breviori licebit ire: Sed si quis de industriå (quia via per Kjahta longa est) expresse arriperet breviorem, tunc urbium Praefecti, Ducesque Russiae, et Reguli Sinenses qui sedent in limitibus debent sibi invicem dare epistolas, et postquam negocium fuerit elucidatum quisque debet punire suos.

7us articulus.

Quod spectat ad fluvium Outi, huiusquemodi loca legatus Pheodorus Alexievitz convenit una cum interioris Palatii Magnate Som-go-tu, dixerun(t)que: hoc punctum interim maneat indeterminatum, postea determinabitur vel per epistolas, vel per legatos, hocque scriptum est in codicibus: Itaque cum magnates sinenses dixissent Russiae Legato Sava Vladislavich Illyrico Comiti: Tu siquidem ab Imperatrice missus fuisti cum plenâ potestate determinandi omnia negocia, de hoc puncto tractare debemus; nam cum vestri homines adhuc transiliant limites in loco

- 56 -

переходятъ границы въ наше мѣсто имянуемое Химконъ Тугурикъ. Ежели сей пунктъ нынѣ не окончимъ, зѣло опасно, дабы обоихъ Імперій подданные, которые живутъ при границахъ между собою ссоры и несогласїя не возбудили: и понеже сїе весма прогивно миру и соединенїю, нынѣ уже надлѣжитъ окончить.

Россійской посоль Сава Владиславичь Ільлирійской Графь отвѣтьствоваль. Сїя земля восточная нетокмо мнѣ оть Імператрицы не приказана, но еще я о той землѣ подлинно извѣстїя не имѣю: да останется еще какъ прежде постановлено. А ежели кто из нашихъ прейдеть чрезъ границу, унимать и запрещать буду.

На сїе китайскіе вельможи говорили когда Імператріца не приказала тебѣ о восточной сторонѣ трактовать, мы не будемъ болѣе принуждать, и между тѣмъ такъ принуждены оставить. Но по твоемъ возвращенїи накрѣпко закажи вашымъ. Ибо ежелї какіе изъ вашихъ прейдутъ за границу и поиманы будутъ безъ сумнѣнія отъ насъ наказаны быть имѣютъ и не можете тогда говорить что мы нарушили миръ А ежели изъ нашихъ за вашу границу кто преидетъ, вы также ихъ накажите.

Того ради, понеже нынѣ не трактуется о рекѣ Удѣ ниже о протьчихъ тамошнихъ рѣкахъ, да останутся по прежнему, но ваши люди не имѣютъ болѣе завладѣть на поселенё.

Россійской посоль Лььлирійской Графъ Сава Владиславичь когда возвратится вся сїя ясно донесъ бы Імператріцѣ и изяснилъ, каким образомъ надлѣжить туда послать вкупѣ извѣстныхъ людей о тамошнихъ земляхъ, которые б вкупѣ могли разсмотрить, и что нибудь рѣшить, и сїе бы изрядно было. А ежели оставится, сіе малое дѣло худо гласится будетъ с миромъ обоихъ государствъ. О семъ пунктѣ писано к Россійскому Сенату.

nostro dicto Himcou Tugurik, si hoc punctum modo non determinemus, periculum est maximum, ne utriusque Dominii subditi, qui in limitibus habitant inter se iurgia, et contentiones excitent; cumque hoc maxime adversetur paci, ac unioni, hâc vice definiendum est. Russiae Legatus Sava Vladislavich Illyricus Comes respondit: Terra haec orientalis non solum non fuit mihi ab Imperatrice commissa, sed nec ego hanc terram distincte novi; maneat adhuc sicut fuit prius dictum, quod si aliqui e nostris transiliant limites coercebo, et prohibebo. Ad hoc dixerunt Magnates Sinenses: Siguidem Imperatrix non tibi commisit partem orientalem, ut de ea tractares nos non urgebimus amplius, interim sic relinquere cogimur, sed redeundo stricte praecipias vestris, nam si qui e vestris transiverint limites, arreptique fuerint, procul dubio a nobis castigabuntur, nec propterea tunc dici a vobis poterit nos pacem violasse, quod si nostri vestros limites transiliant vos etiam eos castigate: Itaque cum modo non tractetur de fluvio Outi, caeterisque huiusmodi fluviis, relinquetur interim sicut prius, sed vestri homines non debent ulterius occupare ad habitandum. Russiae Legatus Sava Vladislavich Illyricus Comes quando rediverit, haec omnia clare referat Imperatrici, illique explicet quomodo conveniat illuc mittere simul homines, qui terras noverint, simulque videant ad aliquid determinandum; hoc optimum foret; quod si omittatur huiusmodi parvum negocium male sonaret cum pace utriusque Dominii: Circa huiusmodi puncta data est epistola ad vestrum Senatum.

8

8.

Пограничные обоихъ Імперїй управители имѣют непродолжително поправдѣ каждое дѣло рѣшить. А ежели будетъ замедленіе за свою партикулярную корысть, тогда каждое государство да накажетъ своихъ по своимъ правамъ.

9.

Ежели от одного къ другому Імперію пошлется за публичными дѣлами малой или великой посолъ, когда оной прибудетъ на границу и объявить о своемъ дѣлѣ и о своемъ характерѣ, будетъ ожидать недолго на границѣ, дондеже вышлется кто на встрѣчю для препровожденїя. И тогда ему дадутся скорые подводы, кормъ, и с прилѣжаніемъ препровожденъ будетъ. По прибытїи дастсяжъ домъ и кормъ. А ежели посолъ прибудеть въ тотъ годъ, в которой не имѣетъ быть пропущено купсчество товары, съ нимъ не пропустятся. А ежели для важного какого д'бла одинъ или два курїера прибудуть, тогда, показавъ запечатанные пашпорты, мандарины пограничные безъ жадной описки немедленно дадутъ подводы, кормъ, проводниковъ какъ Россійской посолъ Сава Владиславичь Ільлирійской Графъ рѣшилъ такъ утверждено.

И понеже писменная пересылка между обоими Імперїями чрезъ писма или чрезъ людей зѣло нужная, того ради ни по какому образу имѣетъ замедлитися. И ежели впредь замедлятся писма, удержатся присланные люди, и не дастся отповѣдь, или оная отложится съ потеряніемъ времени: и понеже таковые поступки не соглашаются с миромъ, того ради посланники и купечество не могутъ быть пропущены, но на время и посланники и купечество будутъ удержаны, дондеже дѣло изъяснено будетъ, и по изъясненїи пропустится по прежнему.

8us articulus.

Utriusque Imperii Praefecti qui in limitibus sunt debent statim, et ex aequitate quodlibet negocium finire, quod si intercedat dilatio propter privatum emolumentum tunc quodlibet Dominium puniet suos secundum leges proprias.

9us articulus.

Si ab uno ad alterum Imperium propter negocia publica mittatur sive parvus, sive magnus Legatus, quando pervenerit ad limites, monueritque de suo negocio, et de suâ dignitate exspectabit paulisper in limitibus, donec aliquis occurrat ad introducendum, et tunc ipsi dabuntur citati equi, commestibilia, et cumcurâ adducetur; post vero eius adventum dabitur ipsi domus, cibariaque ministrabuntur, quod si Legatus veniat eo anno, quo non intromittitur commercium, merces cum illo non introducentur; quod si autem propter urgens negocium unus, aut alter cursor advenerit, tunc ostensis suis sigillo munitis litteris, mandarini limitum nullâ praevia monitione statim dabunt equos, cibaria, conductores, sicut Legatus Russiae Sava Vladislavich Comes Illyricus deliberavit sic ratum est.

Cum ab uno ad alterum Imperium, epistolas scribere, homines mittere sit quid valde necessarium, nullo modo retardari debet; si itaque in posterum retardentur epistolae, vexenturque homines missi, non detur responsum, vel diferatur terendo tempus, cum hoc minime sit paci consentaneum, tunc Legati, et commercium non poterunt admitti, sed interim utrumque detinebitur usque dum fuerit elucidatum, quo facto admittentur sicut prius. 10.

Впред ежели кто ис подданныхъ обоихъ государствъ перебѣжитъ, кажненъ да будетъ в томъ мѣсте, гдѣ поимается. Ежели оруженные перейдутъ за границу, учиня грабежи и убійства, также смертію имѣютъ бытъ кажнены. Ктоже оруженною рукою безъ запечатанного пашпорту такожде за границу прейдет, хотя б и не учинилъ убійства и грабежа, однакожъ наказанъ имѣетъ бытъ какъ надлежитъ. Ежели кто изъ служивыхъ, или иной кто, покрадчи господина своего, убѣжитъ, ежели будетъ руского владѣня, да будетъ повѣшенъ, а ежели китайского владѣнія, имѣетъ быть кажненъ на томъ мѣсте, гдѣ поимается: а вѣщи покраденыя да возвратятся его господину.

Ежели кто прейдетъ за границу и звѣрей или иного скота покрадетъ, своему началнику на судъ да предастся, которой осудитъ ево за первую кражу вдесятеро; за другую противъ того вдвое; а за третїю да предастся смертной казни. Кто будетъ промышляти недалеко отъ границы для своей корысти за рубежами, промышленое да будетъ взято на государя: и тотъ промышленикъ да будетъ наказанъ по разсмотренію судьи. Подлые же люди, которые безъ пашпорту прейдутъ за границу. такожде имѣютъ бытъ наказаны, какъ Россійской посолъ Сава Владиславичь Ільлирійской Графъ постановилъ.

11.

Інструменть обновленія мира между обоими Імперіами с обоих сторонь размізнень тако.

Посолъ Россійской Ільлирійской Графъ Сава Владиславичь на рускомъ и латинскомъ языкахъ написанной, за своею рукою и печатью закрѣпленной вручилъ китайского Государства вельможам къ сохраненїю. А китайскїе вельможи, на манжурскомъ, россійскомъ и латинскомъ язы-

· . . . .

10us articulus.

In posterum ex subjectis utriusque Dominii si quis fugerit, occidatur in ipso loco, ubi fuerit depraehensus: Si qui vero armati transeant limites, furta, homicidia patrando, simili modo morte puniantur: qui vero armati sine litteris sigillo munitis transiverint limites etiam si neminem occiderint, nec quidquam furati fuerint, punientur tamen uti conveniet. Si aliquis milesaut quis alter Domini sui rebus furto ablatis fu, gerit, et sit russicae ditionis strangulabitur, si vero sit sinicae ditionis capite minuetur in ipso loco, quo fuerit captus, resque furto captae restituentur proprio Domino. Si quis transiverit limites et camelos, aliaque animalia furatus fuerit, proprio Domino tradatur iudicandus, sicque iudicabitur: pro primâ vice decuplum furti, pro secundâ vice bis decuplum exigetur, tertiâ autem vice mactabitur. Quicumque non longe a limitibus vaenantur, si quis eorum lucri desiderio in aliorum loco vaenatus fuerit, eius praeda non solum fisco dabitur, sed et ipse paenas dabit ex Judicis sententiâ.

Infimae sortis homines, qui absque litteris transiverint limites etiam punientur sicut Russiae Legatus Sava Vladislavich Comes Illyricus deliberavit.

11us articulus.

Instrumentum renovationis pacis inter utrumque Imperium sic fuit invicem traditum utrique parti. Legatus Russiae Sava Vladislavich Comes Illyricus Russico, et Latino sermone scriptum, subscriptione propriâ, et sigillo munitum Sinensis Dominii Magnatibus tradidit asservandum: Sinenses vero Magnates Mancheo, seu Tatarico, Russico, et Latino sermone scriptum, parique

8*

Digitized by Google (

кахъ написанные, равнымъ образомъ за своимъ подписанїемъ и укрѣпленїемъ печати вручили Россійскому послу Ільлирійскому Графу Савѣ Владиславичю къ сохраненїю.

Сего жъ Інструмента екземпляры печати преданы, всѣмъ пограничнымъ жителемъ розданы, что б вѣдомо было о семъ дѣлѣ. Лѣта Господня 1727-го мѣсяца октября 21-го дня, а Петра Втораго Всероссійского Імператора и протчая, и протчая, и протчая, государствованїя первого году. Размѣненъ на Кяхтѣ, Іюня 14-го дня 1728-го году.

На подлинномъ при размѣненїи подписано тако.

modo subscriptione propriå et sigillo munitum tradiderunt Russiae Legato Sava Vladislavich Illyrico Comiti asservandum.

Huius autem instrumenti exemplaria typis mandata omnibus, qui in limitibus morantur distributa fuere, ut sciant quâ de re agatur.

Anno Domini 1727 die 21 mensis octobris, Petri autem secundi Russorum Imperatoris etc. etc. etc. Dominatus anno primo. Invicem permutatum in Kjahtâ mense july die 14 anno 1728.

In originali tempore permutationis subscriptum sic

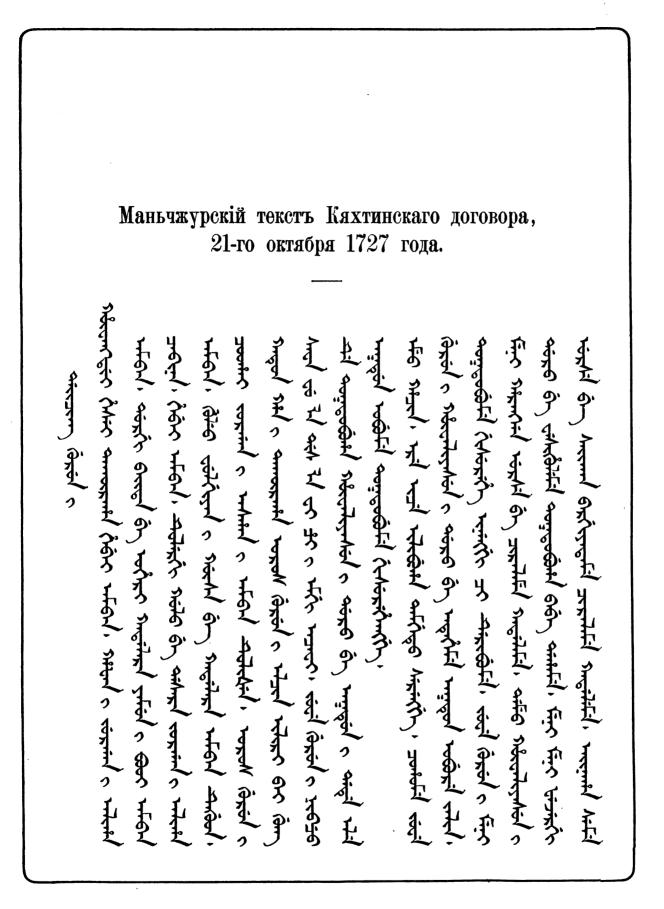
Графъ Сава Владиславичь.

Секретарь посолства Іванъ Глазуновъ.

L. S. Co. Sava Vladislavich.

Secretarius Legationis Ivan Glasunow.

Digitized by Google

.

المتعلقه فيمار المحامل المعمول فيمنا مسمعهما المعم المعمر مه فس المعل الم الم مخلالهم الميخار مستخاره محص بدا مستخاره عص محص مرجنا و مخلالهم فر الما مستجنون محفكوفه فعفر واستمعيهم ستسريد مسر مسرا مععم وسا يجهم من المعمان المعرار جد تل من عم م تمرم تديم بدينيديديد ، معار عليم م عليه مع معديد ، مع المي مع معديد ، مع 小しま や や や ち ちょうのや いまろう المحتلير وفيرة المقار فالم المزار ومحمد فيستر والمعدر والمعار المحلول والزو مريم في مرغونون مرغلا المعالية المحالية محالية المحالية محالية محالية محالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية محالية محاليمحالية محالي محالية محالية محاليمحالية محاليية مححاليية محا متق sizel ، عما منيا اعينا ، surve مند الله مندة فر معيدة الله معيد منها فر منالا معشر يعليم ومهلكيين المرا والالم والمالي المراجعة والمراجعة والمالية المعالية المحالم والمعيد المسلم سمرسه المتوا مورا محراه المق المراه المحالية المعالية المحالية ا منية عا عرب منيها عا فسيخد سيفاهم المحالمية معالي معتد، واستخليس الميزا، معلمار يعلوم ماعم المعلى وال والم معكم الإعلام علكم معلي معليه معلم معدر والمعرفي وللمعمر المسالية في المهموا المراسم، والمو الم والمفالز، المنام المسل المسالية ف ستحدد خشر بهدور د منتر بلاير في ممشعميسين، دششغو ودلاس مير فدلالا あ デーノ・

عفيدتوب يعليم بعريبو ياللورا معدود المعيم معتم المعتبر المعتر والمعتبر والمعتر والمعتر والمعتر والمعتقد والمعتر والمعتم والمعتر والمعت والمعتر والمعتر والمعتر والمعتر والمعتر والمعتر والمعتم والمعتم والمعتم والمعتر والمعتم وال هف المنعث المعرسم المحرسلية ألاا المنع المعتمار المحمد والمعالية المعتمين المعرسي والمعالية المعالية معم المعلم، المعلم المعلم المعلم، المعلم المعلم المم في المعلم الميتوارد موج عنا المرافية المعمولا فيتوارد المدمين المعيليين المنايل والم ميم مند بلاير ميد ركور في مستحمه ول من رك مل مول موليون مولي رمدر سلام على عديمان سلو لاغمار سلو يدفي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالية المعترية و المعنى م والله المن المحالية المعلم المعتلي المعتلي المعتلي المحالية ال عسرانه، بلا يق تبتر ، عذه ولا في شتر مجد ، ملك يعفير في ولا المتعدد المتلم مسيمة وليم وحدد المتلم مسيمة ولمم في متعذ المحصدة المعرفية المعرفة المعرفة المعرفة محده ، عملا الليه فا المحدل أيذا المعوا فيموا ، يميال المعرا ، أغلام مع المتحدة الالمالية ولاو والمعاولات المرار والمواور والمسالية المعار المعار المحالية المفاطر المستر المحلران المحمار المحما المرا المحمد المحمد المحل المحمد المحمد المحمد المحمل ميلافيان مبتم مجهيرا، لكنشفق، مكسمندقي، بالر جمش بالمغيض مبتبر مجهيز ميلوفير من عن المالي المالي المالي المالي المالية مالية المالية المالي مين محينيا معه مستحدث، منذا فيمنا ، معديندما منيدا م محصد ، محد منيا محصد

عندتهم أجمع حذ محفلاً، حمله جرم فمر، محمد أجفا عذ محفلاً، موا عنوم، م ير ف لاغمرييي محدد، محدوس محدود، حود يعدور مسمحسر محدي محدومة المحسب الم المحمد المرام المحالية المحتدر المالية المحتدر المحمد المحم المحمد المحم المحمد المحمد المحمد المحمد المحمد المحمد المحمد المحمد المحم المحق سلم حيم حيم سلم حير فس أمرة المسلمان ألما مسجند منه محقد المحتيد منهستا على المرعيا وركم ميزا جرا المحميل السعى المري في فيرتنانيهم سلمرا عراب علممهم المؤربية المحاء معرابية الملمرا حلا الرابرا المسر المتاق فال مدسد المخلوف عرد المرسلول (الما الماسفور متعار المحفيل) المر المحفية الميا متية معيده المراجية المرجنوا منوا أعماد والتعارف المعمادي المحمد المراد المحمدة مندم يغيجةا، مم سيناتو عيدا، هم سينون عديديد محمد بغمرييون محمد معجما منهستا، رسيا لمرجا، مغيدا منهسا، راز راسيد فالا، معرس منهسا، بزا لين لين هذا بعدي المعدي المسلول المسلول المعترات المعتلي المعالم المعتدات المتعاليه والمال المالي المالي المالي المحالية المحاطية المحالية سيلرا، ، المنشاسيفي سيلرا، الله لا يجيبون الم الماسيرا، المعفير المعالية المعاليفين المعاليفين المعاليفين المعاليفين المعالية المعالي ميهينير، لاينيزهو ميهينير، يجلكون ميهينير، تجريق ميهينير، للإبدأ ملكيندًا ميوينير

اللاب المتعلي فالم المغليلي المسالم المعرار المعرار والمعالي والمعالية المحالية محالية المحالية محالية المحالية المحال مفرق في محتيلييز ممتدموس في متنبيز، ممدمر يعدر عيدر معد عن المن المشرا عاليانكو ولحميه عمكسيولامير الالاليا " يوى يامكمرا، حام مجمع رفعير معين معامل معسمين ولي المدلي ولالع المحمد المحميد المحميل المحمد المحميل المحمد المحميل المحمد حة الل عذال الل جم عدم م المانيمية المعاسم منها أعمم م المحمد فم المراغمية بالمحفقة م المرجا بالمحقيرا في مشاترا، يديناند مما في اليفد مر معتدمجين المدسم، موم المحمد المحلم المسلم المحقل المحمل المرتمة عندالما الله عدم المحملي المحملين المحملين المحملين المحمل المحمل المحملين المحمل ا ومعرب سيرهدر في عمديد، يبد عمدومد، مشقمور مجردومد يهدفرولو אלגאל ה ילבדרה י שרבדרה י אליביל אין איביזרול דופדין אלניול י מיבו עישיגלה ילהאל אי عدمة الم المختلفة مع المحقلان علا البير مرساس المرم، المن المحيا المن الميا مساللة بهذا المدا منها، رليق الموسا المثليل في مساليا، ريتو مالليلان في مساليا، ريو مالليلان في مساليل المحمر المحلمات الم المتدر المحيق المتر بالمير معتده والمدين المناب المعال المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالية معالية المعالية المعالي مضاخرا مجل عماليا، تحميرا، مذة فم مفحيلاً، محماضاً م يميسالاً فم عميمياً معدم فيزام اسحسار المحياليون المحسار جالولينكولال ولاحل ودعل محمقون الاعدلالكول المترا المولي والمحافية

65

التق معيديد عصوف مضغم عنير بتقاقه، سدسا مضغما في توجنديما، سدير الخمر مو، لمنشقلال ويا، ستلا ويا يوشير مينيويون بذي عدم المروعية وي موير وى في المراحة لل ويلا لل وى عرى المنهين المراسم المفال " سلام المعالى المحلم المحافية الم والله المعاديدية المناعين وليل المعاد مسر في سوم ما المعار المعارفيون المعا اسمينيا عمديزمينيا، وسدم وله معموميهم ويوله المولي المولي المعمر والمعمر المعمر المعمر المعمر المعمر المعمر سم احتال، والمحمد المحصير المرابع المراجع المعاملين المجالية المحالية المحالي الله الله عليما م المستلك على المستقل فالما الملك مفر الله المحمد المعنا م المعرا المحتدل، عسهراس المحتزمين إليار المعلى بعلام فالمكالي المحادية ا بده محترب ميشم من عمم ور مر معرفين معدود، بعرب مو معند م يوى يعتمر، ريس ريتير ميز وملكير معلمار يوشر ميز، يلبك سيس مك معلي معنور ه بسبتلا في عسما عمقلور، سمع أعيفا و للعرا للعر وم فس سرا وذ لا مزا بير تويتر توسير المير في المرفيس المفالا المنا فينا معنالا المرف المدير المعالي المعالية المعالية المعدام المعلم المالي المعالية المع الملمان هام أسما المعل الله الل الله الله عام المانية أم الماسم المحفيلاً. حوا المعا

66

عفلاتهم الميفل م معيما م هسها معدهم بالمحمل المتحمل المعرمية المعيما م المحيا مجمعا م مختلاتهم غيموا عد معدما غيوا عدا همرام توازيا عد التوم يتبام المواسم عطايات ا المتلكم، الله المعلمة المن المعلمة المن المحالية، الله المحالية، الله المحلية المحليية ようち いち いちの いちょう うちょう うう・ مرسمه المرارب منه المنيز مرب المرار مراسم فتيرم معريض معريض المرارف المرارفي المرارفي المرارفي المرارفي المرارفي المرارفية المرار المرارفية ا المعلق فاس معلمها معجما ما المحتدر المحمل المحمل المعام المسام المراجع المحافية والمعالية المحافية والمحافية والمحافية والمحافية والمحافية والمحافية المحافية والمحافية وال بو المتعام، بوشر بالعالية المعلي المعلية المعلية المعاد معلم المعليلية المعلية المعالية المعالية المعلية المعلي antic tin the うまうくう > معمور فمتور مر

68 محفكرتون فيمض م عطيتين معتق في عياسيا مغير عدا محفظود معدا معدا معدا معدا ورا معلم المعور ومدرايه، مريم معليه معلم ميلا ومدهم ومدر ومعليه بورايد معل معلوف المكسقيف وبكاليع يبيع المير المحسوم والمعلمين المعالمة المعالمة المحالية م المحسر عيويهم ويمريا ويا، معلومغ عيوية محور معوور مورود، عمرينغو المر عدعير صدم وحدد مندر منجر جبعد ميس في عمديز موجودود مدس يجند وحد، معتمد بالعلام مبتيار فاغم ولالملام الهقم والمنقر والمنال ليتن ينين الميمار والمعنام مجلم مجدعن، دسا مينكر ميلاعن د وعن، بملام، جير بمزرديم ودمني، بملامر د وعن عملاميده المر عساعير مجلعون شا ميعدم مجلعو جز بجلالالا ودمن ، شها بحكيل في ريو دخشف ويو جو جيم الله موجع الله المعلم المعلم المعلمين ا المحصر ما مبعر ، جاسم الم المعليان والمعلي المواليدي، لالمعالين المعالية ا يو المتعرم، بجيل وللدل ميلاد وي أينييز مملال المولي المعريمة والمتعمقين المعنيلان لا لمرب الجرب المستحد المراجعين المرا على عالم عامر المحيد المعامل المعال المعال المعال المعال المعال المعال المعال ~~~~~

ف، معين مولف، مرعم محمد المعلم المعلم المعد فالمعتد المعيد المعيد المعتد الم المتور متيد معاملة محاود المعول المعلي المعلي المعلية المعليات المعلى المعلما المعلما المعلما المعلما أدامنيزه المتاجا. محمولا أعمقا م المعد المتعم من أقس المعرا مذ الل عذلا الل وم عده عنده مر سدمه أينها عل مخرد بعرالا فر فموسع عمالا فرخل سرسا انه اعموا ، المعرا المعمر من أس الموا الذ الل عند الل من عن عدا المحية المحوم المع مف مستحمها زميندد، بر ين ين مدرم عمولا روس مخر، بعديد بعديار خرا فيما ، الحرباريان المراه على الماهفا فر منازا المو تريا عا المانفا المعلمات، المترة المرتد ، وفي، المدة المعمر علا المولي المراجع المريضة والموار المر متلاب ها الم جال المعمام و المعلم و المعلم المعلم المعلم المعالم المعامل المعام المند سوما الل المنوا المنهزة المرد و وفار زلامية المنا المراها المن المراها المنالية منية في منهلا مراسمة، في النه المرتال عا المرقيم المرفيس المنظلم، الموا عليا لمحدها، ويوما مودميلاسموم حجلو وبالمحيمين المعلم الم المرا مندرد متدره فاغرا علي الملال المربها الملقنس والله المالي في الما الملتول سحسا لين بعيليا مبعد مبهير شهديني فحتون عميلير شميم مريش وليد زميم باعد مسميها الجعد ولمرب لمزرده ممتدمون الإباق ميرابغ كمرود المعمر المتوفي سنعم وسدهم وي المتعدي المتعديدين الميوا وسمعدسم وي وسهوا والمعام علم متلال

مح عب محل بن لا جد لا بن عن سمام أيناً، تسرَّم، متحنا المحم عل الله عن المحمد من الله المحمد الله عن الله عنه الله عن الله عن الله عنه الله عن الله عن الله عنه الله عن الله عنه الله عن الله عنه الله عن الله عنه م المعلم المراسية المرارد، المعتدي الما المسال المعلم المراسية المعالم المعرفة المعالم الم مندرت هوا الم ير ردامينيسم والما ميبيريا اليفنى المنبي المعرسم مسام المغيش المعيش یوی میشمر، هشم بهشورد هیشرد ویشمر، خشر ویسه وی مصفود میبید مهمفور محصودید. مدسورهم علیق وی پهمیدندن ویدهم وی مشعبی موردهمیس وحدد، بین بین بین بین ب بمباللا المحندة متيا فار منهفال أسلينان وسره المعيا المنف الما فقه ولاله والمعال اختبن بمبالل سينالل عسيم معمدسه، بخر مندره واف معدم المحمر معمر معمر معمد اخريد السم خيوم معد معلالدي " التعمام ستبياتا عسره، مذارتهما مسيوناهما قار ستبارتهم، مسيونا مدارتهما ومعاله عملي هو، ينفلا يتيميم بهدور ، يهدف مبرليونيس منشار ميمامييونيد ، يهدف ف بوله محمديد ممتدومت بسعر، بلغ معديا ومدهد محمد محمدي معدا ولا ولا المريتليداليا و عفدق علم عموسهم علم لأم الجر منعور عملي المعدل المعرف المعلي المعدل لمتور م ودمنه معرسم ميدير معدول ، يوى المتحرر، جدم يعليور على مسمحسير مولى معلي معمل ميعر المغبر فا ومدفى ميدم. متعر ف المراسية المركرية بالمو يحدونها المراجع ال

70

71 الفار ، ألما معمد المعنا ، متعما ، معلمه الم الما الما من مل مع الما عد الل عد الل عد الله عد الما عد الما المعمد المعم واخ المصالد والود السفير المعنوا في والود المعنا في عنواذا المعالم في والم العراسي المحصيراء المعتم إعلاق المعرب المترارية المالية المستعليل والالع المتعربين والمعالية والم المكسلور شولاليليا في المتو الجر المحلاسم شودار المولي المع ولورا السجلا المكفر في ديمدل ديمير في ويومون المبغو تكثير في شيسما المخيبيين شوسيه ولتعوياء بليق ستلا ويا يهمشواء شبيع الملوف، عمسو المنيور المسلاء المحتل المتراف مسل فى متدور منسم محد، يترقيه فرا. مندلوها وللما المعلم المعلم المحلي المعلم والمعدي معامر المعلى المعلم المعالية م بمبالل فاس مسمديد المتعدد عليانيهم ودمال فار متل المعلم معل عورفورا هيابدا فالم استدر المصيد المليلين المحبومين ميفاد مسراء كيامالا بجابها بجلا الملاقات ومحمد المسمع المعلم المحميل المعالي المعالية المعالية المعالية المحمد المعالية المحمد المحم المحمد المحم اخددوافهما المحص زحاضا محادرفهم المعتدرا المحدمانيا د المعسلا المفهق عازا المعتنكسين ف منا المار المار المحلي المحالية الما المحلقين المحالية المحاليمحاليحالية المحالية المحاليمحالية المحالية المحالية المحال ميهدور، بند مصبهد الشقعد معملسم، للبعد سيرس محسور مرمها مولالهم ションシュン 王っ いちのちろい يوه يعكم، مليم ميليه جمم بعثم عليم معليلية المنسلين من مسليلاي همته، توهيم

 $\mathbf{72}$ حاجيروم يعتبي مكل محتل متعور شول معلم ماعليم معتور محدور محدور مدل عفيروه يعتور لا مولومها والمعتق ومعمد يعطني يعطون لالبور لا يعتقد المعلية المعلية عفكروم بعليم مروم المولي المعاري المعالية معالية المعالية معالية م سا في عا بيا ما فاحه، سسا ميا في عاملا عالما عنها في محسم الحيه المراجعة الملاسلين المنظر المراجعة الملاجعة المحترفين المحتو المحترفين المحتولين المحتولين المحتولين المحتولين المحتوا المحتون المحتون المحتوني المحتوني المحتوا المحتوني المحتوني المحتوني المحتون المحت المح وسد مبعد فر مولس في معلى المعلي المعرسون مبدع المعلم وفي اليو معمد ولا ولا و エコーノ インテカ のう あっ ハーマ は ど のくび ど こう よう っ べんもちがり ハマハマク てんかん " مميدون الميدرا، حديا الميديار، المحالية المالية المحالية محالية محالية محالية محالية محالية محالية محالية محالية المحالية محالية محالية محالية محالية المحالية المحالية محالية محا محالية محا عفهما أمحتهم المحميميليل معهما أعمفا والمتعراء المتعمر وم أقاس المسرا حذ الما حذا المر التحيا عنا محجدا منف المتدلقه، متلته التحيار عنا والقه، معرا متعاره المعدل فيسلطها تخملا مملاسا فار مرتزا وندم منوا فكسنالميم المكتلاقيا فكسنالميرا مسا فار متامر عنا مندلون المعالية المعالية المناع المعلول المعالية الم متلجم من أس المول مذ الل عذا الل جن عن العجما أجافل المحتف أجافل المتعلقة سمتد عفمعا أمحيد المحديثاره

73 هه مومر عودر أخد مومر، يبشر و جندير معيد المور، وخلار وحدم موري موريد المحيلة كرور و איביזאר אנפין שיפין which the second of the start and the ی می ایا هی المی المیدهدا، ایر هدارار المحامل معامده، المتراسی متعار الحا هداید. المعار الحار همین المیدها المیزاندی . المولى المولى المحيلية المعلى والمالك المحليل المولار المحيل المحال المحال المحيل المحالي المحلي المحالي المحلي مهدستديمها عمق د مقاعمت سندا تدهير ودعد محتم تدهير عبر " Подпись. Подпись. Подпись. 10

e v 1, 5,

Кяхтинскій Трактать 21 Октября 1727 г.*)

Текстъ трактата съ Китайской стороны.

Тайцинъ Государства Хонди по указу послапы.

Думной министръ чиновного приказу Алегамба и впутреннихъ дёлъ дворцовой министръ Чабина.

Думной министръ посолского мунгалского приказу Алегамба и надъ красною четвертію министръ Тегутъ.

Воинского приказу Асканямба Тулишинъ.

Россійского Государства отъ Императрицы послапъ посолъ Иллирійскій Графъ Сава Владиславичь; и что прежній обоихъ Государствъ въ Нерчинскомъ миръ утверждепъ и наипаче крепчайшій того вново утвердить.

й пункть.

Сие вново поставлено означеніе нарочно обоихъ государствъ вѣчной миръ накрепко утвердили уложили и договорили. С того времени обоихъ государствъ всякому своихъ подданныхъ людей крепко содержать и спе мирное любовно договорили всякому своихъ подданныхъ людей сохранно собрать накрепко укрѣнить и никакихъ дѣлъ не выздымать такъ уложили.

Exemplum Tractatus ex parte Sincusium.

Mandato Imperatoris Imperij Tai-tsim dicti missi magnates, scilicet regis a consilijs magnas, Tribunalis Mandarinorum praeses, ac interioris palatij negotia regens Chabina; regis a consilijs magnas, tribunalisqve exteras provincias gubernantis praeses, nec non vexilli rubri magnas Tegoutei; Tribunalis militum secundarius praeses Touligen convenerunt simul cum comite Illyriae Sava Vladislavicek Imperatricis Russiae legato misso ad renovandam, magisqve firmandam pacem, qvae iam pridem Nypchou inter utrumqve Regnum inita fuerat, determinaverunt ca, qvae seqvuntur.

1us articulus.

Haec nova pactio expresse facta est inter utrumqve Regnum ut pax firmior sit, ac aeterna, et ab hac die unumqvodqve regnum suos subditos regat, et coerceat, et pacem plurimi faciendo qvisqve comprimat severe suos, ita ut nullum malum negotium suscitare possint.

^{*)} Текстъ печатается по подлинному договору, переданному Китайцами.

в пунктъ.

Нынѣ обоихъ государствъ миръ і согласие вново утверждено обоихъ государствъ что были прежние дѣла впредки не упоминать прежнихъ бѣглецовъ промежду не прошат всѣмъ быть попрежнему, а впред бѣглецов никакъ обоихъ странъ нетаить конечно накрепко розыскивать изымавъ всякого своему пограничному жителемъ свести і отдать.

г нункть.

Срединного государства министры: Россійского государства посланъ посолъ Иллирійскій графъ Сава Владиславичъ вмѣсте говорили что обоихъ государствъ граница ї мѣста велми нужно не осмотря и не указавъ мѣста не падлѣжит Росіиской Имперіи посолъ Иллирійскій Графъ Сава Владиславичъ на границу досхавъ; Срединного Государства вторыи Генераль Часакъ торой цунь ванъ хошой зять церинъ над столниками торгкамба: по съсыга воннъского приказу асканямба Тулишинь і онѣ вмѣсте обоихъ государствъ границу утвердили. На Кякту рѣцкѣ есть россійского государства караулы и дворы; на Оргойту горѣ есть Срединного государства караулы н знаки между тёхъ карауловъ и дворовъ і знаковъ посредѣ раздѣлить і знаки поставить; обонхъ государствъ торгъ на граница установит от той границы обѣ страны границу гранить камисаров послать с того мѣста в восточную сторону Пуркутай гора и сонки по той до Киран Карун: і с Киранъ Карунъ до Циктай ару кидуръ, ару хатансу, тѣ четырѣ караулы і знаки: Чикоя рѣкп одну часть за границу ночесть; сару хатансу до оборъ хатансу караулы і знаки; изъ оборъ хатансу, до Чаганъ ола; мунгалские караулы і знаки російского государства подданныхъ людей владъние земли Срединного государства мунгалские караулы і знаки между тёми посредѣ

2us articulus.

Nunc consequenter ad renovationem pacis nulla amplius fiet mentio antiquorum inter utrumque regnum negotiorum, nec repetentur fugitivi, qvi antea fugerunt, sed relinquentur ut prius, in posterum autem si qvi fugerint nullo modo retinebuntur, sed ex utraque parte diligenter quaerentur, captique tradentur hominibus, qvi sedent in limitibus.

3us articulus.

Magnates Sinenses, et Russiae Imperatricis Legatus Comes Illyriae Sava Vladislavicek simul sic deliberarunt.

Limites utriusqve Imperij sunt qvid valde essentiale; si loca non inspiciantur fieri neqvit; idcirco Russiae Legatus Comes Illyriae Vladislavicek ivit ad locum limitum illicqve convenit cum Regni Sinensis generali Chasac toroy kun vam hoxoi efu tserim, ac cum Peseke magnate regiae custodiae, et cum Touligen tribunalis militum 2^{dario} praeside, et utriusque Imperij limites, et extremitates determinarunt uti seqvitur.

Inter Ruthenorum vigiliarum domos, qvae sunt apud rivulum Kjahtou, et acervum lapidum vigiliarum sinensium, qvae sunt supra montem Orgoitu, inter, inqvam, istos duos terminos, qvidqvid est spatij intermedij divisum fuit in duas partes aequales, et in medio factus est acervus lapidum in signum divisionis, illicqve constitutus est locus commercij utriusqve regni, et ab illo loco pro limite constituto missi fuere commissarij ad determinandas extremitates.

Et incipiendo ab eodem praed^o loco cundo versus orientem per apices montium pourgoutai, usqve ad vigilias Kiran dictas, et a Kiran vigilijs per chictai, araukidoure, arouhatamsou, e regione illarum qvatuor vigiliarum illa pars fluvij choucou pro limitibus constituta fuit.

10*

Digitized by Google

есть простые земли противъ Кякту раздѣлить пополамъ російскихъ подданныхъ людей владѣние земли близ горы і хрепты і рѣки будутъ: горы хрѣпты і рѣки, границу поставить, мунгалские караулы і знаки, близъ горы хрепты і рѣки будуть; горы хрѣпты і рѣки граница да будетъ. Горъ і рѣкъ нетъ простые земли такие земли будут посръд в раздълить і знаки поставить граница да будеть, с Чаганъ ола караулы и знаки до Аргуни рѣки брегу мунгалские караулы і знаки, близ тѣх карауловъ смотрѣт поѣдутъ обоихъ государствъ люди з доброго совѣту знакі поставять граница да будеть Кякту Оргойту между тьх двух мъстъ посредъ рубежъ и знаки поставлены; от знаковъ в западную сторопу, Оргойту гора, Томынъ Кучухун, Пицікту Хошого, Пыйлосоту гора, Куко Цилоту, Хонгоръ знаки Юнкоръ гора, Босъ над, Кукзан гора, Хугахайту гора, кон сопка, Бухуту Табаганъ, Окудынъ чоо сопка, Тошиту Табаганъ, Кисенекту Табаганъ, Курби Табаганъ, Нукту Табаганъ, Оркикъ Тарихакъ тайганъ; Торо Табаганъ, Кынже Мада, Хонин Табаганъ, Кимъ Кимцикъ Бомъ, Шабинай Табаганъ по той сопкѣ по срѣдѣ по себѣ раздѣлить граница да будетъ, между тѣми посредѣ в поперекъ горы і рѣки будут, горы і рѣки поперешные пополам перескчь и раздѣлит граница да будеть, от Шабинай Табаганъ до Аргуни рѣки брегу, по сю сторону камени срединного государства имѣетъ быть; за каменемъ по ту сторону російского государства им'веть быть и тв раздѣленные земли доподлинно написат, и чертежи написать, обоихъ государствъ посланные люди промежду писмами разменяются привезутъ всякъ своему министру отдасть и та граница утвердит, между симъ временемъ обоихъ государствъ подданные непотребные люди кратчи заидеть кочевать мѣста завладѣют дворы построять жить будутъ накрѣпко розыскали всякъ в свою сторону перевели обоихъ государствъ люди про-

Et ab arouhatamson usqve ad acervum vigiliarum loci dicti heberhatamsou, et ab heberhatamsou usqve ad acervum vigiliarum mongolinorum loci dicti chacanaola omnia vacua loca inter terras occupatas a subditis Russorum, et acervos mongolinorum regni sinensis subditorum divisa fuerunt in duas partes aequales sicut factum est in loco Kiactou dicto, ita ut qvando reperti fuerunt montes, monticuli, rivuli prope loca habitata a subditis Russorum positi fuerint pro limitibus, et vicissim quando reperti fuerunt montes, monticuli, rivuli prope acervos vigiliarum mongolinorum positi fuerunt pro limitibus, et in locis planis sine montibus, et fluviolis facta est divisio per medium, illicqve factus fuit acervus pro limitibus. Utriusque Regni homines, qvi ab acervo vigiliarum loci chacan aola dicti iverunt ad ripam rivi Ergonet aspicientes terras, quae sunt extra acervos mongolinorum ex unanimi consensu pro limitibus constituere,

Incipiendo ab acervo, qvi positus fuit pro limite intra duo loca Kiactou, et orgoitu eundo versus occidentem per montes orgoitou, temen Couvohou, pichictou, hoyocou, puilestou alin, Covyke chilote, homcor obo, yomcor alin, posaniga, comtsan alin, houtavitou alin, couj moulou, poihoutou tabahan (id est transitus) ecouten chao y moulou, Toussitou tabahan keneston tabahan, courbi tabahan, nouctou tabahan, Erguic Tarac, kenge mada, honin tabahan, kem kimchic y pomme, chabinay tabahan: per cacumina istorum montium facta fuit divisio in partes aequales per medium, et pro limitibus constituta fuit, ac toto illo spatio qvi reperti fuerunt transversales montes, rivi similiter in duas partes divisi sunt, ita ut pars meridionalis pertineat ad regnum sinense, et pars borealis ad Regnum Russorum, et qvi missi fuerunt ex utraque parte homines divisiones clare scripserunt. depinxerunt, sibiqve invicem mutuo datis scriptis, et descriptionibus qvisqve ad suos magnates

розыскали всякъ в свою землю собрали и перевели жить, границу и рубежъ, равно начисто здѣлали со обоихъ странъ по пяти соболей брали с урянхая всякъ у своего прежнѣго хозявна да будеть свыше того излишно по соболю с урянхая брали границу уложили с того дни что прежде по соболю брали вѣчно поквнуля противъ сего говорено уложено промежду печатными писмами розменялися взяли.

Б пунктъ.

Нынѣ обоихъ государствъ граница сошлася промежду бѣглецовъ не тавть мирное согласие вново утвердили противъ російского носла Іллирійского графа Савы Владиславича его словъ; обоихъ государствъ торговымъ людемъ ходить людей числомъ противъ прежнѣго уложения не свыше двухъ сотъ договорено. Три года пройдеть одному каравану в Пекинъ въ царство ходить тёмъ торговымъ людемъ кормъ давать противъ прежнѣго отказано покупать, продавать, с тьхъ людей пошлины не брать такъ договорено; торговые люди на границу прибдутъ преждЕ о своем прибадь о для писмо подадуть высмотрят началниковъ пошлютъ на стрѣчу приимут торговать по дорог' верблюдовъ коней и кормъ покупать і работныхъ людей наймывать будуть своимъ животомъ над торговыми началники нижайшихъ людей добрѣ содержать а какие спорные дѣла будуть праведно рѣшить за тѣми торговыми началные люди фздять всѣ честные и честно будутъ смотрить во всѣхъ продажах и в покупкахъ таваровъ не удерживать будутъ; обоихъ государствъ заповѣдныхъ таваровъ ненове-

между смешалис жили тёхъ такожде доподлинно | attulit, dumqve determinarentur utriusqve Regni limites viles homines, qvi clanculum intrarunt, terras occuparunt, domos aedificarunt requisiti fuere, et ad proprias terras reducti: qvi similiter ex utroqve regno ingressi, et eggressi hinc inde transversaliter habitantes fuerunt requisiti, et ad proprias terras reducti ad habitandum; sicove locus limitum purificatus, et elucidatus fuit.

> Ourihanhay vero, qvi utriqve parti dant qvinqve zibelinas relicti sunt sicut prius propriis Dominis, qvi vero unicam tantum dabant in posterum ab illis non accipietur in aeternum incipiendo ab illa die qua finitus fuit contractus limitum, et qvidqvid sic fuit deliberatum, ratumqve testimonium scripto datum fuit utriqve parti.

4us articulus.

Nunc semel determinatis limitibus utriusque regni non oportet hinc, et inde retinere fugitivos, et consequenter ad renovationem pacis, prout deliberatum est cum Russiae Legato Sava Vladislavicek Illyriae comite, commercium erit liberum inter utrumqve regnum, numerusqve mercatorum, sicut prius iam determinatum fuit, non excedet ducentos homines, qvi elapsis tribus qvoqve annis venient una vice Pekinum: et cum non sint nisi mercatores non ipsis dabuntur, sicut prius, commestibilia; nullumqve vectigal neqve a vendentibus, neqve ab ementibus accipictur: qvando mercatores pervenerint ad limites de adventu suo monebunt per epistolas, qiïbus acceptis Mandarini mittentur qvi occurant, introducantqve ad faciendum commercium: qvod si mercatores, in itinere velint emere camelos, eqvos, victualia, conducere baiulos suis proprijs sumptibus emant, conducant.

Mandarinus vero, seu Praefectus, qvi praeest turmae mercatorum eos regat, coerceat, ed si aliqva oriatur altercatio, illam ex aequitate componat: cum autem iste Praefectus, seu Dux sit

 $\mathbf{72}$ حافيدوها يعتور لا بعشيين معتل متعوير شيعولان معتمر لاعتل معتور خدولاء مذل عظرتهم الميذرار مروسا عا فحرم ساسين الم عفيروم يعليم مرومهم والمعتبي المعدار المعني زماجر ما المعليا المعدد المتعال المعليم الموالي المحمد الموالي المحالي المحالي المحالية، عمر منطر المحليط المحقط المحالية المحمد الموالي المحالية محالية محالية محالية محالية محاليية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحا مسا في عا ميذ مي فتور، سيسا مينا في متوليا عليا مند في المسلم مور وسد متعد فالم مولا الله فالم المعلي المعليم ميدي المعلم ويدي المعلم ويد المعلم ويد المعلم ويد المعلم ويد المعلي المعمد المحمد م م م الم الم الله الله عذا الله عن عن المعمد المع المعالم معالم م مميتهمي. في مينييز، معمونيدند و ستسبر وحدثر مير ستنظر معقد من معندا معندا في مينيز، معمور و مناسر من مناسر و مناس منهما أمونده المحربيتاس معمولا أعمنوا و المعدا، المعمد والد أس المربا وذ الما عندا الل اخيرانا معلاسا فاس فيدلوا، ونير في في في المحسارية، المحسانية في مسافر الماف الموا عز متلمه م هم المع المول مذ الل عذا الل من على المعموا المراخل المحينة المراخل المريرة مدالمار معالية المعالية المعلي المعلي المعالية الم المعتون عفيمم ويحيون المحدكينات

d b

73 المفام مذهرا. المؤسر منع المرام معلمة الموار موعلا مرام المحالي الموار معلم المحار المحا هه مذهار عودتار المديم المعلى الم الما المعلم كمولى مولى المحييليون مجيه والمالك المالان معلمهم مولي المحال المحال المحال المحيل المحالي المحيل المحالي יויביואל ינסי אופיו المحسد معدس مسال مسال المحار المحار الم حر عر عز هد سلامهد، المر وحرب العرس عامن ، اجرابيا في المراعز اخمارا عا ومعينا بعارمونا سيزمنون Подпись. Подпись. Подпись. 10

and a little

-• •

Кяхтинскій Трактать 21 Октября 1727 г.*)

Текстъ трактата съ Китайской стороны.

Тайцинъ Государства Хонди по указу послапы.

Думной министръ чиновного приказу Алегамба и впутреннихъ дѣлъ дворцовой министръ Чабина.

Думной министръ посолского мунгалского приказу Алегамба и надъ красною четвертію министръ Тегутъ.

Воинского приказу Асканямба Тулишинъ.

Россійского Государства отъ Императрицы посланъ посолъ Иллирійскій Графъ Сава Владиславичь; и что прежній обоихъ Государствъ въ Нерчинскомъ миръ утвержденъ и наипаче крепчайшій того вново утвердить.

й пунктъ.

Сие вново поставлено означеніе нарочно обоихъ государствъ вѣчной миръ накрепко утвердили уложили и договорили. С того времени обоихъ государствъ всякому своихъ подданныхъ людей крепко содержать и спе мирное любовно договорили всякому своихъ подданныхъ людей сохранно собрать накрепко укрѣпить и никакихъ дѣлъ не выздымать такъ уложили.

Exemplum Tractatus ex parte Sinensium.

Mandato Imperatoris Imperij Tai-tsim dicti missi magnates, scilicet regis a consilijs magnas, Tribunalis Mandarinorum praeses, ac interioris palatij negotia regens Chabina; regis a consilijs magnas, tribunalisqve exteras provincias gubernantis praeses, nec non vexilli rubri magnas Tegoutei; Tribunalis militum secundarius praeses Touligen convenerunt simul cum comite Illyriae Sava Vladislavicek Imperatricis Russiae legato misso ad renovandam, magisqve firmandam pacem, qvae iam pridem Nypchou inter utrumqve Regnum inita fuerat, determinaverunt ca, qvae seqvuntur.

1us articulus.

Haec nova pactio expresse facta est inter utrumqve Regnum ut pax firmior sit, ac acterna, et ab hac die unumqvodqve regnum suos subditos regat, et coerceat, et pacem plurimi faciendo qvisqve comprimat severe suos, ita ut nullum malum negotium suscitare possint.

^{*)} Текстъ печатается по подлинному договору, переданному Китайцами.

в пунктъ.

. .

، مع .

Нынѣ обоихъ государствъ миръ і согласне вново утверждено обоихъ государствъ что были прежние дЪла впредки не упоминать прежнихъ бъглецовъ промежду не прошат всъмъ быть попрежнему, а впред бѣглецов никакъ обояхъ странъ нетанть конечно накрепко розыскивать изымавъ всякого своему пограничному жителемъ свести і отдать.

Г нункть.

Срединного государства министры: Россійского государства посланъ посолъ Иллирійскій графъ Сава Владиславичь вмёсте говорили что обоихъ государствъ граница ї мѣста велми нужно не осмотря и не указавъ мѣста не надлѣжит Росіиской Имперіи посолъ Иллирійскій Графъ Сава Владиславичъ на границу доехавъ; Срединного Государства вторыи Генераль Часакъ торой цунь ванъ хошой зять церинъ над столниками торгкамба: по съсыга воннъского приказу асканямба Тулишинъ і онѣ вмѣсте обоихъ государствъ границу утвердили. На Кякту рыцкы есть россійского государства караулы и дворы; на Оргойту горѣ есть Срединного государства караулы и знаки между тёхъ карауловъ и дворовъ і знаковъ посредѣ раздѣлить і знаки поставить; обоихъ государствъ торгъ на границѣ установит от той границы об'ь страны границу гранить камисаров послать с того мѣста в восточную сторону Пуркутай гора и сонки по той до Киран Карун: і с Киранъ Карунъ до Циктай ару кидуръ, ару хатансу, ть четырь караулы і знаки: Чикоя рѣки одну часть за границу ночесть; сару хатансу до оборъ хатансу караулы і знаки; изъ оборъ хатансу, до Чаганъ ола; мунгалские караулы і знаки російского государства подданныхъ людей владение земли Срединного государства мунгалские караулы і знаки между тЕми посредь | cou pro limitibus constituta fuit.

2us articulus.

Nunc consequenter ad renovationem pacis nulla amplius fiet mentio antiquorum inter utrumque regnum negotiorum, nec repetentur fugitivi, qvi antea fugerunt, sed relinqventur ut prius, in posterum autem si qvi fugerint nullo modo retinebuntur, sed ex utraque parte diligenter quaerentur, captique tradentur hominibus, qvi sedent in limitibus.

3^u articulus.

Magnates Sinenses, et Russiae Imperatricis Legatus Comes Illyriae Sava Vladislavicek simul sic deliberarunt.

Limites utriusque Imperij sunt quid valde essentiale; si loca non inspiciantur fieri neqvit; idcirco Russiae Legatus Comes Illyriae Vladislavicek ivit ad locum limitum illicgve convenit cum Regni Sinensis generali Chasac toroy kun vam hoxoi efu tserim, ac cum Peseke magnate regiae custodiae, et cum Touligen tribunalis militum 2^{dario} praeside, et utriusque Imperij limites, et extremitates determinarunt uti segvitur.

Inter Ruthenorum vigiliarum domos, quae sunt apud rivulum Kjahtou. et acervum lapidum vigiliarum sinensium, qvae sunt supra montem Orgoitu, inter, inqvam, istos duos terminos, qvidqvid est spatij intermedij divisum fuit in duas partes aequales, et in medio factus est acervus lapidum in signum divisionis, illicqve constitutus est locus commercij utriusqve regni, et ab illo loco pro limite constituto missi fuere commissarij ad determinandas extremitates.

Et incipiendo ab eodem praed^o loco cundo versus orientem per apices montium pourgoutai, usqve ad vigilias Kiran dictas, et a Kiran vigilijs per chictai, araukidoure, arouhatamsou, e regione illarum qvatuor vigiliarum illa pars fluvij chou-

10*

есть простые земли противъ Кякту раздѣлить пополамъ російскихъ подданныхъ людей владѣние земли близ горы і хрепты і рѣки будутъ: горы хрѣпты і рѣки, границу ноставить, мунгалские караулы і знаки, близъ горы хрепты і рѣки будуть; горы хрѣпты і рѣки граница да будетъ. Горъ і рѣкъ нетъ простые земли такие земли будут посрѣд в раздѣлить і знаки поставить граница да будетъ, с Чаганъ ола караулы и знаки до Аргуни рѣки брегу мунгалские караулы і знаки, близ тіх карауловъ смотріт пойдуть обоихъ государствъ люди з доброго совѣту знакі поставять граница да будеть Кякту Оргойту между тьх двух мъстъ посредъ рубежъ п знаки поставлены; от знаковъ в западную сторону, Оргойту гора, Томынъ Кучухун, Пицікту Хошого, Пыйлосоту гора, Куко Цилоту, Хонгоръ знаки Юнкоръ гора, Босъ над, Кукзан гора, Хугахайту гора, кон сонка, Бухуту Табаганъ, Окудынъ чоо сонка, Тошиту Табаганъ, Кисенекту Табаганъ, Курби Табаганъ, Нукту Табаганъ, Оркикъ Тарихакъ тайганъ; Торо Табаганъ, Кынже Мада, Хонин Табаганъ, Кимъ Кимцикъ Бомъ, Шабинай Табаганъ по той сопкѣ по срѣдѣ по себѣ раздѣлить граница да будеть, между тѣми посредѣ в поперекъ горы і рѣки будут, горы і рѣки поперешные пополам пересвчь и раздълит граница да будеть, от Шабинай Табаганъ до Аргуни рѣки брегу, по сю сторону камени срединного государства имфетъ быть; за каменемъ по ту сторону російского государства имѣетъ быть и тѣ раздѣленные земли доподлинно написат, и чертежи написать, обоихъ государствъ послапные люди промежду нисмами разменяются привезутъ всякъ своему министру отдасть и та граница утвердит, между симъ временемъ обоихъ государствъ подданные непотребные люди кратчи заидетъ кочевать мѣста завладѣют дворы построятъ жить будуть накрыпко розыскали всякъ в свою сторону перевели обоихъ государствъ люди про-

— 76 —

Et ab arouhatamson usqve ad acervum vigiliarum loci dicti heberhatamsou, et ab heberhatamsou usqve ad acervum vigiliarum mongolinorum loci dicti chacanaola omnia vacua loca inter terras occupatas a subditis Russorum, et acervos mongolinorum regni sinensis subditorum divisa fuerunt in duas partes aequales sicut factum est in loco Kiactou dicto, ita ut qvando reperti fuerunt montes, monticuli, rivuli prope loca habitata a subditis Russorum positi fuerint pro limitibus, et vicissim quando reperti fuerunt montes, monticuli, rivuli prope acervos vigiliarum mongolinorum positi fuerunt pro limitibus, et in locis planis sine montibus, et fluviolis facta est divisio per medium, illicque factus fuit acervus pro limitibus. Utriusque Regni homines, qvi ab acervo vigiliarum loci chacan aola dicti iverunt ad ripam rivi Ergonet aspicientes terras, quae sunt extra acervos mongolinorum ex unanimi consensu pro limitibus constituere,

Incipiendo ab acervo, qvi positus fuit pro limite intra duo loca Kiactou, et orgoitu eundo versus occidentem per montes orgoitou, temen Couvohou, pichictou, hoyocou, puilestou alin, Covyke chilote, homcor obo, yomcor alin, posamga, comtsan alin, houtavitou alin, couj moulou, poihoutou tabahan (id est transitus) ecouten chao y moulou, Toussitou tabahan kenestou tabahan, courbi tabahan, nouctou tabahan, Erguic Tarac, kenge mada, honin tabahan, kem kimchic y pomme, chabinay tabahan: per cacumina istorum montium facta fuit divisio in partes aequales per medium, et pro limitibus constituta fuit, ac toto illo spatio qvi reperti fuerunt transversales montes, rivi similiter in duas partes divisi sunt, ita ut pars meridionalis pertineat ad regnum sinense, et pars borealis ad Regnum Russorum, et qvi missi fuerunt ex utraque parte homines divisiones clare scripserunt. depinxerunt, sibiqve invicem mutuo datis scriptis, et descriptionibus quisque ad suos magnates

розыскали всякъ в свою землю собрали и перевели жить, границу и рубежъ, равно начисто здѣлали со обоихъ странъ но няти соболей брали с урянхая всякъ у своего прежнѣго хозяина да будеть свыше того излишно по соболю с урянхая брали границу уложили с того дни что прежде по соболю брали вѣчно покинули противъ сего говорено уложено промежду печатными писмами розменялися взяли.

й пунктъ.

Нынѣ обоихъ государствъ граница сошлася промежду б'яглецовъ не тавть мирное согласие вново утвердили противь російского посла Іллирійского графа Савы Владиславича его словъ; обоихъ государствъ торговымъ людемъ ходить людей числомъ противъ прежнѣго уложения не свыше двухъ сотъ договорено. Три года пройдетъ одному каравану в Пекинъ въ царство ходить тымъ торговымъ людемъ кормъ давать противъ прежићго отказапо покупать, продавать, с тьхъ людей пошлины не брать такъ договорено; торговые люди на границу прибдутъ преждѣ о своем прибадь о для писмо подадуть высмотрят началниковъ пошлютъ на стрѣчу приимут торговать по дорог'в верблюдовъ коней и кормъ покупать і работных ь людей наймывать будуть свониъ животомъ над торговыми началники нижайшихъ людей добрѣ содержать а какие спорные діла будуть праведно рішить за тіми торговыми началные люди издять вси честные и честно будутъ смотрить во всёхъ продажах и в покупкахъ таваровъ не удерживать будутъ; обоихъ государствъ заповѣдныхъ таваровъ ненове-

между смешалис жили тѣхъ такожде доподлинно | attulit, dumqve determinarentur utriusqve Regni limites viles homines, qvi clanculum intrarunt, terras occuparunt, domos aedificarunt reqvisiti fuere, et ad proprias terras reducti: qvi similiter ex utroqve regno ingressi, et eggressi hinc inde transversaliter habitantes fuerunt requisiti, et ad proprias terras reducti ad habitandum; sicqve locus limitum purificatus, et elucidatus fuit.

> Ourihanhay vero, qvi utriqve parti dant qvinqve zibelinas relicti sunt sicut prius propriis Dominis, qvi vero unicam tantum dabant in posterum ab illis non accipietur in aeternum incipiendo ab illa die qua finitus fuit contractus limitum, et qvidqvid sic fuit deliberatum, ratumqve testimonium scripto datum fuit utriqve parti.

4us articulus.

Nunc semel determinatis limitibus utriusqve regni non oportet hinc, et inde retinere fugitivos, et consequenter ad renovationem pacis, prout deliberatum est cum Russiae Legato Sava Vladislavicek Illyriae comite, commercium erit liberum inter utrumqve regnum, numerusqve mercatorum, sicut prius iam determinatum fuit, non excedet ducentos homines, qvi elapsis tribus qvoqve annis venient una vice Pekinum: et cum non sint nisi mercatores non ipsis dabuntur, sicut prius, commestibilia; nullumqve vectigal neqve a vendentibus, neqve ab ementibus accipietur: qyando mercatores pervenerint ad limites de adventu suo monebunt per epistolas, giïbus acceptis Mandarini mittentur qvi occurant, introducantqve ad faciendum commercium: qvod si mercatores, in itinere velint emere camelos, eqvos, victualia, conducere baiulos suis proprijs sumptibus emant, conducant.

Mandarinus vero, seu Praefectus, qvi praeest turmae mercatorum eos regat, coerceat, ed si aliqva oriatur altercatio, illam ex aequitate componat: cum autem iste Praefectus, seu Dux sit

кратчи останется жить тьхъ людей і без началникова в'Едома не оставливать тако уложили; а в немоще умретъ ево были пожитки всякому своего государства людемъ отдавать. Сей договоръ всѣ противъ російского посла Іллирииского графа Савы Владиславича словъ уложено: обоихъ государствъ промежду торговымъ ходить: кромѣ того обоихъ государствъ на границе ради малого торгу в Селѣнгинску, на Кяктѣ, и в Нерчинску тамошние добрые мѣста выбрать і дворы построить, поволно торговать, хто похощетъ дворы построит и кругомъ ограду и ворота какъ надлѣжитъ такъ і состроит торговат безношлинно тако уложили: всёмъ указными прямыми дорогами ходить, а околными дорогами іли выную сторону торговат будут ихъ тавары в казну обрать о семъ началных людей і служилыхъ числомъ противъ того выбрать всѣмъ бы обше сохранно караулит и дѣла управлять сие всѣ противъ російского посла Иллирійского графа Савы Владиславича словъ уложено.

Е ПУНКТЪ.

В Пѣкинѣ есть руской посолской дворъ впред всякимъ прибажимъ рускимъ людемъ однѣмъ стоять, російскій посоль Іллирійскій графъ Сава Владиславичъ церковь хощетъ строить Срединного государства руские дѣла управляютъ министры пособили на посолскомъ дворѣ церковь состроили. Нынк в Пекинк есть одинъ священникъ ему жить: еще ему в прибавку трехъ поновъ послать такъ говорилъ противъ его рѣзей еще трехъ ноповъ пришлите привезуть, какъ прежние священники прибхали противъ того кормъ опредбленъ будетъ: при той церкви жить рускимъ людемъ по своей вѣрѣ Богу молится служить незапрещать уложено:

Еще російскій посоль Іллирійскій графъ Сава | tici, et duo alij provectioris actatis scientes lin-

лѣно покупать і продават тако будетъ; а будучи aliculus dignitatis, cum honore habebitur. Res cuiuscumqve generis poterunt vendi, et emi exceptis illis, qvae legibus utriusqve regni prohibitae sunt. Si qvis inscio duce vellet hic secreto remanere non ipsi permittetur; si qvis autem morbo intereat, quicquid reliqverit cuiuscumqve generis sit, hoc ipsum tradetur hominibus alterius Regni, prout Russiae legatus Sava Vladislavicek comes Illvriae deliberavit; et praeter commercium inter utrumqve regnum in limitibus adhuc pro minori commercio seligetur optimus locus apud Nipchou, selengve Kiactou, in qvo aedificabuntur domus, circumdabuntur muro, clathris, prout videbitur, et qvicumqve voluerint ire ad hunc locum commercij gratia eant, sed via recta; qvod si aliqvi ab illa deflexerint gyrando, vel ad alia loca iverint commercij causa, fisco dabuntur eorum merces. Hinc, et inde par numerus militum collacabitur, quibus praeerunt Duces eiusdem dignitatis, qvi uno animo locum custodiant, controversiasque dirimant, sicut deliberatum fuit cum Legato Russiae Sava Vladislavicek Illyriae comite.

5us articulus.

Koen, seu domus, quae modo est Pekini pro Russis, in posterum qvicumqve venerint Russi, ipsi soli incolent hanc domum; qvod autem Russiae Legatus Sava Vladislavicek Illyriae comes dixit de templo faciendo, est factum in hac ipsa domo adiuvantibus magnatibus, qvi curam habent de negotijs Russorum:

In hoc habitabit unus lama, qvi modo est Pekini, et addentur tres alij lama venturi sicut deliberatum est: qvando autem pervenerint dabuntur illis victualia sicut dantur illi, qvi prius venerat, et in hoc templo collocabuntur. Non impedientur Russi recitare, et colere suum Deum suo modo. Praeterea qvatuor pueri Russi scholasрускихъ четырех малых робятъ руского и латыни грамоть і языку знають двое болшихъ человѣкъ такъже в том мѣстѣ жить всѣмъ казенной кормъ дать на пропитание в грамотѣ выучатся в то время похощете назад взять и возмите.

б пунктъ.

Обоихъ государствъ промежду нисма посылать печатное писмо велми нужно впред и Срединного государства в Російское государство писма посылать противъ прежнѣго и с посолского мунгалского приказу за печатью в російское государство в сенатъ в канцелярию посылать: из Російского государства в Срединное государство писма посылать из Російского государства изъ сенату канцеляріи еще ис Тоболска от губернатора за печатью в срединное государство в посолской мунгалской приказ посылать; другие пограничные которые близ тымъ промежду воровские бытлыцы ты дыла бывають писма посылать ізъ Срединного государства на границе есть Тусету ханъ ванчалъ торзи даванъ данзинъ торзи Росіиского государства на границе есть каменданты всякъ за своею рукою и за печатью писма между ими то и образецъ будутъ посылат Тусстуханъ ванчалъ торзи даванъ данзинъ торзи нзъ ихъ земли в Русь писма посылать изъ Руси к Тусету хану ванчалъ торзи даванъ данзинъ торзи писма посылать, людем встмъ на Кякту одною дорогою фздить а будучи прямые пужные дъла бываютъ всякою дорогою ближнъю высмотря вздить: а будучи своимъ умышлениемъ Кякту далеко покажется нарошно ближнѣю стануть бадить пограничные ханы и ваны російские каменданты промежду писма посылать явственно будет всякому своимъ наказание чинить:

Владиславичъ в Пекинѣ оставитъ грамотѣ учится | gvam Ruthenicam, et latinam, qvos Legatus Russiae Sava Vladislavicek Illyriae comes vult relinqvere Pekini ad discendas lingvas, habitabunt etiam in hac domo; ipsis ministrabuntur victualia expensis regijs, absolutis autem studijs reducat eos ad libitum.

- 79 —

6us articulus.

Ad communicationem inter utrumqve regnum cum litterae sigillo munitae valde necessariae sint, idcirco qvando ex Regno sinensi ad Russorum Regnum mittentur epistolae dabuntur si cut prius huiusmodi epistolae sigillo munitae a Tribunali exteras Provincias gubernante ad senatum, seu Tribunal Russorum, qvando vero a Russorum Regno ad sinense mittentur epistolae etiam a Senatu, et Urbis Tobolski gubernatore sigillo munitae dabuntur ad Tribunal exteras provincias gubernans.

Quod si e limitibus, vicinioribusque locis mittendae sint epistolae propter fugitivos, furta, aliaqve huius generis negotia, tunc qvi sunt in limitibus sinensium, scilicet Toussictou Han, ovam jan Torgi, ovam tamgin Torgi, et qui sunt in limitibus Russorum Urbium praefecti invicem sibi dabunt epistolas propria manu subscriptas, et sigillo munitas in testimonium, et quando Toussictou Han, ovamjan Torgi, ovam tamgin Torgi ad Russos scribent, et Russi etiam ex sua parte ad praedictos scribent epistolas, omnes cursores, qvi eas portabunt incedent per solam viam Kiactou dictam; qvod si vere foret urgens, ac magni momenti negotium tunc qvacumqve via breviori licebit ire; sed si qvis de industria, qvia via per Kiactou longa est, expresse arriperet breviorem, tunc reguli, qvi sedent in limitibus, et Urbium praefecti, ducesqve Russi debent sibi invicem dare epistolas, et postqvam negotium fuerit elucidatum qvisqve debet punire suos.

З пункть.

Удь рѣка то дѣло преждѣ Торгкамба сунгото Федоръ Алексевниъ вместе говорено то место до времени посредѣ оставили напредки пословъ посылат іли писма послать уложить о томъ і в книгу записано: Російскій посолъ Иллирійскій графъ Сава Владиславичъ: ваша Императрица тебя о всякихъ дѣлахъ полномочно дѣлать на то посланъ: мы о тъхъ дълехъ уложимъ договоримся; ныпѣ нашъ Хинкунъ тукурикъ имянные мѣста ваши люди еще за границу ходять; о томъ обоихъ государствъ на чисто недоговоримся впред ть мъста на границе живутъ люді промежду конечно съсоры выздымат будуть обоихъ государствъ к мирному согласию касается единожды о всѣмъ договоримся: російского посла Иллирииского графа Савы Владиславича рѣчи о восточной странѣ мѣста от моей Императрицы мнѣ о семъ не приказано тѣ земли и мѣста я такожде доподлинно незнаю еще противъ прежнѣго уложения быть а ежели наши люди за границу нерейдуть такихъ накръпко укрънимъ. Наши слова от твоей Імператрицы тьбь о восточной странк і м'єстахъ неприказано говорить, і о томъ мы такожде тебя непринуждаемъ о семъ и дѣла нѣтъ, посредѣ до времени оставлено: ты назад поѣдѣшъ; вы своихъ людей конечно накрѣнко содержите а будучи на нашу границу перейдутъ наши люди изъимаютъ конечно паказание чинит будутъ вы в то время будете говорить что мы мирное согласие нарушили о томъ и говорит невозможно; а будучи наши люди за вашу границу перейдуть тёмъ вы такождё наказание чините и о той Удѣ рѣкѣ і о тѣх мѣстах нынь и не будемъ говорить еще противъ прежнѣго до времени посрѣдѣ оставить вашимъ людемъ владѣт и жить не надлежить о семъ дѣлѣ російскій посоль Іллирійскій графъ Сава Владиславичъ назадь доъдешъ своей Імператрице явственно донеси какъ

7us articulus.

Qvod spectat ad fluvium Outi, huiusqvemodi loca noster interioris Palatij Magnas Somgoutou convenit una cum Fiotoro Alexio, dixeruntqve: hoc punctum interim maneat indeterminatum. postea determinabitur vel per epistolas, vel per legatos, hocqve scriptum est in nostris codicibus. Itaqve cum dixissemus Russiae Legato Sava Vladislavicek Illyriae comiti: Tu siquidem ab Imperatrice missus fuisti cum plena potestate determinandiomnia negotia, de hoc puncto tractare debemus, nam cum vestri homines adhuc transiliant limites in loco nostro dicto himcou Tuguric, si hoc punctum modo non determinemus, periculum est maximum ne utriusqve Regni subditi, qvi in limitibus habitant, inter se iurgia, et contentiones excitent; cumqve hoc maxime adversetur paci, ac unioni, hac vice definiendum est. Russiae Legatus Sava Vladislavicek Illyriae Comes respondit: Terra haec orientalis non solum non fuit mihi ab Imperatrice commissa, nec ego hanc terram distincte novi, maneat adhuc sicut fuit prius dictum, qvod si aliqvi e nostris transiliant limites coercebo, et prohibebo:

Ad hoc diximus; siqvidem Imperatrix non tibi commisit partem orientalem, ut de ca tractares, nos non urgebimus amplius, interim sic relinqvere cogimur, sed redeundo stricte praecipias vestris, nam si qvi e vestris transiverint limites, arreptiqve fuerint, procul dubio a nobis castigabuntur, nec propterea tunc dici a vobis poterit nos pacem violasse; qvod si nostri vestros limites transiliant, vos etiam eos castigate. Itaqve cum modo non tractetur de fluvio Outi, caeterisque huiusmodi fluvijs, relinqvetur interim sicut prius; sed vestri homines non debent ulterius occupare ad habitandum. Russiae Legatus Sava Vladislavicek Illyriae Comes qvando rediverit haec omnia clare referat Imperatrici, illiqve explicet промежду земли и мѣста знающихъ людей послать вмѣстѣ высмотрить и уложить хорошо а буде не такъ для сего малого дѣла обоимъ государствамъ мирному согласию смотрить непристойно о томъ дѣлѣ писмо написали к вашему Сенату в канцелярию послали.

й пунктъ.

Обоихъ государствъ пограничнымъ началникомъ всякие дѣла праведно наскорѣ решит а будучи своимъ вымысломъ дѣло откладывать і корысти брать такимъ будет всякому по своимъ правамъ наказание чинить.

б пунктъ.

Обонхъ государствъ пословъ і посланниковъ посылать за государевыми дѣлами на границу прибудуть о какихъ делехъ приехалъ и какова чина человѣкъ скажетъ на границе ожидать вѣдомости і пропуску о приѣмѣ и о пропуску писмо будет всёмъ подводы и кормъ дать провожать і оберегать добдуть постоялые дворы і кормъ дать а в которомъ году прилучится торговые непропущены и тавары пропущены не будуть такъ уложено а будучи за нужными дѣлами куриеры один іли два человѣка посланы будут с печатнымъ писмомъ пограничнымъ началникомъ объявятъ неописываяся провожатыхъ кормъ і подводы дать. Све противъ російского посла Иллирінского графа Савы Владиславича словъ здёлано: обонхъ государствъ писма посылать людей посылать ради нужныхъ дълъ ни малого задержания не чинит впред посланныхъ людей с писмами остановки бы небыло откладыват на долгое время и замедлѣние чинить и отвѣту никакова несказат и сне мирному согласию не надлѣжитъ посломъ и торговымъ ходить не надлѣжало до времени задержаны дѣло явственно тожно по прежнѣму будутъ ходить.

qvomodo conveniat illuc mittere simul homines, qvi terras noverint, simulqve videant ad aliqvid determinandum; hoc optimum foret, qvod si ommittatur huiusmodi parvum negocium male sonaret cum pace utriusqve Regni. Circa huiusmodi puncta data est epistola ad vestrum senatum.

8us articulus.

Utriusqve Regni praefecti qvi in limitibus sunt, debent statim, et ex aequitate qvodlibet negocium finire, qvod si intercedat dilatio propter privatum emolumentum, tunc qvodlibet regnum puniet suos secundum leges proprias.

9us articulus.

Si ab uno ad alterum regnum propter negocia publica mittatur sive parvus, sive magnus legatus, qvando pervenerit ad limites, monueritqve de suo negocio, et de sua dignitate exspectabit paulisper in limitibus donec hinc aliqvis occurat ad introducendum, et tunc ipsi dabuntur citati eqvi, commestibilia, et cum cura adducetur; post eius vero adventum dabitur ipsi domus, cibaria ministrabuntur; qvod si legatus veniat eo anno qvo non intromittitur commercium, merces cum illo non introducentur; qvod si autem propter urgens negocium unus, aut alter cursor advenerit, tunc ostensis suis sigillo munitis litteris, madnarini limitum nulla praevia monitione statim dabunt equos cibaria, conductores, sicut Legatus Russiae Sava Vladislavicek Illyriae Comes deliberavit, sic ratum est. Cum ab uno ad alterum regnum epistolas scribere, homines mittere sit qvid valde necessarium nullo modo retardari debet; si itaqve in posterum retardentur epistolae, vexenturqve homines missi, non detur responsum, vel diferatur terendo tempus, cum hoc minime sit paci consentaneum, tunc legati, et commercium non poterunt admitti, sed interim utrumave detinebitur usave dum negocium fuerit elucidatum, qvo facto admittentur sicut prius.

11

Digitized by Google -

Г пунктъ.

Впредь обоихъ государствъ подданные люди еще бѣгать будуть гдѣ изъимать и сказнить с оружьемъ за границу перейдетъ убийство учинить и украдет такожде противъ того казнь чинить а печатнаго писма неть с оружьемъ за границу перейдеть і убийства і воровства не учинить такожде надлѣжить по расмотрению и наказание учинить служилой человѣкъ убѣжитъ или холопъ и хозяйские пожитки унесеть и гдѣ изъмаютъ Срединного государства человѣкъ смертию казнить а рускихъ людей вѣсить его пожитки прежићму хозяйну отдать а будучи за границу перейдеть верблюдовъ или иныхъ скотовъ украдетъ изъимаютъ подданному началнику отдадутъ и наказание учинить и за вину первои разъ украдеть таваръ оцня однъжда доправить в десетеро в другой разъ двое третей разъ смертию казнить всякие порубежные в близкости промышленные люди ради своихъ прибытковъ в чужую землю промышлять укратчи упромышляль таваръ в казну взять сверхъ того такожде наказание учинить малые люди без нашапорта самоволно за границу ходить будутъ такимъ противъ того наказание чинить сие дёло противъ россійского посла Іллирийского графа Савы Владиславича словъ здѣлано.

ат пунктъ.

Обоихъ государствъ мирного согласия дёло сще наикрѣпчайшее вново утверждено того ради промежду даны печатные писма російского посла Иллирийского графа Савы Владиславича на рускомъ и на латинскомъ языкѣ писано за печатью и за рукою Срединному государству министрамъ дано сохранить Срединного государства министры на манжурскомъ на рускомъ на латинъскомъ языкахъ написано также противъ того за печатью і за рукою російскому послу Илли-

10us articulus.

In posterum ex subjectis utriusque regni si qvis fugerit, occidetur in ipso loco, ubi fuerit depraehensus, si qui vero armati transeant limites furta, homicidia patrando, simili modo morte punientur, qvi vero armati sine litteris sigillo munitis transiverint limites, etiamsi neminem occiderint, nec qvidquam furati fuerint, punientur tamen uti conveniet. Si aliqvis miles, aut alter domini sui rebus furto ablatis fugerit, et sit sinicae ditionis capite minuetur, si vero sit ruthenicae ditionis strangulabitur in ipso loco, qvo fuerit captus, resque furto captae restituentur proprio domino. Si quis transiverit limites, et camelos, aliaqve animalia furatus fuerit, proprio domino tradetur iudicandus, sicqve iudicabitur: pro prima vice decuplum furti, pro secunda vice bis decuplum exigetur, tertia autem vice mactabitur. Qvicumqve non longe a limitibus venantur si qvis eorum lucri desiderio in aliorum loco venatus fuerit eius praeda non solum fisco dabitur, sed et ipse paenas dabit ex judicis sententia; infimae sortis homines, qvi absque litteris transiverint limites etiam punientur sicut Russiae Legatus Sava Vladislavicek Illyriae Comes daliberavit.

11us articulus.

Instrumentum renovationis pacis inter utrumque Regnum sic fuit invicem traditum utriqve parti; Legatus Russiae Sava Vladislavicek Illyriae comes russico, et latino sermone scriptum, subscriptio ne propria, et sigillo munitum sinensis regni magnatibus tradidit asservandum, sinenses vero magnates mantchieu, seu tartarica, russico, et latino sermone scriptum, pariqve modo subscriptione propria, et sigillo munitum tradiderunt Russiae Legato Sava Vladislavicek Illyriae Comiti

М. П.

рійскому графу Савѣ Владиславичу дано сохранить; противъ тѣхъ писемъ напечатать пограничнымъ жителемъ всѣмъ розослать чтоб вѣдомо было.

Прохладное прямо пятаго году въ девятомъ мѣсяцу въ З числѣ:

Думной министръ чиновного приказу Алегамба і внутреннихъ дёлъ дворцовой министръ Чабина.

Думной министръ посолского мунгалского приказу Алегамба і над красною четвертию министръ Тегутъ.

Воинского приказу Асканямба Тулишинъ. asservandum. Huius autem Instrumenti exemplaria typis mandata omnibus, qvi in limitibus morantur distributa fuerunt, ut sciant qva de re agatur.

Yong Tching anno qvinto nonae lunae septima die.

Regis a consilijs magnas, Tribunalis mandarinorum Praeses, ac interioris Palatij negotia gerens Tchapina.

Regis a consilijs magnas, tribunalisqve exteras provincias gubernantis praeses, nec non vexilli rubri magnas Tegoute.

Tribunalis militum secundarius Praeses Touligen.

In absentia Ashanamae Touligen supradicti, subscripsit mungolici Tribunalis Ashanama (secundarius Praeses) Najentai.

L. S.

11*

Дополнительная статья къ Кяхтинскому трактату 18-го Октября 1768 года.

Тайцинскаго Государства присланные повелѣніемъ Государя Хуандія пограничные дѣла исправляющіе, отборнаго при Ханѣ Корпуса начальникъ, Джурганя внѣшнія провинціи управляющій Асхани Амбань Фулу, и Карацинскаго Джасака Гузай Бейзѣ Хутуринга. Джургана внѣшнія провинціи управляющей правой стороны Асхань Амбань Кингуй. Двора Ханскаго охранитель, Калкасскихъ войскъ лѣваго крыла вспомогательной Дзянгюнь Вацирай Бату Тусстуханъ Чедендордзій. Воинскихъ при Ханійскихъ хребтахъ второй надзиратель, Совѣтникъ въ Джасакѣ, второй степени Гунъ Сандупдордзій. Россійскаго Государства съ присланнымъ отъ Государыни Императрицы полномочнымъ Комисаромъ Кронотовымъ договорились какъ слѣдуетъ:

Прежде сего утверждены одиннадцать пунктовъ нарочно для того, чтобъ быть мирному согласію вѣчно: въ слѣдствіе сего поставленные Россійскими людьми на мѣстахъ у Бургутей-

скихъ горъ, Убицикту Хошоу съ прочими, надолбы сломаны, и опредѣлено быть границѣ по хребтамъ горъ, не брать на торговыхъ двухъ мѣстахъ на Кяхтѣ и Цурухайтѣ пошлину вѣчно, какъ въ трактатѣ заключено. Кромѣ сего исправлено и приписано все, что въ трактатѣ на Россійскомъ и Латинскомъ языкахъ ошибкою написано, и что пропущено.

Всѣ до сего времени между обенми сторонами бывшіе старые дѣла преданы молчанію, и убѣжавшихъ перебѣщиковъ уже не требовать: но какъ утвержденной въ трактатѣ десятаго пункта законъ о дѣлахъ между пограничными двухъ сторонъ людьми по кражамъ и побѣгамъ наполся для разбору и слѣдованія теменъ, а притомъ и двоякой, то ради сего оной въ одиннатцати пунктахъ имѣющейся десятой пунктъ трактатной оставленъ, и опредѣлено поступать по нынѣшнему договорному узаконенію, кромѣ прочего, чему быть по прежнему какъ въ трактатѣ постановлено.

Со дня сего нынѣшняго договора обеимъ сторонамъ имѣть въ страхѣ своихъ подданныхъ, и отнюдь недопускать ихъ до своевольствъ и всякихъ шалостей.

Начальникамъ пограничнымъ при повсягодныхъ Ялинскихъ следствіяхъ дела о следахъ и о прочемъ рѣшить по справедливости вскорѣ. Кто изъ оныхъ станетъ при семъ изъ пристрастія употреблять отговорки и поклепы, того каждой сторонѣ по законамъ, своихъ наказывать.

Ради сего нынѣ тому, какъ воровъ и плутовъ сыскивать, какъ слъды здавать. и какъ наказывать тёхъ, кои заграницу переходить будуть, ясно написанъ здѣсь законъ слѣдующій.

10^а пунктъ.

Впредь на всякомъ карауль, такого кто съ оружіемъ будетъ явно разбойничать, не разсуждая того убилъ или нётъ онъ человѣка, брать, и взявши допросить съ коего караула зашолъ, и сколько у него товарищей, допросивши обстоятельно и содержа до времени у себя здать тому караулу слёдъ прихода разбойникова, сообща притомъ имяна товарищей (кои еще непойманы) для сыску оныхъ; а сверхъ сего донесть о семъ командирамъ надъ караулами Джасакскому Тайдзію, Россійскому начальнику. Командиры должны на то место съехаться, и обще изследовать, изследовавши донесть пограничнымъ Правительствамъ, Правительствы должны послать отъ себя искусныхъ людей чиновъ не малыхъ, посланные должны съ теми командирами вновь следовать обстоятельно, а изслёдовавши донесть пограничнымъ Правительствамъ. Правительствы нашедъ по д'Елу справедливость не разбирая преимущества что Срединнаго (Государства) человѣкъ тоть Государства или Россійскаго, рѣшатъ отсти голову, и донеся о человъкъ Срединнаго Государства Джурганю внѣшнія провинціи управляющему, о человѣкѣ Россійскаго Государства l естли начальникъ съ военными до прошествія

Сенату, вмѣютъ осужденному въ оказаніе другимъ страха отсёчь голову на своей границѣ, разбойникову лошадь (на коей прітхалъ), стало, оружіе, и всіо что при немъ ни было отдать для поощренія тому, кто взяль его, покраденое (лошадь, скотину, или какую вещь) отдать тому человѣку, у котораго покрадено; а сверьхъ сего за одну украденную долю брать десять доль. Ежели разбойникъ въ то время не взятъ: то прежде слѣдъ онаго здать, а по томъ призвать съ того караула, которой противъ того мѣста, гат следъ, начальника и въ месте съ онымъ мѣсто, гдѣ разбой былъ, тѣло, раны раненнаго человѣка осмотрѣть, осмотря написать осмотръ за своими руками, и того караула на начальника положить, чтобъ сыскалъ разбойника въ одинъ мѣсяцъ времени, буде оной до прошествія срока сего не сыщетъ, то донесть о семъ пограничнымъ правительствамъ, кои съ начальника и военныхъ за нерадение имеють доправить штрафъ, за одну украденную долю десять доль. Кто пойманъ будетъ въ воровствѣ, будучи воръ скрытной, безъ оружія, того въ оказаніе другимъ страха бить сто ударовъ плѣтью, а лошадь и сѣдло его отдать для поощренія тому, кто поймалъ его, покраденое (лошадь, скотину, или вещь) отдать тому, у кого украдено; и еще, по перьвой кражѣ платить за одну долю пять доль, по второй кражѣ за одну долю десять доль, а по третей осудить вора того какъ разбойника. Буде воръ во время воровства пойманъ не будетъ, то съ того караула, которому слёдъ воровъ зданъ, взять вздачѣ росписку или знакъ: на сысканіе вора тому караульному начальнику съ военными дать сроку одинъ мѣсяцъ, когда воръ ими пойманъ будетъ, то въ оказание другимъ страха бить вора того сто ударовъ плѣтью, а за покраденное заплатить то число, по порядку, какое положено о ворѣ взятомъ во время воровства, а

срока вора не сыщеть, то съ его и съ военныхъ его за нерадъніе доправить за одну долю пять доль. Когда между пограничными двухъ сторонъ потеряется лошадь или другая скотина, найденную тоть часъ отсылать по согласію въ карауль той сторонь, съ коей потеряна буде въ то время, когда потеряна, несыщется, то слёдъ потерянной здать, и въ пріем'я взять росписку или знакъ, послѣ сего въ пять дней, потерянную лошадь или скотину сыскавъ, возвратить ту самую назадъ: а ежели до прошествія оныхъ дней хотя сыскана, но утаена п удержана будеть или носль изъ потерянныхъ лошадей или скота одна, двѣ узнаны явятся, то отъ карауловъ донесши о семъ своимъ пограничнымъ Правительствамъ, и описавшись, платить самую украденую, и еще за одну двѣ. Кто будучи безъ нашпорта съ оружіемъ за границею пойманъ будетъ, того (хотя челов коубивства и воровства не учиниль) оружіе, лошадь, сѣдло и что всіо при немъ явится, отдать въ поощрение тому человѣку, кто поймалъ его. Буде кто за границею пойманъ будетъ, будучи на звѣриномъ промыслѣ, того промышленное, оружіе, лошадь, сѣдло и всіо, что при немъ явится отдать въ поощрение тому человѣку, кто поймалъ его, и еще бить его для страха другимъ, сто ударовъ плітью. Буде заграницею взять кто Кропотовъ. будетъ безъ оружія, о такомъ начальникамъ

освѣдомиться, естли подлинно дорогою зблудился, отослать его на тотъ караулъ, которой противъ того мѣста, гдѣ взятъ. А буде взятъ будетъ человѣкъ подозрительной такой, которой укрывался въ горахъ и лѣсахъ, того лошадь, сѣдло и всіо что при немъ явится, отдать для поощренія тому человѣку, которой взялъ его, и еще бить ево для страха другимъ пятдесятъ ударовъ плѣтью. Всякихъ преступниковъ наказывать каждой сторопѣ по своему обыкновенію, человѣка Срединнаго Государства плѣтью, а Россійскаго палкою.

Сей письменной знакъ нынѣ размѣненъ между собою такимъ образомъ: Срединнаго Государства Амбани дали Россійскаго Государства Комисару въ сохраненіе за печатью на двухъ языкахъ, на Манжурскомъ и на Мунгальскомъ одинакаго содержанія. А Россійскаго Государства комисаръ далъ Срединнаго Государства Амбанямъ въ сохраненіе за печатью на двухъ языкахъ на Россійскомъ и на Манжурскомъ одинакаго содержанія. Сверьхъ сего сіе здѣсь написанное, напечатано и публиковано всѣмъ обеихъ сторонъ пограничнымъ людямъ во извѣстіе. 1768 года мѣсяца Октября въ осьмыйнадесятъ денъ.

На подлинной копів подписано тако Иванъ Кропотовъ. Маньчжурскій тексть дополнительной статьи къ Кяхтинскому трактату. 18-го октября 1768 г.

- イー・ المحدين والملق المرامليني المرار ميلي ميلين المرار المرارد المرالد المرارد المرالمرارد المرارد المرارد المرارد المرالمرارد المرارد الم الراسي الم مع ها مع رف الزر معيده الرا رحمة المراجعة محتمد المعرفة معلق والمستعلية المحصرين الملا معداء اسرد مر بود ساسرا، بعدم عر سدالاسلا بوس سخوه عومور مدار بهخورد يدويلانغللايا معيرد مسمحسين سيددن بدعديك الله المراجعة المعالمة المراجعة المعار المعالية المالية المعدر لكنك الموعد المحار كالموالي المحالية محالية م محالية محاليية محالية محالية محالية محاليية محالية محالية محاليية محالية م الملور في محدث المعد و المعدد و المعدد الم つうちょう ようれ وعلايه معدم ومحدشفو المرحم د معدود والم متوا ردرود ردد عد · · » المنا عصد ف J. F. عمایترام مختص فاس عناسیا مخیسا م محدم مرام خيرا ليو يبتدر ممندموبياليلك غو، عملا المندغو لمحتر الملاهير واغر، المغرب المتصر ، يستحر ، حساسة ، يجرس فاحداي The set rook is sime سدامته سيراريم ليصخو

التو عصبعالمينيا بمرادليا مسيسود من مرميني مور بلاد ومعيير وا ومدهر وم التو الالمجنجا في يسيدا، محسسا محسبين في منو المركسي معدو، منو معنو المرلا الالاخيراب فاس المحلة الم مسالة المحالية المحالية المحتر المحالية المحتر المحالية المحتر المحت المراسم المحدثان المرا التحية عميدهم المرافعة أوار المنالي المنالي المراسم المحدة المراجع المرجع المراجع المرجع المرحم المرحمع المرحمع المرحمع تين تين المسريز المعلام فالما تعليمين المعينين المتع والمعدم المين في عليمين المعيان المعنا المعلي المعالية م المعالية ا المعدى المعال المحالية محالية المحالية المحالي متيارد والغار علاي بجلايد المحسلار ومدهر وي محمونه معاد مر ممتده وموسوم موسال محصد الم معميد المعلم المعني والمعني والمعربة والمعربة المحليل المعدار والمالي والمالي المعالية المعلمان المعالي المعالية المعلمان المعلمان المعالية الم المتحر ، المحتر، زمهم في المتعلى وذيرا، ممثلمينين فا المتع فالما المعطى المحترار مر صيتحمها المعتما المو المتحرار مجلاله والملعا ومستال المتعاوي والمعنا والمعتدم والمعتد والمعت والمعت والمعتد والمعت والمعت والمعتد والمعتد والمعتد والمعتد والمعتد والمعت والمع المراسعة وتدريم المعدوف ، المحصف المحدد المرا معتدهم المحميل المحليل المحلق فالم فالاعتوار المحمل المحدور المحمل ا احمده المراهم، وعد معد فالم معوليا معليا معليل في معدد المعد هوا المن المعد بجشت يبتدر المليان مميرين كمكر يالكور جيرا المحسولي البيعلا البكور فيا مبهم الميلغو سيعداجيني ليلايه، لينى لينى ختير ي ميشر، بملخنسم معيقو في مبدير يهمفور شعد بندلن محسور عربو والم يجيدن ولاهم والمعدي والما المعدية الملال وحدد والما والمعال معتمليسم، ستكنيفيلا جينوبلاس فا ولايشم المحمول المحمولية المعربين المعربين المحمولية المعلول المعرام المحالية المحمولية ا

88

ف، أجمريييز ويحفين سار حمديديويز عربي يعيد معندم معريد وعد مو جين صبح فى معماميها هذا هماس، سدا تحجيا سوسا يميلوا فى عمدون، منيه فسوتد، ألمفيد متعارد وسعرا فار معمامته واغر وعاسر، مايغمانو المحالية المحالية المحمد المراجع المحرف المراجع المراجع المحالية المحالي رلينى مشيار صالحا المحيلين الله في المشيلان المشهد والاعتيار مشيون الله المالين الله المالين الله المالين الله المالين المعالين متيتا م المترا متتوم، أيمتا عما عليهما عموسه محقاتا ميرام مترسم متعلم ليتروين ياللكم في كالشييل مسال صلحك بملحارك ميشم مجز المحيلين مسلم ميشم بيصبون عملي معردم المعلى المعلى المعلى المعلية في المستحسم المعلوم المعرم المعلى المعلى المتسم كمليم المترا فلالمان المتحلية علان المتالم المتعلم فيعييني المكيليل فالماء ليله ليلا تحيرا بمراتق سفريرا الميفا بدارش ولوسلا يربالا عنا غوردينفاذا فرد المراشدا المحيرا، المناملا، مسل المعمر فار عن المنبيسل المرسلة الما المن الم المحارك المنا المعنا الم عطايلات الجام فار متاسير لمتيسا عا هطاره اسيروا ورد، معلما و يعتبوا معده علم المعر المندل المولى المعدل المعدلين المعلية م عاملة عملوا جا المرارحي عليما الرماسة مدها اين ورد المعدي مرايد المحمادية محتور، بملكينسف مشيههم كالمخياية محراء شر ياستمر عن مهمحدي مديد ، يهرب بعدى معدف محديل 12

وتستر ويلحل ، المحيد في مشجلان وليستر عطاميم مثيل فالمعسم معل المنه لين مبتير و وسعر ولا محمونه المعر وعيد و المعاد و المعلم المعلم المعلم المعلم المعلم المعلي المعلوف الم النوسيد المخلاليفقيليا السوالا السوالا المالية الم المرتم بتيرترموا مدليا فسيلام، ترتما عا ميستيام معا موترميتها فرم، المراسد العرامي في مدينهد، ريوند فيتعر عليم مدين مدين في مهديور ميده ميتام عالي الحق المعدي المحسبين حالج المعتمر المعتمر المعتال المعتاق المعتان المحالي المحالية محالية محالية محالية محالية محالية المحالية المحالية محالية م سميتمرا لا معليهم المعضم المعضي المعلق المحلف المحاسب المحاسف المعصير المعصير المعضي المعصيل المعض المعصيل المعض المعصي المعصي المعصي المعصي المعصي المعلي بجشكسير فكأه من يمكن يكسير تختيرين زيكتر هبكر فيكرون لارتحوير يحمصن المرتهاغي ليكدر المياس الماعل في مع المجلاس المثليل معا فالمناتل معيلالكم اليقال مامتعا الموسا عدا المق المؤلم المعالي المف المدرور من الموسا عدا المق المف عدا منها المف متدرب الملتان المحير الجز المصابان الميفق مهريايان المماسف المتدريدان المحسوبة منى عنا منوا منى المداد، المساهم الملارش الإلاية فالم مدال المالاسم المعاد، المنيوا

90

91 المينا عيا ميسين محفاتا، المكتار فا مسايعها الموالا ماعدن المحتاسة المعدا، فاس المحدالينا فالجا فحقاس فالحداليان المدردين المجا المدحية عدا ما حلوينها المعدرييين مشهر معدار وحمري وعدوب سيريده وعدوب ريميم مشعر مشيريد د مويو سالا بداجشه مرسلا بمرسلا عا مرتزمين الأفرد سيسموا منعا فم عنصره، غيرة ف مخللار مسل المتحرار معل قارر المحسلين المتراسي محسلا المحليون المحليين المحسف الحلالا المسليا البلال، الملفع لا معلاله المحصير وليستعل ميطلاغيم محدور وسيعال المعلال المعلال المعلال المعلال المعلال تحميرا، اختلارا، حسا المعلم في المحسبين المحداده علين الله المحرار المحالين المحال ليمدر المجيهر في فلايز فسيك المراهعين المسلال فيلازل المحسولير المتبلال المميطين ملحرم فيعسم لاحيد المرالي المحالي المحالي المعالم المعلي المحد المعالية المعالية المحالية للرب خيرا مسليا بيمتديها رمتد. رين ينه ينه ملام ملارم مي فتل، متير في فلاف مختلا فام يل م فلايت المطاريس الين المرار الما المتر المنطري المعلية المعالية م مسلمه هريرف، المرفية للرلاد عليم المحليل المسلم المنحل المترفي المحمد المراليق النافي عيد المنسيار المنافي عاميتدفي والد المنور المراد الميار والمراجي المنالي المحمد المراجي المحمد المحم المحمد ا سيتهاردين، سحسا يبغردهم مجميع مميليا وسيسف، شيرتهير يعدا معيد المعديد والم خلیل ف مدلي فسال ، ومدارد م مولي ، مولي مولي الله الله الله ملك الله ستغير الميتم في سلبيك ختير في ميوسى، بجفق المخيبين كنهيبسه، بخثير ف 12*

92 يرسر م حيمي محدور حصوير ملحهر لليهار لليها ميتوليدي المعد הסיל הזאה לדר באדם צריים בי ירייל ידיורי فالمعدوا المفالسيل فسحدل منكر كمنكم المتحليل المكيلين بز هريرينهاز فري راين ريد مي ما مدسل بتهدي ريعم يبيز مديه ي محسر وق هيد ميد ه خلامه الميخا ، بيبالا فى المالاليان المانها المعتل المحيل المنال المنال المعالي المعالم مليا معليف الوجاد معلوه ومساليل في ろくいち المحسبي المحربال متريخ في سمسين رساليان الملتورات مساليد الميشار ليفعن بالمين المستعدين محافيا مسمنتها くちちち くち للوالي المعلى المالي المالي المحالية محالية المحالية محالية محاليية محالية محاليحالية محالية محالية محالية محاليمحالية محاليية مححالي المعتقراء المحلام المرايلية المراجعية المحالية عميدهد، ويتعر يعفر ر لاجرالا بالله المحسولة ようせき 1 J いのかいう ADDAN S t de la ķ ቃ (*) Заключительныхъ словъ о размёнё въ имёющемся маньчжурскомъ текстё не находится.

Международный актъ, размѣненный 8го Февраля 1792 года¹).

Великаго Тайцинскаго государства пограничныхъ дѣлъ правители.

Коллегіи государственныхъ строеній левой стороны Асханьи Амбань²), бѣлаго безъ каймы знамя манджурской дивизіи Мейрень джаннгинь³) Суннъ Юнъ 4);

въ Кянъ циннъ менѣ⁵) служащій при Калкасскихъ Ханисскихъ горахъ собранія начальникъ Джасакской дивизіи Гузаи Бейзе⁶), Суньдунъ дордзи ⁷);

Синяго съ каймою знамя мунгальской дивизіи Мейрень джаннгинь и Фуджури Нируй джан-ГИНЬ⁸) Пу фу⁹).

Россійскаго государства управляющій пограничными дѣлами Иркутской губернаторъ, воинскій генералъ-мајоръ и разныхъ орденовъ Ка-

въ сходственность мирнаго согласія постановленіе слѣдующее:

Поелику великій святейшій государь единообразно ко всѣмъ (людямъ)¹⁰) оказываеть свое человѣколюбіе, низпослалъ милостивый указъ о открытіи торга въ Кяхтѣ въ разсужденіи благосклоннаго прошенія отъ Россійскаго Сената; то, ради сего, впредь, ничего не начинать въ противность постановленнаго трактата, и не нарушать мирнаго согласія, сохраняя оной твердо въ сходственность низпосланнаго великаго святьйшаго государя наставленія¹¹). Когда уже губернаторъ съ охотою и благосклонностію приняль сіе на себя, то торгующихъ въ Кяхтѣ купцовъ повелѣно будетъ собрать и производить торговлю на прежнемъ основаніи, въ сходственвалеръ Людвигъ Нагиль. Съёхавшись утвердили ность мирнаго согласія. Чтожъ принадлежитъ

¹) Переводъ съ Манджурскаго. ²) Виде-президентъ. ³) Чинъ воннскій 2-го младшаго класса. ⁴) Собственное ния. ⁵) Имя ханскихъ воротъ. ⁶) Князь. ⁷) Собственное имя. ⁵) Чины воинскіе. ⁹) Собственное имя. ¹⁰) Одушевленнымъ: такъ написано въ оригиналѣ. 11) Повелѣнія.

до людей торгующихъ объихъ сторонъ, то оныхъ содержать подъ начальствами и всякимъ промѣнивающимся вещамъ приказать дѣлать скорое окончание по условнымъ мѣжду собою срочнымъ днямъ, а вдаль не отлагать, при томъ и одолжатся не допускать, къ чему губернаторъ благосклонно послѣдовалъ: равно отнюдь не допускать Россійскихъ купцовъ до споровъ и распрей а содержать ихъ въ порядкѣ. На границѣ же, для рѣшенія пограничныхъ дѣлъ съ джаргуціемъ¹) и дзасакомъ²) опредѣлять въ чинѣ подполковника или мајора людей искусныхъ, а для разсматриванія (дёлъ) съ нашими джайсанами⁸) опредѣлять добрыхъ начальниковъ, подобныхъ (нынѣ находящемуся при Кяхтѣ) порутчику и коллежскому регистратору, наблюдая согласіе. Крепко подтвердить, чтобы обѣихъ сторонъ торгующихъ людей начальники содержали въ строгости дабы вѣчно не могло произходить ссоръ и споровъ. На сей разъ, уважая великаго святейшаго государя чрезы фрную оказанную милость должно приказать находящихся при границахъ Бурятовъ⁴), Харятовъ⁵) и имъ подобныхъ строго содержать и не допускать до своевольнаго воровства и грабежей. Ежели же судить о образѣ пограничнаго постановленія, то онаго должны боятся подлые и глупые люди, и своевольно не входить въ злые начинании; истинно, такіе постановленіи вѣчно могуть быть обѣимъ сторонамъ полѣзными. Великій святейшій государь соизволивъ ясно разсмотреть бла-

госклонное прошеніе Россійскаго Сената, единожды оказалъ небесную милость, почему совсъмъ и не надлежить перемънять трактата, а разбирать случающіяся дёла, какъ существоваль оной прежде сего. Естьли же случится со стороны которой отъ не смысленныхъ и подлыхъ людей, что (явится за границею) кто съ оружіемъ, здѣлается убивство, воровство или подобное сему какое дѣло, то немедленно, слѣдуя прежнему положенію, въ то самое время здавать слёды, сыскивать людей въ положенной срокъ, и ежели будеть кто поимань, то привесть его на границу и сътхавшись начальникамъ лично дъло слъдовать и по объяснении онаго: надъ человѣкомъ Срединнаго государства по внутреннимъ своимъ законамъ вершить приговоръ, и Россійскимъ начальникамъ не показывать произшествія онаго: надъ человѣкомъ Россійскаго государства дѣлать осужденіе по правамъ и узаконеніямъ Россійскимъ и Срединнаго государства начальникамъ такъ же не смотреть дѣятельства такого. Послѣ сего, о решении дель такихъ въ своихъ границахъ, должны обѣихъ сторонъ начальники размѣниватся между собою писменными видами, и о произшествіи такихъ дёлъ публиковать въ каждой сторонѣ своимъ подданнымъ въ оказаніе страха. За отнятые же вещи производить платежь, такъ точно, какъ въ постановленномъ трактатѣ десятаго пункта изображено, и ни подъ какимъ видомъ въ противность сего не дѣлать, не перемѣнять своихъ данныхъ словъ и не от-

¹) Джаргуци значить такого начальника, которому поручаются въ разсматриваніе не только пограничныя дѣла, но онъ должность имѣетъ въ строгости содержать купцовъ и наблюдать порядокъ въ торговяѣ. Они обыкновенно бываютъ изъ Манджуровъ, опредѣяются отъ трибунала и имѣютъ во всемъ довѣренность, ибо при чужестранныхъ границахъ, по недовѣрію, Китайцевъ начальниками не опредѣяютъ.²) Дзасакъ значитъ Мунгальскаго князя. ³) Джайсанъ значитъ офицера нижняго воинскаго класса.⁴) Буряты есть оставшіеся Мунгалы подъ Россійскою державою съ 1728-го года по разграниченіи земель графомъ Саввою Владиславичемъ, и кочевья свои имѣютъ по южную сторону Байкала при рѣкахъ Селенгѣ, Джидѣ, Чикоѣ, Хилкѣ и впадающихъ въ оныя, до границъ китайскихъ.⁵) Харяты есть самый малый родъ, вышедшей изъ Мунгаліи прежде 1728-го года, кочевья свои имѣютъ близъ китайской границы въ хребтахъ при вершинахъ рѣки Джиды; они имѣютъ шалаши подобные тунгусскимъ, покрытые лиственничною корою или берестою.

ступать отъ оныхъ. И такъ, слёдуя волѣ вели- Иркутскому губернатору на двухъ языкахъ каго святьйшаго государя, о нынышнемъ положенін и о открытіи торга, написавъ одинакаго содержанія писма мѣжду собою размѣнялись. Содержащихся въ куренѣ¹) Бургила, Содьбу и Михайлу (Россійскихъ подданныхъ) всего трехъ человѣкъ, возвратить, и по возложенной отъ великаго джурганя должности отрепортовать куреньскимъ амбанямъ³) въ управляющій джургань⁸) внѣшнихъ провинцій, а Иркутскому губернатору въ Сенатъ. Для твердаго же постановленія Срединнаго государства Амбани дали сей знакъ утвердивъ пѣчатью въ сохраненіе симъ актомъ.

Манджурскомъ и Мунгальскомъ одинакаго содержанія: А Россійской губернаторъ далъ сей знакъ въ сохраненіе утвердивъ пѣчатью, Срединнаго государства Амбанямъ на трехъ языкахъ, Россійскомъ, Манджурскомъ и Мунгальскомъ одинакагожъ содержанія.

Царствованія небомъ возведеннаго 57-го года 1-й луны 24-го дня.

Переводилъ Коллегіи Иностранныхъ дѣлъ переводчикъ Алексти Соколовъ.

1792-го года Февраля 8-го дня размѣнялись

Digitized by Google

¹) Куревь значить собравіе, капище или кумирня; отъ Кяхты отстоить въ 320-ти верстахъ, гдѣ жительствуетъ первый Мунгальскій влад жець Тушету Хань и гдь производятся пограничныя дала съ Россіею. 2) Ажбань собственно значить генералитеть. 3) Трибуналь. (Всѣ эти выноски сдѣланы были одновременно съ переводомъ).

Торговый трактать, заключенный 25-го Іюля 1851 года въ Кульджѣ.

Россійскаго Государства, по Указу Его Величества Государя Императора Всероссійскаго, Уполномоченный и Дайцинскаго Государства, по Указу Его Величества Богдохана Китайскаго, Уполномоченные: Главноначальствующій Или и другихъ провинцій и Товарищъ его, по взаимномъ совѣщаніи въ городѣ Или (Кульджѣ), постановили торговый трактатъ для подданныхъ обоихъ Государстъ, коимъ открывается торговля въ Или (Кульджѣ) и Тарбагатаѣ (Чугучакѣ). Трактактъ сей изложенъ въ нижеслѣдующихъ статьяхъ.

Статья 1-я.

Симъ торговымъ трактатомъ, заключеннымъ для пользы обоихъ Государствъ и свидѣтельствующимъ ихъ заботливость о мирѣ и благосостояніи своихъ подданныхъ, скрѣпляется еще сильнѣе взаимная дружба двухъ Державъ.

Статья 2-я.

Купцы обоихъ Государствъ производятъ между собою мѣновую торговлю и устанавливаютъ цѣну свободно и по своему произволу. Для на-

Le plénipotentiaire de S. M. l'Empereur de toutes les Russies et les plénipotentiaires de S. M. le bogdokhan du Ta-Tsing, savoir: le gouverneur général de l'Ili et d'autres provinces, ainsi que son adjoint, ont, après avoir conféré ensemble, conclu dans la ville d'Ili (Kouldja), en faveur des sujets des deux empires, un traité de commerce qui établit un trafic dans les villes d'Ili (Kouldja) et de Tarbagataï (Tchougoutchak). Ce traité se compose des articles qui suivent:

Article 1er.

Le présent traité de commerce, conclu dans l'intérêt des deux puissances, en témoignant de leur sollicitude pour le maintien de la paix ainsi que pour le bien-être de leurs sujets, doit resserrer encore davantage les liens d'amitié qui unissent les deux puissances.

Article 2.

Le marchands des deux empires feront entre eux le commerce d'échange et régleront les prix librement et à leur gré. Il sera nommé, pour блюденія за дѣлами Русскихъ подданныхъ опредыяется со стороны Россіи Консуль, а за дылами Китайскаго купечества чиновникъ изъ Илійскаго Главнаго Управленія, изъ которыхъ каждый, въ случаѣ взаимныхъ столкновеній поданныхъ той и другой Державы, рѣшаетъ дѣла своей націи по всей справедливости.

Статья З-я.

Торговля сія открывается ради взаимной дружбы двухъ Державъ, а потому съ обѣихъ сторонъ пошлины не брать никакой.

Статья 4-я.

Русскіе купцы имѣютъ при себѣ старшину (караванъ-баша), который при слѣдованіи каравана въ Или (Кульджу), по прибытіи на Китайскій пикеть Боро-худжиръ, а при слѣдованіи въ Тарбагатай (Чугучакъ) — на первый Китайскій пикеть, — предъявляетъ караульному офицеру билеть своего Государства; означенный офицерь, записавъ число людей, скота и выюковъ съ товарами, отпускаеть караванъ въ сопровождении офицера же и солдать отъ пикета до пикета. Въ дорогѣ не позволяется ни солдатамъ ни купцамъ дѣлать другъ другу какія либо стѣсненія и обиды.

Статья 5-я.

Дабы облегчить провожатыхъ офидеровъ и создать, Русскіе купцы, согласно сему трактату, имѣютъ проѣзжать въ передній и обратный путь по караульной дорогѣ.

Статья 6-я.

Если во время слѣдованія Русскихъ карава-

surveiller les affaires des sujets russes, un consul de la part de la Russie, et pour les affaires des commerçants chinois, un fonctionnaire de l'administration supérieure de l'Ili. En cas de collision entre les sujets de l'une et de l'autre puissance, chacun de ces agents décidera selon toute justice les affaires de ses nationaux.

Art. 3.

Ce commerce étant ouvert en considération de l'amitié mutuelle des deux puissances, ne sera passible de part ni d'autre d'aucun droit quelconque.

Art. 4.

Les marchands russes allant soit à Ili (Kouldia), soit à Tarbagataï (Tchougoutchak), seront accompagnés d'un syndic (karavan-bascha). Lorsqu'une caravane allant à Ili arrivera au piquet chinois de Boro-khoudjir, et que celle destinée pour Tarbagataï (Tchougoutchak) atteindra le premier piquet chinois, le syndic présentera à l'officier de garde le billet de son gouvernement. Ledit officier, après avoir pris note du nombre d'hommes, de bestiaux et de charges de marchandises, laissera passer la caravane en la faisant escorter, de piquet en piquet, par un officier et des soldats. Pendant la marche, toute vexation ou offense sera interdite aux soldats comme aux marchands.

Art. 5.

Pour faciliter le service des escortes d'officiers et de soldats, les marchands russes seront obligés, en vertu du présent traité, de suivre la route des corps de garde, tant en allant qu'à leur retour.

Art. 6.

Si, pendant que les caravanes russes suivront новъ внѣ линіи Китайскихъ карауловъ, будетъ | leur route en dehors de la ligne des corps de

18

Digitized by Google -

учиненъ барантовщиками внѣшнихъ ауловъ (Киргизскихъ) грабежъ, нападеніе или другое преступленіе, то Китайское Правительство въ разбирательство сего не вступается; по прибытіи же каравана въ предѣлы Китая, а равно во время пребыванія въ торговыхъ домахъ, гдѣ складываются товары, купцы сами должны беречь и охранять свое имущество; еще съ большею осторожностію имѣютъ они смотрѣть за своимъ скотомъ, который будетъ пастись въ полѣ. Въ случаѣ какой нибудь, паче чаянія, пропажи, немедленно дается извѣстіе Китайскому чиновнику, который, вмѣстѣ съ Русскимъ Консуломъ, изследуетъ со всею точностію следы пропажи. Если эти слёды откроются въ селеніяхъ Китайскихъ подданныхъ и будетъ пойманъ воръ, то его судить со всею строгостію и безукоснительно; если же отыщутся какія изъ украденныхъ вещей, то возвращаются по принадлежности.

Статья 7-я.

Неважныя дѣла: споры и ссоры, между подданными обѣихъ сторонъ, рѣшаютъ, съ должнымъ вниманіемъ, Русскій Консулъ и вышеупомянутый Китайскій чиновникъ. Если же, паче чаянія, случится дѣло уголовное, или другое важное, то въ семъ случаѣ поступать по правиламъ, въ настоящее время существующимъ на Кяхтинской границѣ.

Статья 8-я.

Русскіе купцы съ товарами пріїзжають ежегодно съ 25-го числа Марта місяца по 10-е число Декабря місяца (по нашему счисленію, а по Китайскому — со дня Цинъ-минъ по день Дунъ-чжи); послі котораго пріїздъ сей пріоста-

garde chinois, les bandes de pillards des aoûls extérieurs (Kirghises) commettaient des actes de brigandage, d'agression ou d'autres crimes, le gouvernement chinois n'aura point à intervenir dans l'enquête à laquelle cela donnerait lieu. Lorsque la caravane sera arrivée sur territoire chinois, de même que pendant le séjour dans les factoreries où les marchandises sont déposées, les marchands russes devront garder et défendre eux-mêmes leur propriété; ils seront tenus de surveiller avec encore plus de soin leur bétail au pâturage. Si, contre toute attente, quelque chose venait à se perdre, il en sera immédiatement donné avis au fonctionnaire chinois, qui, conjointement avec le consul russe, poursuivra avec toute la diligence possible les traces de l'objet perdu. Si ces traces étaient découvertes dans des villages de sujets chinois et que le voleur fût saisi, il devra être jugé sans retard et sévèrement. Si l'on retrouvait quelques-unes des choses volées, elles seront restituées à qui il appartient.

Art. 7.

En cas de brouilleries, de contestations ou autres incidents de peu d'importance entre les sujets respectifs, le consul russe et le fonctionnaire chinois dont il a été fait mention plus haut, apporteront tous leurs soins à la décision de l'affaire. Mais si, contre toute attente, il se présentait une affaire criminelle ou un cas important en général, il sera procédé conformément aux règles actuellement en vigueur sur la frontière de Kiakhta.

Art. 8.

Les marchands russes arriveront chaque année avec leurs marchandises, depuis le 25 mars jusqu'au 10 décembre (de notre style, ou, d'après le calendrier chinois, depuis le jour Tçing-ming jusqu'au jour Tong-tchi); passé cette dernière

навливается. Если же привезенные товары въ означенный срокъ (81/2 мѣсяцевъ) не будутъ проданы, то купцы по своему произволу могутъ оставаться въ Китаѣ и долѣе, для распродажи, по окончанін которой Консуль озаботится отправкой ихъ. Къ этому нужно присовокупить, что Русскіе купцы ни въ передній, ни въ обратный путь не сопровождаются караульными офицерами и солдатами, если не имѣютъ при себѣ 20-ти верблюдовъ съ товарами. Впрочемъ, если Русскому, --- купцу или Консулу, понадобится послать нарочнаго по какому бы то ни было случаю, то сіе не возбраняется; но дабы слишкомъ не обременять провожатыхъ офицеровъ и солдать, назначается такая экстренная отправка за

предѣлы карауловъ не болѣе двухъ разъ въ мѣсяцъ.

Статья 9-я.

Русскіе и Китайскіе купцы посѣщаютъ свободно другъ друга по дѣламъ торговли; но первые, находясь въ торговомъ двор'ь подъ наблюденіемъ Русскаго Консула, могутъ ходить по форштату и улицамъ только съ билетомъ своего Консула, безъ котораго (билета) выходъ имъ не позволяется. Вышедшій же безъ билета препровождается къ Консулу для надлежащаго взысканія.

Статья 10-я.

Если преступникъ одного Государства убѣжить въ другое, то его не оставлять тамъ, но мѣстныя власти той и другой стороны строжайше и съ точностію отыскиваютъ слѣды дезертера и, поймавъ его, передаютъ одна другой.

Статья 11-я.

Русскіе купцы, прібзжающіе въ Китай для

date, l'arrivée des caravanes cessera. Si toutefois les marchandises importées pendant cette période (huit mois et demi) n'étaient pas vendues, il sera loisible aux marchands de rester plus longtemps en Chine pour achever la vente, après quoi le consul prendra soin de leur départ. Il est entendu de plus que les marchands russes n'obtiendront une escorte d'officiers et de soldats, ni pour aller ni pour leur retour, s'ils n'ont pour le moins vingt chameaux avec des marchandises. Au reste, si un marchand ou le consul russe avait besoin, pour une affaire quelconque, d'expédier un exprès, il en aura la faculté.

Mais pour que le service des officiers et soldats fournissant l'escorte ne devienne pas trop onéreux, il n'y aura que deux fois par mois de ces expéditions extraordinaires hors de la ligne des corps de garde.

Art. 9.

Les marchands russes et chinois pourront se voir librement pour affaires de commerce; mais les sujets russes se trouvant dans la factorerie sous la surveillance du consul russe, ne pourront circuler dans les faubourgs et les rues que munis d'un permis du consul; sans ce permis ils ne pourront pas sortir de l'enceinte. Quiconque sortira sans permis sera reconduit chez le consul, qui procédera contre lui comme de droit.

Art. 10.

Si un criminel appartenant à l'un des deux empires se réfugiait dans l'autre, il n'y sera pas toléré; mais de part et d'autre les autorités locales prendront les mesures les plus sévères et les informations les plus exactes pour rechercher ses traces. Il y aura extradition réciproque de transfuges de cette espèce.

Art. 11.

Comme il est à prévoir que les marchands торговли, безъ сомнѣнія будутъ имѣть при себѣ russes qui viendront en Chine pour affaires de

13*

· Digitized by Google /

верховый и вьючный скоть; а потому и отводятся для него мъста — около города Или по берегу рѣки Или, а около Тарбагатая — въ тьхъ мъстахъ, гдъ есть вода и трава; Русскіе купцы на пастбищахъ поручаютъ скотъ надзору своихъ людей, отнюдь не допуская его топтать пашни и кладбища; нарушители сего препровождаются къ Русскому Консулу для взысканія.

Статья 12-я.

Купцы обоихъ Государствъ, при промѣнѣ своихъ товаровъ, не должны ничего отпускать другъ другу въ кредитъ. Если, вопреки сей статьи, кто нибудь отпустить свой товаръ въ долгъ, то чиновники (Русскій и Китайскій) въ это дѣло не вмѣшиваются и никакихъ жалобъ, еслибы оныя и послёдовали, не принимаютъ.

Статья 13-я.

Такъ какъ Русскіе купцы, прітэжающіе въ Китай для торговли, непременно должны иметь мѣсто для факторій, то Китайское Правительство въ обоихъ торговыхъ городахъ, Или и Тарбагатаѣ, отводитъ, близъ торговыхъ дворовъ, мѣста, на которыхъ бы Русскіе подданные могли построить на свой счетъ дома для жительства и складочные магазины для товаровъ.

Статья 14-я.

Китайское Правительство ни въ какомъ случаѣ не вмѣшивается въ то, что Русскіе подданные въ своей факторіи отправляютъ Богослуженіе по обрядамъ своей вѣры. На случай, еслибы кто изъ Русскихъ, пріѣхавшихъ въ Китай, померъ въ Или или Тарбагатаѣ, Китайское Правительство имбетъ отвести за обоими означен- assignera hors de l'enceinte de chacune de ces

commerce auront avec eux des montures et des bêtes de somme, il sera assigné à leur usage, près de la ville d'Ili, des places sur les bords de la rivière Ili, et près de la ville de Tarbagataï, des lieux où il y a de l'eau et de l'herbe. Dans ces pâturages, les marchands russes confieront leurs bestiaux à la garde de leurs gens, qui veilleront à ce que les terres labourées et les cimetières ne puissent dans aucun cas être foulés. Les contrevenants seront amenés devant le consul pour être punis.

Art. 12.

Dans l'échange de marchandises entre les commerçants des deux empires il ne sera rien livré à crédit de part ni d'autre. Si, malgré cet article, quelqu'un livrait sa marchandise à crédit, les fonctionnaires russes et chinois n'auront point à intervenir et n'admettront aucune plainte, quand même il y en aurait.

Art. 13.

Comme les marchands russes arrivant en Chine pour affaires de commerce doivent nécessairement avoir des emplacements pour leurs factoreries, le gouvernement chinois leur assignera, dans les deux villes de commerce d'Ili et de Tarbagataï, des terrains près des bazars, afin que les sujets russes puissent y construire à leurs frais des maisons d'habitation et des magasins d'entrepôt pour leurs marchandises.

Art. 14.

Le gouvernement chinois ne s'interposera en aucun cas lorsque les sujets russes célébreront dans leurs factoreries le service divin selon le rite de leur religion. Pour le cas où quelqu'un des sujets russes en Chine viendrait à mourir à Ili ou à Tarbagataï, le gouvernement chinois ными городами пустопорожнія мѣста для кладбищъ.

Статья 15-я.

villes un terrain vague pour servir de cimetière.

Если Русскіе купцы пригонять барановь въ Или и Тарбагатай для промѣна, то мѣстное Начальство вымѣниваетъ для казны изъ десяти барановъ двухъ, выдавая за каждаго промѣненнаго барана по куску холста (да-бу законной мѣры); прочій же скотъ и всякіе товары промѣниваются между купцами обоихъ Государствъ, по добровольному соглашенію въ цѣнѣ, и Китайское Правительство ни во что сіе не вмѣшивается.

Статья 16-я.

При обыкновенныхъ по д'бламъ сношеніяхъ между двумя Государствами, Русское Правительство посылаетъ бумаги изъ Главнаго Управленія Западной Сибири, за печатью онаго Управленія, а Китайское — изъ Главнаго Управленія Илійскаго, за печатью онаго.

Статья 17-я.

Трактать сей имѣеть быть засвидѣтельствовань подписями и печатями обоюдныхъ Уполномоченныхъ; со стороны Русскаго — будуть изготовлены четыре экземпляра сего трактата на Русскомъ языкѣ и засвидѣтельствованы Русскимъ Уполномоченнымъ; а со стороны Китайскаго четыре экземпляра на Маньчжурскомъ языкѣ и засвидѣтельствованы Китайскимъ Уполномоченнымъ и его Товарищемъ. Изъ нихъ по одному экземпляру на Русскомъ и Маньчжурскомъ, оставляютъ у себя обоюдные Уполномоченные для исполненія и всегдашняго по нимъ руководства; по одному же экземпляру на Русскомъ и на Маньчжурскомъ, препровождается въ Россій-

Art. 15.

Si les marchands russes amènent à Ili ou à Tarbagataï des moutons pour les y échanger, les autorités locales prendront pour compte du gouvernement deux moutons sur dix, et livreront en échange de chaque mouton une pièce de toile (da-ba, de la mesure légale); le reste du bétail et toute autre marchandise seront échangés entre les marchands des deux empires au prix convenu de gré à gré, et le gouvernement chinois ne s'en mêlera d'aucune façon.

Art. 16.

La correspondance officielle ordinaire entre les deux empires se fera, de la part du gouvernement russe, par l'entremise de l'administration supérieure de la Sibérie occidentale et sous le, cachet de cette administration, et de la part du gouvernement chinois, par l'entremise et sous le cachet de l'administration supérieure de l'Ili.

Art. 17.

Le présent traité sera revêtu des signatures et cachets des plénipotentiaires respectifs. Il en sera dressé, du côté de la Russie, quatre exemplaires en langue russe, signés par le plénipotentiaire de la Russie, et du côté de la Chine, quatre exemplaires en langue mantchoue, signés par le plénipotentiaire chinois et son adjoint. Les plénipotentiaires respectifs garderont chacun un exemplaire en langue russe et un exemplaire en langue mantchoue, pour la mise à exécution du traité et pour servir de règle constante. Un exemplaire russe et un exemplaire mantchou seront envoyés au sénat dirigeant de Russie, et un exemplaire dans l'une et l'autre langue au tribuval скій Правительствующій Сенать и по одному въ Китайскій Трибуналъ Внѣшнихъ Сношеній, для приложенія печатей и храненія, послѣ взаимнаго размѣна (ратификаціи) сихъ трактатовъ.

Всѣ вышеизложенныя статьи сего трактата, обоюдно Россійскимъ и Китайскимъ Уполномоченными заключеннаго, свидѣтельствуются подписями и печатями. Іюля двадцать пятаго дня, тысяча восемьсотъ пятьдесятъ перваго года, а Государствованія Его Императорскаго Величества Государя Императора и Самодержца Всероссійскаго въ двадцать шестой годъ.

Подписали:

(М. П.) Корпуса Горныхъ Инженеровъ Полковникъ Ковалевскій.

(М. П.) И-Шань.

Буяньтай.

Сей трактать явлень въ Россійскій Правительствующій Сенать и къ оному, въ знакъ утвержденія, по Высочайшему Его Императорскаго Величества повелѣнію, приложена Государственная печать. Въ С.-Петербургѣ, Ноября 13-го дня 1851 года.

Печать.

chinois des relations extérieures, pour y être scellés et gardés après l'échange des ratifications du traité.

Tous les articles ci-dessus du présent traité conclu par les plénipotentiaires respectifs de la Russie et de la Chine sont signés et munis de cachets.

Le vingt-cinq juillet de l'an mil huit cent cinquante et un, vingt-sixième année du règne de Sa Majesté Impériale l'Empereur et Autocrate de toutes les Russies.

Signé:

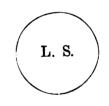
(L. S.) Le colonel au corps des ingénieurs des mines, Kovalevsky.

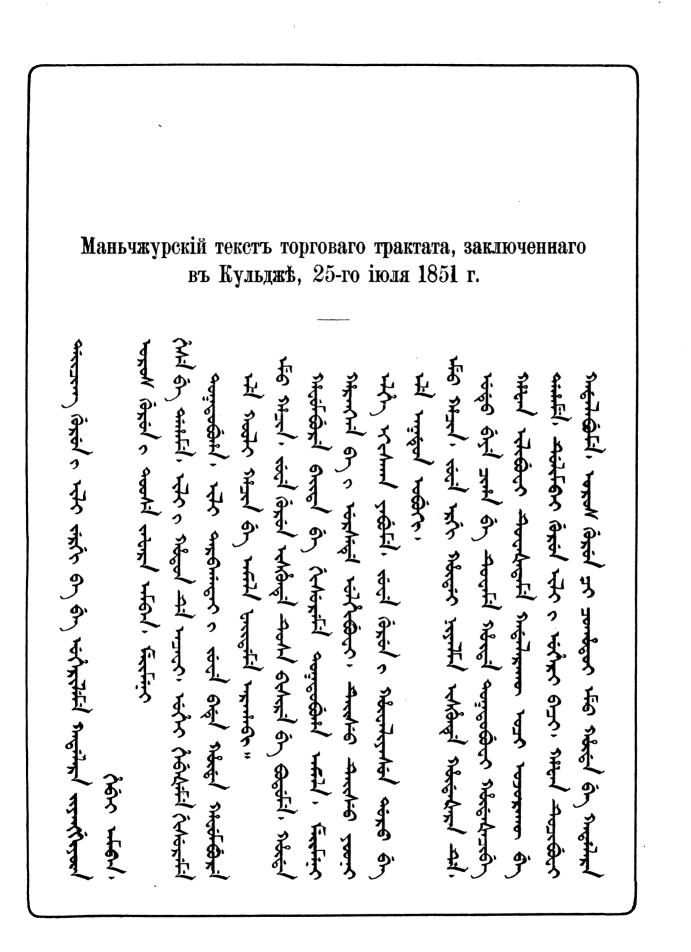
(L. S.) I-Chan.

Bouyantai.

Ce traité a été présenté au sénat dirigeant de Russie, et par ordre de Sa Majesté l'Empereur il y a été apposé le sceau de l'empire en signe de confirmation.

St-Pétersbourg, le 13 novembre 1851.

بتق الميمرا، المحمص أعمض م الحدجة المحالية المحام عالم بالمحمد على المحالية المحالية المحمص المحمل المحمص المحمل المحم بلق الميرا، مميدار المردين المريالار المخاروب فيور را معدد ولا المحدي المعرار ليق يعتمرا، يهدهم يهديوني المنيوني المنيان المنتيع ليوم المعتمر المعالي المعالية يوه المتعار، المحافظين معلى المعتمار المحدقين تعتيبون المحسون المحمد المحال المحال المحال المحال المحال المحال رايو عدم المحلفة محلفة المترارف، معلم بهنور معيوليكم وحمل يبددن يعلم معلم معلم مع ف محمدهد، ممتدعميهم بمعرسم، يمتلخوا لا ميسيع ميلغ كبيل كميجيوا و يعدم عميد معدل معدلات よく いのちちろう ? حنكرتوب اعتفرد رجد وعلو يهجعك يستور، متحاسفين و يوسر يستور حار موسعين المعرافة المتيز المتيا عميرتكور المخالفةور المدسا خيا المرد المحور المرام المحور المرام عمدماناته عمدان عمدان معده فر مدانا معدلا بعداد هتالزا، للخلف يبدر عميهم عميدتيد، يعني سنوا عمدلا فتبهووا معهم להליול יוויפיט יסשטצייםי عملاء مدوسيد ، بعد سعور ، عمل شعور ، معنا معيد ، ميده معد ، معد ا اسم التها المسل المتحجيل المحاجليل المرايلية المعلان والمعام المسلم المعالية

105 بلو المعمراء مومرا المورد المعليا المالية المحالية المعلية المعدية والمعدار والمعالية المحمد المعسوس المعمالية المحالية المحالي بولى المتعرم المعلام المحاليين المنايل المتكالي المحالية المحلية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية ومرجعا الموحد المحليل المولي محليل المعلم المعلي المعليم المعلي المتيد المحتلا فاس عميماتا معمد مرمقاود المتسلم عا هليده، خيا يرم التسلي سل عميد عناميا المسم في ميزميليا ومديد في المر المحالية المحدسة المحاجمة المحتر المحالية المحتر المحاجمة المحتر المحالية المحتر المحالية المحتر المحت عرائم ، وموا على ترك، المدر المعلم معوا معد المعرار المق المعرار المحا ويلايين المحددد والعالية المعلود والمعفظ والمناسبين وحداء المعردد والمعود والمعود والمعارفة المربعان المحار المسل المعتبال الملاس معا المحاصر المحاربية المعالية المعالية المعالية المحاربة المعلية المحاربة بمنيال همغ سينعيهي معده وليد يجنع متعليو ميسهلمور حمدلالمك المعول وضيائم عالمذ المهما ، جارة المالك علا علا المحفاله على المراء على أجراء الم فارة المرام الترينانة عويرفائ بيزميرا وعا وتلبرفانا المناما مسا الميرا و عبريا المله فحرو المزيران اجتم والاهم والمعماميين الملايان المصالى أج الكنشقون المعموم والمعيل المعياس المعالم المتحر ولكونا والمحالية المحالية محالية المحالية محالية محاليم محاليم محاليمحالية محاليمحالية محاليمحاليمحالية مححاليية مححاليمحال مينيا على وبالمورا، حمديك حد مر مورا موسول موسول معدي والمعالية معدي معد المعالية المعالية المحالية محالية محالية محالية المحالية المحالية المحالية المحالية عفلالهد الميفل بعديد منيسف، فكرف المحمدين البخا عنا مفامور، المرجا ليرسا

106 التي الميدا، المحلمة المرام المعلمان المحتوين المنالمان المحدور المعدار المعالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحلية المتعقول وليسبع من المحلي المسل المتعلم المتعلم المنظ المتعل المحلف المحلس المحلي ا معمر المحدم علي المعالي المعلي المحدة المعلي المحديد المحديد المعلي المحمد المعلي المحمد المحم عديد في عميدي، سيلالا جييري ترويوند، ميدور معيدار كيدين المشيل الإسلال المشال لالمد いかなめろう התלהי ישהטי ה אליטי התהו לה אביות איני שו יתופיה הגיהיטול אביושולהה عمد عمد المعديد والمعلمة المعلم المعلم المعلم المعلم المعلم المعلول المحديد المعلم المعلم المعلول المحديد بديييس معتوبة ولاهم جالالجييش، عمهمهم بلايييس بمثليل مالالم يالع والمحافية مثقق مغيرًا تحتيماً بمفضلًا، مميما عميرًا مثليها عصما عمريلاجها معهدة المرجلير ف عل أينزه المتيه، المحمقيسم العمولا م الحدثول المردول في المحاليل الموسر على الماليكي المتالدل، اسم المعدار المحسيل الملحار فالمحدين في المحبيل الميش حا فالمومان الموركيز المحدر المنهرد " ستحتم علمة المتحسفا و عماء سحسا محمد الملمحسف المعدد المحفر و المحمد عصد الملا

ليق المعراء ميشر المحشور المحشور المنشيل المحال المحاد المحالية والمعتور والمعتور المعتمان المحتر المعتمان المحتر المحتمد المحتم المحتمد المحتم ال يوه عيمر، هذا علي م منعيين المعلي المعلي المعليا فعلي معسير مسير المعلي المعي المعلي بو المتعرد بملاهار الهدهين المشيييين الهدهيرالية محدد بملقناسم كياجا ستعلام بميهم فلا فل بلو المعلم بمعمل بالمعتم فالمعتب بمنايل المعالية معدا مسا المعد المحقيل بمنيل سرساموا ما أداميتانا مميومهدا فاس مشامسه ، مترفا المدمد فارموا وحد ، الخوه ممثورا حمد ممدولاسدا معتدا موق عنوا محدد لالكلام المعالية المتهلوا ورواعل المعملاسف المتواسف علكيلوا ولاعتلوا مشروعون المراجع والعدلينى سمينايد ومغر وليتهيز سيمهده عسديد عسديدو يعودون معدديد واغز، منه مرسو ولالمجر ولم معددل بعيهم سخصول ، محتسب ميور تحليل بولا احمراره المحديد ليديع في المعينية الميتر عز المتراهد المحاديز المحدادينهاره ا تسريد مسريم مباعد والعراء عويلاوي ولام المع الم المو معلام والم معند ومعدوم الم معمد ، المدهن بدينات في المداخ ، هو وتداند ، بدينات علي ، دس الدونه عنا معسير مملحير معلى وللدل علال ميول رو والمعرار والمعرار والمعرار المعمية المعلي المعلية المعلى المعلية المعلى المعلية الم مددق العديهم فال ليافينها المعمدسف المدسر مفعيدي تبعدينون وحدد المصار やようゆう

بلو المعراء المرا وعيد زموالمعليه والمعالي المعالى المعدا والمعالي المراجع والمعرف المعرف ا بلق المعرار المركمليلية مرأب معمدان المحدودة المغلمان المعمد أعمقر والمعداليم المعا ليق يوعرد بملحير كهشي بلكيل ميلير المعليل المتعلي كالمتعر وحتار معتم معيل ميلوون بتق اليم/، خيرا فيموا جملهم استلام مناملام عاره ومنه فرم يترزد، ومعرب بورزين فاتهر المندور المعدم المع المعالم المعالي المعالي المعالي المعالية معالية معالية معالية المعالية معالية المعالية معالية ممالي معالية معالية مماليمالية معال فحر، مرزق المريهم المفرد، يرازز والمرار المرار المرا المرافق المرار فيمن الموتر م هيم منيا مؤرا مؤرامي المهم وم الله مؤرر عدا الله عاليالمرة عام فرم رحييوه من الخراطية من معد ، الحدين المعالم المع ملكا الله مع الله المعالية المعالية المعالية وحدر، مصبور معلى معلى المعصور و المحصر مع مع المع المعلي المع معلي المعلي الم المحملية الم عندتون المعنور والمعني واعل كممتل والمسعاء سيار المارد والمحال المحسم سيار المعلمين والموار المحالية محاليية المحالية محالية محالية محالية محاليمحالية محا مدر الما م على المحلم المرام المحلول المرام المرام المرام المحلول المرام المحلول محلول محل عن عندتور فيم حين مستريشم ويعلمي الجريد وراد والمعرفة المعيون معلما بعليم معونك م المويلال المعيالا الموارد والمعربين المورك والمالا المورك المعرفة المعالية معالية المعالية معالية م

108

109 مندعس أعمض فمعم للأدبناليك منعوريم سندل تنعير ودنى دوسراء متدعد أميخام حكم م منيزم هف مخرميماتا سيالير أتوتد، المالية المتلقل المراتد، الموا المف المستفرد، ف، ميليد جندس، ستم خيوم مز وينهج، يتحين معدم منميما أمية ومر معمولا أعينا عنا عندا بالسلا المعمولا أبرأها محمل الموم جزا المداني المع المف المعدر المعايل منهوا براغفيرا عد عطابيا، منعالي منعنوا منه فب عطنيزه مناه المحدد، المحملان محمام منها المومر المور المحيون المعود المحور المحور المحمور المحمول المحمول المحمول المحمور المحمور المحمور المحمور المحمور المحمور المحمور المحمول المحمول المحمور المحموحمور المحموروحموروحموموروحموموروحمومور المحموحموموروحموموم عندتون المعتمر والمعرون المعالي المعالي المعالية المعالية بمنعد والمرافع المخلوفين المعرف والمعالية المعالمة المعالية المعادية المعاديمة المعادية المعاديمة المعادية معاديمة معاديمية معاديمية معادي متمر المعمد المعنى والمعمد منه المعمد المعالية الم ممتدهوم يعمون البعد جز جدميو جدميو البعد المعالي المرابعو سمتدر، مغمم ردهد مرابها المالم وولا المعلق المعلق المحالية محالية المحالية محالية محالية المحالية محالية محالي بمولى المولي المولية المراجعة المراجعة المحافظة محافظة المحافظة المحافظة المحافظة المحافظة المحافظة المحافظة المحافظة المحافظة المحافظة محافظة محافظة المحافظة محافظة محافظ mynthymed is find . M.

Договоръ, заключенный въ Айгунъ 16-го Мая 1858 года*).

Великаго Россійскаго Государства Главноначальствующій надъ всёми губерніями Восточной Сибири, Его Императорскаго Величества Государя Императора Александра Николаевича Генералъ-Адъютантъ, Генералъ-Лейтенантъ Николай Муравьевъ и Великаго Дайцинскаго Государства Генералъ-Адъютантъ, Придворный вельможа, Амурскій Главнокомандующій Князь И-Шань, по общему согласію, ради большей вѣчной взаимной дружбы двухъ Государствъ, для пользы ихъ подданныхъ, постановили:

1.

Лѣвый берегъ рѣки Амура, начиная отъ рѣки Аргуни до морскаго устья р. Амура, да будетъ владѣніемъ Россійскаго Государства, а правый берегъ, считая внизъ по теченію до р. Усури, владѣніемъ Дайцинскаго Государства; отъ рѣки Усури далѣе до моря находящіяся мѣста и земли, впредь до опредѣленія по симъ мѣстамъ границы между двумя Государствами, какъ нынѣ да будутъ въ общемъ владѣніи Дайцинскаго и Россій-

Le grand empire de Russie, et de sa part le gouverneur général de la Sibérie orientale, l'aide de camp général de S. M. l'Empereur Alexandre Nicolaïévitch, le lieutenant général Nicolas Mouraview, — et le grand empire Ta-Tsing, et de sa part l'aide de camp général prince I-Chan, grand de la cour, commandant en chef sur l'Amour, voulant établir une éternelle et plus intime amitié entre les deux empires, et dans l'intérêt des sujets respectifs, ont arrêté d'un commun accord:

I.

La rive gauche du fleuve Amour, à partir de la rivière Argoun jusqu'à l'embouchure de l'Amour, appartiendra à l'empire de Russie, et sa rive droite, en aval jusqu'à la rivière Oussouri, appartiendra à l'empire Ta-Tsing; les territoires et endroits situés entre la rivière Oussouri et la mer, comme jusqu'à présent, seront possédés en commun par l'empire Ta-Tsing et l'empire de Russie, en attendant que la frontière entre les deux Etats y soit

^{*)} Удостоился ратификаціи Государя Императора 8-го Іюля 1858 г.; утвержденъ указомъ Богдохана отъ Государственнаго Совъта отъ 2-го Іюня 1858 г. (Правленія Сянъ-Фынъ, 8-го года, 5-й луны, 4-го числа.

скаго Государствъ. По рѣкамъ Амуру, Сунгари и Усури могутъ плавать только суда Дайцинскаго и Россійскаго Государствъ; всѣхъ же прочихъ иностранныхъ Государствъ судамъ по симъ рѣкамъ плавать не должно. Находящихся по лѣвому берегу р. Амура отъ р. Зеи на югъ, до деревни Хормолдзинь, Маньчжурскихъ жителей оставить вѣчно на прежнихъ мѣстахъ ихъ жительства, подъ вѣдѣпіемъ Маньчжурскаго Правительства, съ тѣмъ, чтобы Русскіе жители обидъ и притѣсненій имъ не дѣлали.

2.

Для взаимной дружбы подданныхъ двухъ Государствъ дозволяется взаимная торговля, проживающимъ по рѣкамъ Усури, Амуру и Сунгари подданнымъ обоихъ Государствъ, а Начальствующіе должны взаимно покровительствовать на обоихъ берегахъ торгующимъ людямъ двухъ Государствъ.

3.

Что уполномоченный Россійскаго Государства Генералъ-Губернаторъ Муравьевъ и уполномоченный Дайцинскаго Государства Амурскій Главнокомандующій И-Шань, по общему согласію, постановили — да будетъ исполняемо въ точности и ненарушимо на вѣчныя времена; для чего Россійскаго Государства Генералъ-Губернаторъ Муравьевъ, написавшій на Русскомъ и Маньчжурскомъ языкахъ, передалъ Дайцинскаго Государства Главнокомандующему И-Шань, а Дайцинскаго Государства Главнокомандующій И-Шань, написавши на Маньчжурскомъ и Монгольскомъ языкахъ, передалъ Россійскаго Государства Генералъ-Губернатору Муравьеву. Все здѣсь написанное распубликовать во извѣстіе пограничнымъ людямъ двухъ Государствъ. Городъ Айхунь, Мая 16 дня 1858 года.

réglée. La navigation de l'Amour, du Soungari et de l'Oussouri n'est permise qu'aux bâtiments des empires Ta-Tsing et de la Russie; la navigation de ces rivières sera interdite aux bâtiments de tout autre Etat. Les habitants mantchous établis sur la rive gauche de l'Amour, depuis la rivière Zéia jusqu'au village de Hormoldzin au sud, conserveront à perpétuité les lieux de leurs anciens domiciles sous l'administration du gouvernement mantchou, et les habitants russes ne pourront leur faire aucune offense ni vexation.

II.

Dans l'intérêt de la bonne intelligence mutuelle des sujets respectifs, il est permis aux habitants riverains de l'Oussouri, de l'Amour et du Soungari, sujets de l'un et de l'autre empire, de trafiquer entre eux, et les autorités doivent réciproquement protéger les commerçants sur les deux rives.

III.

Les stipulations arrêtées d'un commun accord par le plénipotentiaire de l'empire de Russie, le gouverneur général Mouraview, et le commandant en chef sur l'Amour, I-Chan, et plénipotentiaire de l'empire Ta-Tsing, seront exactement et inviolablement exécutées à perpétuité; à cet effet, le gouverneur général Mouraview, pour l'empire de Russie, a remis un exemplaire du présent traité, écrit en langues russe et mantchoue, entre les mains du commandant en chef prince I-Chan pour l'empire Ta-Tsing, et le commandant en chef prince I-Chan, pour l'empire Ta-Tsing, a remis un exemplaire du présent traité en langues mantchoue et mongole, au gouverneur général Mouraview pour l'empire de Russie. Toutes les stipulations consignées dans la présente seront publiées pour l'information des habitants limitrophes des deux empires.

— 112 —

(На подлинномъ подписали:)

Всемилостивѣйшаго Государя моего Императора и Самодержца всея Россіи Генералъ-Адъютантъ, Генералъ-Губернаторъ Восточной Сибири, Генералъ-Лейтенантъ и разныхъ орденовъ Кавалеръ Николай Муравьевъ.

Службы Его Императорскаго Величества, Государя и Самодержца всея Россіи, по Министерству Иностранныхъ Дёлъ Статскій Совётникъ Петръ Перовскій.

Амурскій Главнокомандующій И-Шань.

Помощникъ дивизіоннаго Начальника Дзираминга.

Скрѣпили:

Состоящій при Генералъ-Губернаторѣ Восточной Сибири переводчикъ Губернскій Секретарь Яковъ Шишмаревъ.

Ротный Командиръ Айжиндай.

Le 16 mai 1858, ville d'Aïghoun.

L'original est signé ainsi qu'il suit:

Nicolas Mouraview, aide de camp général de l'Empereur et autocrate de Russie, mon trèsgracieux souverain, lieutenant général, gouverneur général de la Sibérie orientale et chevalier de plusieurs ordres;

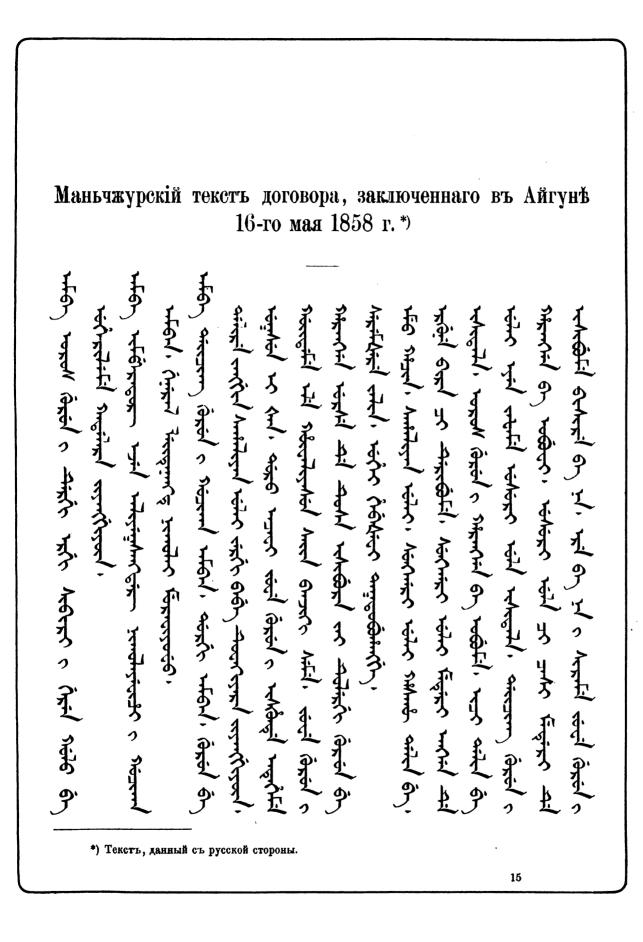
Pierre Peroffsky, conseiller d'Etat du ministère des affaires étrangères, au service de S. M. I. l'Empereur et autocrate de toutes les Russies;

I-Chan, commandant en chef sur l'Amour; Dziraminga, adjoint du chef de division.

Contre-signé:

J. Schischmareff, secrétaire de gouvernement, interprète attaché au gouverneur général de la Sibérie orientale;

Aïjindaï, chef de compagnie.

114 متبعيس أعيف د تعمما أعمفا م تخريد سمينهم فالم تر معوده ، اسبينك الميار، المواسلان المعال المرابعة المحمول المحيوم مستحدوث مرتقيد المولود المولو المولي المحالية المحتور المحمول الم ومحمول المحمول المحم تسينا أعينا و ملتهما منتهما عنا مسينتين ورد معهما منهما مغديتليمان المدر ينيدوا سيدتدس نعلوم ولالم الميلال الميلال الميلول تسراتين علم مسياسها سورالذ علقذاء النيد وير ير ميير، معديمير محديد مر المرجين مر معرفين مر معرف المن معد والمعرف الم المسائليها، المتراسيد المترام المعاليان الماجار المحصليليات فالمالي الماليليان المتراسيد المترار المالي الماليان المحمل الم المحتليفان، المتسلم فاس حتا مند عما ليدينهما حتا فمغا د معمان فاس ملهم 140/1×100 1000 " متيته أمجم المتلذ ممي ومقيما المجنوعا، يدا ألمنا اختا وريا المندل المعالي المحالي المحالية المسترس المحال المعالي المنال المعالية المنالية المنالية المعالية المحالية ようちょう ~ あっまし

معلمور بالمعتور و المنيعي يولي والمعدي معدا معدا معدال المعرف المعدية المعدي المعدية الم ملوب معلمار بالعلوم والمنالا بالمولك المعلمان ومعمار وستو المعلوم المعلال المعلول م عنديدس أغيض و المستعبد المحتدر منيرو والوالي المحدر المعالية المحدر المعالية المحالية محالية المحالية محالية محالية المحالية محالية المحالية المحالي محالية ممكمر بهليم د نسبلا بعولانهمد بولامددموه، كمحتكسون من أمين ، منيا ، تعيد الما منا المناجة المناده . عفده ستبده، مذله راغلامو معيدمها هف، سورلا المحدمية مسلو سمولها ليق خراستر مسعم مسريق المجليل مسمعين المندر ولمنا وحدي المعدام المعرام المعالي المعلم والمراجع المعالية المعلم والمعالية المحالية المعلم والمحالية المحالية المحالي مفهميتكسم محرد لايور السائليس الخلام البرانيمير الم المراء المبتل م مسالم مع معراما بعليو سليم معملامعي 15*

Маньчжурскій тексть договора, заключеннаго въ Айгунѣ 16-го мая 1858 г. *) المحمر م مالمس معلم المحمل المحمل الملاقية من المحابلات المحمر في المحمد المحم المحمد الم محمد المحفر ، الجسمة مح محقلة معم علم فر مله مع AT tot موصر، لانبلام يبدغشرهي تسمين ويلامدنمون مميق معتدل دبد ار مرابعه المعين المعين المعلمة المعلم الم ليف يعتمر، سينيلاس المنير، المترسلين المنين معيس منيل فل المرضر ولا الم المنتحولين المترسلين المنين ليضل المنال المن الملاصير بييالكم مسليان المسليات المجامل ميلالا فالجار المحالية محالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية محالية المحالية محالية المحالية محالية المحالية المحالية محالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية م محالية المحالية المحالي فراميرا الما المعالمة المعالية المحالية محالية المحالية محالية المحالية محالية محاليية محالية محالية محاليية مححاليية مححاليية محالية محالي いでろえ للتز خاخر الخل المرجل متدعدس أغيرفا م المنعدسا المراهما مغيرام المرضا فيخا ف احمد المحمد م عليه المرام المحمد م المعد المحمد محمد المحمد المحمد محمد المحمد محمد محمد محمد المحمد محمد محمد محمد محمد محمد مح بداودكيكندهم معير معيشهم هيك الاسطاكيوكول لا المتحس *) Текстъ, данный съ китайской стороны.

117 الميترا م معتد المحمد المعند معتد المعند المعند المعند المعند المحمد المحمد المحمد المحمد المحمد المعند معند المعند المع الميل مي ميليس المعليا المراجع المحدسات في المدورا الموالي المعالية المعالية المعالية المعالية المعالية المراجع المعالية المراجع المعالية المراجع المعالية المحد المحالية المحد المعالية المحد المحالية المحد المحد المحالية المحد ال محد المحد ال متعسيس فلمفرد عليسال في محفود والمعر وير على عدى والمعنى المر والمحفول العمد المعمل مسطحة محقوم الموم المعمر عطيلار المعمر مسطحة المعا معا المَحْتُ م مَلْهُ مَلْ مَلْوَسَلًا عَمَا مُسْتِنَا هُوَ مُ مَحْتُ مُحْتُ مُحْتُ مُعْتُ مُعْتُ مُعْتُ ا متدعد أعمن م معمولا غميما م مخركم سويتلم في ير محفره، استلبرا مخيرا، اخداميد مخيرا، مواليد متحجم أعمة ا عبلال معلى معتمسه، رسيهاند مبل معلى ويلا في عام معلامة والله معلى المعلي المعلية ا المجركية المعاوين للمالية المحالية محالية المحالية المحالية محالية م محالية محاليية محالية محالية محا بفرانیسم مره، ملق المحراء مغرا متل المترم المترم منتع منته

118 المحتد مترجيدين د مسمعد ستدكر عمدم ومدر حيدم بعديم معدم مجمع المحمير المحمل المحمل المحمد المحمير المحمد المحم المحمد المحم الممتحل م الممسراسا المنع المالي المالي المعرفة المعرفية المعرفي الممين م منية المنهمة عما المتارجية المنارهاره " متحسب الممام من المسلم من الما علم المحكم المعالية المعالية المعالية المعالية المعالية المعالية المحالية محالية محالية محالية المحالية محالية محالية محالية محالية محالية محال ملوف ميديدس بالمعوم ، مقلميم من خسر، رستو ومريبو ريسيد الميد المحمد المعالية المحمد المعالية المحمد المحم ممكمرر يعليم د مممريم شهديهم نينكس يهودكيلاسكمك روكدمدكمون حولاق معلى بعلم بجزيد إبهلايش سوف معلام بعلام يعتبر والمعلم يعليه والمعتقرين المعمار والمعرب والمعالي المعتمر والمعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالية الم منديدس أغيض و المستعمل المضارو منيلاد والها المحصرينية متسلالتكم المشميلية الموالع مسيرمي المفر سجرالا المدرية مسالا سمرافة منهية من الما الإحكيمين ا よの っちょうく・ ידרדין ט מינור מציעיו myntinger is for זרדבי בויניר וייכוריביט

Монгольскій тексть договора, заключеннаго въ Айгунѣ 16-го мая 1858 года.

سایا بستعسا حیوم و استم جشمسته استم حیوم دو مجید ا خسریا دس ا حید و استار خارج خارج خارج مجید ا خارج دارد استار جار از دریا هو استار و درو شارم اویان ها جوا ویک در محتوریدوم داردی خارجان دریا مویدشی دم حوا مشارم اویان ها استار ما استار با محتور داردی خارجان دریا مویدشی دم می موان شامیند از اینا و محار از اینا با محتور مریا هوان محتوا و با استار محار و ما استار موان از اینا محتور از اینا موام و استار محتوا محار محاسل استار استار محار از اینا استار موام و استار محتوا محار استار استار محار از اینا استار موام و استار محار محار استار استار محار استار محار از استار موام و استار محار محار استار استار محار از اینا استار استار استار موام و استار محار استار استار محار از استار استار استار استار استار استار استار موام و استار محار استار استار استار استار استار استار استار استار استار موام ما استار استار موام ما استار استار موسو از استار المحسیس از استار استار استار استار استار استار استار موسو از استار المحسیس الا استار استار موستار استار المحسیس الا محملا استار اس	הוביון ישלא
---	-------------

	— 120 —
مستعدا ميموار م رسيفي دريدسي رستان محتم بيهاندرا، رس المحتما معروسان ميدسار ميدسان وستا ميموار م رسيفي دريدسي رستا	حصم حيم م مرشح موجود ويم ومون ومم جيم م مرشم ش جحم سي من موجوه حيو ويون من خيمو دو ويون م مريس محيا مم مدين وموم وميم وموم فن ويون من خيمو من مرشم مدين مدين محيا مدين ومون محيوم وموم فن يتم م سم مرشم مدين مدين مدين مدين محيا من محمد ومون محم ومون فن ميم م مدين ومدين موه م مدين محمل محيا مدن موجو مون محمد محمد مدين وين فن موه م مدين ومديا مدين مرمان محر محمد محمد مون مون محمد ويون فن موه م مريم مريم محمل محيا محر محمد محمد مريم محمد مريم محمد ويون فن موه م مريم و من خيم ومديا مدين محمد محمد محمد مريم محمد ويون فن موه م مرام مريم محمل محمد محمد محمد محمد مريم محمد ويون فن موه م مرام مريم محمد محمد محمد محمد محمد محمد محمد ويون من موه م مرام مريم محمد محمد محمد محمد محمد محمد محمد وين مريم موه م مرام مريم محمد محمد محمد ويون ايع محمد معم مرام مريم محمد محمد محمد ويون ايع محمد محمد محمد محمد محمد محمد محمد محمد

121 محمد م رحست م سحم معد ديداري محديس سيوده مر شعيدهمتند سر المتحدثا معيمهم م دسرعم مصموس" من م دمر و. حستدرم رستسم مستور معتنمتس ۲۰ و~~اعد ک~~ی شال م<mark>ا سلکسا مدمم</mark> ~~رمتماس~~د ۲ .. دمهمشاح والعدمو المعدلا 16

Трактать, заключенный въ Тянь-цзинѣ 1-го Іюня 1858 года.

Его Величество Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій и Его Величество Богдоханъ Дайцинской Имперіи, признавая необходимымъ опредѣлить вновь взаимныя отношенія между Китаемъ и Россіею и утвердить новыя постановленія для пользы обоихъ Государствъ, назначили для сего Полномочными: Его Величество Императоръ Всероссійскій, Императорскаго Комиссара въ Китаѣ, Начальствующаго морскими силами въ Восточномъ Океанѣ, Своего Генералъ-Адъютанта, Вице-Адмирала, Графа Евоимія Путятина; а Его Величество Богдоханъ Дайцинскій своего Государства Восточнаго Отдѣленія Ла-сіо-ши (Государственный мужъ), Главноуправляющаго дёлами Уголовной Палаты, высокаго Сановника Гуй-ляна и своего Государства Председателя Инспекторской Палаты, Дивизіоннаго Начальника тяжелаго войска голубаго знамени съ каймою, высокаго Сановника Хуашана.

Означенные Полномочные на основании данной имъ власти отъ своихъ Правительствъ, согласились и постановили слѣдующія статьи:

Sa Majesté l'Empereur et Autocrate de toutes les Russies et Sa Majesté le Bogdokhan de l'Empire Ta-Tsing ayant reconnu la nécessité de mieux déterminer les relations entre la Chine et la Russie et d'arrêter de nouvelles stipulations dans l'intérêt des deux États, ont nommé à cette fin pour leurs plénipotentiaires, savoir:

S. M. l'Empereur de toutes les Russies le comte Euthyme Poutiatine, Son aide de camp général et vice-amiral, Son commissaire en Chine, commandant Ses forces navales dans l'océan Pacifique, et S. M. le Bogdokhan de l'Empire Ta-Tsing le haut dignitaire Kouei-Liang, Ta-hio-ssé (homme d'État) de la section orientale, dirigeant en chef les affaires de la Chambre criminelle, et le haut dignitaire Houà-chà-nà, président de la Chambre d'inspection, chef de division de l'armée de la bannière bleue à bordure.

Les susdits plénipotentiaires, en vertu des pouvoirs qui leur ont été conférés par leurs gouvernements, sont convenus des articles suivants:

Статья 1-я.

Настоящимъ трактатомъ подтверждаются миръ и дружба съ давнихъ временъ существовавшія между Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ и Его Величествомъ Богдоханомъ Дайцинскимъ и ихъ подданными.

Личная безопасность и неприкосновенность собственности Русскихъ живущихъ въ Китаѣ и Китайцевъ находящихся въ Россіи будутъ всегда состоять подъ покровительствомъ и защитою • Правительствъ обѣихъ Имперій.

Статья 2-я.

Прежнее право Россій отправлять Посланниковъ въ Пекинъ всякій разъ когда Россійское Правительство признаетъ это нужнымъ, теперь вновь подтверждается.

Сношенія Высшаго Россійскаго Правительства съ высшимъ Китайскимъ будутъ производиться не чрезъ Сенатъ и Ли-фань-юань, какъ было прежде, но чрезъ Россійскаго Министра Иностранныхъ Дѣлъ и Старшаго члена Верховнаго Государственнаго Совѣта (Цзюнь-цзи-чу), или главнаго Министра, на основаніи совершеннаго равенства между ними.

Обыкновенная переписка между означенными выше лицами будеть пересылаться чрезъ пограничныхъ Начальниковъ. Когда же встрётится надобность отправить бумагу о весьма важномъ дѣлѣ, то для отвоза ея въ столицу, и для личныхъ по дѣлу объясненій съ членами Государственнаго Совѣта, или главнымъ Министромъ, будетъ назначаться особый чиновникъ. По прибытіи своемъ онъ передаетъ бумагу чрезъ Президента Палаты Церемоній (Ли-бу).

Совершенное равенство будетъ также соблюдаться въ перепискахъ и при свиданіяхъ Россійскихъ Посланниковъ или Полномочныхъ Министровъ съ членами Государственнаго Совѣта, съ

Article I.

Le présent traité confirme la paix et l'amitié depuis longtemps existantes entre S. M. l'Empereur de toutes les Russies et S. M. le Bogdokhan de l'Empire Ta-Tsing et leurs sujets.

Le sécurité personnelle et l'inviolabilité de la propriété des Russes résidant en Chine et des Chinois résidant en Russie sont désormais placés sous la protection et la sauvegarde des gouvernements des deux Empires.

Art. II.

L'ancien droit acquis à la Russie d'expédier des envoyés à Pékin toutes les fois que le gouvernement russe le juge nécessaire est confirmé par le présent traité.

Le gouvernement russe et le gouvernement chinois communiqueront entre eux, non plus, comme autrefois, par l'intermédiaire du Sénat, et du Li-fan-yuen, mais par l'intermédiaire du ministre des affaires étrangères de Russie, et du premier membre du conseil suprême de l'Empire (Kiun-ki-tchou) ou principal ministre, sur la base d'une parfaite égalité.

La correspondance ordinaire entre les deux dignitaires susdits sera transmise par les autorités frontières. Mais quand il y aura nécessité d'envoyer une dépêche concernant une affaire de haute importance, un fonctionnaire spécial sera désigné pour la porter dans la capitale, et pour en conférer personnellement avec le principal ministre. A son arrivée il transmettra la dépêche par l'entremise du président de la Chambre des cérémonies Li-pou.

Une parfaite égalité sera aussi observée dans la correspondance et les entrevues des envoyés ou ministres plénipotentiaires de Russie avec les membres du conseil de l'Empire, les ministres de

16*

Губернаторами пограничныхъ и приморскихъ областей. На томъ же основании будутъ происходить всѣ сношенія между пограничными Генералъ-Губернаторами и прочими начальниками смежныхъ мѣстъ обонхъ Государствъ.

Если бы Россійское Правительство нашло нужнымъ назначить Полномочнаго Министра для жительства въ одномъ изъ открытыхъ портовъ, то въ личныхъ и письменныхъ своихъ сношеніяхъ съ высшими мѣстными властями и съ Министрами въ Пекинѣ, онъ будетъ руководствоваться общими правилами, теперь постановленными для всёхъ иностранныхъ Государствъ.

Россійскіе Посланшики могутъ слѣдовать въ Пекинъ или изъ Кяхты чрезъ Ургу, или изъ Дагу, при усть рѣки Хай-хэ (Peiho), или инымъ путемъ изъ другихъ открытыхъ городовъ или портовъ Китая. По предварительномъ извѣщеніи Китайское Правительство обязывается немедленно сдѣлать надлежащія распоряженія какъ для скораго и удобнаго следования Посланника и сопровождающихъ его лицъ, такъ и относительно пріема ихъ въ столиць съ должнымъ почетомъ. отвода имъ хорошихъ помѣщеній, и снабженія всёмъ нужнымъ.

Денежные по всёмъ этимъ статьямъ расходы относятся на счеть Россійскаго Государства, а отнюдь не Китайскаго.

Статья З-я.

Торговля Россіи съ Китаемъ отнынѣ можетъ производиться не только сухимъ путемъ въ прежнихъ пограничныхъ мѣстахъ, но и моремъ. Русскія купеческія суда могуть приходить для торговли въ слѣдующіе порты: Шанхай (Shanghai), Нин-бо (Ningpo), Фу-чжоу-фу (Foo-chowfoo), Сямынь (Amoy), Гуандунъ (Canton), Тайвань-фу (Taiwan foo) на островѣ Формозѣ, Цюн-чжоу fou sur l'île de Formose, Kiung-chow sur l'île

Министрами Пекинскаго Двора и съ Генераль- la cour de Pékin et les gouverneurs généraux des provinces limitrophes ou maritimes. C'est sur cette même base qu'auront lieu toutes les relations entre les gouverneurs généraux et les autres autorités des localités limitrophes des deux **Empires**.

> Si le gouvernement russe jugeait nécessaire de désigner un ministre plénipotentiaire pour résider dans l'un des ports ouverts, il se conformera dans ses rapports personnels et dans la correspondance avec les autorités supérieures locales, ou avec les ministres à Pékin, aux règles générales • actuellement établies pour tous les Etats étrangers.

Les envoyés russes peuvent se rendre à Pékin soit de Kiakhta par Ourga, soit de Ta-kou à l'embouchure du fleuve Pei-ho, soit par une voie quelconque, des autres villes ou ports ouverts de la Chine.

Le gouvernement chinois s'engage à prendre immédiatement, sur avis préalable, les mesures nécessaires aussi bien pour l'acheminement prompt et sûr de l'envoyé et des personnes qui l'accompagnent, qu'afin qu'ils soient reçus dans la capitale avec les honneurs qui leur sont dus, convenablement logés et pourvus de tout ce qui leur sera nécessaire.

Les frais concernant ces divers articles sont supportés par le gouvernement russe et nullement par le gouvernement chinois.

Art. III.

Le commerce de la Russie avec la Chine pourra s'effectuer désormais, non pas seulement par voie de terre dans les anciennes localités limitrophes, mais aussi par voie maritime. Les bâtiments marchands russes pourront entrer pour leur négoce dans les ports suivants: Schanghai, Ningpo, Foo-chowfoo, Amoy, Canton, Taï-wan(Kiungchow) на островѣ Хайнанѣ, и въ другія | de Haï-nan et dans d'autres localités ouvertes au открытія мѣста для иностранной торговле.

- 125 -

commerce étranger.

Статья 4-я.

Въ торговлѣ сухопутной впредь не должно быть никакихъ ограничений относительно числа лицъ въ ней участвующихъ, количества привозныхъ товаровъ, или употребляемаго капитала.

Въ торговлѣ морской и во всѣхъ подробностяхъ ея производства, какъ-то: представления объявленій о привезенныхъ товарахъ, уплать якорныхъ денегъ, пошлинъ по дъйствующему тарифу и т. п., Русскія купеческія суда будуть сообразоваться съ общими постановленіями объ иностранной торговлё въ портахъ Китая.

За контрабандную торговлю, Русскіе подвергаются конфискаціи свезенныхъ товаровъ.

Статья 5-я.

Во всѣ означенные порты Россійское Правительство имфетъ право по своему желанію назначать Консуловъ.

Для наблюденія за порядкомъ со стороны Русскихъ подданныхъ пребывающихъ въ открытыхъ портахъ Китая и для поддержанія власти Консуловъ, оно можетъ посылать въ нихъ свои военныя суда.

Порядокъ сношеній между Консулами и мѣстными властями, отведение удобной земли для постройки церквей, домовъ и складочныхъ магазиновъ, покупка земли Русскими у Китайцевъ по взаимному соглашенію, и другіе подобнаго рода предметы, касающіеся обязанностей Консуловъ, будутъ производиться на основании общихъ правиль принятыхъ Китайскимъ Правительствомъ въ разсуждении иностранцевъ.

Art. IV.

Le commerce de terre ne sera plus soumis désormais à aucune restriction, quant au nombre des personnes qui y prendront part, à la quantité des marchandises importées, ni à la valeur du capital employé.

Pour ce qui est du commerce maritime et de tous les détails qui le concernent, comme par exemple: la déclaration des marchandises importées, le payement des droits d'ancrage, des droits de douane d'après le tarif en vigueur, etc., etc., les bâtiments de commerce russes se conformeront aux règlements généraux concernant le commerce étranger dans les ports de la Chine.

En cas de contrebande les Russes encourent la confiscation de leurs marchandises.

Art. V.

Le gouvernement russe a le droit, s'il le juge à propos, de nommer des consuls dans tous les ports sus-mentionnés. Il peut y envoyer ses bâtiments de guerre pour veiller au maintien de l'ordre parmi les sujets russes, séjournant dans les ports ouverts, et pour sauvegarder l'autorité des consuls.

Le mode des relations entre les consuls et les autorités locales, la concession de terrains convenables pour la construction d'églises, maisons et magasins d'entrepôt, l'achat de terrains par les Russes aux Chinois, de gré à gré, et autres actes de ce genre, rentrant dans les attributions consulaires, seront basés sur les règles générales adoptées par le gouvernement chinois à l'égard des étrangers.

Digitized by Google

Статья 6-я.

Если бы русское военное или купеческое судно подверглось крушенію у береговъ Китая, то мѣстныя власти обязаны немедленно распорядиться о спасеніи погибающихъ, имущества, товаровъ и самаго судна. Онѣ также должны принимать всѣ мѣры чтобы спасенные люди, имущество ихъ и товары были доставлены въ ближайшій изъ открытыхъ портовъ, гдѣ находится Русскій Консулъ, или агентъ какой либо націи дружественной Россіи, или наконецъ на границу, если это будетъ удобнѣе сдѣлать. Издержки, употребленныя на спасеніе людей и товаровъ, будуть уплачены впослёдствія по распоряженію Русскаго Правительства.

Въ случаѣ если Русскимъ купеческимъ или военнымъ судамъ встрѣтится надобность во время ихъ плаванія у береговъ Китайскихъ исправить поврежденія, запастись водою или свѣжею провизіею, то они могутъ заходить для этого и въ не открытые для торговли порты Китая и пріобрѣтать все нужное по добровольно условленнымъ цѣнамъ, и безъ всякихъ препятствій со стороны м'єстнаго начальства.

Статья 7-я.

Разбирательство всякаго дѣла между Русскими и Китайскими подданными въ местахъ открытыхъ для торговли не иначе должно производиться Китайскимъ начальствомъ какъ сообща съ Русскимъ Консуломъ, или лицемъ представляющимъ власть Россійскаго Правительства въ томъ мѣстѣ. Въ случаѣ обвиненія Русскихъ въ какомъ либо проступкѣ, или преступленіи, виновные судятся по Русскимъ законамъ. Равно и

Art. VI.

Si un bâtiment russe de guerre ou de commerce vient à faire naufrage sur les côtes de la Chine, les autorités locales prendront immédiatement les mesures nécessaires pour le sauvetage des naufragés, de leurs marchandises et du navire lui-même. Elles devront aussi prendre toutes les dispositions pour le transport des hommes sauvés, de leurs biens et de leurs marchandises, soit dans le plus voisin des ports ouverts, où résidera un consul russe ou agent d'une nation amie de la Russie, soit sur la frontière, s'il y a plus de facilités.

Les frais occasionnés par le sauvetage des hommes et des marchandises seront remboursés ultérieurement par les soins du gouvernement russe.

En cas que les bâtiments russes de commerce ou de guerre aient besoin, durant leur navigation dans les eaux de la Chine, de réparer des avaries, de s'approvisionner d'eau ou de se ravitailler, ils pourront entrer à cette fin dans ceux mêmes des ports chinois qui ne sont pas ouverts au commerce, et acheter tout ce qui leur sera nécessaire d'après des prix librement convenus et sans aucun obstacle de la part des autorités locales.

Art. VII.

Aucune affaire entre sujets russes et chinois, dans les ports ouverts au commerce, ne pourra être instruite et jugée par le gouvernement chinois autrement que de concert avec le consul de Russie ou avec la personne qui représentera l'autorité du gouvernement russe dans ces localités. Les sujets russes, accusés de quelque délit ou crime que ce soit, sont jugés d'après les lois russes. De même pour tout attentat à la vie Китайские подданные за всякую вину или поку- | ou à la propriété, ou autre crime ou délit au теніе на жизнь или собственность Русскихъ будутъ судиться и наказываться по постановленіямъ своего Государства.

Русскіе подданные, проникнувшіе внутрь Китая и учинившіе тамъ какой либо проступокъ или преступленіе, должны быть препровождены для сужденія ихъ и наказанія по Русскимъ законамъ на границу, или въ тотъ изъ открытыхъ портовъ, въ которомъ есть Русскій Консулъ.

Статья 8-я.

Китайское Правительство, признавая, что Христіанское ученіе способствуетъ водворенію порядка и согласія между людьми, обязуется не только не преслѣдовать своихъ подданныхъ за исполненіе обязанностей Христіанской вѣры, но и покровительствовать имъ наравнѣ съ тѣми, которые слѣдуютъ другимъ допущеннымъ въ Государствѣ вѣрованіямъ.

Считая Христіанскихъ Миссіонеровъ за добрыхъ людей, не ищущихъ собственныхъ выгодъ, Китайское Правительство дозволяетъ имъ распространять Христіанство между своими подданными и не будетъ препятствовать имъ проникать изъ всёхъ открытыхъ мёстъ внутрь Имперіи, для чего опредёленное число миссіонеровъ будетъ снабжено свидётельствами отъ Русскихъ Консуловъ или пограничныхъ властей.

Статья 9-я.

Неопредёленныя части границъ между Китаемъ и Россією будутъ безт, отлагательства изслѣдованы на мёстахъ довёренными лицами отъ обоихъ Правительствъ, и заключенное ими условіе о граничной чертѣ составитъ дополнительную статью къ настоящему трактату. По назначении границъ сдѣланы будутъ подробное описаніе и карты смежныхъ пространствъ, которыя и по-

préjudice d'un sujet russe, les sujets chinois seront jugés et punis d'après les lois de leur Empire.

Les sujets russes qui auraient pénétré dans l'intérieur de la Chine et y auraient commis quelque crime ou délit, devront être expédiés soit à la frontière, soit dans l'un des ports ouverts où se trouvera un consul de Russie, pour être jugés et punis d'après les lois russes.

Art. VIII.

Le gouvernement chinois, reconnaissant que la doctrine chrétienne contribue à l'établissement de l'ordre et de la concorde parmi les hommes, s'engage non-seulement à ne pas poursivre ses sujets pour l'accomplissement des devoirs de la religion chrétienne, mais encore à les protéger à l'égal de ceux qui professent d'autres cultes tolérés dans l'Empire.

Considérant les missionnaires chrétiens comme des hommes de bien, qui ne sont pas mus par leur intérêt personnel, le gouvernement chinois les autorise à propager le christianisme parmi ses sujets et ne les empêchera pas de pénétrer dans l'intérieur de l'Empire par toutes les localités ouvertes; en conséquence un nombre déterminé de missionnaires sera muni de certificats par les consuls ou les autorités frontières de Russie.

Art. IX.

Les parties non délimitées de la frontière entre la Russie et la Chine seront examinées sans retard sur les lieux par des délégués des deux gouvernements, et la convention qu'ils auront conclue, au sujet de la ligne frontière, formera un article additionnel au présent traité.

La délimitation terminée, il sera fait une description détaillée et dressé une carte des espaces

Статья 10-я.

Витсто пребыванія въ Пекинт членовъ Русской Духовной Миссіи, по прежнему обычаю, въ течени опредѣленнаго срока, каждый изъ нихъ можетъ по усмотрѣнію высшаго Начальства возвращаться въ Россію чрезъ Кяхту или инымъ путемъ во всякое время, и на мѣсто выбывающихъ могуть назначаться въ Пекинъ другія лица.

Всѣ издержки на содержание Миссии съ настоящаго времени будуть относиться на счеть Россійскаго Правительства, а Китайское Правительство вовсе освобождается отъ расходовъ доселѣ имъ производившихся въ ея пользу.

Издержки проъзда членовъ Миссіи, курьеровъ и другихъ лицъ, отправленныхъ Русскимъ Правительствомъ изъ Кяхты или открытыхъ портовъ Китая въ Пекинъ и обратно, будутъ уплачиваться имъ самимъ; Китайскія же мѣстныя власти обязаны содействовать съ своей стороны всёми мёрами къ удобному и скорому слёдованію всёхъ вышеупомянутыхъ лицъ къ мёстамъ своего назначения.

Статья 11-я.

Для правильныхъ сношеній между Россійскимъ и Китайскимъ Правительствами, равно какъ и для потребностей Пекинской Духовной Миссіи учреждается ежемѣсячное легкое почтовое сообщение между Кяхтою и Пекиномъ. Китайскій курьеръ будетъ отправляться въ опредѣленное число каждаго мѣсяца изъ Пекина и изъ Кяхты и долженъ не болѣе какъ чрезъ пятнадцать дней доставлять посланныя съ нимъ бумаги и письма въ одно изъ означенныхъ мъстъ.

Art. X.

Tous les membres de la mission ecclésiastique de Russie, au lieu de séjourner à Pékin pendant un espace de temps déterminé selon l'ancien usage, pourront, en vertu d'une décision de l'autorité supérieure, retourner en tout temps en Russie par Kiakhta ou par une autre voie, et d'autres personnes pourront être nommées en leur lieu et place à Pékin.

Tous les frais d'entretien de la mission tomberont désormais à la charge du gouvernement russe, et le gouvernement chinois n'aura plus à pourvoir aux dépenses qu'il a supportées jusqu'ici pour cet objet.

Les frais de route des membres de la mission, des courriers et autres personnes que le gouvernement russe expédiera à Pékin par Kiakhta, ou par les ports ouverts de la Chine, seront soldés pour l'aller comme pour le retour par ce gouvernement.

Les autorités locales chinoises doivent de leur côté contribuer autant qu'il dépendra d'elles au prompt et facile acheminement de toutes les personnes sus-indiquées au lieu de leur destination.

Art. XI.

Pour établir des relations régulières entre les gouvernements Russe et Chinois, aussi bien que pour les besoins de la mission ecclésiastique à Pékin, il sera organisé un service mensuel de poste aux lettres entre Kiakhta et Pekin. Des courriers chinois seront expédiés chaque mois à jours fixes de Pékin et de Kiakhta et devront transmettre à leurs destinations respectives les dépêches et lettres dont ils seront chargés dans un terme qui ne dépassera pas 15 jours.

Сверхъ того чрезъ каждые три мѣсяца или четыре раза въ годъ будетъ отправляться тяжелая почта съ посылками и вещами, какъ изъ Кяхты въ Пекинъ, такъ и обратно, и для слѣдованія оной опредѣляется мѣсячный срокъ.

Всѣ издержки по отправленію какълегкихъ, такъ и тяжелыхъ почтъ будутъ поровну уплачиваться Русскимъ и Китайскимъ Правительствами.

Статья 12-я.

Всѣ права и преимущества политическія, торговыя и другаго рода, какія впослѣдствіи могуть пріобрѣсть Государства наиболѣе благопріятствуемыя Китайскимъ Правительствомъ, распространяются въ то же время и на Россію, безъ дальнѣйшихъ съ ея стороны по симъ предметамъ переговоровъ.

Трактать сей утверждается нынѣ же Его Величествомъ Богдоханомъ Дайцинскимъ и, по утвержденіи онаго Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ, размѣнъ ратификацій послѣдуетъ въ Пекинѣ чрезъ годъ или ранѣе, если обстоятельства позволятъ. Теперь же размѣниваютси копіи трактата на Русскомъ, Маньжурскомъ и Китайскомъ языкахъ за подписью и печатями Полномочныхъ обоихъ Государствъ, и Маньжурскій текстъ будетъ принимаемъ за основаніе при толкованіи смысла всѣхъ статей.

Всѣ постановленія сего трактата будуть храниться на будущія времена обѣими договаривающимися сторонами вѣрно и ненарушимо.

Заключенъ и подписанъ въ городѣ Тяньцзинѣ въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ пятьдесятъ осьмое, Іюня въ 1(13) день, Царствованія же Государя Императора Александра Втораго въ четвертый годъ.

En outre il sera expédié tous les 3 mois, soit quatre fois par an, une poste aux colis de Kiakhta à Pékin et de Pékin à Kiakhta; la durée du trajet est fixée à un mois.

Tous les frais d'expédition de l'une et l'autre poste seront supportés de moitié par les gouvernements Russe et Chinois.

Art. XII.

Tous les droits et priviléges politiques, commerciaux et autres, qui pourront être acquis à l'avenir par les États les plus favorisés par le gouvernement Chinois, seront par le fait même étendus à la Russie, sans qu'il y ait lieu pour elle d'entamer à ce sujet des négociations ultérieures.

Le présent traité est dès aujourd'hui confirmé par S. M. Bogdokhan de l'Empire Ta-Tsing et après qu'il aura été confirmé par S. M. l'Empereur de toutes les Russies, aura lieu à Pékin l'échange des ratifications dans l'espace d'une année ou plus tôt, si les circonstances le permettent.

Présentement sont échangées des copies du traité en langue Russe, Mantchou et Chinoise, signées et scellées par les plénipotentiaires des deux Empires, et le texte Mantchou sera adopté comme base pour l'interprétation du sens des articles.

Toutes les clauses du présent traité seront à l'avenir fidèlement et inviolablement observées par les deux hautes parties contractantes.

Fait et signé dans la ville de Tien-Tsin le 1er (13) juin de l'an de grâce mil huit cent cinquante-

 М. П.
 Гуй-лянъ.

 Хуашана.
 Кина.

 Кина.
 Кина.

Digitized by Google

— 130 —

,

Маньчжурскій тексть трактата, заключеннаго въ Тяньцзинѣ 1-го іюня 1858 г.*) ぶくろう المحدساتين محوهدكينيم 10 CONT المحمول أعرفوا والمتلجي المعالية ى واحدور ようのうろうの ð Z ቃ متحمها . - 191429 ドボイ المجتز م いたろ P 「あつっ ليفيلان عمير ولا يد チョン・ سلميد فلحميه خزه あり ようれ المتحسر ちもと P ୭ リークリープ *) Тексть, данный съ русской стороны. 17*

132المتحم ألالا فالم مسلول الملا المتعدم والمختر والمعدا المعرف المعرف المعلوف الموف المعلوف المعلوف المعلوف المعلوف المعلوف المع موف المحسريون، من معتم بعثوا فالمعمور مالمسمالير معليهم معيق مستثنى عن فعلي المحصيليم الم ميومك كالمحتساهر متحمس أعمتم د الميمور م المتعليم المتشقيل في المتدوية المنالي المالي في المالي المنالي المالي الم معلم بعنه معمد منظم في عمد الله المعلى المعلم المعلم المعلم المعلم المعلم المعلم في علم المعلى المعلم في علم المعلم ممتلا ممتلا المعلى المعلي المعلى المعلي المعلى المعلي الم معلم المعلي المعل معلي المعلي معلي المعلي الم معلي المعلي الم اعیم ، ایم عطیر ، ایم ، وسع فر بزید معدر به معدر مر استدر د جولد المر المحدثينا المراد مولدم ودهريد مسهروم ممشقمونود الملقال معيدم ويسله سوراتا رخرا أجزا عا عمراسهانا المراسهانها الم معكمر بالعليم فكليم برليم، عطيليون الميلي والمسلح المعلية المراجع والمعلي كالمحافية المعالية المعلي المعلول المعلول الخيض المعراء مدرس المعراء

المين المنيم، المنام على الله المنظير المحقل المنيل المناع المناع المناح الممناح الممناح المناح المناح المناح المن ريغمريم د يخسابهم ميدم، عميمهم ميو يبيشم ولا مسمعهم ، يبعديم ولحمي ول عصبني المبيمرا ومنيس الموار المحتى وبيسم المعلية ولحمين فالمشركين المحصل ورمال بالحالي والمحدث المحمد المحمد المحالي المحال عصبين ترسهر ، هم فينهد مير ميشم ميس ميسم مندس ميس المعر المو من المحقوف. معلمور يعلون معلمهم محتل كملالكمين محمام مبعلا مبعلا ميوس والمعالية معالم معالم معالم من ييغين مسلاي اجيم جريد المعينة الوسر، ينكنون ميلا الوسر، ما منينا ، بلوسر مينر مولى مرمين كمولي من يوسر مينير معيد ولا مينو من مسوف المن ومسائل عذا كر الماغيل وسوا استماميهم عناء عل أيهنا عطانياته غيضا م ساما محدقهد مورد المعد ولا المسطولود ، معلم وللعور د معلم المعد وللمسقف و وعد من عصبي المعمر م الوسم المحمر المحم المعلي في المع المعلي وسعية ولا علي والمعلي مدهدم ستلوا سولالولاء موايد وعدار معماية ومعلى فالمرايع المعرا حدا والتها مسمعهم المنعاد المعراد المعسمين فالم المرام المقلال المعالي المعارد المعارد المعراد المعارد المعارد المعارد المعارد المعارد المعالية م ستيمرا، ورمايا كموفهما جزا، منو بغزيين محدين محمار ولا ولا ولا ولا ولا المعنار المعالية المحمار والمع عنيدتهم فيمور عما يبدل ليغيل سيب فلغا كميلاشيو مصهم مثلا لا

مت وخديف ريد بند بتر من ميد موهد موجود ويد من مدد مده منا م في فيزيد بعيل ميا معلم ميعيوم محمد معد معد معد هو، مدغم فلاعلام معرفه معلوف المعلم في فيزيد معلوف المعلم معلوف المعلوف ال فم ألمق معمما أعمض عميرة ومد سريسه المتر واغر ومعيية رسوسوست مولود ، المير المرا، الحيسي مناه الله على حد مد حد الله الله عمر و دحسي مناه مذ مولود، عاممه معدم يعلام يعور د يسولانه وسودون وسا عدر الما عدا والما عود مو مو مو airer jard sourcoring and " ممتدعمهما مبتبر ، معلم ولما معدولالا من معيدا وليفيع ، مسبع ميلا ولالالاسا منجالا فار الموتلجال المحوضار والمعاماتين شنعر بالمحار التق عابدي ألموا أسار عنا الميتان موييرس المعلمار المعلوم المولال المتر المعلى والمر المرتماميل على المحارجين المحالين المعلى المعتر المعلى المعرل المعرار المسالح المناجر المنجم المرتمريم المحاد المتعام المنام المحرمة المحرار الم المتعلم インシン ショーシー ちんしつ いちょく・ مندعدس أغمض و مجلوبون والمنوق المنور

— 134 —

135 ومريد ملك ملكهما براتي مين في قرم علا تسويد ملك محمو في سويدين، معيينين بعثم معيديون بوعندين من مدرونهم معيد معيد معيدين معيدين معيدين معيدين مدر بالمعيدين مدر محيدين معيدين مدر محيدين محيدين مدر محيدين محيدين مدر محيدين محي محيد محيدين م المحاسم ا محاسم المحاسم المحا ويتريك هي معدل معمد ويول مينيريد ولار معدم يول معدا والمعرف معدا المعدل المحديد مسرم محت ومدعيها مر وغير يوريم والارور والموالي يعوفو معملاو ميدرم لير راعديا المحلك والمول المحلوم محملات المحلف المحلف المعلى والمحلولات المحلولية ال صيتحمظها المعلم العداسم يستغا مليها متهزه متهزه فالمدها فالم العمما المحيدلية الميس محماع فال شرحنين ميدر، معمد يعدر فعور تحسير سوحي يمويش مرضع مولود، ومدهر في سخيلهم بيدمر، ور تر و يبيم ومدهر حمد في المواجع الياتي المحمل ال عمل، معمم المحمور م المعليل والمحمد المورم والمحمد المعالية المحمد المحمور في المحميلة

المحضر، محتد محمد المحور م علو المتويني المعور في المعيهم المعدم في المعيد المحمر المحمر المحمر المحمد المحمد المحمر المحمد المحم الميمور م المعليان الله المسلم المراجع المعلم المحتليل المتسلم علوليل عنا الخلاطفية لمنه سحند وسعل فار معمد فمغل المت مر ف هميمي ميشم والله والله والله المنهم والله المندم والله المنافع المتعلم المنافعة المنا والله المنافع الم ميلاسم، عليها في عديم ردينييين مصبهي يعني ويشعيه مناعل معا في فستر معرفي ، عليه الم الميل ليل وعدين مصبهي يسل والله ميل مملحمر بالإغلام عمسود المهدفين مسهدفين ساجيرون بالمتمر باللغير فالمغر بالمتعار فالمعمور والمعسود المعلين مسهدين ساميد والمحرور والمتعارف والمعلون والمتعالين والمحمور والمتعارف والمحمور والمحموح والمحمور والمحمور والمحموح والمحموح والمحمو محمست المغتلي وليار، معموي ال ولار المعمار المصار المعام المحمول المرا المحمسين المغتلي ولمحرار المحمول المحمل ا عمانيزه أجفر مرسل عناروه أجف عا مراهم معام معرسه معرفه برغيرا عما محرب الما موتينا معينا منا المحم منا المحمد من الحرم، يسبه المراجية مسل ف المحترب الملع والملع والمحالي المعاليون والمعتر والمحالية المعالية والمحالية والمحالية والمحالية المحالية والمحالية وححاليحالية والمحالية وحالية والمحالي والمحالية والمحالية وح ممكمر رواحد المحديد المحلكية المحلقين المحاجريون المحتور والمحترين المحتور المحتور المحتور المحتور المحترين المحتور المحترين المحترين المحتور المحترين ال そうちょう シェティ・ المعتال المعترا

— 136 —

137 المتعليلايا ولتله، وسفلام، للمجيلا ميلا ملتل متدر متدر وهذم محد ومعلم وسفيلا المجمع والمحمية والمعليات المعيليان المعيل وليو ولاد معلوم معدور معدور مسيد لمربرا و مفهق في منسليا وسيعيز جمعين في المحترين المحت الميمزر ولاحد ويكالم يعشيهم عيدسم المحمد معالم والمحالي والمحالية المعالية المراد المراد والمحالية والمحالية المحالية م المحالية المحالي محالية محالي محالية محالية م المسريم المتعليل وينزع والمعلى المنعل المعلمون والمعلين المعالي والما المعلى المعلي المعلي المعلية المعلي محمملا أعمضا م مغمرانا عاضلة مم أعمضا م عنمية مح المرضيم ، عمماجا ليرضا فم مجديدين ميشر، موسى متبر متعريد ولا مير مجور مجور محمد ميند معند مرمي مرم مرمي مير مجديدين مين معلى مندر ومتريد ولا مندر مرمي مسير، مين محمد م الميتيات المستولى المعالية المعالى المعالى المستعارية المالية المعالية معالية معالي تسر المعلم الم مرجمون المتبغراء عديدوم وللعور والمعور والمعرب المسامع المعالي المعربي والمعربي والمعالي والمعربي والمعالي والمعالية و مخلامه فيمز من موقيد محروشر في مسير بعليل معليل معدون معدور معدور والمعالية مسيار معروشتان مستولون معلمان يعلموا ن معلما فيعلم فيشر فيعيد فيعيدون مسمحل كالمعدر، مترجيس أعيضا و منتهما مفيضين معممه مترجعت مخيط أعمض م علم سال مخملين

Digitized by Google -

_____

132 المتحم ألما فم مسلوا المل المعدم الالمفعلون عوم المعد في المرفيل موف المحدس المول معلى المعتمر المعتمر المعتمين المعتمين المحالية المحمية المحمي ملوما علاما الحراء متحمس أعمة م المحمد م المحمد المعلم المحمد المحم والمحمد المحمد ال معلم بعنه معطميو فا عملي إيتر بتر المتر المعام بعلم فا معلم معلم بالمع المعلم فا المعام المعالي المعلم في مح مسلو ممتلاعي المعالي معلم المعالي المعالي معلم المعالي المعالي المعالي معلوا المعالي ا معالي المعالي المعال معالي معالي المعالي الم محمد المحمد المحمد استدر د جفلو المر المحدثينا و حفلم وحمايه مسهدو محققولود المقل حيول المجرابة منح أعمن عنا عمرورور المرور المحدد الميمن ، أبيا عطانية الميما ، وسوا فا المرابع المعدد وال براغرا، عليمايلاد مجمع وياسع عياستر حديمي المراجع ولعم المعليل المعلول المعلول المعلول المعلول المختفي المتحراء مديس المعرم

المين الميلي، المسيل عن المرا المعيدي المراج المعلى المعيدي الم ريغمريم د ريسانيكم ميدم، عميمهم ميو يبيشم وب مسمعدد، يبعديم ودمي وب عصبو المسهدر و هم واليولي المرا مبعض المعند والمال الموالي المراجع المدورون حد الموجد مسيليز مجموم موليد مستبيل مومير، ومستر مسيل مومير، ما ومعدله عذا يك المهافي ومدور استداريه المعار المعالم المعار المعال المعار المعالم المعار المعار المعار المعالم المعال المعالم المعالم المعالم المعالم المعالم المع متلاق، المعلم في المراسطولون المحمد المعور و المتعام المحتال المنتقف و وعد منيتل م يتحمل علي المييل ومعلى محفقيا عا أتق ميركيت معلم في مسلوم ستيها، ودهم بيقام مق مزميكة مين منوسيا موسار مينا معدل معمل ومورا ميها معدا ومورا معمل ومورا ميها معدا ومورا مع عصبه بالمعرار مناسل الموار المحتا مناسل المرسل ولعرف فا متركيليا عمرانا ورسائ برفافاتور " الجس الل المواسل الل و وحدام فار مالا متيا و الموسل الم من عصبين السيمر م اليوسر المعلى المعلي ولمعلي والمع المع المعلي وسعير ولا على المعلي المعلم والمعلي والمعلي والمعلي والمعلي والمعلي المعلي والمعلي المعلي ممتصر يعتبوا و مهتمر المحتل مصرول المعال معمام مولا معلما المعالم المعلية والمراء المتهدم الخلال لالمرادولاء المتعلم المعالم وحمر في ألوا المتا ما فالمعال منازمه المميز معا بعمال المولي المرايس مرا معال معمار مدما المعال المعال والمعالي المعالي المعالي

Digitized by

— 133 —

134 في فيزيد بعد ميلا ميلام ميليم محمد معد معد معد هو، مدغم وددهم مسر واغر وكثيريز رسويولاته المولولا الم فم ألمق مميملا أعيض عميرها ود سيبسلا المتا المبر الأل الحسب من ولا على ولا على ما على ولا ولا الله على الم الحسار والمعسار من ولا مولود، عاممه معدم الإ المعموم معدم المعلم المعالية ممتدعمهما مبتبر ، معلى ولما يعدولهم من معمولهما ، معمول ، يعفوا مبعد معلى يعدولهم الميز المعيد وعل المولولية المع المحاركية المحالية فالمعار والمعالية المعار المعرار المعرالمعرار المعرار المعرار المعرار المعرار المعرار المعر المستعل المستعل المتيام المراسيك المراد المراسم وتنام المراسم المراسم والمراد المرا المراسم المم المرام المراسم المراسم الممراسم المراسم المرم المراسم المراسم النجالا في الموتكية المحضار والاعدانية شنعا بالمجار الق عابية ألفا أيا عا متديرس الميم المعادية المراسم ا الميتان معيمار المعلور فالمعور و المعليل ちょう うまえ、 やなくこう うちょうく・ مندعدس أعمض و معمد من وينو مند

Digitized by Google

135 ميزميد هو سعت معمد وف عييزيو فعد معمد ومور مديد ويد صحيها متما المتفيرا بمرتمها المتا في الحرم عا السعها متد المعها فعيا عم مفقلاً، المحدد مسل في مسلود " مولود ، وسعر في سعييهم ميدسر، ور تر و ميدمر وسعر عميون مروم المسلم المحلم المح صيتحقيها المعتل العراسم عدينا درجيلا منيار ويلاد والدهر والمرا المحدد المعال المحدد مسهدوند، محطيلات بالغراب مجتهدوب يعتقدين محتار محتر المحتور محتور محتور محتور المحتور المحتو والي الميشماس مصالع في شيهشيكم ميدر، يعلمان يعمل فيشور تحصين مسهمين بيمويش مرشتر المدعيل مسرم المحتل والمحصيك مع ولمني يسريور والمعيلي يسرم ويتما والمعالية المعالية والمحتلية المعالية والمحترب والمحترف والمحت والمحتو والمحترف والمحتوق والمحتوق والمحترف والمحترف والمحترف والمحترف والمحترف والمحترف والمحتو والمحترف والمحت والمحتو والمحتو والمحتو والمحتو والمحتو والمحتو والمحت وحتو والمحتم والمحتم والمحت والمحت والمحا والمحتو والمحت والمحت وال ليعديك المصلح ولي المحتمون المحمل المحملين المحملين المعلى المحدلية المحمل المح علم المعمد المعمور والمعليل والمعلي المور والمحمد المعالية المعلم المعلية معلية معلي معمد أعمن سيم في عمدونا عظلهم أمين عا بنما لل الجنه سرا عز الجندر د عدسو ومدهر ور سخيلكر المصرم ور المحتر مودد ريغيد ساس وه الفتيتين المعراء

Digitized by

الميمرا، سمت معلم المعور والله والله المتعيمية المعتور والمعدم والمعالية المعتور المعلم المعتدر المعلم المعتدر ال المتحرب المعربين المل المسلح المرافية المراجع المعالي المحالي المحالية المحالي الم استينيا المعدس عمل عا المتحقين مين ستين وسد في معمد المعد المعنا بدين ما في هوفيا ميتر ، ولغر وانبولا المعير والمعالم المعديد المعالية مملحمر بالإغلام عمسود المهديين مسهدين ماجيرون بالعثم لا يشفيلان مسلام والمعمر مهدستدم مختبل ولتور، ميليديد ول قر ميله محسم مست محصم من من م يبيتاتا، أمام أم سيوفيا عا وسيتسلا ليرفا فر سيما أيمنا مسيتا فتور عمليزه أجفر معلم عناروم أجفر عدا متروس معلو معموم معرسه معرفيدوه برغيرا عما مخرسياتا مرضيكم هف مناسوه، من تورب، يميسهما منعيا مسا ف معتدر المعلى والمعام والمعالي والمعادية والمعارفة المعالية الم ممكمار بهلام عمسين المحشيين مسهدفين عاميرون بالعثم لا يشفين مسلكيا مبعويا ようきょう シェティ・ العليان المعلمان

137 البتلالياليال ولتله، ولللفليل، كلميينيا ليلا يلتل يلتل ميتر و ولفر. يلتل معمد وليله المعينية المعيمين المعينية المعيني المعالية المعالية المعينية الم فلو ومدهر عمدور عبدهوتد، فاس معمولا المحتول مر المعرسين وتدكير المحارث المحاول المحالية محالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية المحالية م المعتور ب وسعد ولا سعييهم سيمهم، سحت شيغ وسعر ولا محمومتهم بعليل المعليل الم المسمين المعلما شيخيا وسراء المحتد المعمور المحتور فالمور والمعالية المعليا ليعلم والمعتدي المعلية المرجين المناجزا المنادول المعتور والمعتري والمعربي المسامع المسالي المعالي المعالي المعالي المحالي المعالي المحالي محالي لتمية المبير متد ينس والجر معمول مميملا أعيضا م مغيرانا عاضلامه أعيضا م مغيرات هاجا المرضيده، علمه جا لمرضا أم صعداديدا د مفهق قار مسالزا وسعها علمهموا زرجتدوا الرديدي المرسم الميزا سراستار " محفكروم فيمن معل معوفيه معديد فا مسلا بعلين مو معيد معدود المعالية الميليفيان المتلولان المعتور المعالية المعالية المتعالية المعالية الم ماينوز معلالالمنا المتولول المعلما المعور لا المعلام المعلم المعالية المعلولية ا المدرسلديسوميرا مفيده فال كسفيريز ومفلس والمسر والما والمستورا المالي المعليا والما المعرام والمعالي المحالية المحالي عنكلوب بالمعنى المعلى المعتران والمعترين المعتور المعتور المعتران المعارية المعترين المعتران المعالية المعترين المعتري مسحتن يهترا متديرس أغيض د مميشهم بعتموس معلام متريس من أمرض معلمات لندايد

Digitized by Google

في بجيلا بيليلا ممشعمين مع ملام يعلوا يعلوا فلوا منده في سخيلا بيليلا معتدى ف، سَنَحْمِيهُ عليهِ عليهُ مع الله الم عدافل المرام فار معتبسه المحر الغيارا المفحر المحيلوا المقال المعالي المعالية م المحفر عن سنديتن معملاق موصل إلى يامتدون الملاهيسم ولاعش معقل ول صيتحقيه كماعموم و ودهري فرا الجر المحديدايم و مجعو ودهري فرا يدينيد المعلم في محقلون المعنية في صيحافية ليزنه المسلملية ومعالى علا المعرب مسيم لمستر معتلم المعاليا المعالية معالية معالي كسر بيس فت يعد معدر مجلال فعلال فاغ الالالما والما معسولال المعالي المعالي المعالي المعالي المعالي المعالية المعا منيتراره هراد المعوسين المعفون معتم المعتوا في علام المولية المحار الملاقيسة مملحمار باللغام المور ليتم حد مسمحسهم بمعلين تشيير ممشعمومير فليس ف الملرم، التق علية المريكة عليا عليل التهام التهما بالفاقة عزاميرا فار هونيسوا مريده معورود المحتال المعتار

— 138 —

139 مند في مور ريش ريش من من منشف، من ريشف المحل المعلي المغلى المعلى ال المعلى فام المتعل المعلم على المسلم المعلم المعلم المتعل المعلم اعمت م تعمد للم المعرفي في ومعيد المعمد المعمد علي المعدي المعالي المعالي المعمد الم فب بمدي وهد عميدوه فعور و يدرويك معلم ولاحد ومنهم والمنور والمع ومحمر المع معمي المعتبية المالية المحلفان المعتوف المعتم عمير المعا ولا **A** المتعل الميل عل عدل معهد المعمل المعمل م المعراش المعراض المعراسي المعلم الم المعمر، لكستقف يبعير وعد يتكندر، محتميم يدنيلان وبا سميميسم، بملايلايا سيوم د يليم ليسم، لاستشفق يعمر فالأله المغينظي فلنشقيك لإشابوم حيض كالمعفر كالمعلى محسبه عليه فمش مز وغبيته، يو مبني مغين المعين معلي معمار المعود المعلي المعلية الملجف لمحجة فا المحجة عامية المعتد المعتدود ا عفلترم، محسبه لمق سببه محتجا عمر فحيرا، مستعلق عد ريوا بعرا، ريوا منيا لمتيام المير مترميدس مغيا أعمض محملهموا ومعرب بالفلفهما فاس عسيلمر محفهراء مره 18*

رسين ممشعموميز ودمنها وبا ريو سندس معيو، ددس ستيق جاملافر اللاهمولاسما دمس سمفعدلله معنا المحدساتين ممتدع وعهدا وسلاله المفعدين المعتم المحمد المحمد المعتدين المعتدين المعتدين المعتد المحمد المحم المعلم من المنشقي من المتعليم مسل في جلاليم المعلم المنديم ميلي المجال المعلم الم متعمومين، بيسيل ميليز رابيد المسل مليل المحمد معيلان فيم منه من معد المعليان المعل المراجع المعلم المحمد المح الجرا المحمد ا منديدس رخيا أعيض الميدانيد المق عخلرا عميدية المهره متحميس أعيفر ب معلمان المعلمان

المند عميدهار الموسم المعلى عليلهم المعدل المعيد المعيد المعيد المعيد المعيد المعالي المعلم اللذي مسمحينها المنتزي المليل و المحمد والمحمد المحمد المحم اللذ مسمجمد المعور وحميستا و سلمد المحمد المحرمليا المند عميدهار سلحد مسال جدراس انجدسا سلوم المس فحديده المتار المحدس المعلك المعلم المعلم المعالية المعالمة المعالمة المعالمة المعالم المعالية بل تسبق أبيرًم ، سيسل ومعمرًا في كمر معمر معمر المعمر في يشمر المع مع مع خوعی میزمینوری د مسمعی سند است ولند محتر معراد ا زمهيدي، يلاد عن ستغم مبتعيس يتليبون منس حدر فعم بوغير موغمر كبيد جلينهو مكسهود . مجعم ودمليا وبا معمر المحسم الميل المريسيمي المح المع المحسير المسلم ا М. Р. П. المسافى المسام المركم مخطور المحالية محالية المحالية محالية محالي محالية محالي אליושפעדיני יפטיליניפיין " Графъ Евеимій Путятинъ

Digitized by Google

.-

Маньчжурскій тексть трактата, заключеннаго въ Тяньцзинѣ 1-го іюня 1858 г.*) そう 5 كيرامارهان أما うっかえ みぜっ より 9 بدعدسا بالمعتور بالموعد بيزلكنيلايه م بغد على مدولاك بالمعلقة معمر المعمر للمعالمة المعالمة المحدورة المحدورة المحدورة المحدورة المحدورة المحاط محاط المحاط ال عنيزه ليغيده عصير وا سعييك مولى محله راهم رد ممتد (高なくの ふれんぜ しょう Þ 9 ふろえ のもう ちょう ちき Jany *) Текстъ, данный съ китайской стороны.

ملوب المحدسادي، من مون المعمر ، المسلم معلى معلى مسمن على ولاي المحدسليل ميوما كمحصرور المتحم ألمتا فم متسليا الملا اسمعوم أحافيتوم خوما الخط المعما فار المتحقلان معكمر بعلام مندعد أغيثم م المعترين ا مسلمنهد فه المبدليا المعينيلا الموارد المقالسا الموار في فهفالك المعاليا المعالي المعاليا المعلوليات المعالية المعالية الموارد المقالية الموارد المعالية الموارد المعالية المعالية المحالية ا اسمر د مفرق الجر الحربالبالغا و مفرم ودمار مسطرانا ممتدمورود المليل ميليل سورالذا مغرا أجفا عنا عمريرسولذا اسرلمولوه معلام يعلون معتمريبو فالم حامشين ييدم بيدر بعدا معام المعلام المعلول الم مسرابطة مسيحمهذ المعلم فار عد مسلموا مسيحمهوده المعتد السلا مندحس خرا برته م مدهد شرابه فيور مدي المعر المناجل المعالم

فر مسالمه، خوا فيموا ، معار ، مقر مخابرتاتا المحالم المحمل، معار ، المحمل فينفيرا ملرا، منهيكما ، منهسا ، تكريد الموما عدا مديفاته ، معهد فيزا ، تليدا ميلام، عصيمهم ميو يبيشر ولا مسمنكند، يبعديم ونمني ولا عصين بمسهدر د وغير محتد كملامشيس معمليا مبصلا ميوسلا ميوسل ميلام عيدت أيعم و عصبو تسسيم و ميوله سلسل ومعربه مل مل من المخلف مسلسين عجمه عربت عشينا الوصار وللمعلية علام الموسم المتعار الموس المترا المتعرار وحمار الموجان الموالي الموالي المعال المهاجرا محالم المعليات المحالية محالية المحالية المحال ふうく あり のいのかっ うちょう ふうく あん あい えっ かちょう ちのん・ うう いちん いっとっ ميليدار يبخيرا يهشم المريمي ويمويل كميوني المحالم المعالية المحالية ال محالية المحالية المحالي المحالية محالية محالية المحالية المحالية المحالية المحالية محالية محالية محالي میاسل المومار، الاسم میاسل المالیل ولمماری من المنازمین المحموص المیالیل المومار المالی ولیلیل ولیلیل المالیل المال ميييه المكتر المكمريين ولمحمرك أوكما ليوم المترم المتراح المتراجع المتوقع المالم المعمل المسلحا المحمد المسلحا المحمد المسلحا المحمد المسلحا المحمد الم متوسر، محتد مياسير وحمريد ور عد عد عيلي مصعير ومدهر وب رغمرم و ركس م عطايلارد المعمر م وسعر في بوريد محمولكم معمد ومورد ورد عصد السيم و

145 میلاد بالایا میز مصلا مجلیمور د محملار من معد هو، مدغر وسفیلار مسر ور ویزید مید مور ملک ویکور د محملار من معدود . از مید ویکور مدخور اعين المتي المتي في الله المولي المحيل المتي المتي المعيل المحيل المحيل المحيل المحيل المحيل المحيل المحيل متد ودلارش بوندن المتر المتر المتر المترك المتولى المتراحين ا فاس ألق معمولا أعمن عمورها ومرد سريسلا المتا عنديمس أعمن عمورهم تشراب المر وللعير المعيد المراحد المراجع المحرفة المح میتار ، میفی ورها رسدوسهار تان محاودشد، روهایان ، مسیم میلان رسدوستان مورد. محصفی معلم بهشور ، رسودلاله مسهمین رسا مین ، معنیا ورا هو، هو مو مو، رسم متدغيلا منهام مستلم فام المساسطولود، معلمار بالمعرار المعدار المعلم والمعالية المعلم والما المعالية المعلم والمعالية المعلم والمعالية المعالية المعلم والمعالية المعالية معالية المعالية المعالية معالية مالية معالية معال المنها فالم المحرسار المحموسا والمعالية المستعم المعالية المعالية المعالية المحموسا والمعارية المعالية المحموسا المعالية المعالية المحموسا المحموسا المعالية المعالية المحموسا المترا المعلى وعلى المستهم على المحلكرين المحلتين فتعار المستهم ملا المعر المعرار المعرار لليتال ليبيها لمعلما ليعتور لا يجالون المجارون المعاليا المعتاد المحتاد المحتاد المحتار المحتار المحتاد المحتاد المحتار المحتاد المحتار م الملعل ومعالم علا كم المحافظ ومسوا المعالمية المحلا المحل أيميا المحليين أورفا ما المل イリカ デリー・ 19

146 المحدث سار، التا جامعيالا مر جاب يولي الموالي الجاب المحد المرار المرار المحد المحدث المرار المحدي المحد المحدي طلعل خليل الملك المواجل الحراء الملك الملحان المحرفة المحراء على المحمد صحيها متلز متلافهما، بمرامير المنا في تورب عما لمسعها المحمد فهما، صيحمفه محيفيندا مسم في ميشوري المحتلين المحمد المراجع المسلمان المحقور ال المحقور المحقوح مععل الممرسم عديم مديم منيال ميلال ويلال والمدهر ولا المعمر والمحفولية مسودهون المحة مسا فر متلقه. معلم المعمر المعلم في محمدون ميميلون المعمر مع معمر المولى معلى المعلم في محمدون المعلم ا عمل، معمد المعمل م مجليل وسعديم اليم في ومدسم، من وسد في سعيبهم مبيشهين ممصهم ويك خيردكيلي ميدر، بملامير وعميل عمصين مسهدوين ميلاسيم ويغر بمهتستن مولود، وسعر ولا يسفيهم يبيسهم، ولا من يم من مبيسهم وسعم ولا حلافه المعلق الم やちょう デナイ・ くちょうし うちょうく・

المتروسة المع والما المعتدين المعملين المعالي المعاد المعاد المعام المعاد المعاد المعاد المعادية م المحفر م المتعليد المولية المعالية المعتد المعالي المعالي المعالي المعالية الم من ومدور في سمييهم بيشهد يحمدم عن يهيرونيو المنفر وسده وسد في معلم الميم المعدم المعمل المعمل والعلق المعملين المعمل والمعدي المعلية المعمل الم الممين عمليزه المميز مرسل عندلهم الممين عا متدهد ممله معلم معدم معدمر معدم محمسل معلماً، عند أحماً، الجسريم في على المشهر محسم مسف محمل معلى معلى المحمد المعلية، ولاحل، المجلوب المعلية، في المدهم محسل المحمد المحلول معل التيليز المتعاركية المعيلي المحسب المترار معاليل المعيد المحيلي المحيين المعيلي المحيلي المحيلي المحيلي المحميل ال مديد مر في هيميز ديمر ، ورض فيتها المعير في متعريدين فلاهيم المتوفد بببتاللا سافم سيوفيا عا وسوتسلا يبغا فرمما أم مما أيما مسولا فاور ممكمار بالمحمد والمحديد مستهدين ماميرون والمحرم والمحدين المحدير المحديد محديد المحديد الم المدجعفة المخلال أحدث المحتاد مسا فارا المياد التجالد المالا عزا عدأ المحما برغيرا عز المرسية الرفيذار وافار مناسورد، اقرار المرسيطر مويرا مس فر لمعترك الملخ وللعام بيسم المسمع المعليات المعتور والمعترين المعالية والمعالية المعالية م えうぎょう アデオイ・ 19*

148 حولين على الم المعلى المن وعلى ومصلحون المنافيس . هولين الجرافي عداول المرابعين ومصلحون الماليونيس . ليسيالهم ميلم تبعلي فللم مبسمين المعمد بعثم بهمور عبسمير المعلين فلو فسفم عميما عندجني متديس أيمنا و المسلا معيقس معمل أيمنا و وسوا ف المتيليد، يمكمان يحتى شيغم فيديم في متعاوينهم بملين مين ميسيل متعلون منظر في معتار فينار في معتمار في معتمار في متعلون ويتعلون منظر المتعارف منظر المتعارف منطر المتعارف المتعارف منطر المتعارف منطر المتعارف منطر المتعارف منطر المتعارف منطر المتعارف المتعالي المتعارف المتعال متعالي المتعال متعالي المتعالي المتعالي المتعان المتعال المتعام المتعام المتعالي المتعالي المتعام المتعارف المتعارف المتعارف المتعام المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي م المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي المتعام المتعام المتعام المتعام المتعام المتعام م للمتعل ، معدسه منديا عميم فالمه مع عنالوس فيعار ، معسما معدا معدا ، المتعار المعمور لا المعاليات الملال إيماليا في معتدونوا المعالميمون المعيفي عميروفان اعمتراد محتوره ومعليه معرسه عبديم عطيعي ومود معمم وعمر والمعالية معرفون معمد والمعرفي والمعلية والمعرفين والم لمعتمر معيلا والمع المثقيص علمواله المشعر والما المتعلمان ولتار ولعال والمعليا المعيليا ميار، معلى متيار فاغم، معلى معلم بإليم ومحمد في يسفيهم يبيمها حالي ليفيعن سريين فاغر وانبوت ستوفد المحسمليسوفيم منهم في كينفيون ويفلا والمعالي المعام ويستورد كالمحسرين بعلام والما المحمد الما المحمد الما المحمد المحالية المحمد ا عفلاتهم فيمغل محسم ميتل ميعاليم فيغل م مغلق معلم عفيف مسرا ممالهم

149 فم سليلي المسم، فيا مير مير ملا معلال معمد في المتغيث المعود معوده عداين سديد في رحييسم سدم بيدا يعفد عمدين ، موس مير د معدون فم المتلقيد المتحم المتر المالة المتاسر، المر المعمر المعرام المع المعرام المع المعرام المع المعرام المع الالانالا فالم مستسفيسه الميد مندر مندر مندر فار المنالا المعليد معيدها مع مسيم لمبدر م حفيده فاس مساليا وسميد المسمامية المحالية المحديد في مساليا والمعالية المعالية احمد المحفر م وسعر في سمينيد الميسر، المحمد متير المعيم م ميويد والمعرب مندعدس معملا مغيا أعمضا م معرسفك معيديمفها منغا منغا د وبوا معنا يعموا عد حکاسلما ، وحمل فر الجر المحسليليل ، عقيم وحمل فر يعينيد المعد المحقد متيتل فم موسومها لمراده، بسطيراليا ورمان علا ميد متيا ، و برفسا ستديس معمدي سيوس والم الما المعدود المعديون المعدين المعدد الم بمتغدر، منشر بالعلم في سربر متمير في سالابلا ما مدمولاسم سريده مجورود، الميانية المعلولان المعلول المعالم المعلما المعالية محمولا أعمر فليتوا رايتوا حتا مسمحمه بعلام المنا والمنا معتده ومتعالي ولايس والمسمع المعالي والمسمع المعالي والمسمع المسمع الم عفكرتهم فميف عنا بمفضلا مسيداريها فس متسلما مغماني ملق سونكم عميدارا مفارلنا المناجع المعالم المتال المعامر

ميليد عيد الموا المعلم على المحمد على المعلم في المعديد المحمد المحمد في المعديد المحمد الم المحيد م المعليان المشكوم في الليور المتور المعتري المحتدي المعالي المحتدي المعلي المحتوم المحتوم المحار المحتور المحتو في زيدم ريميز محمة مسمحت موده المعتار مجيره المير مجير ريد المعرا معلم المعلم المعرا المعلم المعلى فار الملاقة اولا ، المجاور والمعارفة المحالية المعالية المحالية المحلفة المحلول ا المحلول ا الميار على علمان معمولا أعموا م تغملنه وسوا فا محمد معظم معظم الملاء المتوا المعمر، لكسقد وهذا وماد المغينظ وكسفيس لإكبوم عيف المعنفا ولمميا كموجع ومعرب، سلسس في اختيلاسي فالييز المانستان الموود الميتان عميريم المعا ولا ميسيد، بيق جندي بشيبيد هين جنين بيو جندي شومير من ها هم هميسم לקאים שולו השישה ישופיי منديدس معهملا منيزا أعميما مرالمفاجا ومعالم بالمفاهيرا فالم عسيامرا محقيراء من ألمنا خيرا لمتيام المتيرا.

151 اللبر معتفوههم وسميه وباليق ستدس مجوه المعديونا يوماوم المعام معداء لليفر سجغمدرأت محتم المحدسد المحتد محتده ومعود والمعالي المعلية المفيدراية الميزارين مرا ممتدمورون بعلام يغير بالمعمر المعترات المعلى في المتعلق عنا المعدمير مسل في المولاية المعلم المنا المعسور المعالي المعلول الما المعلولين المعلولين المعلولين المعلول المعلولين المعلولي فينوم مليفةوم، أجرانهامها ليرفعا فم مندحس معمد خوا فمولا لتدانيه المق المستل المنتقراب مندستان أعليم المعالم المعالم المحالية والمحالية المحالية المحالي معسد مندليز زمانينيز فر وسوفيس محفور، بز معلم فر معرد فيز عز الم الحديمة من المعلم المعام في المد المعام المحتا المرم المتر الميا مي من المرم المحالية المرمة مر المر المحرمة المر عافييش، مصلى مو ستحد لاهيش عبعد روشير، لكشف عد زيم بالمرار ليم عناد عميدة יושדי השידושיטרי عقیمن ودمی، فی معدم، رسیو، بسم بالارم معمید، معدم بالام عد خيرا خزند الميرا.

152المين محتوي الموسل مييل ميوليد المحمد ويعم ردهيد، موجم الميد المحقول. رويلي المحمل المعلي في علم ومم والله المحمد المحم المحمد المحم المحمد المحم المحمد المحم المحمد المحم المحمد الم معيديم من وحيديه عموم إلاهيم م متوال الإعدادي الإديانكر و عقلمو ودهويد المانيين المعالمة المعلية متديس الممخل م Маньчж. Кит. почерк чжуань 2 квадр. поч. 0 × чжи хуанъ æ 0 0 H H 0 æ бао ди العجر المغيز

		153 —			
咸豐八年五月初三日 一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一	欽差東閣大學土便宜行事全權大臣花少納 Indunes 欽差東閣大學土便宜行事全權大臣桂良 致差全權御前大臣公普捉雅廷 (Indunes) (Intradications) (Intradications) (Intradications) (Intradications)	。 羅斯幷清漢字體抄寫專以清文爲主由二國 諭旨定立和書限一年之內兩國互交於京永遠遵守兩無違背今將兩國和書用俄	聖主皇帝裁定之後將大俄羅斯國	帝裁定	辦理施行以上十二條自此次議定後將所定和約繕寫二分日後大淸國若有重待外國通商等事凡有利益之處勿庸再議即與俄國一律

Digitized by Google

— 154 —												
第十二條述。一個人的時代的時代的時代的時代。	送應用物件每屆三個月一次一年分爲四次照指明地方迂遠行灵防逆中律事故不言夕以半月魚附不得退苑躬	生态文句自台站也速了走余金中有事效不计小以半月高限不导望整理俄國與中國往來行交及京城駐居俄國人之事宜京城恰克圖二	第十一條	時程途一切事務宜速辦理	往來京城送遞公文各項人等路費亦由俄國付給中國地方官員於伊等往來之。	人一切費用統由俄國付給中國勿庸出此項費用駐京之人及恰克圖或各海口	呈明行文本國核准後隨辦事官員徑同本國再派人來京接替所有駐京俄國之	俄國人習學中國滿漢文義居駐京城者酌改先時定限不拘年分如有事故立即	第十條	此疆彼界之事	理补入此次和約之內邊界既定之後登入細册繪為地圖立定憑據俾兩國永無	中國與俄國將從前未經定明邊界由兩國派出信任大員秉公查勘務將邊界清

							155	<del></del>		•					
第九條	與內地沿邊地方官按照定額查驗熱照果係良民即行畫押放行以便稽查	虐亦不可於安分之人禁具传习若俄國人有由通商處所各州縣傳教者領事	天主教原為行善嗣後中國於安分傳教習教之人當一體矜恤保護不可欺侮	第八條	所駐之海口辦理	一之人若在中國內地犯法應行審訊治罪者解送俄國邊界地方或俄國辦事官	15 屬之人與俄國人有因人命產業傷害之事獲罪者應照中國刑律分別科罪俄	游俄国事务之人会同分别辦理俄國若有獲罪之人應照俄國刑律科罪中國	通商处所俄國與中國所屬之人若有事故中國官員須與俄國領事官員或與	第七條,	未開之海口按市價公平買取該地方官不可攔阻	國兵貨船隻在中國沿海地方遇有修理損壞及買取甜水買食物者准中國附	素好國之領事官所駐札海口或順便咨送到邊其救護之公費均由俄國賠還	隻救護所救護之人及所有之物件盡力設法送至附近俄國通商海口或與俄	
		官	凌			員	國	所	代			近 201	俄 ·	ø	
			.									<del></del>			

Digitized by Google

C

				·			- 156							
俄		國	存	彼	俄		查	船	商	嗣		國	厦	此
國		所	;; 貨	停	商		二抄	均	章	後			門	後
「兵		土	物	泊	在	笫	入	照	程	陸	笫	律	廣	除
商	笫	通	房	凶	中	Ē	官	外	將	路	四	照	州	兩
船	六	商	間	資	國	條		國	所	前	條	辦	府	國
隻	條	總	俄	護	通			與	帶	定			台	由
如		例	或	持	商			中	貨	通			灪	早
有		辦	與	領	海			華	物	商			府	路
在		理	中	事	口			通	呈	處			瓇	於
中			國	官	設			商	單	所			州	從
E			會	與	圡			總	備	商		•	府	前
沿			議	地	領			例	查	人			等	所
海			置	方	事			辦	抛	數			七	定
地		•	買	官	官			理	錨	目			處	邊
方	÷		地	有	爲			如	定	及			海	疆
損			畝	事	查			帶	椗	所			口	通
壞			及	相	各			有	s	帶			通	商
者			領	會	海			違	律	貨			商	外
地			事	幷	П			禁	給	物			若	今
方			官	行	駐			貨	價	本			別	議
官			責	文	札			物	照	銀			國	准
土			任	之	商			即	定	多			再	由
將			應	例	船			將	例	寡			有	海
被			辦	蓋	居			該	上	不			在	路
難			之重	造工	住			商	約	必			沿	と
之			事	天上	規			船	税	示			海	上
人			皆	主	矩			所	錁	以四			增近	海
及 載			照由	堂	再派			有化	等	限			添	審
戦			中國	住房	派			貨物	事	制			日日	波
月 物			四與	<i>所</i> 幷	兵船			物概	俄國	海吸			岸	福
船	•		外	开 收	庙 在			而行	國商	路 通			准俄	州
/7H			~1	-14	'JLL			11	(m)	212			112	府
							3							

															)
								157 -							
															Т
								特					大皇		大自
		用	商	遇	全	等	軍	行派	行			以	全帝	大	皇 帝
	笫	均均	濟	酒有	王權	可兩	牛機	が之	文	議	笫	团	中	八俄	ιþ
	Ξ	由	使	要	置大	國	處	~ 大	く由	將		和	将	羅	
	 條	田俄	臣	ふ事	臣	對	至	八學	俄	從	條	好	從	斯	
		國	及	俄	與	疆	俄	±	國	前	PI	<i></i>	前	國	
		經	隨	J	中	大		一往	總	使			和		
		理	從	使		臣	さ	來	理	臣			好		
•		中	人	臣	地	及	全	照	各	進			と		
			等	或	方	駐	權	會	或	京			道		
		毋	迅	由	大	札	大	俱	事	さ			復		
		庸	速	恰	員	官	臣	按	務	例			立		
		預	順	克	及	員	與	ቝ	大	酌			和		
		辦	路	圖	京	往	大	等	臣	要			約		
			行	進	師	來	淸	設	或	更			嗣		
			走	京	大	照	さ	有	逕	ĪE			後		
			沿	故	臣	會	大	繄	行	嗣			兩		
			途	道	往	亦	學	要	大	後			國		
			及	或	來	按	±	公	清	兩			臣		
			京	由	照	平	及	文	と	國			民		
			師	就	會	等	沿	遺	軍	不			不		
			公	近	均四	俄日	海	使	機	必上			相		
			館	海日	照	國	これ	臣	大田	由			殘		
			派	口	從	酌	督	親	臣	薩			害不		
			人	預日	前夕	定町	撫	送	或	那些					
			受為	日行	各 外	駐札	往本	到		特衙			相侵	•	
			戸 預	行文		巾	來照	京 交		10J P¶			奪		
			頃備	以以	國總	中 華	會	ダ禮		及			导承		
			^彌 以	の便	쪦	平海	冒均	喧部		及理			小遠		
			上	進	辦	口	内按	轉		陸			<u>必</u> 保		
			上費	京	理	ここと	平	達		而 院			護		•
			74	~1)	• ..		•			1/6			-2		
								2							

1.1.1

`___

Digitized by Google

.

	Кит	айск	านั้ว				цзин 8 го		го 1	ракт	гата		
大清國第一條	君命詳細會議酌定十二條承遵勿替	廷為全權大臣兩國大臣各承	承宣管带东海官兵戰船副將軍御前大臣公普提雅	大皇帝特簡	大俄羅斯國	藍旗漢軍都統花 为全权大臣	大皇帝欽差东閣大學士總理刑部事務桂 吏部尚書鑲	大清國	利益之事另立章程十二条	大皇帝依木丕業拉托爾明定兩國和好之道及兩國	大俄羅斯國自專主	大皇帝	大清國咸豐

Дополнительный договоръ, заключенный 2-го Ноября 1860 года въ Пекинѣ.

По внимательномъ разсмотрѣніи и обсужденіи существующихъ между Россіею и Китаемъ договоровъ, Его Величество Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, и Его Величество Богдоханъ Дайцинскій, для вящшаго скрѣпленія взаимной дружбы между двумя Имперіями, для развитія торговыхъ сношеній и предупрежденія недоразумѣній, положили составить пѣсколько добавочныхъ статей, и для сей цёли назначили Уполномоченными:

Россійскаго Государства, Свиты Его Императорскаго Величества Генералъ-Мајора и разныхъ Орденовъ Кавалера, Николая Игнатьева;

Дайцинскаго Государства, Князя первой степени, Принца Гунъ, по имени И-синъ.

Означенные Уполномоченные, по предъявлении своихъ Полномочій, найденныхъ достаточными, постановили нижеследующее:

Статья 1-я.

Въ подтверждение и пояснение персой статьи

A la suite d'une révision et d'un examen attentifs des traités existants entre la Russie et la Chine, S. M. l'Empereur et Autocrate de toutes les Russies, et S. M. le Bogdokhan de l'empire Ta-Tsing, voulant resserrer encore davantage les liens d'amitié réciproque entre les deux empires, développer les relations commerciales et prévenir tout mésentendu, ont résolu de stipuler quelques articles additionnels, et, à cet effet, ont nommé pour leurs plénipotentiaires:

Pour l'empire de Russie, le général-major Nicolas Ignatiew, de la suite de Sa Majesté Impériale, et chevalier de plusieurs ordres;

Pour l'empire Ta-Tsing, le prince Kong, prince de première classe, qui porte le nom d'Y-Sing.

Lesdits plénipotentiaires, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs, trouvés suffisants, sont convenus de ce qui suit:

Article Ier.

Digitized by Google

Pour corroborer et élucider l'article 1er du договора, заключеннаго въ городѣ Айгунѣ, 1858 | traité conclu dans la ville d'Aïgoun, le 16 mai года, Мая 16-го дня (Сянъ фынъ VIII года, IV луны, 21-го числа), и во исполнение девятой статьи договора, заключеннаго въ томъ же году, Іюня 1-го дня (V луны, 3-го числа), въ городъ Тянь-цзинь, опредыяется: съ сихъ поръ Восточная граница между двумя Государствами, начиная отъ сліянія рѣкъ Шилки и Аргуни, пойдеть внизъ по теченію рѣки Амура до мѣста сліянія сей послѣдней рѣки съ рѣкою Усури. Земли, лежащія по лѣвому берегу (на Сѣверъ) рѣки Амура, принадлежать Россійскому Государству, а земли, лежащія на правомъ берегу (на Югъ), до устья рѣки Усури, принадлежатъ Китайскому Государству. Далѣе отъ устья рѣки Усури до озера Хинкай, граничная линія идетъ по ръкамъ Усури и Сун'гача. Земли, лежащія по Восточному (правому) берегу сихъ рѣкъ, принадлежать Россійскому Государству, а по Западному (левому), — Китайскому Государству. Затёмъ граничная между двумя Государствами линія, отъ истока рѣки Сун'гача, пересѣкаетъ озеро Хинкай и идетъ къ рѣкѣ Бэлэнъ-хэ (Туръ), отъ устья же сей послёдней, по горному хребту, къ устью рѣки Хубиту (Хубту), а отсюда по горамъ, лежащимъ между рѣкою Хуньчунь и моремъ, до р'Еки Ту-мынь-дзянъ. Зд'Есь также земли лежащія на Востокѣ принадлежатъ Россійскому Государству, а на Западъ Китайскому. Граничная линія упирается въ рѣку Ту-мынь-дзянъ на двадцать Китайскихъ верстъ (Ли), выше впаденія ея въ море.

Сверхъ сего, во исполнение дсвятой же статьи Тянь-цзинскаго договора, утверждается составленная карта, на коей граничная линія, для большей ясности, обозначена красною чертою и направление ея показано буквами Русскаго Алфавита:

А. Б. В. Г. Д. Е. Ж. З. И. І. К. Л. М. Н. О. П. Р. С. Т. У.

- 160 ----

1858 (VIIIº année de Hien-Fong, 21° jour de la IV° lune), et en exécution de l'article 9 du traité conclu le 1er juin de la même année (3e jour de la V° lune) dans la ville de Tien-Tsin, il est établi:

Désormais la frontière orientale entre les deux empires, à commencer du confluent des rivières Chilka et Argoun, descendra le cours de la rivière Amour jusqu'au confluent de la rivière Ousouri avec cette dernière. Les terres situées sur la rive gauche (au nord) de la rivière Amour appartiennent à l'empire de Russie, et les terres situées sur la rive droite (au sud), jusqu'au confluent de la rivière Ousouri, appartiennent à l'empire de Chine. Plus loin, depuis le confluent de la rivière Ousouri jusqu'au lac Hinkaï, la ligne frontière suit les rivières Ousouri et Son'gatcha. Les terres situées sur la rive orientale (droite) de ces rivières appartiennent à l'empire de Russie, et sur la rive occidentale (gauche) à l'empire de Chine. Plus loin, la ligne frontière entre les deux empires. depuis le point de sortie de la rivière Son'gatcha, coupe le lac Hinkaï, et se dirige sur la rivière Bélén-ho (Tour); depuis l'embouchure de cette rivière elle suit la crête des montagnes jusqu'à l'embouchure de la rivière Houpitou (Houptou), et de là, les montagnes situées entre la rivière Khoûn-tchoun et la mer jusqu'à la rivière Thoumen kiang. Le long de cette ligne, également, les terres situées à l'est appartiennent à l'empire de Russie et celles à l'ouest à l'empire de Chine. La ligne frontière s'appuie à la rivière Thou menkiang, à vingt verstes chinoises (li) au dessus de son embouchure dans la mer.

De plus, en exécution du même article 9 du traité de Tien-Tsin est confirmée la carte dressée à cet effet, et sur laquelle, pour plus de clarté, la ligne frontière est tracée par un trait rouge et indiquée par les lettres de l'alphabet russe Карта сія подписывается Уполномоченными А. Б. В. Г. Д. Е. Ж. З. И. І. К. Л. М. Н. О.

обоихъ Государствъ и скрѣпляется ихъ печа-

Если бы въ вышеозначенныхъ мѣстахъ оказались поселенія Китайскихъ подданныхъ, то Русское Правительство обязуется оставить ихъ на тѣхъ же мѣстахъ, и дозволить по прежнему заниматься рыбными и звѣриными промыслами.

Послѣ постановленія пограничныхъ знаковъ, граничная линія на вѣки не должна быть измѣияема.

Статья 2-я.

Граничная черта на Западѣ, доселѣ неопредѣленная, отнынѣ должна проходить, слѣдуя направленію горъ, теченію большихъ рѣкъ и линіи нынѣ существующихъ Китайскихъ пикетовъ, отъ послѣдняго маяка, называемаго Шабинъдабага, поставленнаго въ 1728 году (Юнъ-чжэнъ дабага, поставленнаго въ 1728 году (Юнъ-чжэнъ VI года), по заключеніи Кяхтинскаго договора, на Юго-Западъ до озера Цзай-санъ, а оттуда до горъ проходящихъ южнѣе озера Иссыккуль и называемыхъ Тэнгэри-шань или Киргизнынъ алатау, иначе Тянь-шань-нань-лу (южные отроги небесныхъ горъ), и по симъ горамъ до Кокандскихъ владѣній.

Статья З-я.

Отнынѣ всѣ пограничные вопросы, могущіе возникнуть впослѣдствіи, должны рѣшаться на основаніи изложеннаго въ *первой* и оторой статьяхъ сего договора, для постановки же пограничныхъ знаковъ на Востокѣ, — отъ озера Хинкай до рѣки Ту-мынь-цзянъ, а на Западѣ отъ маяка Шабинъ-дабага до Кокандскихъ владѣній, Россійское и Китайское Правительства назначаютъ довѣренныхъ лицъ (Коммиссаровъ). Для обозрѣнія Восточной границы, съѣздъ Ком-

 Π . P. C. T. Y. Cette carte est signée par les plénipotentiaires des deux empires et scellée de leurs sceaux.

Dans le cas où il existerait dans les lieux susindiqués des terrains colonisés par des sujets chinois, le gouvernement russe s'engage à y laisser les habitants et à leur permettre de se livrer comme par le passé à la chasse et à la pêche.

Après que les bornes-frontières auront été posées, la ligne de démarcation de la frontière devra rester à jamais invariable.

Article II.

La ligne frontière à l'ouest, indéterminée jusqu'ici, doit désormais suivre la direction des montagnes, le cours des grandes rivières et la ligne actuellement existante des piquets chinois. A partir du dernier phare, nommé Chabin-dabaga, établi en 1728 (VI° année de Young-Tching), après la conclusion du traité de Kiakhta, elle se dirigera vers le sud-ouest jusqu'au lac Dsaï-sang, et de là jusqu'aux montagnes situées au sud du lac Issyk-koul, et nommées Tèngri-chan, ou Alatau des Kirghises, autrement dites encore Thian-chan-nan-lou (branches méridionales des montagnes Célestes), et le long de ces montagnes jusqu'aux possessions du Kokand.

Article III.

Désormais toutes les questions de frontières qui pourront surgir ultérieurement seront réglées d'après les stipulations des articles 1er et 2 du présent traité, et, pour la pose des bornes-frontières, à l'orient, depuis le lac Hinkaï jusqu'à la rivière Thou-men-kiang; et à l'occident, depuis le phare Chabin-dabaga jusqu'aux possessions du Kokand, les gouvernements russe et chinois nommeront des hommes de confiance (commissaires). Pour l'inspection des frontières orientales, les

21

миссаровъ назначается на усть връки Усури, въ теченіе Апрѣля мѣсяца будущаго года (Сянъфынъ XI года въ третьей лунѣ). Для обзора же Западной границы Коммиссары съѣзжаются въ Тарбагатаћ, но время для ихъ съћзда теперь не опредѣляется.

На основании того, что постановлено въ первой и второй статьяхъ сего договора. командированные довъренные Сановники (Коммиссары) составляютъ карты и подробныя описанія граничной линіи въ четырехъ экземплярахъ, — два на Русскомъ и два на Китайскомъ или Маньчжурскомъ языкахъ. Карты и описанія сіи утверждаются подписями и печатями Коммиссаровъ; затѣмъ два экземпляра оныхъ, -- одинъ на Русскомъ, другой на Китайскомъ или Маньчжурскомъ языкахъ вручается Русскому, а два таковыхъ же экземпляра — Китайскому Правительству, для храненія.

По случаю врученія картъ и описанія граничной линіи составляется протоколъ, который утверждается подписями и печатями Коммиссаровъ и будетъ считаться дополнительною статьею сего договора.

Статья 4-я.

На протяжения всей граничной линия, опредѣленной первою статьею сего договора, дозволяется свободная и безиошлинная меновая торговля между подданными обоихъ Государствъ. Мфстные пограничные Начальники должны оказывать особое покровительство этой торговлѣ и людямъ ею занимающимся.

Съ симъ вмѣстѣ подтверждается постановленное касательно торговли во второй стать Айгунскаго договора.

Статья 5-я.

Русскимъ купцамъ, сверхъ существующей

commissaires devront se réunir au confluent de la rivière Ousouri dans le courant du mois d'avril prochain (XIe année de Hien-Fong, troisième lune). Pour l'inspection de la frontière occidentale, la réunion des commissaires aura lieu à Tarbagataï, mais l'époque n'en est pas déterminée.

Sur les bases fixées par les articles 1er et 2 du présent traité, les fonctionnaires fondés de pouvoirs (commissaires) dresseront des cartes et des descriptions détaillées de la ligne frontière, en quatre exemplaires, dont deux en langue russe et deux en langue chinoise ou mantchoue. Ces cartes et descriptions seront signées et scellées par les commissaires, après quoi deux exemplaires, un en russe et l'autre en langue chinoise ou mantchoue, seront remis au gouvernement russe, et deux exemplaires semblables au gouvernement chinois, pour être conservés par eux.

Pour la remise des cartes et descriptions de la ligne frontière, il sera dressé un protocole corroboré par la signature et l'apposition des sceaux des commissaires, et qui sera considéré comme article additionnel au présent traité.

Article IV.

Sur toute la ligne frontière établie par l'article 1ºr du présent traité, un commerce d'échange libre et franc de droits est autorisé entre les sujets des deux Etats. Les chefs locaux des frontières doivent accorder une protection particulière à ce commerce et à ceux qui l'exercent.

Sont en même temps confirmées par le présent les dispositions relatives au commerce établies par l'article 2 du traité d'Aïgoun.

Article V.

Outre le commerce existant à Kiakhta, les торговли на Кяхтѣ, предоставляется прежнее marchands russes jouiront de leur ancien droit право ездить для торговли изъ Кяхты въ Пекинъ. По пути, въ Урге и Калгане имъ дозволяется также торговать, не открывая оптовой продажи. Въ Урге Русскому Правительству предоставляется право иметь Консула (Линъ-шигуань), съ несколькими при немъ людьми, и на свой счетъ выстроить для него помещение. Касательно отвода земли подъ здание, величины постройки сего последняго, равно и отвода места подъ пастбище, предоставляется войти въ соглашение съ Ургинскими Правителями.

Китайскимъ купцамъ, если они пожелаютъ, также дозволяется отправляться для торговли въ Россію.

Русскіе купцы имѣютъ право ѣздить для торговли въ Китай во всякое время, только въ одномъ и томъ же мѣстѣ ихъ не должно быть болѣе *двухъ сотъ* человѣкъ, притомъ, они должны имѣть билеты отъ своего пограничнаго начальства, въ которыхъ обозначается: имя караваннаго старшины, число людей, при караванѣ состоящихъ, и мѣсто, куда слѣдуетъ караванъ. Во время пути купцамъ дозволяется покупать и продавать все, по ихъ усмотрѣнію. Всѣ дорожныя издержки относятся на счетъ самихъ купцовъ.

Статья 6-я.

Въ видѣ опыта открывается торговля въ Кашгарѣ, на тѣхъ же самыхъ основаніяхъ какъ въ Или и Тарбагатаѣ. Въ Кашгарѣ Китайское Правительство отводитъ въ достаточномъ количествѣ землю для постройки факторіи, со всѣми нужными при ней зданіями для жилища и склада товаровъ, церкви и т. п., а также мѣсто для кладбища, и, по примѣру Или и Тарбагатая, мѣсто для пастбища. Объ отводѣ мѣстъ для вышеозначенныхъ надобностей, будетъ сообщено теперь же Управляющему Кашгарскимъ краемъ.

de se rendre de Kiakhta à Pékin pour affaires commerciales. Sur la route, il leur est également permis de commercer à Ourga et à Kalgan, sans être obligés toutefois d'y établir de commerce en gros. Le gouvernement russe aura le droit d'avoir à Ourga un consul (lin-tchi-khouan) accompagné de quelques personnes, et d'y construire à ses frais une habitation pour ce fonctionnaire. Quant à la concession d'un terrain pour cet édifice, au règlement des dimensions de ce dernier, comme aussi à la concession d'un pâturage, on devra s'entendre avec les gouverneurs d'Ourga.

Les marchands chinois sont également autorisés à se rendre en Russie pour y commercer, s'ils le désirent.

Les marchands russes ont le droit de voyager en Chine, en tout temps, pour affaires de commerce; seulement, il leur est interdit de se réunir simultanément en nombre de plus de *deux cents* dans le même lieu; de plus, ils doivent être munis de billets de l'autorité russe à la frontière, indiquant le nom du chef de la caravane, le nombre des hommes dont elle se compose et le lieu de sa destination. Pendant le voyage, ces marchands ont la faculté d'acheter et de vendre tout ce qui leur convient. Tous les frais de leur voyage sont à leur charge.

Article VI.

A titre d'essai, le commerce est ouvert à Kachgar, sur les mêmes bases qu'à Ili et à Tarbagataï. A Kachgar, le gouvernement chinois cède un terrain suffisant pour la construction d'une factorerie avec tous les édifices nécessaires, tels que maisons d'habitation, magasins pour le dépôt des marchandises, église, etc., etc., ainsi qu'un terrain pour le cimetière et un pâturage, comme à Ili et à Tarbagataï. Les ordres seront donnés immédiatement au gouverneur du pays de Kachgar pour la concession desdits terrains.

21*

Китайское Правительство не отвѣчаетъ за разграбленіе Русскихъ купцовъ, торгующихъ въ Кашгарѣ, въ томъ случаѣ, когда грабежъ будетъ произведенъ людьми, вторгнувшимися изъ за линіи Китайскихъ карауловъ.

Статья 7-я.

Какъ Русскіе въ Китаї, такъ п Китайскіе подданные въ Россіи, въ мѣстахъ открытыхъ для торговли, могутъ заниматься торговыми дѣлами совершенно свободно, безъ всякихъ стѣсненій со стороны мѣстнаго начальства, посѣщать также свободно, и во всякое время — рынки, лавки, дома мѣстныхъ купцовъ, продавать и покупать разные товары оптомъ или въ розницу, на деньги, или посредствомъ мѣны, давать и брать въ долгъ по взаимному довѣрію.

Срокъ пребыванія кунцовъ въ мѣстахъ, гдѣ производится торговля, не опредѣлнется, а зависитъ отъ ихъ собственнаго усмотрѣнія.

Статья 8-я.

Русскіе купцы въ Китаї, а Китайскіе въ Россіи состоять подъ особымъ покровительствомъ обоихъ Правительствъ. Для наблюденія за купцами и предотвращенія могущихъ возникнуть между ими и мѣстными жителями недоразумѣній, Русское Правительство, на основаніи правилъ, принятыхъ для Или и Тарбагатая, можетъ назначить теперь же своихъ Консуловъ въ Кашгаръ и Ургу. Китайское Правительство, равнымъ образомъ, можетъ, еслибы пожелало, назначать своихъ Консуловъ въ Столицахъ и другихъ городахъ Россійской Имперіи.

Консулы того и другаго Государства помѣщаются въ домахъ, устроенныхъ на счетъ ихъ Правительствъ. Впрочемъ, имъ не запрещается, по собственному усмотрѣнію, нанимать для себя квартиры у мѣстныхъ жителей.

— 164 —

Le gouvernement chinois ne répond pas du pillage des marchands russes commerçant à Kachgar, dans le cas où ce pillage aurait été commis par des gens venus d'au delà des lignes des postes de garde chinois.

Article VII.

Dans les lieux ouverts au commerce, les Russes en Chine, comme les sujets chinois en Russie, peuvent se livrer en pleine liberté aux affaires commerciales, sans aucune vexation de la part des autorités locales; fréquenter avec la même liberté et en tout temps les marchés, les boutiques, les maisons des marchands du pays; vendre et acheter diverses marchandises en gros et en détail, au comptant ou par échanges; les livrer et recevoir à crédit, selon leur confiance réciproque.

La durée du séjour des marchands dans les lieux où se fait le commerce n'est pas déterminée et dépend de leur libre arbitre.

Article VIII.

Les marchands russes en Chine et les Chinois en Russie sont placés sous la protection spéciale des deux gouvernements. Pour surveiller les marchands et prévenir les malentendus qui pourraient survenir entre eux et les habitants du pays, il est loisible au gouvernement russe de nommer dès à présent des consuls à Kachgar et à Ourga, sur la base des règles adoptées pour Ili et Tarbagataï. Le gouvernement chinois peut également, s'il le désire, nommer des consuls dans les capitales et autres villes de l'empire de Russie.

Les consuls de l'une et de l'autre puissance sont logés dans des édifices construits aux frais de leurs gouvernements respectifs. Toutefois, il ne leur est pas défendu de louer, si cela leur convient, des logements chez les habitants du pays. Въ сношеніяхъ съ мѣстнымъ начальствомъ, Консулы обоихъ Государствъ, на основаніи *второй* статьи Тянь-цзинскаго трактата, соблюдаютъ совершенное равенство. Всѣ дѣла, касающіяся купцовъ того и другаго Государства, разбираются ими по взаимному соглашенію; проступки же и преступленія должны судиться, какъ сказано въ седъмой статьѣ Тянь-цзинскаго договора, по законамъ того Государства, подданнымъ котораго окажется виновный.

Споры, иски и тому подобныя недоразумѣнія, возникающія между купцами при торговыхъ сдѣлкахъ, предоставляется рѣшать самимъ купцамъ посредствомъ выбранныхъ изъ своей среды людей; Консулы же и мѣстное пачальство только содѣйствуютъ примиренію, по пе принимаютъ на себя отвѣтственности по искамъ.

Купцы того и другаго Государства, въ мѣстахъ, гдѣ дозволена торговля, могутъ вступать между собою въ письменныя обязательства, по случаю, заказа товаровъ, найма лавокъ, домовъ и т. п. и предъявлять ихъ для засвидѣтельствованія въ Консульство и мѣстное Правленіе. Въ случаѣ неустойки по письменному обязательству, Консулъ и мѣстное начальство принимаютъ мѣры къ побужденію исполнить обязательство въ точности.

Дѣла, не касающіяся торговыхъ между купцами сдѣлокъ, напримѣръ споры, жалобы и проч., разбираются Консуломъ и мѣстнымъ начальствомъ, по общему соглашенію; виновные же наказываются по законамъ своего Государства.

Въ случаѣ укрывательства Русскаго подданнаго между Китайцами, или побѣга его внутрь страны, мѣстное начальство, по полученія о томъ извѣщенія отъ Русскаго Консула, немедленно принимаетъ мѣры къ отысканію бѣжавшаго, а по отысканіи немедленно представляетъ его въ Русское Консульство. Подобныя мѣры, равнымъ образомъ должны быть соблюдаемы и въ отно-

Dans leurs relations avec les autorités locales, les consuls des deux puissances observent une égalité parfaite, en exécution de l'article 2 du traité de Tien-Tsin. Toutes les affaires concernant les marchands de l'un et de l'autre empire sont examinées par eux de gré à gré; les crimes et délits doivent être jugés, comme il est réglé par l'article 7 du traité de Tien-Tsin, d'après les lois de l'empire dont le coupable est sujet.

Les litiges, revendications et autres malentendus de même nature, survenant entre marchands à propos d'affaires commerciales, seront réglés par les marchands eux-mêmes, au moyen d'arbitres choisis parmi eux; les consuls et les autorités locales, doivent se borner à coopérer à l'arrangement à l'amiable, sans prendre aucune responsabilité relativement aux revendications.

Dans les lieux où le commerce est autorisé, les marchands de l'un et de l'autre empire peuvent contracter des engagements par écrit pour des commandes de marchandises, la location de boutiques, maisons, etc., etc., et les présenter à la légalisation du consulat et de l'administration locale. En cas de nonexécution d'un engagement écrit, le consul et le chef local prennent des mesures pour amener les parties à remplir exactement leurs obligations.

Les contestations qui ne se rapportent point à des affaires de commerce entre marchands, telles que litiges, plaintes, etc., etc., sont jugées de consentement mutuel par le consul et le chef local, et les délinquants sont punis d'après les lois de leur pays.

En cas de recel d'un sujet russe parmi les Chinois, ou de sa fuite dans l'intérieur du pays, l'autorité locale, aussitôt après en avoir été informée par le consul russe, prend immédiatement des mesures pour faire rechercher le fugitif, et aussitôt après l'avoir découvert le remet au consulat russe. La même marche doit également шеніи Китайскаго подданнаго, скрывшагося у Русскихъ, или бѣжавшаго въ Россію.

Въ преступленіяхъ важныхъ, какъ-то: убійствѣ, грабежѣ съ нанесеніемъ опасныхъ раненій, нокушенія на жизнь другаго, злонамѣренномъ поджогѣ и том. подоб., по произведенія слѣдствія, виновный, если онъ будетъ Русскій, отсылается въ Россію для поступленія съ нимъ по законамъ своего Государства, а если Китайскій, то наказаніе его производится, — или начальствомъ того мѣста, гдѣ учинено преступленіе, или, если того потребуютъ Государственныя постановленія, виновный для наказанія отправляется въ другой городъ, или область.

Какъ въ преступленіяхъ важныхъ, такъ равно и маловажныхъ, Консулъ и мѣстное начальство могутъ принимать нужныя мѣры только въ отношеніи къ виновному своего Государства, но никто изъ нихъ не имѣетъ никакого права ни задерживать, ни отдѣльно разбирать, а тѣмъ болѣе наказывать подданнаго не своего Государства.

Статья 9-я.

При распространеній въ настоящее время торговыхъ сношеній между подданными того и другаго Государства и проведеніи новой граничной линіи, прежнія правила, постановленныя въ трактатахъ, заключенныхъ въ Нерчинскѣ и Кяхтѣ, и въ дополнительныхъ къ нимъ договорахъ, сдѣлались уже не примѣнимыми; сношенія пограничныхъ пачальниковъ между собою, и правила для разбирательства пограничныхъ дѣлъ, равнымъ образомъ не соотвѣтствуютъ современнымъ обстоятельствамъ, а по этому въ замѣнъ сихъ правилъ постановляется слѣдующее:

Отнынѣ, кромѣ сношеній, производившихся на восточной границѣ, чрезъ Ургу и Кяхту, между Кяхтинскимъ Градоначальникомъ и Ургинскими Правителями, а на Западной между

être observée relativement à tout sujet Chinois qui se cacherait chez des Russes ou se serait enfui en Russie.

Dans les cas de crimes graves, tels que meurtre, brigandage avec de graves blessures, attentant contre la vie, incendie prémédité, etc.; après enquête, si le coupable est Russe, il est envoyé en Russie pour être traité selon les lois de son pays, et s'il est Chinois, sa punition lui est infligée par l'autorité du lieu où le crime a été commis, ou bien, si les lois de l'Etat l'exigent, le coupable est envoyé dans une autre ville ou une autre province pour y recevoir son châtiment.

En cas de crime, quelle qu'en soit la gravité, le consul et le chef local ne peuvent prendre les mesures nécessaires que relativement au coupable appartenant à leur pays, et ni l'un ni l'autre n'a le droit d'incarcérer ni de juger séparément, et encore moins de châtier un individu non-sujet de son gouvernement.

Article IX.

L'étendue que prennent actuellement les relations commerciales entre les sujets des deux puissances, et la fixation de la nouvelle ligne des frontières rendent désormais inapplicables les anciennes règles établies par les traités conclus à Nertchinsk et à Kiakhta, et par les conventions qui leur ont servi de compléments; les relations des autorités des frontières entre elles et les règles établies pour l'examen des affaires de frontières ne répondent également plus aux circonstances actuelles. En conséquence, en remplacement de ces règles, il est établi ce qui suit:

Désormais, outre les relations qui existent à la frontière orientale, par Ourga et Kiakhta, entre le gouverneur de Kiakhta et les autorités d'Ourga, et à la frontière occidentale, entre le Генералъ-Губернаторомъ Западной Сибири и Илійскимъ Управленіемъ, пограничныя сношенія будутъ еще производиться: между Военными Губернаторами Амурской и Приморской Областей и Хэй-лунъ-цзянскимъ и Гириньскимъ Цзянъ-цзюнями (Главнокомандующими); между Кяхтинскимъ Пограничнымъ Коммиссаромъ и Цзаргучеемъ (бу-юань), по смыслу осьмой статьи сего договора.

Вышеупомянутые Военные Губернаторы и Главнокомандующіе (Цзянъ-цзюня), на основанія *второй* статьи Тянь-цзинскаго договора, въ сношеніяхъ своихъ должны соблюдать совершенное равенство, и вести оныя исключительно по д⁴ламъ относящимся непосредственно къ ихъ управленію.

Въ случай дйлъ особой важности, Генералъ-Губернатору Восточной Сибири предоставляется право имйть письменныя сношенія, — или съ Верховнымъ Совйтомъ (Цзюнь-цзи-чу), или съ Палатою Вийшнихъ сношеній (Ли-фань-юань), какъ главнымъ мйстомъ завйдывающимъ пограничными сношеніями и управленіемъ.

Статья 10-я.

При изслѣдованій и рѣшеній дѣлъ пограничныхъ, какъ важныхъ, такъ й маловажныхъ, пограничные начальники руководствуются правилами, изложенными въ осьмой статъѣ сего договора; слѣдствія же и наказанія подданныхъ того и другаго Государства производятся, какъ сказано въ седъмой статъѣ Тянь-цзинскаго договора, по законамъ того Государства, которому принадлежитъ виновный.

При переходѣ, угонѣ или уводѣ скота за границу, мѣстное начальство, по первому о томъ извѣщенію и по сдачѣ слѣдовъ стражѣ ближайшаго караула, посылаетъ людей для отысканія. Отысканный скотъ возвращается безъ замедленія, причемъ, за недостающее число его, если

gouverneur général de la Sibérie occidentale et l'administration d'Ili, il y aura encore des relations de frontières entre les gouverneurs militaires de la province de l'Amour et de la province maritime et les tsiang-kiun (commandants en chef) de Hé-loung-kiang et de Kirin, et entre le commissaire des frontières de Kiakhta et le dzargoutcheï (pou-youèn), d'après le sens de l'article 8 du présent traité.

Conformément à l'article 2 du traité de Tien-Tsin, les gouverneurs militaires et commandants en chef (tsiang-kiun) ci-dessus nommés doivent observer une égalité parfaite dans leurs relations, et sont tenus de ne les entretenir que pour les affaires dans lesquelles leur administration est directement intéressée.

En cas d'affaires d'une importance particulière, le gouverneur général de la Sibérie orientale a le droit d'entretenir des relations par écrit, soit avec le conseil suprême (kiun-ki-tchou), soit avec la cour des relations extérieures (li-fan-youèn), comme principale autorité administrative dirigeant les relations et l'administration des frontières.

Article X.

Dans l'instruction et la décision des affaires de frontières, de quelque importance qu'elles soient, les chefs des frontières se conformeront aux règles énoncées en l'article 8 du présent traité; quant aux enquêtes concernant les sujets de l'un et de l'autre empire, et aux châtiments à leur infliger, ils s'effectueront, ainsi qu'il est dit en l'article 7 du traité de Tien-Tsin, d'après les lois du pays auquel appartient le coupable.

En cas de passage, détournement ou enlèvement de bétail au-delà de la frontière, les autorités locales, aussitôt qu'elles en auront été informées et que les traces auront été indiquées au gardien du poste frontière le plus proche, enverront des hommes chargés de faire des re-

Въ случаѣ побѣговъ за границу, по первому же о томъ извѣщенію, немедленно принимаются мѣры къ отысканію перебьжчика. Найденный перебѣжчикъ немедленно передается, со всѣми принадлежащими ему вещами, пограничному начальству: изслѣдованіе причинъ побѣга и самый судъ производятся ближайшимъ мѣстнымъ пачальствомъ того Государства, подданнымъ котораго окажется перебѣжчикъ. Во все время нахожденія за границею, отъ поимки до сдачи кому слѣдуетъ, перебѣжчику дается нужная пища и питье, а въ случаѣ надобности и одежда; сопровождающая его стража должна обходиться съ нимъ человѣколюбиво, и не позволять себѣ своевольныхъ поступковъ. То же самое должно соблюдать и въ отношении того перебѣжчика, о которомъ не дано было увѣдомленія.

Статья 11-я.

Письменныя сношенія главныхъ пограничныхъ начальниковъ того и другаго Государства производятся чрезъ ближайшихъ пограничныхъ чиновниковъ, которымъ отправляемыя бумаги отдаются подъ росписку.

Генералъ-Губернаторъ Восточной Сибири и Кяхтинскій Градоначальникъ отправляютъ свои бумаги къ Кяхтинскому Пограничному Коммиссару, который передаетъ ихъ Цзаргучею (буюань); Ургинскіе же Правители посылаютъ свои бумаги къ Цзаргучею (бу-юань), который передаетъ ихъ Кяхтинскому Пограничному Коммиссару.

cherches. Le bétail retrouvé sera immédiatement restitué, et s'il en manque quelques pièces, la répétition en sera exercée conformément aux lois; mais dans ce cas l'indemnité à payer ne doit pas être élevée à plusieurs fois la valeur du bétail manquant (ainsi que cela se pratiquait auparavant).

En cas de fuite d'un individu au-delà des frontières, à la première nouvelle, des mesures sont immédiatement prises pour rechercher le transfuge. Le fugitif saisi est livré sans délai, avec tous les objets qui lui appartiennent, à l'autorité de la frontière; l'examen des motifs de la fuite et le jugement de l'affaire elle-même s'effectuent par l'autorité locale du pays auquel appartient le transfuge, la plus rapprochée des frontières. Pendant tout le temps de son séjour au delà des frontières, depuis son arrestation jusqu'à son extradition, le transfuge est convenablement nourri et, en cas de besoin, vêtu; la garde qui l'accompagne doit le traiter avec humanité et ne doit pas se permettre d'actes arbitraires à son égard. On devra en agir de même à l'égard du transfuge au sujet duquel il n'aurait été donné aucun avis.

Article XI.

.

Les communications par écrit entre les autorités supérieures des frontières de l'un et de l'autre empire ont lieu par l'entremise des fonctionnaires les plus voisins de la frontière, à qui les dépêches expédiées sont remises contre récépissés.

Le gouverneur général de la Sibérie orientale et le gouverneur de Kiakhta envoient leurs dépêches au commissaire des frontières à Kiakhta, qui les remet au dzargoutcheï (pou-youèn); les gouverneurs d'Ourga expédient les leurs au dzargoutcheï (pou-youèn), qui les remet au commissaire des frontières à Kiakhta. 169 -

Военный Губернаторъ Амурской Области пересызаетъ свои бумаги чрезъ помощника (фуду-туна) Главнокомандующаго (Цэянъ-цзюнь) въ городѣ Айгунѣ, чрезъ котораго также передаютъ свои бумаги къ Военному Губернатору Амурской Области Хэй-лунъ-цзянскій и Гириньскій Главнокомандующіе (Цзянъ-дзюнь).

Военный Губернаторъ Приморской Области и Гириньскій Главнокомандующій (Цзянъ-цзюнь) пересылають бумаги чрезъ начальниковъ своихъ карауловъ на ръкахъ Усури и Хунь-чунь.

Пересылка бумагь между Генералъ-Губернаторомъ Западной Сибири и Илійскимъ Главнымъ Управленіемъ или Главнокомандующимъ (Цзянъцзюнемъ) производится чрезъ Русскаго Консула въ городѣ Или (Кульджѣ).

Въ случаѣ дѣлъ особой важности, требующихъ личныхъ объясненій, главные пограничные начальники того и другаго Государства могутъ отправлять другъ къ другу бумаги съ дов френными Русскими чиновниками.

Статья 12-я.

На основания одиннадцатой статыя Тяньцзинскаго договора, отправляемыя по казенной надобности изъ Кяхты въ Пекинъ и обратно, легкія и тяжелыя почты будутъ отходить въ слѣдующіе сроки: легкін — каждый мьсяцъ однажды изъ того и другаго мѣста; а тяжелыяизъ Кяхты въ Пекинъ – каждые два мьсяца однажды, а изъ Пекина въ Кяхту каждые три мъсяца однажды.

Легкія почты, до мѣста назначенія, должны нати никакъ не болѣе- двадцати, а тяжелыяне болье сорока дней.

Съ тяжелою почтою посылается одновременно не болье двадцати ящиковъ, въсомъ каждый не pas être chargée de plus de vingt caisses ne pe-

Le gouverneur militaire de la province de l'Amour envoie ses dépêches par l'adjoint (foudou-toun) du commandant en chef (tsiang-kiun) dans la ville d'Aïgoun, par l'entremise duquel les commandants en chef (tsiang-kiun) de Héloung-kiang et de Kirin transmettent les leurs au gouverneur militaire de la province de l'Amour.

Le gouverneur militaire de la province maritime et le commandant en chef (tsiang-kiun) de Kirin se transmettent réciproquement leurs dépêches par l'entremise de leurs chefs de postes frontières sur les rivières Ousouri et Khoûntchoun.

La transmission des correspondances entre le gouverneur général de la Sibérie occidentale et l'administration supérieure ou le commandant en chef (tsiang-kiun) d'Ili s'effectue par l'entremise du consul de Russie dans la ville d'Ili (Kouldja).

En cas d'affaire d'une importance particulière exigeant des explications verbales, les autorités supérieures des frontières de l'un et de l'autre empire peuvent s'expédier réciproquement leurs dépêches par des fonctionnaires russes de confiance.

Article XII.

Conformément aux dispositions de l'article 11 du traité de Tien-Tsin, les postes aux lettres et aux colis expédiées pour affaires de service de Kiakhta à Pékin, et retour, partiront aux époques ci-dessous, savoir: les postes aux lettres, une fois chaque mois de chacun des deux points, et les postes aux colis, une fois tous les deux mois de Kiakhta pour Pékin, et une fois tous les trois mois de Pékin pour Kiakhta.

Les postes aux lettres doivent arriver à leur destination en vingt jours au plus, et les postes aux colis en quarante jours au plus.

A chaque voyage, la poste aux colis ne doit

22

новъ), — четырехъ пудовъ.

Легкія почты должны быть отправляемы въ тотъ же день, въ который будутъ доставлены; при промедленіи въ семъ случай, должно быть производимо строгое изслѣдованіе и взысканіе.

Отправляемый съ легкими и тяжелыми почтами почталіонъ, въ пробздъ чрезъ Ургу, долженъ заѣзжать въ Русское Консульство, отдавать адресованныя къ проживающимъ тамъ лицамъ, и принимать равнымъ образомъ адресованныя ими, письма и посылки.

При отправлении тяжелыхъ почтъ должны составляться накладныя (цинь-дань) посылаемыхъ ящиковъ. Изъ Кяхты накладныя, при отношенія, отсылаются въ Ургу къ тамошнему Правителю, а изъ Пекина, -- при отношении же, — въ Палату Внѣшнихъ Сношеній (Ли-фаньюань).

Въ накладныхъ точно обозначается: время отправленія, число ящиковъ и общій вѣсъ ихъ. Частный въсъ каждаго ящика долженъ быть обозначаемъ на самой общивкъ ящика и писаться Русскими цыфрами, съ переводомъ ихъ на Монгольскій или Китайскій счеть.

Если бы Русскіе купцы по своимъ торговымъ дѣламъ нашли нужнымъ учредить, на свой счетъ, для пересылки писемъ или перевоза товаровъ, почту, то, для облегченія казенныхъ почтъ, сіе имъ дозволяется. При устройствѣ почтоваго сообщенія, купцы должны только предварить мѣстное начальство, для полученія отъ него согласія.

Статья 13-я.

Отправленіе обыкновенныхъ бумагъ Россійскаго Министра Иностранныхъ Дѣлъ въ Верховный Совѣтъ (Цзюнь-цзи-чу) Дайцинскаго Государства, а также Генералъ-Губернатора Восточ-

болье ста двадцати китайскихъ фунтовъ (ги- | sant pas plus de cent vingt livres chinoises (ghin) ou quatre pouds chacune.

> Les postes aux lettres doivent être expédiées le jour même où elles ont été remises, en cas de retard, il y aura une enquête et une punition sévère.

> Le postillon expédié avec les postes aux lettres et aux colis doit se présenter au consulat de Russie à Ourga, y remettre les lettres et colis adressés aux personnes résidant en cette ville, et recevoir d'elles les lettres et colis qu'elles auraient à expédier.

> A l'expédition des postes aux colis, les caisses dont elles sont chargées doivent être accompagnées de lettres de voiture (tsin-tan). De Kiakhta, les lettres de voiture, accompagnées d'un office, sont adressées au gouverneur d'Ourga, et de Pékin, également avec un office, à la cour des relations extérieures (li-fan-youèn).

> Les lettres de voiture indiquent exactement la date de l'expédition, le nombre des caisses et leur poids total. Le poids spécial de chaque caisse doit être inscrit sur l'enveloppe même de la caisse, en chiffres russes, avec leur traduction en poids mongol ou chinois.

> Si les marchands russes jugent nécessaire, pour les besoins de leurs affaires de commerce. d'établir à leurs frais un service de poste pour le transport de leurs lettres ou de leurs marchandises, la faculté leur en sera accordée, afin d'alléger le service de la poste de l'Etat. En cas d'établissement d'une communication postale, les marchands doivent simplement en prévenir l'autorité locale pour obtenir son assentiment.

Article XIII.

Les correspondances ordinaires du ministre des affaires étrangères de Russie pour le conseil suprême (kiun-ki-tchou) de l'empire Ta-Tsing, et celles du gouverneur général de la Sibérie orienВибшинхъ Сношений (Ли-фань-юань), производится обыкновеннымъ порядкомъ, чрезъ почту, не стъсняясь впрочемъ срокомъ отхода почтъ; въ случаѣ же дѣлъ особой важности, бумаги отъ вышеозначенныхъ лицъ могутъ быть отправляемы съ Русскимъ курьеромъ.

Во время пребыванія въ Пекин'ь Русскихъ Посланниковъ, бумаги особой важности могутъ быть также отправляемы съ нарочно командированными Русскими чиновниками.

Русскіе курьеры, на пути своемъ, не должны быть никъмъ и нигдъ задерживаемы.

Командируемый для доставленія бумагъ курьеръ непремѣнно долженъ быть Русскій подланный.

О вычаль курьера дается знать за сутки, въ Кяхть — Цзаргучею (бу юань) Коммиссаромъ, а въ Пекинћ въ Военную Палату (бинъ-бу), изъ Русскаго подворья.

Статья 14-я.

Со временемъ, когда въ постановленномъ въ семъ договорѣ, касательно сухошутной торговли, встрѣтится что либо для той или другой стороны не удобное, то Генералъ-Губернатору Восточной Сибири предоставляется войти по сему предмету въ соглашение съ пограничными сановняками Дайцинскаго Государства, и составить дополнительныя условія, придерживаясь во всякомъ случаѣ вышепостановленныхъ основаній.

Статья допнадиатая Тянь-цзинскаго договора съ симъ вмѣстѣ подтверждается, и не должна быть измѣняема.

Статья 15-я.

Утвердивъ такимъ образомъ все вышесказанное, по взаимному соглашению, Уполномоченные Россійскаго и Китайскаго Государства подписали собственноручно и скрѣпили своими нечатями

ной Сибири въ тотъ же Совѣтъ, или въ Палату | tale pour le même conseil ou pour la cour des relations extérieures (li-fan-youèn) sont expédiées de la manière ordinaire par la poste, mais sans être astreintes aux époques fixées pour le départ de celle-ci; en cas d'affaires d'une importance particulière, ces correspondances peuvent être expédiées par un courrier russe.

> Pendant le séjour des envoyés russes à Pékin, les dépêches d'une importance spéciale peuvent également être expédiées par un fonctionnaire russe expressément désigné à cet effet.

> Les courriers russes ne doivent être retenus nulle part en route; ni par qui que ce soit.

Le courrier chargé de transporter des dépêches doit absolument être sujet russe.

L'expédition d'un courrier est annoncée vingtquatre heures d'avance, à Kiakhta, par le commissaire au dzargoutcheï (pou-youèn), et à Pékin par la mission russe à la cour militaire (ping-pou).

Article XIV.

Si, ultérieurement, quelqu'une des stipulations relatives au commerce de terre arrêtées par le présent traité offre des inconvénients à l'une ou à l'autre partie, le gouverneur général de la Sibérie orientale est autorisé à s'entendre avec les autorités supérieures des frontières de l'empire Ta-Tsing et à conclure avec elles des conventions additionnelles, en se conformant dans tous les cas aux principes posés ci-dessus.

L'article 12 du traité de Tien-Tsin est en même temps confirmé et ne doit subir aucune altération.

Article XV.

Ayant arrêté d'un commun accord les dispositions ci-dessus, les plénipotentiaires des empires de Russie et de Chine ont signé de leur main et scellé de leur sceau deux exemplaires du texte

22*

два экземпляра Русскаго текста договора и два | russe du traité et deux exemplaires de sa traэкземпляра перевода онаго на Китайскій языкъ, и затѣмъ передали другъ другу по одному экземпляру того и другаго.

Статьи сего договора возымѣютъ законную силу со дня разибна ихъ Уполномоченными того и другаго Государства, какъ бы включенныя слово въ слово въ Тянь-цзинскій договоръ, и должны быть исполняемы на втчныя времена свято и ненарушимо.

По утверждени Императорами обоихъ Государствъ, договоръ сей объявляется въ каждомъ Государств в къ свъдънию и руководству тъмъ, кому о томъ вѣдать надлежитъ.

Заключенъ и подписанъ въ столичномъ городѣ Пекинь, въ льто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ шестидесятое, Ноября пород день, Царствованія же Государя Императора Александра Втораго въ шестой годъ; а Сянъфынть десятаго года, десятой луны во второе число.

> Подписали: (М. П.) Николай Игнатьевъ. (М. П.) Гунъ.

duction en langue chinoise, et se sont réciproquement remis l'un à l'autre un exemplaire de l'un et de l'autre.

Les articles du présent traité ont force légale à dater du jour de leur échange entre les plénipotentiaires de l'un et de l'autre empire, comme s'ils étaient insérés mot pour mot dans le traité de Tien-Tsin, et doivent être à toujours exécutés fidèlement et inviolablement.

Après avoir été ratifié par les souverains des deux empires, ce traité sera promulgué dans chacun des deux Etats, pour la connaissance et la gouverne de qui il appartiendra.

Conclu et signé dans la ville capitale de Pékins le deuxième (quatorzième) jour de novembre de l'an mil huit cent soixante de l'ère chrétienne, et la sixième année du règne de l'Empereur Alexandre II, et le deuxième jour de la dixième lune de la dixième année de Hien-Fong.

Signé:

Nicolas Ignatiew. Kong.

Протоколъ размѣна Пекинскаго дополнительнаго договора.

Ноября 2-го (14-го) дня 1860 года Высокіе Уполномоченные: Россійскаго Государства Свиты Его Императорскаго Величества Генералъ-Маіоръ и разныхъ Орденовъ Кавалеръ Игнатьевъ, Дайцинскаго Государства Князь первой степени Принцъ Гунъ, имъя при себъ Секретарей и Переводчиковъ, собрались въ 4 часа пополудни въ одной изъ комнатъ Русскаго южнаго подворья для подписанія и разм'єна договора, заключен-

Le 2 (14) novembre de l'an 1860, les hasut plénipotentiaires: pour l'empire de Russie, le général-major Ignatiew, de la suite de Sa Majesté Impériale et chevalier de plusieurs ordres; -- pour l'empire Ta-Tsing, le prince Kong, prince de première classe, suivis de leurs secrétaires et interprètes, se sont réunis à quatre heures après midi, dans une des salles du collége ecclésiastique russe, situé vers le sud, à l'effet de procéder

наго нынѣ и долженствующаго служить дополнительнымъ къ Тянь-циньскому 1858 года договору.

Первоначально былъ прочитанъ Указъ Богдохана, въ которомъ изъяснено, что Его Богдоханово Величество утверждаетъ слово въ слово представленный на его ратификацію проекть дополнительнаго договора въ нятьнадцати статьяхъ, обѣщаетъ исполнять его свято и непарушимо, и повельваетъ Гунъ-Цинъ-Вану приложить нечать и подписать заключенный дополнительный договоръ. Всладствіе удостоваренія Гунъ-Цинъ-Вана, что Указь сей вполнѣ достаточенъ, чгобы счигать разграничение обоихъ Государствъ, и остальныя статьи договора окончательно утвержденными Богдоханомъ, Русскій Уполномоченный объявиль, что съ своей стороны онъ согласенъ признать договоръ ратификованнымъ Богдоханомъ, и готовъ тотчасъ же подписать трактатъ и размѣнять экземпляры онаго. Всявдствіе сего были подписаны обонми Уполномоченными два экземпляра договора на Русскомъ языкѣ и два экземпляра на Китайскомъ, и къ нимъ приложены печати Уполномоченныхъ. Затьмъ Генералъ-Мајоръ Игнатьевъ передалъ въ руки Князя первой степени Гунъ актъ договора, переписанный на двухъ языкахъ, а Князь первой степени Гунъ, принявъ трактатъ, передалъ въ свою очередь Русскому Уполномоченному актъ договора, переписанный также на двухъ языкахъ.

По окончаній разм'єна экземпляровъ договора, Уполномоченные подписали настоящій протоколъ въ двухъ экземплярахъ, въ Пекинѣ, въ одной изъ компатъ Русскаго южнаго подворья.

> (Подписали) Николай Игнатьевъ. Гунъ.

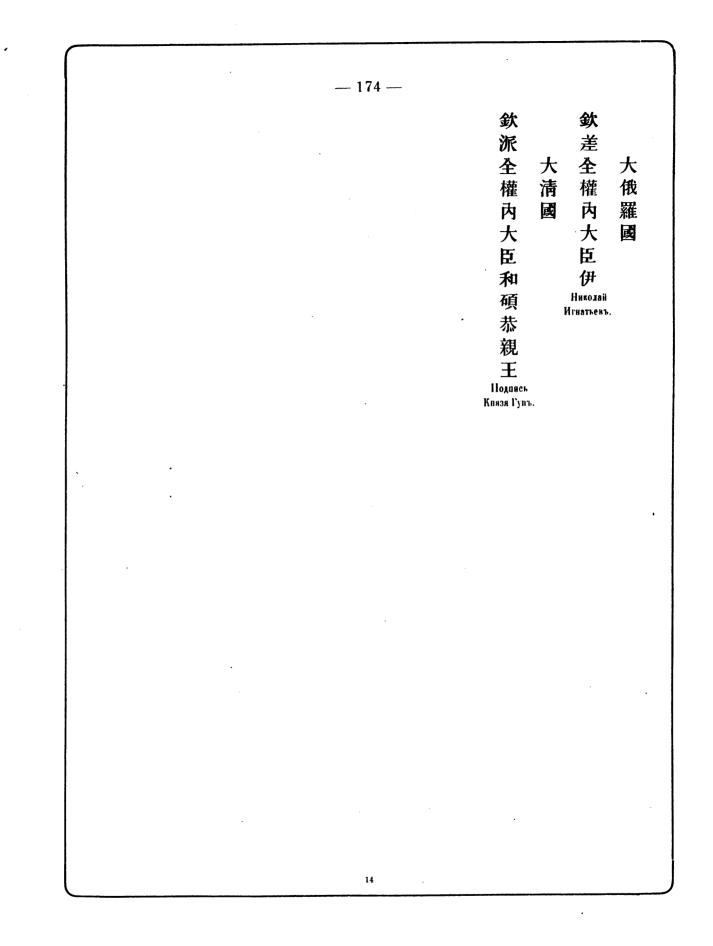
à la signature et à l'échange du traité conclu aujourd'hui et devant servir de complément au traité de Tien-Tsin de l'année 1858.

En premier lieu il a été fait lecture de l'édit du Bogdokhan, dans lequel il est déclaré que Sa Majesté confirme mot pour mot le projet de traité additionnel, en quinze articles, soumis à sa ratification; qu'elle promet de l'exécuter fidèlement et inviolablement, et ordonne à Kong-tsin-wang d'apposer le sceau et de signer le traité additionnel qui a été conclu. Kong-tsin-wang ayant ensuite declaré que cet édit suffit en tout point pour que la délimitation des deux empires et les autres articles du traité soient considérés comme définitivement ratifiés par le Bogdokhan, le plénipotentiaire de Russie a déclaré que, de son côté, il consentait à considérer le traité comme ratifié par le Bogdokhan, et qu'il était prêt à signer immédiatement le traité et à éffectuer l'échange des exemplaires. En conséquence, les deux plénipotentiaires ont signé deux exemplaires du traité en langue russe et deux exemplaires en langue chinoise, et y ont fait apposer leurs sceaux. A la suite de quoi le général-major Ignatiew a remis entre les mains du prince de première classe Kong l'instrument du traité, transcrit dans les deux langues, et le prince de première classe Kong, ayant reçu le traité, a remis à son tour au plénipotentiaire de Russie l'instrument du traité également transcrit dans les deux langues.

L'échange des exemplaires du traité ayant été effectué, les plénipotentiaires ont signé le présent procès-verbal, en deux exemplaires, à Pekin, dans une des salles du collége ecclésiastique russe, situé vers le sud.

> Signé: Nicolas Ignatiew. Kong.

Digitized by Google

差 在 京	欲差大至 降嗣後兩	欽差全權內	恭 親 目	飲 派 天 五	大灵	字	諭盲為憑毋	欽差全權內	大俄羅	諭盲以作分	欽派全權大	大清國	
俄羅斯南館丞所	2 遭節具文二分視手畫押[國]	1 大臣 伊	亦將漢	何恭観王	伊 跳俄國字和約一分漢字和	二分漢字和約二分各畫押鈐印畢	?俟另議即宜將以上各歘畫押鈐印互换所以將俄國	1.大臣伊格那替業福亦遵此	「「「「」「」「」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」	?界通商等歘決定之據	臣和碩恭親王執此		
					13								

Протоколъ размѣна Пекинскаго дополнительнаго договора. 欽 欽 大 欽 欽 此 差 皇 派 差 大 帝 全 大 天 爲 各 全 咸 换 大 大 臣 淸 冿 偕 權 淸 權 豐 千 和 將 諭 俄 所 遂 肻 新 襄 大 內 羅 八 威 約 威 +層 辦 議 臣 大 百 內 禮 圡 斯 年 商酌 節具 定 文 六 載 約 臣 和 +或 條 案 兩 + 碩 伊 月 內 年 文 妥協即 或 先 欵 大 恭 格 初 畫 臣 諾 _ 宜 親 那 讀 押 雅 及 替 Ŧ 日 著照 繙 þ 鈐 業 申 印 譯 爾 福 刻 所 月 等官集於俄 後 議 初 互 辦 ____ 换 理 以 H 及毫 便 卽 羅 補 斯 無疑惑等因 入 南 咸 館 豐 公所 八 年 12

——177—- 大皇帝互换和約後各將此和約後各將此和約歲不離 大帝國 一千八百六十年諸雅卜爾月初二日 個 大臣伊和領恭親王 (M. 11.) 市平八百六十年諸雅卜爾月初二日
11 23

Digitized by Google

.

						178			·				
欽差大臣互換之日起與天津和約一體永遵勿替 比次條歘從兩國	欽差內大兩一分	大俄羅斯國	欽派大臣亦將此條規原文譯出漢字畫押用印交付	大清國	欽派大臣一分	大清國.	欽差內大臣將此約條規原文譯出漢字畫押用印交付	會同商定後俄羅斯國	第十五條	亦應照舊勿爾更張	界大臣酌商仍遵此次议定章程辦理不得節外生枝至天津所定和約第十二條	日後如所定陸路通商之事內設有彼此不便之處由東悉畢爾總督會同中國邊	第十四條

									,					
							179							
		釱												
		美												
克	至	大	大	要	軍	大	大		官	若	字	藩	送	卽
圖	何	臣	俄	事	機	清	俄	第	九	商	繙	院	箱	帶
由	處	居	羅	件	處	武	羅	泉 十	九行	~~ار~~	出	單	隻	送
廓	不	住	斯	恐	及	軍	斯	Ξ	後	爲	蒙	上	時	
未	可	北	<u>e</u>	有	理	機	武	條	気照	買	右	註	開	
薩	使	京		躭	藩	處	緫		辦	賣	字	明	寫	
爾	其	時		悞	院	互	理		以	さ	或	何	清	
前	躭	遇		卽	行	相	各		免	事	漢	時	單	
日 日	延等	有		交曲	文业	行	外		官	送	字	起	自	
報	可候	緊要		俄國	此 項	文或	國事		出	書	寫	程	恰	
明	断	女書		國可	牙公	政 東	爭務		花	信物	明 分	箱隻	克圖	
部	派	自信		靠	文	不悉	が大		費	約箱	兩	叉數	國及	
員	送	亦		え	照	畢	臣			願	數	1000	庫	
在	文	曲		員	例	爾	與			自	碼	「分	倫	
北	さ	俄		速	按	總				行		兩	知	
京	員	<u>U</u>		送	站	督				僱		書	照	
由	必	自			解	與				人		少	庫	
										另		及	倫	
										. –				
F9U														
Ħ														
	Ż	交												
部	事	さ												
	在	人			有								知	
	恰	行			重					長		斯	理	
							9						23*	
俄羅斯館前一日報明兵部	事 在									另立行规准其预先報明該處		及每箱分雨於封皮上按俄羅	倫辦事大臣自北京送時報知	

- 180 -克 托 靠 此 軍 傅 不 恰 期 按 固 交 官 由 圖 え 吉 爾 克 伊 行 得 開 照 畢 第 恰 送 公 文 林 + 行 過二 員 爾 犂 廓 所 克 不 圖 列 天 將 俱 文送交 冿 _ 亦 那 俄 米 Ξ 於 得 如 圖 後 軍 可 托 羅 托 薩 和 儏 有 徃 躭 +個 行 書 約 爾 斯 島 爾 隻 月 送 延 北 恰 文 等 阿 笫 領 蘇 信 交 如 毎 京 ----• 亦 克 +庫 事 里 穆 該 次 毎 隻 遇 或 倫 送 圖 琿 爾 官 送 月 -----領 由 事 分 交 ____ 條 辦 轉 春 省 廓 書 事 故 兩 北 該 由 米 事 古 官 嚴 送 地 至 信 次 京 大 恰 遇 方 副 畢 薩 等 重 限 物 往 行 期二 克圖 臣 卡 爾 書 件 都 恰 不 有 爾 查 重 統 信 克 箱 黑 倫 那 轉 辦 得 子 龍 大 至 官 轉 送 物 托 圖 過 +江 緊 部 中 日 自 北 員 送 爾 件 送 京 吉 東 要 員 書 送 恰 轉 行 或 卽 箱 ____ 林 信 克 因 事 送 海 文 庫 便 濱 送 千 公 物 伊 西 倫 件 留 百二十斤之數 圖 件之人 限 省 下 事 犂 必 悉 炃 辦 至 等 愛 事 期 須 畢 固 送 如 北 四 書 處 有 爾 畢 琿 大 京 該 將 信 臣 人 爾 城 +總 領 必 毎 行 日 因 軍 傳 督 那 副 事 須 兩 文 毎 由 公 行 述 與 托 都 所送之信 個 官 卽 庫 事 文 埬 伊 爾 統 等 次 月 與 交 轉 交 箱 犂 -----送 西 有 倫 子 吉 送 部 大 物 俄 悉 將 書 行 數 林 黑 員 羅 畢 軍 信 走 必 自 件 轉 斯 行 將 巃 到 須 目 北 往 物 爾 返 文 江 送 件 當 亰 國 總 軍 領 至 彼 將 恰 徃 限 म 督 送 多 亦 事 H 8

-

•

其 現 事 罪 奪 回 俄 規 恰 有 往 相 歴 向 不 模 克 年 官 重 中 羅 邊 合 在 第 係 來 來 與 傷 閞 國 斯 圖 界 中 九 行 僅 所 補 買 買 さ 事 賣 地 國 謀 人 國 文 條 止 以 續 方官 賣 件 辦 事 殺 在 人 從 諸 人 庫 比 若 申 與 前 犯 故 俄 私 條 前 理 倫 係 各辦 邊界 較 者 燒 羅 住 黑 情 恰 辦 -----爭 房 切 形 大 或 斯 中 克 龍 事 ・訟之小 、 之 事 当 屋 武 威 £ 各國之人 在 圖 大 和 江 等 叉 及 臣 有 犯 內 人 邊 約 界 自 重 家 新 地 吉 有 事 與 不 事 案 或 廓 林 今 恰 應 立交 地 或 同 不 領 方 逃 米 將 查 私 克 更 此 兩 事 政 界 ग 薩 圖 明 軍 外 國 或 住 徃 所 官 之處應 交 彼 或 爾 係 中 往 擬 在 古 與恰 界 此 及 夾 畢 以 別 俄 逃 國 增 該 妄拿 官 早 行 羅 往 內 阿 處 爾 克 另 地 年 文 穆 那 員 斯 該 地 俱 方 存 圖 圡 往 地 中 在 聽 國 托 爾 官 方官 省 新 來 留 部 爾 足 中 人 ġ 會 布 治罪 官 及 條 犯 行 員 及 國 亦 同 者 東 楚恰 往 西 如 文 按 員 當 將 查 來 海 照 左 查 律 悉 辦 行 濵 治 該 照 依 畢 辦 克 文俱按 各 省 圖 此 罪 犯 領 爾 所 冶 等 遇 辦 事 古 緫 起 送 所 處 交 官 爭 理 畢 督 有 屬 端 所 大 本 若 行 此 爾 與 文 人之罪 約 小 國 有 伊 時 立 那 查找 第 案 按 殺 托 犂 勢 和 律 將 件 人 八 亦 約 爾 治 領 儏 及 搶 送 遇 軍 不 6

.

— 183 — 與 俄 俄 預 商 或 犂 物 辦 兩 兩 居 俄 -----申 理 定 灵 處 羅 羅 切 或 別 塔 住 羅 第 或 之 人 貨 事 斯 國 啇 領 居 處 斯 八 交 爾 兩 斯 人 物 地 人 件 事 設 巴 國 國 儏 國 現 达 之房 領 遇 代 方 兩 官 立 哈 可 啇 錢 通 啇 台 事 官 領 人 有 及 典 或 以 啇 或 人 在 官 該 舖 官 亦 事 ____ 在 止 發 因 及 H 中 賣 任 官 及 員 申 房 可 地 處 通 期 相 該 等 從 亦 國 帮 及 商 方 外 商 亦 信 或 事 官 其 聽 さ 中 地 隋 賒 辦 同 卽 賒 商 中 寫 便 處 或 方 倘 在 該 和 欠 相 賬 人 或 商 啇 官 不 設 圡 解 含 有 交 喀 俱 至 令 字 さ 其 犯 立 人 混 行 必 什 人之便不 可 通 ,罪之人 其 攔 在 據 便 領 啇 賒 相 文 噶 照 報 欠 爭 俱 阻 兩 爾 事 俄 さ 羅 處 依 賬 大 照 威 庫 官 知 必定限 等 斯 字 照 領 領 目 小 天 倫 准 事 據 不 天 設 以 ц, 其 事 事 冿 辦 官 能 故 冿 和 官 立 便 俱 隨 各 仗 和 處 代 聽 約 領 管 意 理 其 第 二 居 兩 及 賠 約 事 理 往 該 第 本 或 自 官 商 兩 市 扶 地 國 行 七 條 國 中 人 肆 方 條 所 持 ዋ 並 商 擇 國 舖 官 各 預 人 Y 行 蓋 若 商 暑 調 按 房 防 在 欲 零 凡 含 遇 通 處 本 兩 屋 在 發 有 商 買 國 混 俄 如 俄 威 さ 不 賣 爭 國 法 商 願 羅 按 處 端 亙 領 律 租 斯 人 字 遇 换 准 事 冶 除 典 京 貨 據 其 官 罪 有 通 城 伊 5

— 184 — 買 .其 俄 領 俄 中 有 試 易 以 塔 屋 本 賣 羅 第七 上 建 行 零 **J** 第 爾 第 或 地 物 應 巴 六 斯 啇 星 Ŧ. 所 國 基 啇 造 貿 件 易 貨 條 哈 條 需 邊 或 人 及 人 條 如 給 堆 界官 喀 物 台 啇 願 房 除 各 房 及 被 人 亦 給 什 間 在 食 往 卡 地 聖 不 與 噶 員 准 恰 外 數 物 俄 若 堂 克 、 之 人 給 箤 爾 等 牲 拘 羅 千 行 目 一顎之 與 年 圖 應 與 斯 銷 口 並 地 伊 等 路 貿 限 國 餧 庫 進 行 以 地一 文喀 犂 項 引 往 易 卡 內 養 倫 便 塔 所 內 中 外 牲 地 准 搶 俄 音之 其 有 寪 或 設 兩 行 奪 什 塊 羅 路 明 領 由 通 啇 巴哈台一 中 噶 以 斯 費 恰 商之區一 亦 地 事 商 國 爾 便 武 克圖 大 人 可 官 由 應 牧 啇 ____ 該 頭 槪 由 -----臣 放 人 照 不 律 員 酌 牲 啇 目 庫 居 名字 核 畓 辦 處 舊 傄 倫 酌 住 自 往 到 備 帶 辦 辦 並 理 京 帶 來人數通 事 數 理 給 在 領 經 其 喀 大 人 與 俄 設 人多 臣 自 什 過之庫 噶 酌 武 行 立 一共不 啇 墳瑩 爾 少 核 蓋 前 人 中 辦 房 倫 在喀 一之地 得 往 張 IJ 理 ____ 某 過二百 家 所 紿 什 處 在 П 並 與 噶 照 可 貿 彼 地 方 爾 人但 易 照 伊 蓋 房 貿 犂 並 料 如 4

.

約之 漢 員 此 遵 嗣 圖 爾 千 立 西 此 字 約 分 洨 護 第 年 俄 潮 們 疆 七 第 四 係 共二 _ Ξ 界 約 助 第 江 交 Ξ 自 尙 百 第一 箘 僢 界 分 月 申 中 ____ 條 此 在 ------共 分 間 內 +未 人 僢 兩 遇 往 四 所 送 第 さ 按 辦 有 西 八 定之交界 ____ 理 定 俄 分 理 派 地 含 南 年 交 所 貿 羅 順 條 西 出 西 混 卽 界 將 易 斯 作 界 信 邊 相 天 雍 其 所 各 此 收 圖 査 任 疑 山 自 IE 之處 大 沙 さ 後 愛 處 存 記 栺 勘 六 琿 各 賓 特 准 亙 該 應 在 員 年 達 炃 秉 和 换 大 塔 以 穆 所 順 許 界 公 約 兩 此 員 爾 巴 山 Ł 儞 立 第 作 查 記 等 巴 哈 圖 嶺 IJ 兩 沙 ____ 勘 所 文 哈 畫 記 淖 大河之流 至 條 賓 條之事 劚 地 押 台 東 浩 繪 所 爾 達 さ 界 定 用 圖 平 圖 會 南 巴 さ 哈 各 中 人 印 齊 查 至 仍 書 商 界 Ż 及 此 隨 勘 間 會 後 浩 さ 罕 界 現 次 將 寫 在 作 辦 便 同 邊界 牌 在 重 炃 具 俄 俄 不 鳥 地 爲 設 復 易 文 羅 羅 必 蘇 中 末 解 申 斯 爲 並 畫 斯 限 圡 里 證 處 字 押 字 界 界 明 定 起 不 河 常 至 _ 牌 用 H 東 П 駐 飙 ____ 往 さ 印 分 分 期 會 稅 邊 $\mathbf{\dagger}$ 西 或 偷 當 或 所 齊 事 自 各 直 滿 處 爲 滿 派 於 應 等 輿 至 處 洲 大 豧 或 咸 凱 邊 如 齊 漢 字 界 員 豐 湖 續 何 桑 及 官 字 此 或 等 +定 淖 至 8 24

第二条从上所言者乃空曠之地遇有中國	—-186· 一-186· 交界之地上寫俄羅斯國阿巴 該江口相距不過二十里且遵	至圖們江口其東皆屬俄羅斯白自稜河口順山嶺至瑚布圖屬俄羅斯國二河西屬中國自河口而南上至與凱湖兩國以	处其北邊地屬俄羅斯國其南海東界定為由什勒喀額爾古納一是年伊云月初一日即五月初一
古 人 附 住	近 近 近 送 近 天 天 兩 噶 末 天	·····································	海 兩 三 地 河 日
近 之 及 處	國 達 和 耶 約	西 再 察 里 皆 由 河 及	至 會 在 鳥 處 天 朝 潮 湖
他 及 處 中 之 國	魏 第 皆 九 伊 條	蜀 ガ 松 中 布 派 國 圖 兩	蘇 即 津 里 順 地 河 黑 方
地 人 所 所	亦 議 喀 定 粒 繪	雨 河 國 二 國 口 交 河 交 順 界 作	口 龍 所 所 江 立 有 下 和
) 漁 獵	瑪 <u>畫</u> 那地	界琿踰為	地 流 約 方 至 之
之 地 俄	委 圖 竹 内 啦 以	圖 河 凱 界 們 及 湖 其 江 海 直 二	屬 該 第 中 江 九 國 烏 條
國 均	薩 紅 土 色	之 中 至 河 會 間 白 東	自 蘇 此 鳥 里 後
イ イ 得	鳥 分等 為	處 之 稜 之 及 嶺 河 地	蘇河 兩 里 會 國
	3		

Китайскій текстъ дополнительнаго договора, заключеннаго въ Пекинѣ 2 ноября 1860 года.

.

- 187 -

Дополнительная статья къ Пекинскому договору.

Іюня 16 дня 1861 г. Полномочные Коммисары Россійскаго Государства: Военный Губернаторъ Приморской Области Свиты Его Императорскаго Величества Контръ - Адмиралъ и разныхъ орденовъ Кавалеръ Петръ Козакевичъ и Оберъ-Квартирмейстеръ войскъ Восточной Сибири Генеральнаго Штаба Полковникъ и Кавалеръ Константинъ Будагоскій и Дайцинскаго Государства: Главный Директоръ хлѣбныхъ магазиновъ по фамиліи Ченъ-ци и Главнокомандующій Гиринскою Областью по фамилін Цзинъ, собрались на усть Беленхе (по русски Туръ) для подписанія и размѣна картъ и подробныхъ описаній граничной линіи, составленныхъ согласно 1-й и 3-й статьямъ Пекинскаго дополнительнаго договора.

Послѣ окончательной повѣрки всѣхъ экземпляровъ картъ и описаній, они были найдены совершенно согласны между собою. Затьмъ Коммисары Россійскаго и Дайцинскаго Госу-

Le 16 Juin 1861. — Les Commissaires plénipotentiaires de l'Empire de Russie: les Sieurs Pierre Kozakéwitch, Contre-Amiral à la Suite de Sa Majesté l'Empereur, Gouverneur militaire de la Province Maritime, Chevalier de plusieurs ordres, et Constantin Boudagoski, Colonel d'Etatmajor, Quartier-Maître en chef des troupes de la Sibérie orientale, Chevalier, d'une part et ceux de l'Empire de Ta-Tsing: Tschen-Tzi, de son nom de famille, Directeur général des approvisionnements, et Tzine, de son nom de famille, Commandant en chef de la province de Guirine, - de l'autre, - se sont réunis à l'embouchure du Bélenkhé (Toure, en russe) à l'effet de signer et d'échanger les cartes et les descriptions détaillées de la ligne-frontière exécutées conformément aux Articles I. et III. du Traité supplémentaire de Pékin.

Après vérification définitive de tous les exemplaires de cartes et de descriptions, ces pièces дарствъ подписали и приложили печати къ двумъ ont été trouvées parfaitement concordantes entre картамъ граничной линіи на русскомъ и манчжурскомъ языкахъ, которыя составляютъ приложеніе къ Пекинскому договору, и равнымъ образомъ къ четыремъ картамъ и описаніямъ границы отъ Усури до моря; изъ нихъ два на русскомъ и два на китайскомъ языкахъ.

ः जुरु--

Потомъ Первый Коммисаръ Россійскаго Государства передалъ въ руки Перваго Коммисара Дайцинскаго Государства подробную карту границы въ одномъ экземплярѣ, на русскомъ и манчжурскомъ языкахъ, а Первый Коммисаръ Дайцинскаго Государства, принявъ карту, передалъ въ свою очередь Россійскому Коммисару такуюже карту на тѣхъ-же языкахъ. Такимъ же образомъ обмѣнены и другія четыре карты съ описаніями границъ отъ Усури до моря.

По окончаніи разм'єна Полномочные Коммисары подписали настоящій Протоколъ въ двухъ экземплярахъ и приложили къ оному печати. Протоколъ этотъ будетъ составлять дополнительную статью къ Пекинскому договору и вм'єстѣ со сл'єдующими къ оной приложеніями, а именно: подробною картою и описаніемъ границы, долженъ быть наблюдаемъ на в'єчныя времена не нарушимо, какъ бы включенный слово въ слово въ самый договоръ.

Военный Губернаторъ Приморской Области Свиты Его Императорскаго Величества Контръ-Адмиралъ (подписано) Петръ Козакевичъ.

Оберъ-Квартирмейстеръ войскъ Восточной Сибири Генеральнаго Штаба Полковникъ (подписано) Константинъ Будагоскій.

elles. — En suite de quoi les Commissaires des Empires de Russie et de Ta-Tsing ont apposé leurs signatures et leurs sceaux sur deux cartes de la ligne-frontière, écrites en langue russe et en langue mantchoue, qui forment annexe au Traité de Pékin; ainsi que sur quatre cartes et descriptions de la frontière de l'Oussouri à la mer, dont deux en langue russe et deux en langue chinoise.

Ensuite, le Premier Commissaire de l'Empire de Russie a remis entre les mains du Premier Commissaire de l'Empire de Ta-Tsing un exemplaire de la carte détaillée de la frontière, écrit en langues russe et mautchoue et le Premier Commissaire de l'Empire de Ta-Tsing, ayant reçu ladite carte, a remis, à son tour, au Premier Commissaire de l'Empire de Russie une carte analogue écrite en les mêmes langues. — De la même manière ont été échangées les autres quatre cartes avec les descriptions de la frontière de l'Oussouri à la mer.

L'échange effectué, les Commissaires plénipotentiaires ont signé le présent Protocole en deux exemplaires et y ont apposé leurs sceaux. — Ce Protocole formera un article additionnel au Traité de Pékin et devra, — avec ses annexes, notamment: la carte détaillée et la description de la frontière, — être observé éternellement et inviolablement comme s'il était introduit mot pour mot dans ledit Traité lui-même.

(Signé) Pierre Kozakéwitch, Gouverneur militaire de la Province Maritime, Contre-Amiral à la Suite de Sa Majesté l'Empereur.

(Signé) Constantin Boudagoski, Quartier-Maître en chef des troupes de la Sibérie orientale, Colonel d'Etat-major.

Печать Императорскихъ Россійскихъ Коммисаровъ. L. S.

Sceaux des Commissaires Impériaux de Russie.

	-	- 190 —			
 	文補入上年續定和約條內永遠遵行勿替	-	欽 差大臣持書寫俄羅斯字及滿洲字地圖一分大俄羅斯國	京續定和	口 化 引 矛 圖 內 壽 禹 俄 羅 所 毕 二 升 壽 禹 與 毕 二 升 其 圖 引 ト 下 甫 人 二年在 京 續 定 和 約 條 內 並 四 分 圖 與 記 文 交 界 道 路 記 文 自 鳥 蘇 里 河 至臣 會 同 畫 押 用 印 在 交 界 之 圖 上 書 寫 俄 羅 斯 字 及 滿 洲 字 二 分 其 二 圖
		2			

Дополнительная статья къ Пекинскому договору. 欽 釱 欽 欽 欽 欽 欽 差 差 差 差 差 差 命 吉 大 東 Ξ 總 大 全 布 大 大 大 卽 兩 大 大 淸 權 俄 咸 臣 習 臣 品 俄 督 淸 臣 多 **U** 會 信 彼 羅 畢 疋 阿 倉 羅 豐 卖 **U** 武 **場**戶 任 斯 +此 似 爾 聊 得 斯 林 齊 大 見 該 地 在 -----帖 密 國 國 部 年 面 臣 柆 將 俄 方 爾 侍 軍 郞 镨 喀 勒 文 五月二十 ____ 沿 ± 千 兵 薩 景淳 八 海 成琦 事 爾 克 百 倭 務 各 必 ____ 處管 參 柆 六 以 日 +領 知 卽 兵 有 白 ____ 年 功 事 稜 大 務 伊云月十 河 員 巡 口 箤 撫 地 似 方 有 六日 堂 大 兩 廷 功 威 1

Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинѣ 20 февраля 1862 года.

Принимая во вниманіе, что въ Пекинскомъ дополнительномъ договорѣ не было постановлено правилъ и тарифа для Русской сухопутной торговли, Великаго Россійскаго Государства Уполномоченный Министръ Президентъ, Флигель-Адъютантъ Его Императорскаго Величества. Левъ Баллюзекъ и Дайцинскаго Государства Главноуправляющіе Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, по обоюдному согласію, заключили нижеслѣдующія торговыя и пошлинныя правила:

I. По границѣ обоихъ Государствъ, на разстояніи 100 китайскихъ ли, въ ту и другую сторону, производится торговля безпошлинно; при чемъ, относительно правилъ надзора, предоставляется каждой сторонѣ сообразоваться съ своими пограничными постановленіями.

II. Русскіе купцы, ведущіе торговлю съ мелкими капиталами, имѣютъ право торговать также безпошлинно по всей подчиненной Китаю Монголіи, гдѣ есть Китайскіе чиновники (учреждено Китайское Управленіе), и по всѣмъ Аймакамъ, находящимся въвѣдѣніи этихъчиновниковъ. Если же они пожелають отправляться и въ тѣ мѣста, гдѣ не учреждено Китайскаго Управленія, то Китайское Правительство отнюдь не препятствуетъ этому. При семъ купцы должны имѣть отъ своего пограничнаго Начальства свидѣтельства на русскомъ, китайскомъ и монгольскомъ языкахъ, въ которыхъ обозначается: имя купца, количество и качество товаровъ, число тюковъ, верблюдовъ, воловъ и лошадей.

Ежели окажется, что купцы не будутъ имѣть вышеозначеннаго свидѣтельства, то товары ихъ конфискуются въ пользу Китайскаго Правительства, а съ ними будетъ поступлено, какъ съ бѣглецами, согласно 10-й статьѣ Пекинскаго договора.

Русскій Консулъ въ Монголіи строго наблюдаеть за тёмъ, чтобы купцы не торговали безъ свидётельствъ.

III. Русскіе купцы, отправляющіеся съ русскими товарами въ Тянь-цзинь, должны быть снабжены отъ своего пограничнаго Начальства билетами, засвидѣтельствованными (приложе-

ніемъ печати) Маймаченскимъ Дзаргучеемъ и написанными на языкахъ обоихъ Государствъ. Въ билетахъ обозначается: имя караваннаго старшины, имена купцовъ, количество и родъ товаровъ и число тюковъ. Караваны эти должны слѣдовать чрезъ Калганъ, Дунъ-ба и Тунъ-чжоу, прямо въ Тянь-цзинь.

Во всхѣъ таможняхъ на этомъ пути Китайскимъ чиновникамъ предоставляется право въ течени самаго короткаго срока поверять число тюковъ, вынимая ихъ по выбору, и осматривать; за тёмъ, по осмотрѣ свидетельства, къ нему прикладывается таможенная печать и товары отпускаются. Въ течени шестимѣсячнаго срока свидетельство должно быть представлено въ Тянь-цзиньскую таможню для уничтоженія. Если во время осмотра въ какой нибудь таможнѣ тюкъ будеть разбить, то таможня сама укупориваеть его и въ удостовѣреніе произведеннаго осмотра, отмечаеть въ свидетельстве число тюковъ, которые были разбиты. Осмотръ долженъ продолжаться не болбе двухъ часовъ. Если бы случилось, что купцы потеряли выданные имъ свидѣтельства, то товары прекращаютъ дальнъйшее слёдованіе и купцы немедленно дають знать тому начальству, которое выдало свидѣтельство объ этой пропажь, обозначая въ своей просьбъ день выдачи и нумеръ свидътельства. Начальство немедленно высылаеть имъ новое, прописывая въ ономъ, для удобства осмотра и пропуска, что оно выдано во второй разъ.

IV. Проходя чрезъ Калганъ, русскіе купцы имѣютъ право оставлять тамъ, для продажи, пятую часть всего количества товаровъ, отправляемыхъ ими въ Тянь-цзинь. Въ теченіи трехъ дней они предъявляютъ о томъ Директору таможни, которой дѣлаетъ въ свидѣтельствѣ отмѣтку, и, по осмотрѣ, выдаетъ позволительное на продажу товаровъ свидѣтельство, послѣ чего имъ позволяется распродавать ихъ. Только въ

Калганѣ купцы не должны открывать большихъ складовъ (т. е. оптовой продажи).

V. По прибытіи въ Тянь-цзинь съ русскихъ товаровъ взимается одна ввозная пошлина на одну треть меньше сравнительно съ общеевропейскимъ тарифомъ; а за пятую часть товаровъ, оставленныхъ въ Калганѣ, вносится такая же пошлина въ Калганѣ.

VI. Если оставленная въ Калганѣ ¹/₅ часть товаровъ, по уплатѣ за нее тамъ пошлины и по получени въ томъ росписки, не будетъ продана, то русскимъ купцамъ дозволяется везти тѣ товары, для продажи, въ Тунъ-чжоу или въ Тяньцзинь, при чемъ никакой другой пошлины съ нихъ не взимается.

VII. Если по прибытіи товаровъ въ Тяньцзинь и по осмотрѣ ихъ Китайскими чиновниками, окажется, что ящики съ какими бы то ни было товарами разбиты и товары подмѣнены, или что по дорогѣ оставлено болѣе одной пятой части, равнымъ образомъ, если товары слѣдовали не по дорогѣ, означенной въ 3-емъ пунктѣ, а по другой, то товары виновныхъ купцовъ конфискуются въ пользу казны.

VIII. Если русскіе купцы повезуть свои товары изъ Тянь-цзина моремъ въ другіе, открытые иностранцамъ, порты, то доплачиваютъ въ Тянь-цзинѣ недостающую третью часть пошлины до общеевропейскаго тарифа. Въ другихъ портахъ, въ этомъ случаѣ, они никакимъ пошлинамъ болѣе не подвергаются. Если же изъ Тяньцзина или другаго порта повезутъ товары во внутрь страны, то должны внести еще, согласно съ европейскимъ тарифомъ, транзитную пошлину.

Примъчаніе. Вышеизложенныя правила касаются ввоза.

IX. Во всѣхъ портахъ, открытыхъ иностранцамъ, русскіе купцы, при вывозѣ и ввозѣ, какъ китайскихъ, такъ и европейскихъ товаровъ, ру-

ководствуются общими правилами для иностранной морской торговли.

Х. При отправленіи китайскихъ произведеній, купленныхъ въ одномъ изъ открытыхъ портовъ, въ Россію чрезъ Тянь-цзинь, кромѣ уплаты пошлины по общеевропейскому тарифу въ первомъ портѣ, въ Тянь-цзинѣ вносится еще половинная обратно-ввозная пошлина.

На вывозъ этихъ товаровъ въ Кяхту Русскій Консулъ выдаетъ билеты, писанные на языкахъ обоихъ Государствъ и засвидѣтельствованные приложеніемъ печати Тянь-цзиньской таможни, въ которыхъ прописываются: имена купцовъ, количество и качество товаровъ, и число тюковъ. Послѣ этого товары могутъ быть вывезены въ Кяхту, не подвергаясь болѣе никакимъ пошлинамъ, но съ условіемъ, чтобы они слѣдовали по дорогѣ, означенной въ 3-мъ пунктѣ. На пути товары не должны быть продаваемы и за нарушеніе сего правила товары виновныхъ конфискуются въ казну.

Въ отношеніи осмотра при проходѣ чрезъ Тунъ-чжоу, Дунъ-ба и Калганъ, поступать согласно 3-му пункту.

XI. Съ китайскихъ товаровъ, купленныхъ русскими купцами въ Тянь-цзинѣ и Тунъ-чжоу, взимается при вывозѣ ихъ сухимъ путемъ (означеннымъ въ 3-мъ пунктѣ) въ Россію одна вывозная пошлина по общеевропейскому тарифу. Купцамъ выдается свидѣтельство и за тѣмъ съ товаровъ болѣе пошлинъ не взимается, но по дорогѣ они не должны бытъ продаваемы и въ случаѣ нарушенія сего виновныя подвергаются штрафу.

XII. Съ китайскихъ товаровъ, купленныхъ русскими купцами въ Калганѣ, при вывозѣ въ Россію, взимается одна вывозная пошлина, въ размѣрѣ, половинномъ противъ общеевропейскаго тарифа, и за тѣмъ таможня выдаетъ купцамъ свидѣтельства, а товары болѣе никакимъ

пошлинамъ не нодвергаются, но по дорогѣ не должны быть продаваемы; въ случаѣ нарушенія сего виновные подвергаются штрафу.

XIII. При вывозѣ товаровъ русскими купцами изъ Тунъ-чжоу, они предварительно обязаны дать знать таможнѣ въ Дунъ-ба, которая, по полученіи требуемой пошлины, выдаетъ свидѣтельство съ обозначеніемъ качества и количества товаровъ и числа тюковъ. По дорогѣ купцы не должны продавать товары, и за нарушеніе сего подвергаются штрафу.

XIV. При отправленіи въ Россію сухимъ путемъ европейскихъ товаровъ, купленныхъ въ Тянь-цзинѣ или въ другихъ портахъ, не требуются пошлины, если есть свидѣтельство (росписка), удостовѣряющее, что купецъ другаго Государства внесъ за эти товары ввозную и транзитную пошлины; если же иностранный купецъ внесъ лишь одну ввозную пошлину, то русскій купецъ обязанъ, согласно общеевропейскому тарифу, внести еще пошлину транзитную.

XV. При слѣдованіи товаровъ, отправляемыхъ русскими купцами изъ Тянь-цзина, Тунъ-чжоу и Калгана въ Россію, кромѣ свидѣтельства, должна быть накладная для повѣрки товаровъ при осмотрѣ.

До истеченія шести мѣсяцевъ со дня отправленія товаровъ, выданное купцамъ свидѣтельство должно быть представлено въ Кяхту для уничтоженія. Если же къ этому встрѣтится препятствіе, то до истеченія срока купецъ долженъ заявить о томъ Русскому Консулу и мѣстнымъ Китайскимъ властямъ; въ противномъ случаѣ онъ подвергается штрафу.

Въ случаѣ потери свидѣтельства товары останавливаются и купецъ немедленно долженъ дать знать о томъ въ ту таможню, которая выдала оное, обозначивъ въ своемъ прошеніи день выдачи и № свидѣтельства, а таможня обязывается, какъ можно скорѣе, выдать новое, съ прописаніемъ для удобства осмотра и пропуска, что оно выдано во второй разъ.

Примъчание. Вышеизложенныя правила касаются вывоза.

XVI. Что касается до предметовъ, поименованныхъ во 2-й стать правилъ, приложенныхъ къ общеевронейскому тарифу, то русскіе купцы, везя товары сухимъ путемъ, сообразуются также съ этими правилами.

XVII. Товары, привозимые контробандою, равно какъ предметы, подлежащіе запрещенію и поименованные въ 3-й и 5-й статьяхъ правилъ, приложенныхъ къ общеевропейскому тарифу, конфискуются въ казну.

Впрочемъ, если купцы пожелаютъ имѣть оружіе для собственной защиты, то въ Кяхтѣ слѣдуетъ предъявить о томъ и прописать въ свидѣтельствѣ. Каждое лицо въ караванѣ можетъ взять по одному экземпляру оружія.

XVIII. При взиманій пошлины съ товаровъ, какъ русскихъ, такъ и китайскихъ, не поименованныхъ въ общеевропейскомъ тарифѣ, должно руководствоваться общимъ правиломъ, т. е. брать 5% съ цѣнности товаровъ.

Во избѣжаніе же на будущее время недоразумѣній между русскими купцами и китайскими таможнями при исчисленіи 5% пошлины съ вышесказанныхъ товаровъ, нынѣ же долженъ быть составленъ въ Тянь-цзинѣ дополнительный тарифъ для русскихъ товаровъ, привозимыхъ въ Китай, не поименованныхъ въ общеевропейскомъ тарифѣ, или не подходящихъ къ заключающимся въ ономъ, а также и на кирпичный чай. Опредѣленный такимъ образомъ тарифъ составитъ приложеніе къ настоящимъ правиламъ и дополненіе къ общеевропейскому тарифу.

XIX. Русскіе купцы не должны, подъ видомъ

собственныхъ товаровъ, возить отъ мѣста до мѣста товары купцовъ китайскихъ.

ХХ. Настоящія вновь установленныя правила утверждаются въ видѣ опыта на три года, съ тѣмъ, что если по истеченіи этого срока, которая нибудь изъ договаривающихся сторонъ пожелаетъ сдѣлать въ нихъ измѣненія, то должна заявить о томъ другой сторонѣ, въ теченіи шести мѣсяцевъ. Ежели ни одна сторона не сдѣлаетъ такого заявленія, то правила эти утверждаются снова на пять лѣтъ, по прошествіи которыхъ опять предоставляется въ теченіи шести мѣсяцевъ войти въ соглашеніе.

Въ случаћ же какихълибо важныхънеудобствъ предоставляется обѣимъ сторонамъ войти во взаимное соглашение объ измѣнении правилъ, даже до истечения трехлѣтняго срока.

XXI. Что касается до мѣръ противъ контробанды, то по общимъ правиламъ предоставляется китайскимъ чиновникамъ принимать таковыя, смотря по обстоятельствамъ.

XXII. Настоящія правпла, по утвержденіи ихъ подписомъ и приложеніемъ печатей Уполномоченныхъ двухъ Государствъ, имѣютъ быть разосланы, для надлежащаго руководства, во всѣ мѣста, коимъ вѣдать о томъ надлежитъ.

Заключены и подписаны въ городъ Пекинъ, въ лъто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ шестьдесятъ второе, Февраля въ двадцатый день (Тунъ-чжи I года, 2-й луны, 4-е число).

(Подписалъ) Л. Баллюзекъ. (М. П.) (Подписалъ) Гунъ.

Подписи шести другихъ Китайскихъ Полномоченныхъ.

25*

(M. Π.)

Дополнительный тарифъ пошлинъ съ предметовъ торговли Россіи съ Китаемъ.

1) Съ предметовъ ввоза:		Π	ошлин	I A.	
Хлопчато-бумажныя издёлія:	Ланы.	Чины.	Фыны.	Ли.	Xao.
Холстъ бѣлый, неокрашенный, какъ-то: нанка, коленкоръ и проч., согласно общеевропейскому тарифу, съ 10 ярдъ Холстъ окрашенный, какъ-то: нанка, коленкоръ и проч. съ 1-го чжанъ		_	2 1	5	_
Ситецъ » » » Верверетъ » » »	_		2	9 - 3	4
Льняныя издёлія:					
Тикъ » » » Чешуйка » » »		_	3 3	8 7	
Полушерстяныя издѣлія:					
Казинетъ, мериносъ, люстринъ, потерно » » »	-		2	7	—
Шерстяныя издѣлія:					
Сукно, не шире 70-ти дюймовъ » » » Сукно, не шире 64-хъ дюймовъ » » » Драдедамъ, не шире 70-ти дюймовъ » » »		1 1 1	3 2 2	2 	
Сукно и драдедамъ, не шире 56-ти дюймовъ » » »		1			—

		П		18.	
	Ланы.	Чины.	Фины.	Лн.	Xao.
Кожи выдёланныя и мёха:					
Бараны, со 100 кожъ	$ \begin{array}{c} 2 \\ 2 \\ 2 \\ - \\ 1 \\ - \\ \end{array} $	7 2 	5 5 		
Выхухоль, одинаково съ бѣлкою и горнастаемъ, по общеевропей- скому тарифу, со 100 штукъ		5 2 5 7 3 2 3 5 4 2 1 1 5 2 3 	$ \begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$		
Лекарства:					
Рога сайгачый, со 100 гиновъ	1				-
2) Съ предметовъ вывоза:		-			
Масло коровье, съ 100 гиновъ		3 6			-

- 197 -

Примъчание. Вышепоказанныя мѣры длины и вѣса должны быть принимаемы согласно четвертому правилу общеевропейскаго тарифа.

Тысяча восемьсотъ шестьдесятъ втораго года, Февраля двадцать седьмаго дня.

Подписаль: Дмитрій Пещуровь. (М. П.)

Подписалъ: Чунъ Хоу. (М. П.)

Вышеозначенный тарифъ съ общаго согласія утверждаемъ, тысяча восемьсотъ шестьдесятъ втораго года, Марта четвертаго дня, Тунъ-чжи перваго года, второй луны, шестнадцатаго дня.

Подписаль: Л. Баллюзекъ. (М. П.)

Подписи семи членовъ Китайскаго Министерства Иностранныхъ Делъ.

2

同治 以 干八 Подписаль: 上 Л. Баллюзекъ. 🛵 續 (M. II.) 百 增 Поданси семи членовъ 稅 元 六 Китайскаго Кылакскаго Министерства Иностраиныхъ Дблъ. 則 +彼此允定後畫押蓋印為憑 ____ (M. Ⅱ.) 年 年 瑪爾特月初四 ____ 月十六日 日 12 .

- 200 -出口貨物 右所 羚羊角 生 磚 黄 海 同治元年二月十一日 山 前 龍 着 羊 尾 皮 茶 油 載 則 別 藥 椒 油 材類 碼 不種 茶 驖 因 得茶 類 類 制 援葉 照另 丈 尺 此有 斤 例税 Подписаль: 兩 Чунъ-хоу. (М. П.) Подансаль: Дмятрій Пещуровъ. 照各國 (M. II.) 稅 則第四條款為準 毎 毎 毎 每百斤參 每百斤壹兩 百張 個 百斤陸錢 壹錢 陸 〔貳分〕 錢 錢 11

Digitized by Google

.

					— 2	01 —						
紅狐腿皮	黑狐腿皮	白狐腿皮	橘雪腿皮	白哈喇羊皮	黑劷羢羊皮	灰粘鋭羊皮	猪猁猻皮額里西	月兒熊皮	白狐皮别斯此	公達什狐皮哈喇敢喀	野貓皮	貓皮
拾對染分伍	每拾對參錢伍分	每百對貳錢伍分	每百對伍錢	每拾張壹錢捌分	毎拾張貳錢	每拾張肆錢	每拾張壹兩伍錢	毎拾張參鍵	每拾張貳錢伍分	每拾張參鍵	每百張染錢伍分	每百張伍錢

- 202 --羊 大 哈 牛皮 狼 駱 香 色 哈 太平貂皮 沙 香 羊皮 1香羊皮 皮 喇 皮 呢 狐 鼠 駝 喇 **应科爾薩**其 寛不 寛不 絨 皮張 大呢 皮 板 過 寛不 過染 類 陸 過 拾 拾 伍 肆 因 拾 因 制 陸 制 因 制 灰照 鼠各銀國 鼠 稅 例則 毎拾張 毎百 毎 毎 毎 毎 毎 毎 毎 每丈壹錢 每丈壹錢貳分 每丈壹錢貳分 拾張 拾 拾 拾 百 百 百 張 張 張 張 張 張 張 染錢 壹兩貳錢伍 濆 奓 壹 큤 瘨 伍 **貳兩染錢** 錢 兩 錢 錢 兩 兩 伍 **貳** 錢 瘨 伍 錢 分 分 伍 伍 伍 分 分 分 分 9

				_							
不	湖 <i>授</i> 類	絨錦布米立挪馬<	碎花錦布	雨過天晴布	回絨	印花布	色布如南哈等	如南哈科連廓耳等布原色白色	布疋花幔類	進口貨物	俄國續增稅則
每丈壹錢參分貳厘		每丈貳分染厘	每丈參分染厘	每丈參分捌厘	每丈貳分參厘	每丈玫厘肆毫	每丈壹分伍厘	第二種布照各國稅則每拾碼貳分			

.

•

•

•

	•					- 205							
以上各款議定兩國人民主要的人工的一個人。	第二十一欵	防碍之處尚未滿限立即會議酌政	窗月内照會如限滿未經知照仍應展至五年後六箇月內會議酌攺如有緊要	此次新定章程試行三年爲限俟限滿或俄國或中國有欲行更攺之處應於六	第二十欵	俄商不得包庇華商貨物運往各口。	第十九欵	此歘以及各國稅則之內	國稅則未載者或幾處不符者及中國磚茶各等貨現應於天津定議續則補於	抽五總俐定稅數目以後俄商與中國各關恐有爭端即將所有俄國貨物於各	凡有洋貨土貨為各國稅則未載者應照各國直百抽五總例一律辦理惟直百	第十八欵	作

.

. .

Digitized by Google

•

所 有 慿 俄 稅 六 俄 號 辦 將 俄 商 茴 商 以上 倘 不 貨 頭 商 各 再 第 十 八八官 月 由 第 在 該 有 如 第十七欵 第十六欵 國稅則第二歘 出 天 +重 內 天 關 商 有 四 津 津 征 到 ŦĹ. П 人 妥 如 偷 欵 通州 或 欵 如 恰 事 速 遺 漏 該 他 右 刖 例 失 豧 商自 及 灵 張 口 執 給 圖 挾 銷 家 只 販 執 照. 帶 備軍器 所 買 交 照 將 照 口 違禁之物 載 Ŀ 販 別 詿 貨 如 貨 稅 俄 嬮 明 遇 物 護身應 未 商 D 洋 補 有 扣 交子 由 貨 給字 武 如各國 躭 留 陸 由 中 務 延 在恰 克圖 陸 路 須 稅 様 途 應 販 該 單 路 凶 稅 卽 於 貨 商 貨 0 則 便 限 行 亦 應 始驗放 相 <u>D</u> 期 報 第三第五 報 按 按 隨 如 明 前 照一 照 明 凶 别 報 原 行 國 塡 慿 各 給 明 律 入 查 灵 E 執 領 兩 交 辦 執 驗 總 照 事 條 Æ 照 理 さ 自起 例 及 所 齃 稅 毎 載 在 地 子 程 該 方 人 並 各 稅 齃 呈 官 日 物 各 有 如 爲 補 帶 明 件 変子 單 違 始 兵器 H 均 可 罰 限 期 應 5

冿 俄 人 在 俄 IE 俄 查 而 俄 執 行 姓 應 驗 商 張 稅 商 照 商 商 こ 沿 各 納 在 詿 在 第 家 在 第 領 在 第 貨色 途 例 他 + += 天 +張 取 -----明 П 通 不 復 按 口 Ξ 交 州 家 津 ____ 執 貨色包件若 包件 得 照 進 販 欵 照 欵 欵 通 買 納 口 第 買 銷 口 ± 該 ____ 不 州 若干 稅 Ł 賣 Ξ 處 再 貨 飯 口 一貨 之即半正 欵 章 如 飯 應 發 重 買 方准 運 違 Ŧ 征 預 買土貨應 土 紿 程 稅 冿 貨 卽 沿 先 沿 執 途不 將 回 照 辦 起 該 途 照 報 該 運 領 第 國 亦 以 理 明 赴 事 **交** 出 得 商 除 Ξ 不 東 後 恰 官 在 不 銷 欵 貨 壩 准 克 物 他 と 發 賣 再 П 按 銷 圖 П 如 路 全 紿 稅 各 重 賣 行 按 銀桜 違 不 兩 由 IJ 征 如 入 再 照 罰 威 陸 沿 違 稅 官 重 文 各 途不 照 路 辦 則完 罰 徴 字 所 國 各 辯 回 有 執 總 得 國 或 並 ____ 飭 令 照 例 Ŀ 經 稅 均 銷 按 過 天 炃 稅 則 賣 遵 納 冿 照 通 交 由 如 州 照 關 各 稅 東 違 ----子 第 東 餉 罰 蓋 壩 國 Ξ 壩 印 外 稅 稅 收 辦 欵之路 其 註 之 即 半 正 張 稅 則 家 完 明 赴 發給 天 商 口 稅 4

行入官 分之ニ 出 俄 照 補 俄 俄 赴 如 . 商 商 商 口 各 在 足原免三分之一 通 **第** 十 在 仍 第 如 第 所 第七 州 第六欵 張家口二成貨物已在該 或天 照 議定南北 九 由 八 及 運 稅 . 欵 天津 各國 欵 欵 則 繞 無 欵 越 論 冿 豽 總 運俄 他 何項 銷 各口 子稅 例一 處不 售不 稅 貨 國貨物由水路 律 販 銀 物 再 按第三歘之路 辦 凶 俟 買土貨由水路出口 如至 納 理 上 扺 稅 進 他 天津 口 口 П 納 不 赴議定南北 查有 事 稅 而 例 再 領 納 行一 拆動 有 稅 稅 進 經中 抽 如 單 口 由 各 换 而 及由 天津 П 國官 貨物 或 則 張 俄 及 應 查 家口 有未 熨 他 按 出 販 照 某 П 經銷 截留之貨 洋貨由 各 運 商 入內 Ę 違 售 稅 例 者 小路 其貨 則 數 地 准 均 在 目 該 (物全 進 應 天 於 商 按 冿 口 + 運 8

,

文字 嚴 往 天 天 俄 內 途 督 俄 俄 查 查 商 查 卽 詿 冿 冿 驗 官 商 商 第三 明 註 不 放 行 明 閣 任 運 於 路 第 第 運 除 商 准 四 慿 俄 行 繳 報 以 原 經 俄 ŦĹ. 未 貨 沿 目 欵 張 銷 威 欵 明 慿 威 欵 照 入 及 貨 領 途 查 如 貨 家 原 內 隨 執 官 核 各 物 Ц 給 各 物 詿 外 閞 人 照 該 前 執 口 桉 明 至 將 閞 姓 往 商 照 有 口 天津 照 驗 名 該 天 之官 査驗 民 中 抽 發 運 貨 前 冿 商 國 冿 查 應 准 並 色 官 往 按 不 應 さ 拆 單 納 包 員 貿 照 貨 呈 得 動 有 進 方 過一 この處 迅 件 易 北 明 俄 總 准 口 速 數 京 數 日 或 銷 Ŀ 目 邊 和 點 查 期 箇 酌 售 稅 約 此 數 界 時 畢 該 留 號 按 項 官 抽 第 頭 + 辰 後 П 照 +妥 倘 貨 查 並 不 仍 各 分之二 帮 恰 儏 驗 速 有 由 得 照 克 被 止 設 豧 商 各 稅 逃 圖 給 人 准 則三 圡 П 蓋 於 **獲送之** 孰 截 部 遺 由 加 行 口. 張 員 照 放 失 封 分 櫕 銷 執 其 行 家 蓋 詿 減 售 法 其 印 照 口 拆 明 限 辦 照 東 執 將 動 補 在 Ξ 理 限 壩 照 貨 件 給 日 張 該 字 六 內 物 數 通 家 內 領 箇 州 用 懞 扣 並 稟 口 事 兩 以 留 於 月 直 明 交 官 中 照 在 扺 國 便 納 監 27 2

غريد

Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинѣ 20 февраля 1862 года.

												大	大		
												清	俄		
商	有	地	及	俄		兩	兩		左	定	前	欽	欽	大	
人	本	方	該	商		國	國			玆	因	命	差	俄	
姓	威	如	官	小	第	各	邊	第		擬	議	總	全	陸	
各	邊	該	所	本		按	界			行	定	理	一權	路	
貨	界	商	麕	營	欵	本	貿	欵		會	北	各	<u> </u>	通	
色	官	欲	さ	生		國	易	<i>//</i> -		議	京	國	等	商	
包	執	前	各	准		邊	在			彼	和	事	御	同章	
件	照	徃	盟	許		界	百			此	約	+ 務	前	平程	
駝	內	貿	貿	前		限	里			酌	而	IJ 王	大	條	
牛	用	易	易	往		制	内			定	通	上大	乃臣	际数	
馬	俄	中	亦	中		辦	均均			元 所	商	五臣	巴把	9 77	
兀	字	國	不	國		理	不			有	章	æ.	112		
數	漢	亦	豽	所		•±	納			陸	平程				
目	字	斷	稅	屬			税			臣路	及				
若	蒙	不	其	設			其			通	风税				
千	古	攔	不不	官			六稽			適商	務				
,若	字	阻	設	さ			查			岡章	侨				
無	鈐	惟	官	~蒙			旦章			早程					
執	印	設	亡之	赤 古			早程				欵 屰				
照	並	函	~ 蒙	各						條	並				
前	血註	画應	家 古	日處			任何			欵	未				
1 41	рж	心思	П	版工			便			如	核				
							1								

Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинѣ 15 апрѣля 1869 года.

Имѣя въ виду, что заключенныя 20-го Февраля 1862 года между обѣими Державами Правила для сухопутной торговли приняты были въ видѣ опыта на три года, Великаго Россійскаго Государства Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Генералъ-Маіоръ Влангали, и Великаго Китайскаго Государства Управляющіе Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ Князь 1-й степени Гунъ и Сановники, подвергнувъ ихъ нынѣ, по истеченіи срока, внимательному пересмотру, рѣшили по взаимному между собою соглашенію измѣнить ихъ въ слѣдующемъ видѣ:

2

Статья 1-я.

По границѣ обоихъ Государствъ, на разстояніи 100 Китайскихъ ли (около 50 русскихъ верстъ) въ ту и другую сторону, торговля ведется безпошлинно; относительно же правилъ надзора предоставляется каждой сторонѣ сообразоваться со своими пограничными постановленіями.

Статья 2-я.

Русскіе купцы имѣютъ право торговать также безпошлинно по всѣмъ мѣстамъ подчиненной Китаю Монголів, въ коихъ находятся Китайскія власти (учреждено Китайское Управленіе), и по всѣмъ Аймакамъ, находящимся въ непосредственномъ вѣдѣніи сихъ властей. Равнымъ образомъ Китайское Правительство отнюдь не препятствуетъ имъ, если они пожелаютъ, ѣздить для торговли и въ тѣ мѣста Монголіи, гдѣ не учреждено Китайскаго Управленія.

Но при семъ купцы должны вмѣть отъ своего пограничнаго Начальства на Русскомъ, Китайскомъ и Монгольскомъ языкахъ билетъ, въ которомъ прописывается имя купца, родъ и количество товаровъ, число тюковъ, верблюдовъ, воловъ, лошадей. По прибытіи на первый Китайскій пограничный караулъ, они обязаны предъявить билетъ караульному чиновнику, который, по просмотрѣ, удостовѣряетъ его приложеніемъ печати или подписомъ.

27*

Если же купецъ отправится безъ билета, то товаръ его конфискуется, а съ нимъ поступается согласно 10-й ст. Пекинскаго Договора, какъ съ перебѣжчикомъ: онъ арестуется и препровождается въ Россію.

Русскій Консулъ строго наблюдаетъ, чтобы купцы не ѣздили торговать безъ билета.

Статья 3-я.

Отправляясь съ Русскими товарами въ Тянь-Цзинъ, Русскіе купцы должны быть снабжены отъ своего Пограничнаго Начальства билетомъ, скрѣпленнымъ печатью Кяхтинскаго Дзаргучея. Билетъ пишется на Русскомъ и Китайскомъ языкахъ, и въ немъ обозначается имя купца или слѣдующихъ съ товарами людей, количество и родъ товаровъ и число тюковъ.

Караваны эти должны слѣдовать въ Тянь-Цзинъ чрезъ Калганъ, Дунъ-ба и Тунъ-чжоу. Въ существующихъ на этомъ пути таможняхъ Китайскимъ чинамъ предоставляется, въ теченіе самаго короткаго срока, повѣрять число тюковъ и осматривать ихъ, вынимая по выбору; затѣмъ по провѣркѣ билета, къ нему прикладывается таможенная печать, и товары отпускаются. Если во время осмотра таможня разобъетъ товарный тюкъ, то сама-же снова и укупориваетъ его, и въ билетѣ отмѣчаетъ число разбитыхъ ею тюковъ, для удостовѣренія при дальнѣйшемъ осмотрѣ. Осмотръ долженъ продолжаться не болѣе двухъ часовъ.

Срокъ билету назначается 6-ти мѣсячный, въ теченіе котораго долженъ быть представленъ въ Тяньцзинскую таможню. Если бы случилось, что купецъ потерялъ билетъ, то онъ немедленно даетъ знать о томъ Начальству, которое выдало его, обозначивъ въ своемъ заявленіи день выдачи и № билета. Начальство немедленно высылаетъ ему новый и, для удобнѣйшаго осмотра и пропуска на дальнѣйшемъ пути, отмѣчаетъ на немъ, что онъ выданъ во второй разъ. А чтобы товаръ не задерживался дорогою, купецъ заявляетъ о томъ-же въ ближайшей на пути таможнѣ, которая, удостов фрившись въ подлинности заявленія, выдаетъ ему временное свидѣтельство, съ которымъ онъ и слѣдуетъ далѣе. Если подобное заявление о потерѣ билета и требовании выдачи временнаго свидетельства сделано будеть въ Калгань, то последнее выдается не иначе, какъ если представлено будетъ поручительство отъ одного изъ Калганскихъ Русскихъ купцовъ. Затѣмъ, по прибытіи товаровъ въ Тянь-Цзинъ, если заявление о родъ товаровъ и числъ тюковъ окажется несогласнымъ съ вновь присланнымъ билетомъ, поступается какъ указано въ 7-й ст. сихъ Правилъ, и взысканіе производится съ подлежащей торговой фирмы.

Что касается до утраченнаго билета, то онъ считается недъйствительнымъ.

Статья 4-я.

Пробзжая съ Русскими товарами изъ Кяхты чрезъ Калганъ, купцы могутъ по своему усмотрѣнію оставлять тамъ для продажи произвольное количество товаровъ, везомыхъ ими въ Тянь-Цзинъ. Въ теченіе 3-хъ дней они заявляють о томъ тамошнему Директору Таможни, который, по произведеніи осмотра, выдаетъ имъ позволительное на распродажу свидѣтельство. Затѣмъ, по внесеніи за оставляемый товаръ пошлины, они могутъ распродавать его. Но въ Калганѣ не нужно учреждать Консульства и большихъ складовъ.

Статья 5-я.

Съ Русскихъ товаровъ, привозимыхъ русскими купцами въ Тянь-Цзинъ, взимается ввозная пошлина на ¹/₈ менѣе сравнительно съ общимъ иностраннымъ тарифомъ. Съ товаровъ-же,

оставляемыхъ въ Калганѣ, взимается въ Калганѣ полная по тарифу ввозная пошлина.

Статья 6-я.

Если товаръ, оставленный Русскимъ купцомъ въ Калганѣ, не будетъ проданъ тамъ, но за него уплачена уже пошлипа и есть свидѣтельство въ ея уплатѣ, то купецъ можетъ везти его для продажи въ Тунъ-чжоу или въ Тянь-Цзинъ. При чемъ пикакой другой пошлины съ него не взимается, и взятая въ Калганѣ лишная ¼ возвращается обратно; что и обозначается въ билетѣ, выдаваемомъ ему въ семъ случаѣ въ Калганѣ.

Статья 7-я.

Если при осмотрѣ товаровъ, по прибытіи ихъ въ Тянь-Цзинъ, окажется, что за исключеніемъ оставленнаго количества въ Калганѣ, первоначальный товаръ вынутъ и замѣненъ другимъ, или количество его несогласно съ количествомъ, оставленнымъ въ Калганѣ, то весь товаръ, принадлежащій виновному купцу, конфискуется. Но взысканію не подлежатъ тѣ ящики и тюки, которые дѣйствительно разбились дорогой и потребовали переукупорки, если только послѣ переукупорки кунецъ въ ближайшей по пути таможнѣ заявилъ о томъ, и таможня, удостовѣрившись въ первоначальномъ видѣ товара, отмѣтила о томъ въ билетѣ.

Полной также конфискаціи подлежить товарь виновнаго купца и въ томъ случаѣ, если онъ слѣдовалъ не той дорогой, какал указана въ 3-й статьѣ, и былъ при этомъ самовольно распродаваемъ. Если же онъ слѣдовалъ только другой дорогой (а не былъ продаваемъ), то штрафуется внесеніемъ лишней ввозной пошлины.

При конфискаціи товара купецъ можетъ, если пожелаетъ, уплатить за товаръ серебромъ; при чемъ оцѣпка товара, въ его первопачальномъ видѣ, должпа быть произведена по соглашенію

съ Китайскими властями вполнѣ безпристра-

Статья 8-я.

Если привезенный купцомъ въ Тянь-Цзинъ Русскій товаръ вывезенъ будетъ имъ оттуда моремъ въ другой какой либо открытый для иностранной торговли портъ, то за него вносится въ Тянь-Цзинѣ недостающая ¹/₃ до полной ввозной пошлины, согласно общему иностранпому тарифу; и въ такомъ случаѣ въ другомъ порту онъ уже никакимъ болѣе пошлинамъ не подвергается. Если же изъ Тянь-Цзипа, или изъ другаго порта, купецъ повезетъ его во внутрь Китая, то согласно общему иностранному тарифу вноситъ еще пошлину транзитную, т. е. половину противъ ввозной.

Примъчаніе. Вышеизложенныя правила касаются ввоза.

Статья 9-я.

Во всёхъ открытыхъ иностранной торговлё сёверныхъ и южныхъ портахъ, Русскіе кущы при вывозё и ввозё моремъ какъ Китайскихъ, такъ и иностранныхъ товаровъ, подлежатъ общимъ правиламъ, существующимъ для иностранной морской торговли.

Статья 10-я.

Покупая Китайскіе товары въ другихъ открытыхъ портахъ и вывозя ихъ чрезъ Тянь-Цзинъ въ Россію, а не оставляя тамъ для продажи, Русскіе купцы не платятъ въ Тянь-Цзинѣ никакихъ другихъ пошлинъ, какъ скоро товары оплачены уже ими въ первомъ порту, и есть письменное удостовѣреніе въ томъ.

На провозъ этихъ товаровъ въ Россію Русскій Консулъ въ Тянь-Цзянѣ выдаетъ имъ на языкахъ обоихъ Государствъ билетъ, засвидѣтельствованный приложеніемъ печати Тянь-Цзин-

ской таможни, въ которомъ прописывается имя купца, количество и родъ товара и число тюковъ. Товаръ вывозится затѣмъ въ Кяхту, не подвергаясь болѣе пошлинамъ, но долженъ слѣдовать дорогой, означенной въ 3-й статъћ, и на пути не можетъ быть продаваемъ; въ противномъ случаѣ поступается согласно 7-й статьѣ сихъ Правилъ.

Въ отношении осмотра при произдъ чрезъ Тунъ-чжоу, Дунъ-ба и Калганъ поступать согласно порядку, указанному въ 3-й статъѣ.

Въ течение 6-ти мѣсяцевъ, считая со дня отправки товара, выданный купцу билетъ долженъ быть переданъ имъ въ Кяхть для уничтожения. Если же купецъ запоздаетъ, то до истеченія еще срока обязанъ заявить о томъ Консулу и мфстнымъ властямъ; въ противномъ случаѣ подвергается штрафу.

Въ случаѣ потери билета, поступать какъ сказано въ 3-й статъѣ.

Статья 11-я.

Если Русскій купецъ въ Тянь-Цзинѣ или Тунъчжоу купить Китайскій товарь, привезенный изъ внутри Китая, и вывезетъ его сухимъ путемъ, означеннымъ въ 3-й ст., въ Россію, то съ него взимается, согласно общему иностранному тарифу, полная вывозная пошлина. Затьмъ ему выдается билетъ, и съ товара болбе пошлинъ не взимается; по дорогою опъ не можетъ быть продаваемъ.

Статья 12-я.

Если же Русскій купецъ купитъ въ Тяпь-Цзипѣ для вывоза сухимъ путемъ въ Россію Китайскій товаръ, привезенный изъ другаго порта и уплаченный въ первомъ порту всѣми пошлинами, то какъ скоро онъ вывезетъ его въ Россію въ теченіе года, и при этомъ соблюдены

Примљчание. Если съ течениемъ времени правило взиманія вторично-ввозной (береговой) пошлины въ Тянь-Цзинѣ, по соглашенію съ другими иностранными Правительствами, будетъ измѣнено, то и Русское Правительство также измѣнить его.

товаръ не долженъ быть продаваемъ. А выдача

билета и проч. производится согласно 10-й статьѣ.

Статья 13-я.

При покупкѣ Китайскихъ товаровъ въ Тунъчжоу для вывоза въ Россію, Русскіе купцы заявляють о томъ Таможив въ Дунъ-ба, которая, по получения полной пошляны, выдаеть имъ билетъ съ обозначеніемъ имени купца, количества и рода товаровъ и числа тюковъ. Дорогою товаръ также не долженъ быть продаваемъ.

Статья 14-я.

Если Русскій купець купить для вывоза въ Россію Китайскій товаръ въ Калгань, то съ него взимается, согласно иностранному тарифу, только транзитная пошлина (т. е. въ размъръ половинномъ противъ полной вывозной). Пошлина вносится въ Калганф, гдф Таможия выдаетъ ему билеть; и затёмъ никакихъ другихъ пошлинъ не взимается, но по дорогѣ товаръ не долженъ быть продаваемъ.

Статья 15-я.

Пря покупкѣ и вывозѣ сухимъ путемъ въ Россію товаровъ иностранныхъ, купленныхъ въ Тяпь-Цзинѣ или другомъ порть, Русскій купецъ не вноситъ пошлины, если есть удостовѣреніе, будуть вск прочія формальности, съ него ника- что купецъ другаго Государства внесъ за эти

- 214 -

товары ввозную и транзитную пошлину; если же послѣдній внесъ одну лишь ввозную пошлину, то Русскій купецъ обязанъ, согласно общему правилу для всѣхъ иностранцевъ, внести въ подлежащей Таможнѣ еще пошлину транзитную.

Статья 16-я.

При товарахъ, отправляемыхъ Русскими купцами изъ Тянь-Цзина, Тунъ-чжоу и Калгана въ Россію, долженъ слѣдовать дорогою и билетъ на товаръ, для удостовѣренія при осмотрѣ. Относительно срока для возвращенія билета, а равно въ случаѣ потери его и проч., собразоваться съ 10-ю статьею.

Примъчаніе. Вышеизложенныя Правила касаются вывоза.

Статья 17-я.

Что касается до предметовъ, поименованныхъ во 2-й ст. Правилъ, приложенныхъ къ иностранному тарифу (т. е. багажа и другихъ, свободныхъ отъ платежа пошлинъ), то правило это распространяется и на сухопутный транзитъ товаровъ Русскими купцами.

Статья 18-я.

Товары, провозимые контрабандой, равно какъ и предметы, подлежащіе запрещенію и поименованные въ 3-й и 5-й ст. Правилъ, приложенныхъ къ общему иностранному тарифу, конфискуются въ казну.

Впрочемъ если купцы пожелаютъ взять оружіе для собственной защиты, то должны заявить о томъ своему Начальству, которое и прописываетъ то въ билетѣ. Каждое лицо въ караванѣ можетъ взять по одному экземпляру оружія.

- 215 -

Статья 19-я.

Товары иностранные и Китайскіе, не поименованные въ тарифѣ иностранномъ, оплачиваются пошлиною по Русскому дополнительному тарифу. Съ товаровъ же, непоименованныхъ ни въ томъ, ни въ другомъ тарифѣ, пошлина взимается по общему правилу въ размѣрѣ 5% со стоимости.

Статья 20-я.

Русскіе купцы не должны, подъ видомъ собственныхъ товаровъ, возить съ одного мѣста на другое товаровъ купцовъ Китайскихъ.

Статья 21-я.

Принятіе тёхъ или другихъ, по обстоятельствамъ времени, мёръ къ пересёченію контрабанды предоставляется Китайскимъ властямъ, согласно общимъ правиламъ для иностранцевъ.

Статья 22-я.

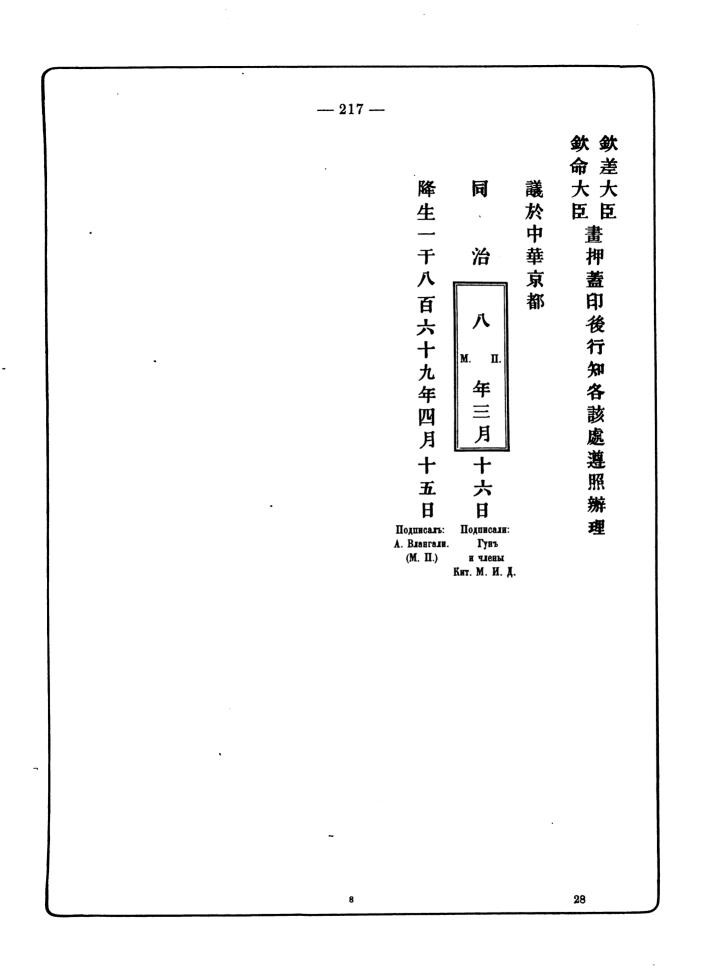
Настоящія правила имѣютъ быть утверждены въ видѣ опыта, на пять лѣтъ, съ тѣмъ, что если какое либо Правительство, Русское или Китайское, пожелаетъ сдѣлать въ нихъ перемѣны, то въ теченіе шести мѣсяцевъ до окончанія срока должно заявить о томъ. Если же ни съ той, ни съ другой стороны не послѣдуетъ такого заявленія, то правила утверждаются на новый пятилѣтній срокъ, и заявленіе о перемѣнахъ предоставляется сдѣлать въ теченіе 6-ти мѣсяцевъ по прошествіи онаго.

Въ случаѣ же какихъ либо важныхъ неудобствъ, предоставляется войти въ соглашение о перемѣнахъ немедленно, не дожидая истеченія срока.

Правила сін, по утвержденіи ихъ подписомъ и приложеніи печатей Россійско-Императорскаго Посланника и Уполпомоченныхъ Его Богдоханскаго Величества Киязя и Сановниковъ, имѣютъ быть разосланы къ должному руководству по всѣмъ мѣстамъ, коимъ вѣдать о томъ наддежитъ.

Заключены въ г. Пекинѣ, въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемь сотъ шестьдесятъ девятое, мѣсяца Апрѣля въ пятнадцатый депь (Правленія Тунъ-чжи, 8-го года, 3-й луны, 16-го числа).

(Подписали): А. Влангали. Гунз и прочіе Сановники.

緊 前 此 凡 俄 凡 將 E 俄 要 貨 次 有 商 有 六 稅 商 简 洋貨 以 防 議 嚴 不 第二十 入官 第二 第二十二欵 則 第 如 上各 定章 礙之 月 防 亦 得包庇華 + 有偷漏 + 內 偷 未 如 土貨為各 九 、歘議定 該 處 程 漏 欵 載 照 欵 試 尙 諸 再照 欵 會 商 及挾帶違禁之物如各 行 法 商 未 自 如 貨物 兩 Ŧ. 按 各 國 滿 限 備 照 J 年爲限 限 滿 J 稅 軍 各 圡 未 運 値 則 器 經 往 護 J 百 未 卽 俟 知 總 各 抽 載 會 身 限滿 口 Ŧ. 者 議 照 例 應 任 酌 仍 總 按 在 或俄 憑中 Ø 攺 應 照 本 例 稅 展 辦 俄 國 國 J 國天津 至 理 報 則第三第 官隨 或 Ŧ. 明 中 年 塡 時 後 定 入 六简 有 設 議 執 ŦĹ. 欲行 法 續 照 兩 辦 月 則 條 毎 內 更改之處應於限 理 辨 人 所 會 理 各 載各物件均 議 如 帶 酌 續 兵 攺 器 則 如 ____ 及 有 各 件 應 7

	219											
第十八欵所有各國稅則第二欵所載俄商由陸路販貨亦按照一律辦理	第十七次	俄商由天津通州張家口販貨回國務須單貨相隨以憑查驗放行其銷照限期第十六欵		憑不再重徵如別國只交正稅未交子稅該商應按照 各 國 總例 在 該 關 補 交	俄商在天津或他口販買別國洋貨由陸路囘國如別國已交正稅子稅有單可	第十五欵	之半 在张家口交纳該口發給執照以後不再重徵沿途不得銷賣即正稅	俄商在張家口一處販買土貨囘國應交出口稅銀 按照 各 國稅 則 交 一子 稅23	第十四欵			

•

延 不 運 照 俄 欵 按 行 給 俄 俄 辦 應 照 沿 執 得 往 各 商 商 商 途不 第 銷 理 於 照 在 俄 在 第 國 在 第 第 售 + 天 +限 $\equiv$ 稅 註 +威 冿 通 得 冿 明貨 期 州 Ξ 領 販 _ 則 欵 ____ 完 買 通 前 童 銷 取 切 買 欵 欵 欵 (色包 州 ± 執 賣 復 報 程 與 -----貨 正 等 明 照 辦 如 章 進 件 處 領 違 e 相 理 ----П 稅 切 ; 若 符 ± 事 其 卽 領 販 灵 按 官 Ŧ 不 貨 買 照 應 按 取 照第十 沿 再 從 自 第 預 由 執 及 途亦不 內 先 重 陸 照 地 起 七 方 地所 欵 不 程 報 征 路 欵 官 辦 再 明 並 巴 H 辨 等 來 准 東 將 重 爲 理 國 理 銷 徵 壩 暫 如 土貨照第三款之路 如 始 所 沿 違 限 有 各 各嗣 存 賣 在 罰 途不 六 經 國 國後 天 原 一天行津 匃 稅 辦 過 冿 口 完 則 得 月 復 倘 通 完 銷 內 清 擬復 有 州 進 全 政 進 俄 口 賣 商 到 埬 П īE 人 半 稅 恰 壩 由 稅 於 遺 克 張 國納 稅 由 失 亦税 陸路 家 ____ 給 東 章 年 執 繳 口 還 -----**-**律 程 限 照 銷 壩 存 e 査 騐 收 政 中 栗 內 Ŀ 桉 如 之 稅 沿 第 遇 定國 出 均 與 冿 Ξ 躭 途 按 例 發 5

			- 221 —		
姓名貨色包件若干方准起運赴恰克圖不再重徵並飭令遵照第三款之路而至此不再報務以究重征該领事官發將兩國文字報訊ヲ済歸翌年言明商ノ	第二十月七人已至E该原手子要合词图大学也保天生周度目生月商在他口販買土貨經津囘國不留在彼銷售如在他口全稅交完有單第十款	照定ノ	作れ次 照各國税則納一子税 即正税 以上進口事例	補足原免三分之一稅銀侯抵他口不再納稅如由天津及他口運入內地均應俄商如由天津運俄國貨物由水路赴議定南北各口則應按照各國稅則在津第八欵	從公估價交官亦可罰令入官之貨如果商人情願將原貨變價交官自應與中國官妥商按照原貨違例即將其貨全行入官如僅繞越他處並未將貨銷賣即罰令完交一正稅其

			• •	- 222							
、議罰倘或繞越他處不按第三歘之路而行將原貨私行售賣一經查出某	應政裝裝畢行抵就近關口報明如查驗原貨色相符卽於單照內註明方可免張家口酌留之貨數目不符某商違例其貨全行入官但沿途實係包箱損壞必	俄商所運俄國貨物如至天津除報明留張家口之貨件外查有原貨抽換或與第七欵	由該口發給執照內註明該商運赴通州或天津銷售不再納稅並將在張家口多交之一分補還俄商即	在張家口酌留俄國貨物已在該口納稅領有稅單而貨物有	第六欵	酌留張家口之貨仍按各國稅則在張家口交一正稅	俄商運俄國貨物至天津應納進口正稅按照各國稅則三分減一在津交納其	第五欵	庸設立領事官以及行機	售限三日內禀明監督驗發准單將酌留之貨交納稅項後方准銷售惟該口無	、俄商由恰運俄國貨物路經張家口按照運津之貨總數任聽酌留若于於口銷
				<u> </u>							

223 — 將 國 俄 商 該 在 騐 齃 抽 直 爲 報 行 文 執 廢 貨 張 放 報 查 查 坁 商 民 商 字 色 天 第三 照呈官 行 明 騐 前 按 紙 家 折 運 第 不 動 冿 俄 照 四 件 口 原 註 往 ____ 之處 紿 得 任 威 欵 歘 數 商 貿 北 報 面 與 至 執 過 馮 人 貨 易 京 查 明 照之 查畢 沿途 物 和 驗 補 請 就 或 ____ 傐 隨 或 給 前 約 近 領 各齃 用 第 齃 官 後 往 さ 慿 時 人 天津 + 截 原 並 仍 姓 據 口 辰 記 呈 名 條 照 其 由 應 報 П 各 中 貨 應 被 或 不 明 由 照 明 色 逃 以 符 在 查 H 限 П 或 有 獲 畫 騐 期 六 官 包 俄 卽 加 口 (送之 押 按第 號 徝 員 件 J さ 相 封 爲 俄 符 頭 其 迅 數 邊界官並恰克圖 月 妥 速 目 七 暫 在 折 法 慿 商 辦 欵 速 動 點 紿 此 如 代 天 數抽 辦 補 件 項 理 無 慿 冿 出 該 貨 執 理 保 據 給 齃 數 査驗 領 照 結 執 幫 惟 准 並 繳 該 事 其 照 於 止 前 方 銷 部員 往 照 行 給 官 准 執 註 倘 照 嚴 是 此 查 字 明 有 內 蓋 由 截 蓋 查 明 間 前 補 張 商 註 據 不 除 印 行 紿 放 家 嗣 人 明 其 貿 字 行 所 執 准 遺 抵 以 以 口 入官 照 失 免 懞 失 如 東 未 天 慿 之照 領 查 各 內 躭 壩 冿 以 執 外 執 核 用 照 誤 口 如 便 通 該 有 州 兩 照 將 作 所 如 查 卽 2

Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинъ 15 Апръля 1869 года.

货色包件駝牛馬匹數目若于行抵中國第一邊卡	界官執照內用俄字漢字蒙古字鈐印並註商人姓	商欲前往貿易中國亦斷不攔阻惟該商應有本國	屬之各盟貿易亦不納稅其不設官之蒙古地方如	俄商准許前往中國所屬設官之蒙古各處及該官	第二款	兩國各按本國邊界限制辦理	兩國邊界貿易在百里內均不納稅其稽查章程任	第一款	如左	章程以试行三年為限今屆限滿復經詳查商定擬	前於同治元年二月初四日兩國彼此擬定陸路通	大清欽命總理各國事務 大 臣	大俄敛《差全》 權大一臣一倭	
	姓名	國邊	如該	官所			任 便			擬政	通 商			

Договоръ, заключенный въ С.-Петербургѣ, 12 (24) февраля 1881 г.

Его Величество Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій и Его Величество Императоръ Китайскій, желая, для скрѣпленія дружественныхъ между Ними отношеній, разрѣшить нѣкоторые пограничные и торговые вопросы, касающіеся пользы обѣихъ Имперій, назначили, для установленія соглашенія по этимъ вопросамъ, Своими уполномоченными:

Его Величество Императоръ Всероссійскій:

Своего статсъ-секретаря, сенатора, дѣйствительнаго тайнаго совѣтника, управляющаго Императорскимъ Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, Николая Гирса, и

Своего чрезвычайнаго посланника и полномочнаго министра при Дворѣ Его Величества Императора Китайскаго, дѣйствительнаго статскаго совѣтника Евгенія Бюцова;

и Его Величество Императоръ Китайскій:

Цзэна, имѣющаго титулъ Ни-юнъ-хоу, вицепредсѣдателя кассаціонной судебной палаты, Своего чрезвычайнаго посланника и полномочнаго министра при Дворѣ Его Величества ИмпеSa Majesté l'Empereur et Autocrate de toutes les Russies et Sa Majesté l'Empereur de la Chine, désirant régler quelques questions de frontière et de commerce touchant aux intérêts des deux Empires, afin de cimenter les rapports d'amitié entre les deux pays, ont nommé pour leurs plénipotentiaires, à l'effet d'établir un accord sur ces questions:

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies: Son secrétaire d'état Nicolas de Giers, sénateur, conseiller privé actuel, dirigeant le Ministère Impérial des Affaires Etrangères, et

Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur de la Chine, Eugène de Butzow, conseiller d'état actuel;

et Sa Majesté l'Empereur de la Chine:

Tseng, marquis de Neyong, vice-président de la haute cour de justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, muni de pouvoirs spéciaux pour signer le présent Traité en qualité d'ambassadeur extraordinaire.

ратора Всероссійскаго, снабженнаго особымъ полномочіемъ для подписанія настоящаго Договора въ качествѣ чрезвычайнаго посла.

Означенные уполномоченные, снабженные полномочіями, найденными достаточными, постановили нижеслѣдующія условія:

Статья І.

Его Величество Императоръ Всероссійскій соглашается на возстановленіе власти китайскаго правительства въ Илійскомъ краѣ, временно занятомъ русскими войсками съ 1871 года.

Западная часть этого края, въ предѣлахъ, обозначенныхъ въ VII статьѣ настоящаго Договора, остается во владѣнія Россія.

Статья II.

Его Величество Императоръ Китайскій обязуется принять соотвѣтствующія мѣры къ огражденію жителей Илійскаго края, къ какому бы племени и вѣроисповѣданію они не принадлежали, отъ личной или имущественной отвѣтственностп за дѣйствія ихъ во время смутъ, господствовавшихъ въ этомъ краѣ, или послѣ оныхъ.

Сообразное съ этимъ обязательствомъ объявленіе будетъ сдѣлано китайскими властями, отъ имени Его Величества Императора Китайскаго, населенію Илійскаго края, до передачи онаго имъ.

Статья III.

Жителямъ Илійскаго края предоставляется остаться на нынёшнихъ мёстахъ жительства ихъ, въ китайскомъ подданствѣ, или же выселиться въ предѣлы Россіи и принять россійское подданство. Они будутъ спрошены объ этомъ до востановленія китайской власти въ Илійскомъ краѣ; и тѣмъ изъ нихъ, которые пожелаютъ выселиться въ Россію, данъ будетъ на это годич-

Les susdits plénipotentiaires, munis de pleinspouvoirs qui ont été trouvés suffisants, sont convenus des stipulations suivantes:

Article I.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies consent au rétablissement de l'autorité du gouvernement chinois dans le pays d'Ili, temporairement occupé, depuis 1871, par les armées russes.

La Russie reste en possession de la partie occidentale de ce pays, dans les limites indiquées à l'article VII du présent Traité.

Article II.

Sa Majesté l'Empereur de la Chine s'engage à décréter les mesures propres à mettre les habitants du pays d'Ili, à quelque race et à quelque religion-qu'ils appartiennent, à l'abri de toute poursuite, dans leurs biens ou dans leurs personnes, pour actes commis durant ou après les troubles qui ont eu lieu dans ce pays.

Une proclamation conforme à cet engagement sera adressée par les autorités chinoises, au nom de Sa Majesté l'Empereur de la Chine, à la population du pays d'Ili, avant la remise de ce pays aux dites autorités.

Article III.

Les habitants du pays d'Ili seront libres de rester sur les lieux de leur résidence actuelle, comme sujets chinois, ou d'émigrer en Russie et d'adopter la sujétion russe. Ils seront appelés à se prononcer à ce sujet avant le rétablissement de l'autorité chinoise dans le pays d'Ili, et un délai d'un an, à partir du jour de la remise du pays aux autorités chinoises, sera accordé à ceux ный срокъ со дня передачи края китайскимъ властямъ. Китайскія власти не будутъ чинить какихъ либо препятствій къ выселенію ихъ и къ вывозу ихъ движимаго имущества.

- >

Статья IV.

Русскіе подданные, владѣющіе участками земли въ Илійскомъ краѣ. сохранятъ право собственности на оные и послѣ возстановленія власти китайскаго правительства въ этомъ краѣ.

Постановление это не относится къ жителямъ Илійскаго края, которые перейдуть въ россійское подданство при возстановлении въ этомъ краѣ китайской власти.

Русскіе подданные, земельные участки которыхъ находятся за предѣлами мѣстъ, отведенныхъ для русской факторія на основанія 13-й статы Кульчжинскаго договора 1851 года, обязаны будуть платить тѣ же подати и повинности, какія платятся китайскими подданными.

Статья V.

Оба правительства отправятъ къ Кульчжу коммиссаровъ, которые приступятъ, съ одной стороны, къ передачѣ, а съ другой — къ пріему управленія Илійскимъ краемъ, и на которыхъ возложено будетъ вообще приведение въ исполненіе тѣхъ условій настоящаго Договора, которыя относятся къ возстановленію власти китайскаго правительства въ этомъ краѣ.

Означенные коммиссары исполнять возложенное на нихъ поручение, сообразуясь съ тѣмъ соглашениемъ, которое установится на счетъ порядка передачи съ одной стороны и пріема съ другой управленія Илійскимъ краемъ между генералъ-губернаторомъ Туркестанскаго края и генералъ-губернаторомъ провинцій Шань-си и Гань-су, которымъ поручено обоими правительствами главное завѣдываніе этимъ дѣломъ.

qui témoigneront le désir d'émigrer en Russie. Les autorités chinoises n'opposeront aucune entrave à leur émigration et à l'exportation de leur propriété mobilière.

Article IV.

Les sujets russes possédant des terrains dans le pays d'Ili conserveront leurs droits de propriété, même après le rétablissement de l'autorité du gouvernement chinois dans ce pays.

Cette disposition n'est pas applicable aux habitants du pays d'Ili qui adopteront la sujétion russe, lors du rétablissement de l'autorité chinoise dans ce pays.

Les sujets russes dont les terrains sont situés en dehors des emplacements affectés aux factoreries russes, en vertu de l'article 13 du traité de Kouldja de 1851, devront acquitter les mêmes impôts et contributions que les sujets chinois.

Article V.

Les deux gouvernements délégueront à Kouldja des commissaires qui procéderont à la remise d'une part, et à la reprise de l'autre, de l'administration de la province d'Ili, et qui seront chargés, en général, de l'exécution des stipulations du présent Traité se rapportant au rétablissement, dans ce pays, de l'autorité du gouvernement chinois.

Les dits commissaires rempliront leur mandat, en se conformant à l'entente qui sera établie quant au mode de remise d'une part et de reprise de l'autre, de l'administration du pays d'Ili, entre le gouverneur-général du Turkestan et le gouverneur-général des provinces du Chan-si et du Kan-sou, chargés par les deux gouvernements de la haute direction de cette affaire.

La remise de l'administration du pays d'Ili Передача управленія Илійскимъ краемъ должна doit être terminée dans un délai de trois mois

29*

возможно и ранѣе, со дня прибытія въ Ташкентъ чиновника, который будетъ командированъ генералъ-губернаторомъ Шань-си и Гань-су къ генералъ-губернатору Туркестанскаго края, съ извѣщеніемъ о ратификаціи настоящаго Договора Его Величествомъ Императоромъ Китайскимъ и объ обнародовании онаго.

Статья VI.

Правительство Его Величества Императора Китайскаго уплатитъ россійскому правительству сумму въ девять милліоновъ металлическихъ рублей, назначаемыхъ: на покрытіе издержекъ, вызванныхъ занятіемъ русскими войсками Илійскаго края съ 1871 года, на удовлетвореніе всѣхъ денежныхъ исковъ, возбужденныхъ до сего дня всябдствіе потерь, понесенныхъ русскими подданными отъ разграбленія ихъ имущества въ китайскихъ предблахъ, и на выдачу вспомоществованій семействамъ русскихъ подданныхъ, убитыхъ при вооруженныхъ нападеніяхъ на нихъ на китайской территоріи.

Вышепомянутая сумма въ девять милліоновъ металлическихъ рублей будетъ выплачена въ теченія двухъ лётъ со дня размёна ратификацій настоящаго Договора, порядкомъ, опредѣленнымъ по соглашенію между обоими правительствами въ особомъ Протоколѣ, приложенномъ къ настоящему Договору.

Статья VII.

Западная часть Илійскаго края присоединяется къ Россіи для поселенія въ оной тѣхъ жителей этого края, которые примутъ россійское подданство и, вслѣдствіе этого, должны будуть покинуть земли, которыми владбли тамъ.

Граница между владѣніями Россіи и принадлежащею Китаю Илійскою областью будетъ

быть окончена въ трехмѣсячный срокъ, а буде ou plus tôt, si faire se peut, à dater du jour de l'arrivée à Tachkent du fonctionnaire qui sera délégué par le gouverneur-général du Chan-si et du Kan-sou auprès du gouverneur-général du Turkestan, pour lui notifier la ratification et la promulgation du présent Traité par Sa Majesté l'Empereur de la Chine.

Article VI.

Le gouvernement de Sa Majesté l'Empereur de la Chine paiera au gouvernement russe la somme de neuf millions de roubles métalliques, destinée: à couvrir les frais occasionnés par l'occupation du pays d'Ili par les troupes russes depuis 1871, à satisfaire toutes les réclamations pécuniaires auxquelles ont donné lieu, jusqu'aujourd'hui, les pertes que les sujets russes ont subies dans leurs biens pillés sur territoire chinois, et à fournir des secours aux familles des sujets russes tués dans les attaques armées, dont ils ont été victimes sur territoire chinois.

La somme susmentionnée de neuf millions de roubles métalliques sera versée, dans le terme de deux ans à partir du jour de l'échange des ratifications du présent Traité, suivant l'ordre et les conditions convenus entre les deux gouvernements dans le Protocole spécial annexé au présent Traité.

Article VII.

La partie occidentale du pays d'Ili est incorporée à la Russie, pour servir de lieu d'établissement aux habitants de ce pays qui adopteront la sujétion russe et qui, par ce fait, auront dù abandonner les terrains qu'ils y possédaient.

La frontière entre les possessions de la Russie et la province chinoise d'Ili suivra, en partant слѣдовать, начиная отъ горъ Бе-джинъ-тау, по des montagnes Bédjin-taou, le cours de la rivière теченію рѣки Хоргосъ до впаденія ся въ рѣку Или, и, пересѣкши послѣднюю, направится на югъ къ горамъ Узунъ-тау, оставивъ къ западу селеніе Кольджать. Отгуда она направится на югъ, слѣдуя по чертѣ, опредѣленной въ протоколь, подписанномъ въ Чугучакъ въ 1864 году.

Статья VIII.

Въ виду обнаружившихся недостатковъ извѣстной части граничной черты на востокъ отъ озера Зайсана, опредѣленной въ протоколѣ, подписанномъ въ Чугучакѣ въ 1864 году, оба правительства назначатъ коммиссаровъ, которые, по взаимному соглашению, измѣнятъ прежнее направление границы такимъ образомъ, чтобы указанные недостатки были устранены и чтобы между киргизскими родами, подвластными объимъ Имперіямъ, было произведено надлежащее разгравиченіе.

Новой граничной черть дано будеть, по возможности, направление среднее между прежнею границею и прямою линіею, пересѣкающею Черный Иртышъ по направленію отъ горъ Куйтунъ къ хребту Сауръ.

Статья IX.

Для постановки граничныхъ знаковъ, какъ на граничной черть, опредъленной въ предъидущихъ статьяхъ VII и VIII, такъ и на участкахъ границы, гдѣ знаки еще не были поставлены, будуть назначены обѣими договаривающимися сторонами коммиссары. Время и мѣсто съѣзда коммиссаровъ будутъ опредѣлены по соглашенію между обоими правительствами.

Оба правительства назначатъ также коммиссаровъ для осмотра границы и постановки граничныхъ знаковъ между принадлежащею Россіи областью Ферганскою и западною частью принадлежащей Китаю Кашгарской области. Въ occidentale de la province chinoise de Kachgar.

Khorgos, jusqu'à l'endroit où celle-ci se jette dans la rivière Ili et, traversant cette dernière, se dirigera au sud, vers les montagnes Ouzountaou, en laissant à l'ouest le village de Koldjat. A partir de ce point elle suivra, en se dirigeant au sud, le tracé fixé par le protocole signé à Tchougoutchak en 1864.

Article VIII.

Une partie de la ligne frontière, fixée par le protocole signé à Tchougoutchak en 1864, à l'est du lac Zaïsan, ayant été trouvée défectueuse, les deux gouvernements nommeront des commissaires qui modifieront, d'un commun accord. l'ancien tracé, de manière à écarter les défectuosités signalées et à établir une séparation efficace entre les tribus kirghises soumises aux deux Empires.

Il sera donné au nouveau tracé, en tant que possible, une direction intermédiaire entre l'ancienne frontière et une ligne droite se dirigeant des monts Kouïtoun vers les monts Saour, en traversant le Tcherny-Irtych.

Article IX.

Des commissaires seront nommés par les deux parties contractantes, pour procéder à la pose de poteaux de démarcation, tant sur le tracé fixé par les articles précédents VII et VIII, que sur les parties de la frontière où il n'a pas encore été posé de poteaux. L'époque et le lieu de réunion de ces commissaires seront fixés par une entente entre les deux gouvernements.

Les deux gouvernements nommeront également des commissaires pour examiner la frontière et pour poser des poteaux de démarcation entre la province russe de Ferganah et la partie основание работъ коммиссаровъ будетъ принята существующая граница.

Статья Х.

Принадлежащее россійскому правительству, по договорамъ, право назначать консуловъ въ Или, Тарбагатаѣ, Кашгарѣ и Ургѣ распространяется отнынѣ на города Су-чжэу (Цзя-юйгуань) и Турфанъ. Въ городахъ: Кобдо, Улясутаѣ, Хами, Урумци и Гученѣ россійское правительство будетъ учреждать консульства по мѣрѣ развитія торговли и по соглашенію съ китайскимъ правительствомъ.

Консула въ Су-чжэу (Цзя-юй-гуанѣ) и Турфань будуть исполнять консульскія обязанности въ сосѣднихъ округахъ, въ которыхъ интересы русскихъ подданыхъ будутъ требовать присутствія ихъ.

Постановленія 5-й и 6-й статей договора, заключеннаго въ Пекинѣ въ 1860 году, относительно отвода участковъ земли подъ зданія консульствъ и подъ кладбища и пастбища, будутъ относиться также къ городамъ Су-чжэу (Цзя-юйгуань) и Турфану. До постройки зданій для консульствъ м'естныя власти будуть оказывать консуламъ содъйствіе къ пріисканію необходимыхъ для нихъ временныхъ помѣщеній.

Россійскіе консула въ Монголіи и въ округахъ, лежащихъ по обоимъ склонамъ Тянь-шаня, будуть пользоваться, для перетздовъ своихъ и пересылки корреспонденцій, правительственными почтовыми учрежденіями, согласно съ тѣмъ, что постановлено въ 11-й статъ тянь-изиньскаго договора и въ 12-й статъ пекинскаго договора. Китайскія власти, къ которымъ они будутъ обращаться съ этою цёлью, будуть оказывать имъ сод виствіе.

Такъ какъ городъ Турфанъ не принадлежитъ къ и стамъ, открытымъ для иностранной торговли, то право учреднть консульство въ этомъ blir un consulat ne saurait être invoqué comme

Ces commissaires prendront pour base de leurs travaux la frontière existante.

Article X.

Le droit reconnu au gouvernement russe, par les traités, de nommer des consuls à Ili, à Tarbagataï, à Kachgar et à Ourga est étendu, dès à-présent, aux villes de Sou-tcheou (Tsia-yukouan) et de Tourfan. Dans les villes suivantes: Kobdo, Ouliassoutaï, Khami, Ouroumtsi et Goutchen, le gouvernement russe établira des consulats au fur et à mesure du développement du commerce, et après entente avec le gouvernement chinois.

Les consuls de Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan) et de Tourfan exerceront les fonctions consulaires dans les districts voisins, où les intérêts des sujets russes réclameront leur présence.

Les dispositions contenues dans les articles 5 et 6 du traité conclu à Pékin, en 1860, et relatives à la concession de terrains pour les maisons des consulats, pour les cimetières et pour les pâturages, s'appliqueront également aux villes de Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan) et de Tourfan. Les autorités locales aideront les consuls à trouver des habitations provisoires jusqu'au moment où les maisons des consulats seront construites.

Les consuls russes en Mongolie et dans les arrondissements situés sur les deux versants du Tian-chan se serviront, pour leurs voyages et pour l'envoi de leur correspondance, des institutions postales du gouvernement, conformément aux stipulations de l'article 11 du traité de Tientsin et de l'article 12 du traité de Pékin. Les autorités chinoises, auxquelles ils s'adresseront à ces fins, leur prêteront aide et assistance.

La ville de Tourfan n'étant pas une localité ouverte au commerce étranger, le droit d'y étaгородѣ не можетъ служить основаніемъ къ распространенію такого же преимущества на китайскіе порты, на внутреннія области и на Маньчжурію.

Статья XI.

Россійскіе консула въ Китаѣ будутъ сноситься, по дѣламъ службы, или съ мѣстными властями города, въ которомъ они пребываютъ, или съ высшими властями округа или области, смотря по тому, какъ этого потребуютъ ввѣренные имъ интересы, важность подлежащихъ обсужденію дѣлъ и скорѣйшее ихъ рѣшеніе. Переписка между ними будетъ производиться въ формѣ офиціальныхъ писемъ. Что же касается до порядка, который долженъ соблюдаться при свиданіяхъ ихъ, и вообще въ ихъ сношеніяхъ, то онъ будетъ основанъ на вниманіи, которое обязаны оказывать другъ другу должностныя лица дружественныхъ державъ.

Всѣ дѣла, которыя будутъ возникать между подданными обоихъ государствъ, въ китайскихъ предѣлахъ, по поводу торговыхъ и другаго рода сдѣлокъ, будутъ разбираться и рѣшаться консулами и китайскими властями по взаимному соглашенію.

Въ тяжбахъ по торговымъ дѣламъ обѣимъ сторонамъ предоставляется окончить дѣло полюбовно, при содѣйствіи посредниковъ, выбранныхъ каждою стороною. Если бы соглашеніе не было достигнуто этимъ путемъ, дѣло разбирается и рѣшается властями обоихъ государствъ.

Письменныя обязательства, заключаемыя между русскими и китайскими подданными, относительно заказа товаровъ, перевозки оныхъ, найма лавокъ, домовъ и другихъ помѣщеній, или относительно другихъ сдѣлокъ подобнаго рода, могутъ быть предъявляемы къ засвидѣтельствованію въ консульства и въ высшія мѣстныя управленія, которыя обязаны свидѣтельствовать

précédent pour obtenir un droit analogue par rapport aux ports de la Chine, aux provinces intérieures et à la Mandchourie.

Article XI.

Les consuls russes en Chine communiqueront, pour affaires de service, soit avec les autorités locales de la ville de leur résidence, soit avec les autorités supérieures de l'arrondissement ou de la province, suivant que les intérêts qui leur sont respectivement confiés, l'importance des affaires à traiter et leur prompte expédition l'exigeront. La correspondance entre eux se fera sous forme de lettres officielles. Quant aux règles d'étiquette à observer lors de leurs entrevues et, en général, dans leurs relations, elles seront basées sur les égards que se doivent réciproquement les fonctionnaires de deux puissances amies.

Toutes les affaires qui surgiront sur territoire chinois, au sujet de transactions commerciales ou autres, entre les ressortissants des deux états, seront examinées et réglées, d'un commun accord, par les consuls et les autorités chinoises.

Dans les litiges en matière de commerce, les deux parties pourront terminer leurs différends à l'amiable, au moyen d'arbitres choisis de part et d'autre. Si l'entente ne s'établit pas par cette voie, l'affaire sera examinée et réglée par les autorités des deux états.

Les engagements contractés par écrit, entre sujets russes et chinois, relativement à des commandes de marchandises, au transport de cellesci, à la location de boutiques, de maisons et d'autres emplacements, ou relatifs à d'autres transactions du même genre, peuvent être présentés à la légalisation des consulats et des administrations supérieures locales qui sont tenus de légaliser les documents qui leur sont présentés. En cas de non-exécution des engagements

предъявляемые имъ документы. Въ случаѣ неустойки по заключеннымъ обязательствамъ, консула и китайскія власти принимаютъ мѣры, посредствомъ которыхъ выполненіе обязательствъ могло бы быть обезпечено.

Статья XII.

Русскимъ подданнымъ предоставляется право по прежнему торговать безпошлинно въ подвластной Китаю Монголіи, какъ въ мъстахъ и аймакахъ, въ которыхъ существуетъ китайское управленіе, такъ и въ тъхъ, гдѣ онаго не имѣется.

Правомъ безпошлинной торговли русскіе подданные будутъ равнымъ образомъ пользоваться въ городахъ и прочихъ мъстахъ Илійскаго, Тарбагатайскаго, Кашгарскаго, Урумційскаго и прочихъ округовъ, лежащихъ по сѣверному и южному склонамъ Тянь-шаньскаго хребта, до Великой Стѣны. Право это будетъ отмѣнено, когда съ развитіемъ торговли возникнетъ необходимость установить таможенный тарифъ, о чемъ оба правительства войдутъ въ соглашеніе.

Русскіе подданные могуть ввозить въ упомянутыя выше китайскія области и вывозить изъ нихъ всякія произведенія, какого бы происхожденія они ни были. Покупки и продажи они могутъ совершать на деньги, или посредствомъ обмѣна товаровъ; уплаты же они имѣютъ право производить товарами всякаго рода.

Статья XIII.

Въ мѣстахъ, гдѣ россійское правительство будетъ имѣть право учредить консульства, а равно и въ городѣ Калганѣ, русскіе подданные могутъ строить собственные дома, лавки, амбары и другія зданія на участкахъ, которые будутъ пріобрѣтаться ими, или же отводиться имъ мѣстными властями, согласно съ тѣмъ, что по-

contractés, le consul et les autorités chinoises aviseront aux mesures capables d'assurer l'exécution de ces obligations.

Article XII.

Les sujets russes sont autorisés à faire, comme par le passé, le commerce en franchise de droits dans la Mongolie soumise à la Chine, tant dans les localités et les aïmaks où il se trouve une administration chinoise, que dans ceux où il n'en existe point.

Les sujets russes jouiront également de la faculté de faire le commerce en franchise de droits, dans les villes et autres localités des provinces d'Ili, de Tarbagataï, de Kachgar, d'Ouroumtsi et autres, situées sur les versants nord et sud de la chaîne du Tian-chan, jusqu'à la Grande-Muraille. Cette immunité sera abrogée, lorsque le développement du commerce nécessitera l'établissement d'un tarif douanier, conformément à une entente à survenir entre les deux gouvernements.

Les sujets russes pourront importer dans les susdites provinces de la Chine, et en exporter, toute espèce de produits, de quelque provenance qu'ils soint. Ils pourront faire des achats et des ventes, soit au comptant, soit par voie d'échange; ils auront le droit d'effectuer leurs paiements en marchandises de toute espèce.

Article XIII.

Dans les localités où le gouvernement russe aura le droit d'établir des consulats, ainsi que dans la ville de Kalgan, les sujets russes pourront construire des maisons, des boutiques, des magasins et d'autres bâtiments, sur les terrains qu'ils acquerront par voie d'achat, ou qui leur seront concédés par les autorités locales, conforстановлено въ 13-й статъ договора, заключеннаго въ Кульчжъ въ 1851 году, для Или и Тарбагатая.

Преимущества, предоставляемыя русскимъ подданнымъ въ Калганъ, гдъ консульства не будетъ учреждено, составляютъ исключение, которое не можетъ быть распространено на какое либо другое мъсто во внутреннихъ областяхъ.

Статья XIV.

Русскіе купцы, желающіе отправлять товары сухимъ путемъ изъ Россіи, во внутреннія области Китая, могутъ провозить оные, по прежнему, чрезъ города Калганъ и Тунъ-чжэу, въ портъ Тянь-цзинь, а оттуда въ другіе порты и на внутренніе рынки, и продавать ихъ во всёхъ этихъ мѣстахъ.

Этимъ же путемъ купцы будутъ пользоваться для вывоза въ Россію товаровъ, купленныхъ какъ въ названныхъ выше портахъ и городахъ, такъ и на внутреннихъ рынкахъ.

Имъ предоставляется также право отправляться, для торговыхъ дѣлъ, въ городъ Су-чжэу (Цзя-юй-гуань), далѣе котораго русскіе караваны не будутъ проходить, и гдѣ они будуть пользоваться всѣми правами, предоставленными русской торговлѣ въ Тянь-цзинѣ.

Статья XV.

Производство русскими подданными сухопутной торговли во внутреннихъ и внѣшнихъ областяхъ Китая подчиняется Правиламъ, приложеннымъ къ настоящему Договору.

Торговыя постановленія настоящаго Договора и Правила, составляющія дополненіе къ нимъ, могутъ быть подвергнуты пересмотру по прошествів десяти лѣтъ со дня размѣна ратификацій Договора; но если, въ теченіи шести мѣсяцевъ до окончанія этого срока, ни одна изъ договари-

mément à ce qui a été établi pour l'Ili et le Tarbagataï, par l'article 13 du traité de Kouldja de 1851.

Les priviléges accordés aux sujets russes, dans la ville de Kalgan, où il n'y aura pas de consulat, constituent une exception qui ne saurait être étendue à aucune autre localité des provinces intérieures.

Article XIV.

Les négociants russes qui voudront expédier de Russie, par voie de terre, des marchandises dans les provinces intérieures de la Chine, pourront, comme autrefois, les diriger par les villes de Kalgan et de Toun-tcheou, sur le port de Tien-tsin, et de là, sur d'autres ports et marchés intérieurs, et les vendre dans ces différentes localités.

Les marchands se serviront de cette même voie pour exporter en Russie des marchandises achetées, tant dans les villes et ports susnommés, que sur les marchés intérieurs.

Ils auront également le droit de se rendre, pour affaires de commerce, à Sou-tcheou (Tsiayu-kouan), point terminal des caravanes russes, et ils y jouiront de tous les droits accordés au commerce russe à Tien-tsin.

Article XV.

Le commerce par voie de terre, exercé par les sujets russes dans les provinces intérieures et extérieures de la Chine, sera régi par le Règlement annexé au présent Traité.

Les stipulations commerciales du présent Traité, ainsi que le Règlement qui lui sert de complément, pourront être révisés après un intervalle de dix ans révolus, à partir du jour de l'échange des ratifications du Traité; mais si, dans le courant de six mois avant l'expiration de ce terme,

BO

вающихся сторонъ не заявитъ желанія приступить къ пересмотру, торговыя постановленія и Правила останутся въ силѣ на новый десятилѣтній срокъ.

На торговлю, производимую русскими подданными въ Китаћ, морскимъ путемъ, распространяются общія правила, установленныя для иностранной морской торговля въ Китаѣ. Въ случаѣ необходимости подвергнуть эти правила измѣненіямъ, оба правительства вступятъ въ соглашеніе между собою по этому предмету.

Статья XVI.

Если бы, съ развитіемъ русской сухопутной торговли, возникла необходимость установить таможенный тарифъ на ввозимые въ Китай и вывозимые оттуда товары, более соответствующій потребностямъ этой торговли чёмъ нынѣ дъйствующіе тарифы, россійское и китайское правительства войдутъ между собою въ соглашеніе по этому предмету, принявъ за основаніе, для опредѣленія ввозныхъ и вывозныхъ пошлинъ, пятипроцентное со стоимости товаровъ обложеніе.

До установленія-же этого тарифа, вывозныя пошлины, взимаемыя нынѣ съ нѣкоторыхъ сортовъ чая низшаго качества, въ размѣрѣ, одинаковомъ съ пошлинами на чай высшаго достоинства, будутъ уменьшены соразмѣрно со стоимостью этихъ низшихъ сортовъ чая. Опредѣленіе этихъ пошлинъ на каждый сортъ чая послѣдуетъ по соглашенію китайскаго правительства съ россійскимъ посланникомъ въ Пекинѣ, не позже одного года со дня размѣна ратификацій настоящаго Договора.

Статья XVII.

Въ виду разногласій, возникавшихъ до сего времени въ примѣненіи 10-й статьи договора,

aucune des parties contractantes ne manifeste le désir de procéder à la révision, les stipulations commerciales, ainsi que le Règlement, resteront en vigueur pour un nouveau terme de dix ans.

Le commerce par voie de mer des sujets russes en Chine sera soumis aux règlements généraux, établis pour le commerce maritime étranger en Chine. S'il devient nécessaire d'apporter des modifications à ces règlements, les deux gouvernements établiront une entente à ce sujet.

Article XVI.

Si le développement du commerce russe par voie de terre provoque la nécessité de l'établissement, pour les marchandises d'exportation et d'importation en Chine, d'un tarif douanier, plus en rapport, que les tarifs actuellement en vigueur, avec les nécessités de ce commerce, les gouvernements russe et chinois procéderont à une entente à ce sujet, en adoptant, pour base de la fixation des droits d'entrée et de sortie, le taux de cinq-pour-cent de la valeur des marchandises.

Jusqu'à l'établissement de ce tarif, les droits d'exportation, prélevés sur quelques espèces de thés de qualités inférieures, actuellement imposés au taux établi pour le thé de qualité supérieure. seront diminués proportionnellement à leur valeur. Il sera procédé à la fixation de ces droits, pour chaque espèce de thé, par une entente entre le gouvernement chinois et l'envoyé de Russie à Pékin, dans le terme d'un an, au plus tard, à partir du jour de l'échange des ratifications du présent Traité.

Article XVII.

Des divergences d'opinion s'étant produites jusqu'ici dans l'application de l'article 10 du заключеннаго въ Пекинѣ въ 1860 году, симъ | traité conclu à Pékin, en 1860, il est établi par

опредѣляется, что постановленіе означенной статьи, по предмету взысканія за украденный или угванный за границу скотъ, должно быть понимаемо въ томъ смыслѣ, что при открытіи виновныхъ въ покражѣ или угонѣ скота, съ нихъ взыскивается дѣйствительная стоимость невозвращеннаго ими скота. Само собою разумѣется, что въ случаѣ несостоятельности виновныхъ въ покражѣ скота, взысканіе за недостающее количество его не можетъ быть обращено на мѣстное начальство.

Пограничныя власти обоихъ государствъ будутъ строго преслѣдовать, согласно законамъ своего государства, виновныхъ въ угонѣ или кражѣ скота и принимать зависящія отъ нихъ мѣры для возвращенія, по принадлежности, угнаннаго или перешедшаго за границу скота.

Слѣды угнаннаго или перешедшаго границу скота могутъ быть сдаваемы не только стражѣ пограничныхъ карауловъ, но и старшинамъ ближайшихъ поселеній.

Статья XVIII.

Постановленія договора, заключеннаго въ Айгунѣ 16-го мая 1858 года, касательно права подданныхъ обѣихъ имперій ходить на судахъ своихъ по рѣкамъ Амуру, Супгари и Усури, и торговать съ жителями расположенныхъ по этимъ рѣкамъ мѣстностей, симъ подтверждаются.

Оба правительства приступятъ къ установленію соглашенія относнтельно способа прим'єнснія означенныхъ постановленій.

Статья XIX.

Постановленія прежнихъ договоровъ между Россіею в Китаемъ, не измѣненныя настоящимъ Договоромъ, остаются въ полной силѣ.

les présentes, que les stipulations de l'article susdit, relatives aux répétitions à exercer, en cas de vol et de détournement de bétail au-delà de la frontière, seront, à l'avenir, interprétées dans ce sens, que lors de la découverte d'individus coupables de vol ou de détournement de bétail, ils seront condamnés à payer la valeur réelle du bétail qu'ils n'auront pas restitué. Il est entendu qu'en cas d'insolvabilité des individus coupables de vol de bétail, l'indemnité à payer ne saurait être mise à la charge des autorités locales.

Les autorités frontières des deux états poursuivront, selon toute la rigueur des lois de leur pays, les individus coupables de détournement ou de vol de bétail, et devront prendre les mesures qui dépendront d'elles pour la restitution, à qui de droit, du bétail détourné ou qui aurait passé la frontière.

Les traces du bétail détourné ou qui aurait passé la frontière peuvent être indiquées nonseulement aux gardiens des postes frontières, mais aussi aux anciens des villages les plus proches.

Article XVIII.

Les stipulations du traité conclu à Aïgoun le 16 mai 1858 concernant les droits de sujets des deux empires de naviguer sur l'Amour, sur le Soungari et sur l'Oussouri, et de faire le commerce avec les populations des localités riveraines, sont et demeurent confirmées.

Les deux gouvernements procéderont à l'établissement d'une entente concernant le mode d'application des dites stipulations.

Article XIX.

Les dispositions des anciens traités entre la Russie et la Chine, non modifiées par le présent Traité, restent en pleine vigueur.

30*

Статья XX.

Договоръ сей, по утвержденіи его обоими Императорамн, будетъ объявленъ въ каждомъ государствѣ ко всеобщему свѣдѣнію и руководству. Размѣнъ ратификацій послѣдуетъ въ С.-Петербургѣ, въ шестимѣсячный срокъ со дня подписанія Договора.

Постановивъ вышеприведенныя статьи, уполномоченные обѣихъ сторонъ подписали и скрѣпили своими печатями два экземпляра настоящаго Договора на русскомъ, китайскомъ и французскомъ языкахъ. Изъ трехъ текстовъ, по сличенія оказавшихся согласными, руководствующимъ при толкованіи Договора будетъ служить французскій текстъ.

Заключенъ въ Санктъ-Петербургѣ, Февраля двѣнадцатаго дня тысяча восемьсотъ восемьдесятъ перваго года.

(Поднисалъ:) Николай Гирсъ.

(М. П.) (Подписалъ:) Цзэнъ. (Подписалъ:) Евгеній Бюцовъ. (М. П.) (М. П.)

Протокояъ.

На основанія VI статьи Договора, подиисаннаго сего числа уполномоченными россійскаго и китайскаго правительствъ, китайское правительство уплатитъ россійскому правительству сумму въ *дсвять милліоновъ металлическихъ рублей*, пазначаемыхъ на покрытіе издержекъ по занятію русскими войсками Илійскаго края и на удовлетвореніе разныхъ денежныхъ претензій русскихъ подданныхъ. Сумма эта должна быть выплачена

Article XX.

Le présent Traité, après avoir été ratifié par les deux Empereurs, sera promulgué dans chaque empire, pour la connaissance et la gouverne de chacun. L'échange des ratifications aura lieu à St.-Pétersbourg, dans le délai de six mois à compter du jour de la signature du Traité.

Ayant arrêté les articles ci-dessus, les plénipotentiaires des deux parties contractantes ont signé et scellé de leurs sceaux deux exemplaires du présent Traité, en langues russe, chinoise et française. Des trois textes, dûment confrontés et trouvés concordants, le texte français fera foi pour l'interprétation du présent Traité.

Fait à Saint-Pétersbourg, le douze février mil huit-cent quatre-vingt-un.

(Signé:) Nicolas de Giers.	
(L. S.)	(Signé:) Tseng.
(Signé:) Eugène Butzow	(L. S.)
(L. S.)	

Protocole.

En vertu de l'article VI du Traité signé aujourd'hui par les plénipotentiaires des gouvernements russe et chinois, le gouvernement chinois paiera au gouvernement russe la somme de *ncuf millions de roubles métalliques*, destinée à couvrir les frais de l'occupation du pays d'Ili par les troupes russes, et à satisfaire diverses réclamations pécuniaires des sujets russes. Cette somme doit être payée dans le délai de deux ans à

въ течении двухъ лътъ со дня размъна ратификацій Договора.

Желая точнайшимъ образомъ опредалить порядокъ уплаты вышеупомянутой суммы, нижеподписавшіеся пришли къ слѣдующему соглашенію:

Китайское правительство внесетъ въ фунтахъ стерлингъ сумму, составляющую девять милліоновъ металлическихъ рублей, то есть, одина милконг четыреста тридцать одну тысячу шестьсотъ шестьдесятъ чстыре фунта стерлиниз два шиллиниа, братьямъ Берингъ и К° въ Лондонь, въ шести равныхъ частяхъ, по двѣсти тридцати восьми тысячъ шестисотъ десяти фунтовъ стерлингъ тринадцати шиллинговъ восьми пенсовъ каждая, за вычетомъ обычныхъ банкирскихъ расходовъ, которые потребуются на переводъ этихъ уплатъ въ Лондонъ.

Уплаты будуть производиться каждые четыре мъсяца, первая — черезъ четыре мъсяца послъ разыкна ратификацій Договора, подписаннаго сего числа, послѣдняя же — въ двухгодичный срокъ послѣ размѣна сего.

Настоящій Протоколь будеть имѣть ту же силу и действіе, какъ если бы онъ былъ помѣщенъ отъ слова до слова въ подписанный сего числа Договоръ.

Въ удостовърение чего уполномоченные обояхъ Правительствъ подписали настоящій Протоколъ и приложили къ оному печати свои.

Въ Санктъ-Петербургѣ, Февраля двѣнадцатаго дня тысяча восемьсотъ восемьдесятъ перваго года.

(Подинсаль:) Николай Гирсь.

(Подписалъ:) Цзэнъ. (М. П.) (Подписаль:) Евгеній Бюцовъ. (M. Π.) (**M**. Π.)

compter du jour de l'échange des ratifications du Traité.

Désirant préciser le mode de paiement de la somme précitée, les soussignés sont convenus de ce qui suit:

Le gouvernement chinois versera l'équivalent de la somme de neuf millions de roubles métalliques en livres sterling, soit un million quatre cent trente - un mille six cent soixante - quatre livres sterling deux shillings, chez M. M. Baring frères et Cie à Londres, en six parts égales de deux cent trente-huit mille six cent-dix livres sterling treize shillings huit pence chacune, moins les frais de banque d'usage qui seront occasionés par le transfert de ces paiements à Londres.

Les versements seront échelonnés à quatre mois de distance l'un de l'autre, le premier devant être effectué quatre mois après l'échange des ratifications du Traité signé aujourd'hui, et le dernier au terme de deux ans révolus après cet échange.

Le présent protocole aura la même force et valeur que s'il était inséré mot à mot dans le Traité signé aujourd'hui.

En foi de quoi les plénipotentiaires des deux gouvernements ont signé le présent Protocole et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Saint-Pétersbourg, le douze février mil huit-cent quatre-vingt-un.

(Signé:) Nicolas de Giers. (L. S.) (Signé:) Eugène Butzow.

(L. S.)

(Signé:) Tseng. (L. S.)

Правила для сухопутной торгован.

Статья 1.

По границѣ обоихъ государствъ, на разстояніи иятидесяти верстъ (сто китайскихъ ли) въ ту и другую сторону, дозволяется свободная и безпошлинная торговля между русскими и китайскими нодданными. Въ надзорѣ за этою торговлею каждое правительство будетъ слѣдовать своимъ пограничнымъ постановленіямъ.

Статья 2.

Русскіе подданные, отправляющіеся для торговли въ Монголію и въ округи, лежащіе по сѣверному и южному склонамъ Тянь-шаня, могутъ переходить границу только въ извѣстныхъ пунктахъ, исчисленныхъ въ спискѣ, приложенномъ къ настоящимъ Правиламъ.

Они должны быть снабжены билетами отъ русскаго начальства, на русскомъ и китайскомъ языкахъ, съ монгольскимъ или татарскимъ переводомъ. Въ китайскомъ переводѣ этихъ билетовъ, имя владѣльца товаровъ или караваннаго старшины, родъ товаровъ и число тюковъ и выючнаго скота, могутъ быть обозначены по монгольски, или по татарски.

Билетъ долженъ предъявляться, при вступленіи въ китайскіе предълы, въ ближайшемъ къ границѣ китайскомъ караулѣ, гдѣ, по провѣркѣ, караульное начальство должно сдѣлать на немъ надлежащую отиѣтку.

Règlement pour le commerce par voie de terre.

Article 1.

Un commerce de libre échange et en franchise de droits, entre sujets russes et chinois, est autorisé sur une zône limitrophe s'étendant des deux côtés de la frontière à la distance de cinquante verstes (cent *li*). Chacun des deux gouvernements se réserve de surveiller ce commerce conformément à ses règlements frontières.

Article 2.

Les sujets russes, se rendant pour affaires de commerce en Mongolie et dans les districts situés sur les versants nord et sud du Tian-chan, peuvent franchir la frontière seulement en certains points, énumérés dans la Liste annexée au présent Règlement.

Ils doivent être munis, par les autorités russes, de permis en langue russe et chinoise, avec traduction mongole et tatare. Le nom du propriétaire de la marchandise ou du chef de la caravane, la spécification des marchandises, le nombre des colis et celui du bétail peuvent être indiqués, en langue mongole ou tatare, dans le texte chinois de ces permis.

A leur entrée sur territoire chinois les marchands sont tenus de présenter leurs permis au poste chinois le plus proche de la frontière, où, après vérification, le permis devra être visé par le chef du poste.

Китайскія власти имѣютъ право задерживать купцовъ, перешедшихъ границу безъ билетовъ, и препровождать ихъ къ ближайшему русскому пограничному начальству, или къ подлежащему консулу, для строгаго наказанія ихъ.

Въ случаѣ утраты билета, владѣлецъ его обязанъ заявить объ этомъ какъ ближайшему русскому консулу, для полученія новаго вида, такъ и мѣстному начальству, для полученія временнаго вида на дальнѣйшее слѣдованіе.

Товары, ввезенные въ Монголію и Притяньшаньскіе округа и тамъ не распроданные, могутъ быть отправляемы въ города Тянь-цзинь и Сучжэу (Цзя-юй-гуань), для продажи тамъ, или провоза оныхъ далѣе, въ Китай.

Относительно сбора пошлинъ съ этихъ товаровъ, выдачи билетовъ на провозъ оныхъ и прочихъ таможенныхъ формальностей должно руководствоваться правилами, изложенными ниже.

Статья 3.

Русскіе купцы, отправляющіе товары въ Тянь-цзинь изъ Кяхты и Нерчинскаго края. обязаны провозить ихъ чрезъ Калганъ, Дунъба и Тунъ-чжэу. Этимъ же путемъ должны слѣдовать товары, отправляемые въ Тянь-цзинь, съ русской границы, чрезъ Кобдо и Гуй-хуа-чэнъ.

На провозъ товаровъ русскія власти снабжаютъ купцовъ билетами, которые свидѣтельствуются подлежащимъ китайскимъ начальствомъ, съ обозначеніемъ въ оныхъ, на русскомъ и китайскомъ языкахъ, имени владѣльца товаровъ, числа тюковъ и рода заключающихся въ нихъ товаровъ.

Les autorités chinoises ont le droit d'arrêter les marchands qui auraient franchi la frontière sans permis, et de les remettre entre les mains des autorités russes les plus proches de la frontière, ou au consul russe compétent, pour qu'une punition sévère leur soit infligée.

En cas de perte du permis, le propriétaire est tenu d'en aviser le consul russe le plus proche, pour s'en faire délivrer un nouveau, et d'en informer les autorités locales pour obtenir un certificat temporaire lui permettant de continuer sa route.

Les marchaudises importées en Mongolie et dans les arrondissements situés sur les versants du Tian-chan, qui n'y auraint point été vendues, peuvent être dirigées sur les villes de Ticn-tsin et de Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan), pour y être vendues, ou pour être expédiées plus loin en Chine.

Pour le prélèvement des droits sur ces marchandises, pour la délivrance des permis de transport et pour les autres formalités de douane, il sera procédé conformément aux dispositions cidessous détaillées.

Article 3.

Les marchands russes qui expédient des marchandises de Kiakhta et du pays de Nertschinsk à Tien-tsin, sont tenus de les faire passer par Kalgan, Dounba et Toun-tcheou. La même voie sera prise par les marchandises dirigées sur Tien-tsin, de la frontière russe, par Kobdo et Kouï-houa-tchen.

Les marchands doivent être munis de permis de transport délivrés par les autorités russes, dûment visés par les autorités chinoises compétentes, et portant indication, en langues russe et chinoise, du nom du propriétaire des marchandises, du nombre des colis et du genre de la marchandise qu'ils contiennent.

Въ таможняхъ, находящихся на пути слѣдованія товаровъ, китайскіе чины производятъ, безъ замедленія, повѣрку числа тюковъ и осмотръ товаровъ, и пропускаютъ оные по засвидѣтельствованіи билета.

Если во время таможеннаго осмотра будуть разбиты тюки, таможня распоряжается укупоркою оныхъ вновь и отмѣчаетъ въ билетѣ число разбитыхъ мѣстъ.

Таможенный осмотръ долженъ продолжаться не болѣе двухъ часовъ.

Билетъ долженъ быть въ теченіи шести мѣсяцевъ представленъ въ Тянь-цзинскую таможню для уничтоженія. Если срокъ этотъ окажется недостаточнымъ для владѣльца товаровъ, онъ обязанъ заблаговременно заявить объ этомъ китайскому начальству.

Въ случаѣ потери билета, купецъ обязанъ извѣстить о семъ начальство, выдавшее билетъ, для полученія дубликата онаго, и съ этою цѣлью указать нумеръ и число утеряннаго билета; ближайшая же на пути таможня, удостовѣрившись въ правильности заявленія купца, выдаетъ ему временное свидѣтельство, съ которымъ товары могутъ слѣдовать далѣе.

За невѣрное, въ этомъ случаѣ, показаніе количества товаровъ, сдѣланное, если то будетъ доказано, съ цѣлью сокрытія проданнаго по пути товара, или избѣжанія уплаты пошлины, купецъ подвергается взысканію, опредѣленному въ 8-й статьѣ настоящихъ Правилъ.

Статья 4.

Русскіе купцы, которые пожелали бы продать въ Калганѣ какую либо часть привезенныхъ изъ Россін товаровъ, должны заявить объ этомъ въ теченіи пяти дней мъстному начальству, которое, Les fonctionnaires des douanes chinoises situées sur la route suivie par les marchandises, procéderont, sans retard, à la vérification du nombre des colis et à la visite des marchandises qu'ils laisseront passer, après avoir apposé le visa sur le permis.

Les colis ouverts durant la visite douanière seront refermés par les soins de la douane, qui marquera sur le permis le nombre des colis ouverts.

La visite douanière ne doit pas durer plus de deux heures.

Les permis devront être présentés, dans un délai de six mois, à la douane de Tien-tsin, pour être annulés. Si le propriétaire des marchandiscs trouve ce délai insuffisant, il est tenu d'en informer, en temps et lieu, les autorités chinoises.

En cas de perte du permis, le marchand est tenu d'en aviser les autorités qui le lui ont délivré, pour obtenir un duplicata, et de déclarer à cet effet le numéro et la date du permis égaré. La douane la plus proche, située sur sa route, après avoir constaté l'exactitude de la déclaration du marchand, lui délivre un certificat provisoire, avec lequel les marchandises peuvent être dirigées plus loin.

Une déclaration inexacte de la quantité des marchandises, s'il est prouvé qu'elle a été faite avec l'intention de dissimuler des ventes opérées en route, ou d'échapper au paiement des droits, entraîne, pour le marchand, l'application des peines établies dans l'article 8 du présent Règlement.

Article 4.

Les marchands russes qui désireraient vendre à Kalgan une partie quelconque des marchandises importées de Russie, doivent en faire la déclaration à l'autorité locale dans le délai de

выдаеть ему дозволительное на продажу товаровъ свидѣтельство.

Статья 5.

Съ товаровъ, ввезенныхъ русскими купцами сухимъ путемъ изъ Россія въ Тянь-цзинь, взимается ввозная пошлина въ размбрб двухъ третей полной по тарифу пошлины.

Товары, ввезенные изъ Россій въ Су-чжэу (Цзя-юй-гуань), будуть очищаться въ этомъ городѣ пошлинами въ размѣрѣ, опредѣленномъ для товаровъ, ввозимыхъ въ Тянь-цзинь, и подлежать правиламъ, установленнымъ для этого порта.

Статья 6.

Если оставленные въ Калганѣ товары, очищенные ввозною пошлипою, не будуть проданы тамъ, владблецъ оныхъ можетъ отправить ихъ въ Тупъ-чжру, или Тянь-цзинь, причемъ таможня, не взимая новой пошлины, возвращаеть купцу одну треть внесенной въ Калганѣ ввозной пошлины, что и отмѣчается въ билетѣ, выдавасмомъ въ этомъ случаѣ Калганскою таможнею.

Оставленные въ Калганѣ товары, очищенные ввозною пошлиною, могутъ быть отправляемы русскими купцами на внутренніе рынки, на общихъ условіяхъ, установленныхъ для иностранной торговли въ Китаћ, по уплатћ транзитной пошлины (половинной). На провозъ товаровъ будеть выдаваться билеть, который долженъ предъявляться на встхъ лежащихъ на пути таможняхъ и заставахъ. Съ товаровъ, не сопровождаемыхъ таковыми билетами, взимаются въ пробзжаемыхъ таможняхъ пошлины. на заставахъ же ли-изинз.

по внесени кунцомъ полной ввозной пошлины, | cinq jours. Celle-ci, après acquittement par le marchand des droits d'importation entiers, lui délivre un permis de vente des marchandises.

Article 5.

Les marchandises importées de Russie par voie de terre, par les marchands russes, à Tientsin, y acquitteront un droit d'importation équivalent aux deux tiers des droits établis par le tarif.

Les marchandises importées de Russie à Soutcheou (Tsia-yu-kouan) paieront, dans cette ville, les mêmes droits et seront soumises aux mêmes règlements qu'à Tien-tsin.

Article 6.

Si les marchandises laissées à Kalgan et qui v ont acquitté les droits d'entrée, n'v sont point vendues, leur propriétaire pourra les expédier à Toun-tcheou, ou à Tien-tsin, et la douane, sans percevoir de nouveaux droits, restituera au marchand un tiers du droit d'entrée payé à Kalgan, en faisant une annotation correspondante sur le permis délivré en ce cas par la douane de Kalgan.

Les négociants russes peuvent expédier sur les marchés de l'intérieur les marchandises laissées à Kalgan et qui y ont acquitté les droits d'entrée, en se conformant aux conditions générales établies pour le commerce étranger en Chine, après acquittement d'un droit de transit (i. e. la moitié des droits spécifiés dans le tarif). Il sera délivré pour ces marchandises un permis de transport qui doit être exhibé à toutes les douanes et barrières situées sur la route. Les marchandises non accompagnées de ce permis auront à acquitter les droits aux douanes qu'elles traverseront, et le li-kin aux barrières.

Статья 7.

Товары, ввезенные изъ Россій въ Су-чжэу (Цзя-юй-гуань), могутъ быть отправляемы на внутренніе рынки на условіяхъ, опредѣленныхъ въ статьѣ 9-й настоящихъ Правилъ для товаротъ, отправляемыхъ на внутренніе рынки изъ Тянь-цзина.

Статья 8.

Если при таможенномъ осмотрѣ товаровъ, привезенныхъ изъ Россіи въ Тянь-цзинь, окажется, что показанные въ билетѣ товары были вынуты изъ тюковъ и замѣнены другими, или что количество оныхъ (за исключеніемъ оставленныхъ въ Калганѣ) менѣе того, которое обозначено въ билетѣ, то всѣ предъявленные къ осмотру товары конфискуются таможнею.

Само собою разумѣется, что конфискаціи не подлежать тюки, разбитые дорогою и потребовавшіе переукупорки, если о нихъ было заявлено въ ближайшей на пути таможнѣ и если послѣдняя, удостовѣрившись въ цѣлости первоначальнаго товара, сдѣлала объ этомъ отмѣтку въ билетѣ.

Конфискаціи же подлежать товары, если будеть обнаружено, что часть оныхъ была продана на пути слъдованія ихъ.

Если же товары провозились окольными путями, для избѣжанія осмотра въ таможняхъ, лежащихъ на пути, указанномъ въ статьѣ 3-й, владѣлецъ товаровъ подвергается взысканію въ размѣрѣ полной ввозной пошлины.

Если бы нарушепіе вышеприведенныхъ постановленій совершено было возчиками, безъ вѣдома и участія владѣльца товаровъ, таможни будуть

Article 7.

Les marchandises importées de Russie à Soutcheou (Tsia-yu-kouan) peuvent être expédiées sur les marchés de l'intérieur, aux conditions stipulées dans l'article 9 du présent Règlement, pour les marchandises expédiées de Tien-tsin en destination des marchés de l'intérieur.

Article 8.

S'il était constaté, lors de la visite douanière des marchandises importées de Russie à Tien-tsin, que les marchandises spécifiées dans le permis ont été retirées des colis et remplacées par d'autres, ou bien que leur quantité (déduction faite de ce qui en aura été laissé à Kalgan) est inférieure au chiffre indiqué dans le permis, toutes les marchandises présentées à la visite seront confisquées par la douane.

Il est entendu que les colis avariés en route et qui, par suite de cela, auront subi un réemballage, ne seront pas sujets à confiscation, si toutefois le fait d'avarie a été dûment déclaré à la douanc la plus proche et si cette dernière, après constatation de l'état intact de la marchandise primitivement expédiée, a fait une annotation correspondante sur le permis.

Seront sujettes à confiscation les marchandises dont il sera constaté qu'une partie a été vendue en chemin.

Si les marchandises ont été tansportées par des voies détournées, afin de les soustraire aux visites des douanes établies sur la route indiquée à l'article 3, le propriétaire en sera passible d'une amende égale au droit d'importation entier.

Si l'infraction aux règlements susmentionnés a été commise à l'insu et sans la participation du propriétaire de la marchandise, par les voituriers,

назначения взыскания. Постановление это касается исключительно м'Естностей, по которымъ направляется русская сухопутная торговля, и не можеть быть приминено къ подобныхъ же случаямъ, которые возникли бы въ портахъ или внутри страны.

Въ случаѣ конфискаціи товаровъ, купцу предоставляется право выкупить оные, уплатою суммы равной стоимости товаровъ, по оцёнкѣ, произведенной по соглашенію съ китайскими властями.

Статья 9.

При вывозъ изъ Тянь-цзина, моремъ, въ какой либо другой китайский портъ, открытый по договорамъ для иностранной торговли, товаровъ, привезенныхъ сухимъ путемъ изъ Россіи, Тяньцзиньская таможня взимаеть съ этихъ товаровъ одну треть полной по тарифу пошлины, въ дополненіе внесенныхъ уже двухъ третей. Въ другомъ же портѣ никакихъ пошлинъ не будетъ взиматься съ этихъ товаровъ.

Съ товаровъ же, вывозимыхъ изъ Тяньцзина или другихъ портовъ на внутренніе рынки, будеть взиматься, на общихъ для иностранной торговли основаніяхъ, транзитная (половинная) поштина.

Статья 10.

Китайские товары, вывозимые русскими купцами въ Россію изъ Тянь-цзина, должны провозиться чрезъ Калганъ путемъ, обозначеннымъ въ статьѣ 3-й.

Съ товаровъ, при вывозѣ ихъ, взимается полная вывозная пошлина. Но съ купленныхъ въ Тянь-цзинь обратно ввозныхъ товаровъ, равно какъ и съ товаровъ, купленныхъ въ другомъ

принимать это обстоятельство во внимание при les douanes, en fixant l'amende, prendront cette circonstance en considération. Cette disposition se rapporte exclusivement aux localités traversées par le commerce russe par voie de terre, et ne saurait être appliquée à des cas analogues qui se produiraient dans les ports et dans l'intérieur des provinces.

> En cas de confiscation des marchandises, le négociant a le droit de libérer celles-ci movennant le versement d'une somme équivalente à leur valeur, dûment déterminée par une entente avec les autorités chinoises.

Article 9.

A l'exportation de Tien-tsin, par mer, en destination de quelque autre port chinois, ouvert par les traités au commerce étranger, des marchandises importées de Russie par voie de terre, la douane de Tien-tsin prélève sur ces marchandises un tiers des droits entiers fixés par le tarif, en sus des deux tiers déjà perçus. Aucun droit ne sera prélevé sur ces marchandises dans les autres ports.

Les marchandises exportées de Tien-tsin, ou des autres ports, en destination des marchés intérieurs, seront frappées du droit de transit (i. e. la moitié des droits spécifiés dans le tarif) d'après les dispositions générales établies pour le commerce étranger.

Article 10.

Les marchandises chinoises, exportées de Tientsin en Russie par les marchands russes, doivent être dirigées sur Kalgan par la voie indiquée à l'article 3.

Il sera prélevé sur ces marchandises, à leur sortie, des droits d'exportation entiers. Toutefois, les marchandises de réimportation achetées à Tien-tsin, ainsi que celles achetées dans un autre

31*

портѣ и отправленныхъ въ Россію транзитомъ чрезъ Тянь-цзинь, при чемъ имѣется свидѣтельство въ уплатѣ за оные вывозной пошлины, таковая вновь не взимается, а внесениая въ Тяньцзинѣ половинная вторично ввозная пошлина (береговая) возвращается купцу, если онъ вывезетъ въ Россію оплаченные этою пошлиною товары въ теченіи года по уплатѣ оной.

На провозъ товаровъ въ Россію русскій консулъ выдаетъ билетъ, въ которомъ обозначается, на русскомъ и китайскомъ языкахъ, имя владѣльца товаровъ, число тюковъ и родъ заключающихся въ нихъ товаровъ. Билетъ долженъ быть засвидѣтельствованъ въ портовой таможнѣ и долженъ слѣдовать при товарахъ, для предъявленія при осмотрѣ въ лежащихъ на пути таможняхъ.

Относительно срока, въ который билетъ долженъ быть представленъ въ таможнѣ къ уничтоженію, и случаевъ потери оцаго, сообразоваться съ правилами, изложенными въ статьѣ 3-й.

Товары должны слёдовать путемъ, обозначеннымъ въ статьё 3-й, и дорогою не должны быть продаваемы; за нарушеніе же этого правила купецъ подвергается взысканіямъ, опредѣленнымъ въ статьё 8-й. Осмотръ товаровъ въ лежащихъ на путп таможняхъ производится согласно правиламъ, изложеннымъ въ статьё 3-й.

Вывозимые изъ Су-чжэу (Цзя-юй-гуань) въ Россію китайскіе товары, купленные русскими купдами въ этомъ городѣ, или привезенные ими туда съ внутреннихъ рынковъ для вывоза въ Россію, будуть очищаться пошлинами въ размѣрѣ, опредѣленномъ для товаровъ, вывозимыхъ изъ Тянь-цзина, и подлежатъ правиламъ, установленнымъ для этого порта. port et expédiées, en transit, à Tien-tsin, pour exportation en Russie, étant accompagnées d'un reçu de la douane constatant le paiement des droits de sortie, n'en seront pas frappées une seconde fois, et le demi-droit de réimportation (droit côtier) versé à Tien-tsin, sera restitué au marchand, si les marchandises qui auront acquitté ce droit sont exportées en Russie dans le délai d'un an après le versement de ce droit.

Le consul de Russie délivre, pour le transport des marchandises en Russie, un permis portant indication, en langues russe et chinoise, du nom du propriétaire de la marchandise, du nombre des colis et des marchandises qu'ils contiennent. Ces permis seront visés par la douane du port et devront accompagner les marchandises, pour être exhibés lors de la visite de celles-ci aux douanes établies sur la route.

On se conformera aux règles détaillées à l'article 3 quant au délai dans lequel le permis doite être présenté à la douane pour être annulé, et pour les cas de perte du permis.

Les marchandises doivent suivre la voie indiquée à l'article 3 et ne devront pas être vendues en route; l'infraction à cette règle entraînera, pour le marchand, l'application des pénalités indiquées à l'article 8. La visite des marchandises aux douanes situées sur la route se fera conformément aux règles indiquées à l'article 3.

Les marchandises chinoises que les marchands russes achèteront à Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan) ou qu'ils y amèneront des marchés de l'intérieur en destination de la Russie, auront à acquitter, à leur exportation de Sou-tcheou en Russie, les droits fixés pour les marchandises exportées de Tien-tsin, et seront soumises aux règlements établis pour ce port.

Статья 11.

Съ товаровъ, купленныхъ въ Тунъ-чжэу, взимается, при вывозѣ ихъ въ Россію сухимъ путемъ, полная вывозная по тарифу пошлина.

Съ товаровъ, купленныхъ въ Калганѣ, взимается въ этомъ городѣ, при вывозѣ ихъ въ Россію, пошлина въ размѣрѣ половины опредѣленныхъ въ тарифѣ пошлинъ.

Съ товаровъ же, купленныхъ русскими кунцами на внутреннихъ рынкахъ и привезешныхъ въ Тунъ-чжэу и Калганъ для вывоза ихъ оттуда въ Россію, уплачивается еще транзитная пошлина, на основаніяхъ общихъ для иностранной торговли на внутреннихъ рынкахъ.

Мѣстныя таможни поименованныхъ выше городовъ, по уплатѣ купцомъ ношлины, выдаютъ ему билетъ на провозъ товаровъ. На товары, вывозимые изъ Тунъ-чжэу, выдается билетъ изъ таможни въ Дунъ-ба, въ которую слѣдуетъ обращаться какъ за получеціемъ онаго, такъ и для уплаты причитающейся съ товаровъ пошлины. Въ билетѣ должно быть упомянуто о запрещеніи продавать товары на пути слѣдованія ихъ.

Изложенныя въ статъ 3-й правила о билетахъ, осмотр товаровъ и проч., касаются также товаровъ, вывозимыхъ изъ м стъ, исчисленныхъ въ настоящей статъ .

Статья 12.

Съ товаровъ иностранныхъ, вывозимыхъ сухимъ цутемъ въ Россію изъ Тянь-цзина, Тунъчжэу, Калгана и Цзя-юй-гуаня, не взимается пошлинъ, если купецъ предъявитъ таможенную квитанцію въ уплатѣ за эти товары пошлинъ ввозной и транзитной. Если же товаръ былъ

Article 11.

Les marchandises achetées à Toun-tcheou auront à acquitter, à leur exportation en Russie par voie de terre, les droits de sortie entiers, selon le tarif.

Les marchandises achetées à Kalgan acquitteront dans cette ville, à leur exportation en Russic, un droit équivalent à la moitié des droits spécifiés dans le tarif.

Quant aux marchandises achetées par les négociants russes sur les marchés intérieurs et importées à Toun-tcheou et Kalgan, pour être exportées de là en Russie, elles seront, en outre, frappées de droits de transit, conformément aux règles générales établies pour le commerce étranger sur les marchés intérieurs.

Les douanes locales des villes ci-dessus énumérées, après avoir prélevé les droits, délivreront au marchand un permis pour le transport des marchandises. Pour les marchandises exportées de Toun-tcheou, ce permis sera délivré par la douane de Dounba, à laquelle se feront la dcmande de ce permis, ainsi que le versement des droits que les marchandises auront à acquitter. Il sera fait mention dans le permis de la défense de vendre les marchandises en route.

Les règles détaillées à l'article 3, relatives aux permis, à la visite des marchandises, etc., se rapportent également aux marchandises exportées des localités énumérées dans le présent article.

Article 12.

Les marchandises de provenance étrangère, exportées en destination de la Russie, par voie de terre, de Tien-tsin, de Toun-tcheou, de Kalgan et de Sou-tcheou (Tsia-yu-kouan), n'aurout pas de droits à acquitter, si le marchand produit un reçu de la douane accusant paiement des droits

очищенъ одною лишь ввозною пошлиною, подлежащая таможня взыскиваетъ съ купца еще транзитную пошлину по тарифу.

Статья 13.

Съ товаровъ, ввозимыхъ въ Китай русскими купцами и вывозимыхъ ими оттуда, будутъ взиматься пошлины по тарифу общему для иностранной торговли въ Китаб и по дополнительному тарифу для русской торговли, составленному въ 1862 году.

Съ товаровъ, не поименованныхъ въ томъ или другомъ изъ этихъ тарифовъ, будетъ взиматься пошлина въ размѣрѣ пяти процентовъ со стоимости.

Статья 14.

Слѣдующіе предметы допускаются къ ввозу и вывозу безпошлинно:

Золото и серебро въ слиткахъ. Иностранная монета. Мука разныхъ сортовъ. Саго. Сухари. Масо и зелень въ консервахъ. Сыръ. Масло коровье. Конфскты. Иностранная одежда. Издълія ювелирныя. Издѣлія изъ серебра. Духи и мыло всѣхъ сортовъ. Древесный уголь. Дрова. Свѣчи иностраннаго издѣлія. Табакъ и сигары иностранные. Вино. Пиво. Спиртные напитки. Припасы и различные предметы, употребляемые въ домѣ и на судахъ. Дорожный багажъ. Канцелярскіе припасы. Ковровыя издѣлія. Ножевой товаръ. Иностранные лекарственные предметы. Стекло и хрусталь.

При ввозѣ или вывозѣ сухимъ путемъ поиме-

d'importation et de transit sur ces marchandises. Si elles n'ont acquitté que les droits d'entrée, la douane compétente réclamera, en outre, du négociant, le versement du droit de transit fixé par le tarif.

Article 13.

Les marchandises importées en Chine par les marchands russes, ou exportées par eux, acquitteront les droits de douane, selon le tarif général établi pour le commerce étranger en Chine, et selon le tarif additionnel établi en 1862 pour le commerce russe.

Les marchandises non énumérées dans l'un ou l'autre de ces tarifs, seront imposées d'un droit de cinq-pour-cent ad valorem.

Article 14.

Scront admis, en franchise de droits, à l'importation et à l'exportation, les articles suivants:

L'or et l'argent en lingots. La monnaie étrangère. Les farines de toute espèce. Le sagou. Les biscuits. Les viandes et les légumes en conserves. Le fromage. Le beurre. Les produits de confiserie. Les vêtements étrangers. Les objets de joaillerie. L'argenterie. Les parfums et les savons de toute espèce. Le charbon de bois. Le bois de chauffage. Les bougies de fabrication étrangère. Le tabac et les cigares étrangers. Les vins. La bière. Les boissons spiritueuses. Les provisions et ustensiles de ménage, employés dans les maisons et sur les navires. Le bagage des voyageurs. Les fournitures de chancellerie. Les articles de tapisserie. La coutellerie. Les médicaments étrangers. La verroterie et les objets en cristal.

Les articles ci-dessus énumérés passeront en нованныхъ выше предметовъ, они будутъ про- franchise de droits, à leur entrée et à leur sortie

- 246 ----

пускаться безпошлинно; но при отправленіи ихъ на внутренніе рынки изъ городовъ и портовъ, упомянутыхъ въ настоящихъ Правилахъ, съ этихъ предметовъ будетъ взиматься транзитная пошлина въ размѣрѣ двухъ съ половиною процентовъ со стоимости ихъ. Этой пошлинѣ не будутъ подлежать, впрочемъ, дорожный багажъ, золото и серебро въ слиткахъ и иностранная монета.

Статья 15.

Слѣдующіе предметы не допускаются къ ввозу или вывозу и, въ случаѣ провоза контрабандою, подлежатъ конфискаціи:

Порохъ. Артиллерійскіе снаряды. Пушки. Ружья, винтовки, пистолеты и всякое огнестрѣльное оружіе. Военные снаряды и припасы. Соль. Опіумъ.

Русскіе подданные, отправляющіеся въ Китай, могуть имѣть при себѣ, для самозащиты, каждый по одному ружью или пистолету, о чемъ должно быть упомянуто въ имѣющихся при нихъбилетахъ.

Ввозъ русскими подданными селитры, сѣры и свинца допускается лишь съ особаго разрѣшенія китайскаго начальства; предметы эти могутъ быть продаваемы лишь тѣмъ китайскимъ подданнымъ, которые будутъ имѣть надлежащее дозволеніе на покупку ихъ.

Запрещенъ вывозъ риса и китайской мѣдной монеты. Ввозъ же риса, равно какъ и зерна всѣхъ родовъ, допускается безпошлинно.

Статья 16.

Русскимъ купцамъ воспрещается перевозить, подъ видомъ собственныхъ товаровъ, товары китайскихъ купцовъ.

par voie de terre; mais s'ils sont expédiés, des villes et des ports mentionnés dans le présent Règlement, sur les marchés intérieurs, ils seront frappés d'un droit de transit au taux de deux et demi pour-cent ad valorem. Seront, toutefois, exempts du paiement de ce droit: le bagage des voyageurs, l'or et l'argent en lingots et la monnaie étrangère.

Article 15.

Sont prohibés tant pour l'importation que pour l'exportation, et sont sujets à confiscation dans le cas de transport en contrebande, les articles suivants:

La poudre. Les munitions d'artillerie. Les canons. Les fusils, les carabines, les pistolets et toutes les armes à feu. Les engins et munitions de guerre. Le sel. L'opium.

Les sujets russes se rendant en Chine pourront avoir, chacun pour leur défense personnelle, un fusil ou un pistolet, ce dont mention devra être faite dans le permis dont ils seront porteurs.

L'importation, par les sujets russes, du salpêtre, du soufre et du plomb, n'est admise que sur une autorisation spéciale des autorités chinoises, et ces articles ne pourront être vendus qu'aux sujets chinois qui auront reçu un permis d'achat spécial.

L'exportation du riz et de la monnaie de cuivre chinoise est prohibée. Par contre, l'importation du riz et de toutes les céréales est autorisée en franchise de droits.

Article 16.

Il est interdit aux négociants russes de transporter les marchandises appartenant à des commerçants chinois, en les faisant passer pour leur propriété.

	Стать	ья 17.	Articl	e 17.
	Китайскія власти им соотвѣтствующія мѣры торговли.	иѣютъ право принимать противъ контрабандной		s auront le droit de pren- eront nécessaires, contre ande.
`	(Подписалъ:) Николай (М. П.)	-	(Signé:) Nicolas de Gi (L. S.)	
		(Подписалъ:) Цзэнъ.		(Signé:) Tseng.
		(М . П.)		(L. S.)
-	(Подписаль:) Евгеній (М. П.)	Бюцовъ.	(Signé:) Eugène Butz (L. S.)	OW.
	_			
	-	ь 2-й Правиль для сухо- торговли.		Règlement pour le com- voie de terre.
	Списокъ пограничных	% ПVПКТАР% "ЦВАЗ% КА.	Liste des noints-frontiè	res, par lesquels les su-
	төрые могуть проъзжа	в пунктовы, трезыкоч ать русскіе подданные, я торговли въ Китай.	jets russes, se rendant	en Chine pour affaires pourront passer.
	төрые могуть проъзжа	ть русскіе подданные,	jets russes, se rendant	en Chine pour affaires
·	төрые могуть про ъзжа отправляющіеся для	ать русскіе подданные, я торгован въ Кнтай.	jets russes, se rendant de commerce, j	en Chine pour affaires oourront passer.
	торые могуть про ъ́зжа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай-	ать русскіе подданные, я торговли въ Китай. Китайскіе караулы.	jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï-	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois.
	торые могуть про ёзжа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій.	ать русскіе подданные, я торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху.	jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky.	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou.
·	төрые могуть про ёзжа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій.	ать русскіе подданные, я торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou.
·	торые могуть пробзжа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской.	ать русскіе подданные, я торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ.	 jets russes, se rendant de commerce, postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè.
	төрые могуть пробзжа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій.	ать русскіе подданные, я торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou.
·	торые могуть пробажа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій. 5. Часучеевскій.	ать русскіе подданные, а торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту. Доролокъ.	 jets russes, se rendant de commerce, postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 5. Tchassoutchéïevsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou. Dorolok.
	төрые могуть пробажа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій. 5. Часучеевскій. 6. Дурулгуевскій.	ать русскіе подданные, а торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту. Доролокъ. Хоринъ-нарасу.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 5. Tchassoutchéïevsky. 6. Douroulgouïevsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou. Dorolok. Khorine-narassou.
·	төрые могуть пробажа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій. 5. Часучеевскій. 6. Дурулгуевскій. 7. Тохторскій.	ать русскіе подданные, а торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту. Доролокъ. Хоринъ-нарасу. Хураца.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 5. Tchassoutchéïevsky. 6. Douroulgouïevsky. 7. Tokhtorsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou. Dorolok. Khorine-narassou. Khouratsa.
	төрые могуть пробажа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій. 5. Часучеевскій. 6. Дурулгуевскій. 7. Тохторскій. 8.	ать русскіе подданные, а торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту. Доролокъ. Хоринъ-нарасу. Хураца. Баяндарга.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 5. Tchassoutchéïevsky. 6. Douroulgouïevsky. 7. Tokhtorsky. 8. 9. Achinginsky. 10. Mentzinsky. 	en Chine pour affaires ourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou. Dorolok. Khorine-narassou. Khouratsa. Baïandarga.
	төрые могуть пробажа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій. 5. Часучеевскій. 6. Дурулгуевскій. 7. Тохторскій. 8. 9. Ашингинскій.	ать русскіе подданные, а торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту. Доролокъ. Хоринъ-нарасу. Хураца. Баяндарга. Ашинга.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 5. Tchassoutchéïevsky. 6. Douroulgouïevsky. 7. Tokhtorsky. 8. 9. Achinginsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou. Dorolok. Khorine-narassou. Khouratsa. Baïandarga. Achinga.
	төрые могуть провзжа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій. 5. Часучеевскій. 6. Дурулгуевскій. 7. Тохторскій. 8. 9. Ашингинскій. 10. Менцзянскій.	ать русскіе подданные, а торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту. Доролокъ. Хоринъ-нарасу. Хураца. Баяндарга. Ашинга. Миндза.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 5. Tchassoutchéïevsky. 6. Douroulgouïevsky. 7. Tokhtorsky. 8. 9. Achinginsky. 10. Mentzinsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou. Dorolok. Khorine-narassou. Khouratsa. Baïandarga. Achinga. Mindza.
	төрые могуть пробажа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій. 5. Часучеевскій. 6. Дурулгуевскій. 7. Тохторскій. 8. 9. Ашингинскій. 10. Менцэйнскій.	ать русскіе подданные, а торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту. Доролокъ. Хоринъ-нарасу. Хураца. Баяндарга. Ашинга. Миндза. Уялга.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 5. Tchassoutchéïevsky. 6. Douroulgouïevsky. 7. Tokhtorsky. 8. 9. Achinginsky. 10. Mentzinsky. 11. Charagolsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou. Dorolok. Khorine-narassou. Khouratsa. Baïandarga. Achinga. Mindza. Ouïalga.
	төрые могуть пробажа отправляющіеся для Русскіе караулы: 1. Старо-Цурухай- туйскій. 2. Цаганъ-Олоевскій. 3. Ключевской. 4. Кулусутаевскій. 5. Часучеевскій. 6. Дурулгуевскій. 7. Тохторскій. 8. 9. Ашингинскій. 10. Менцзинскій. 11. Шарагольскій.	ать русскіе подданные, а торговли въ Китай. Китайскіе караулы. Хубольчжиху. Цзэринту. Моокгэдзэгэ. Улянту. Доролокъ. Хоринъ-нарасу. Хураца. Баяндарга. Ашинга. Миндза. Уялга. Кудара.	 jets russes, se rendant de commerce, p Postes russes. 1. Staro - Tsouroukhaï- touïsky. 2. Tsagan Oloïevsky. 3. Klioutchevsky. 4. Kouloussoutaïevsky. 5. Tchassoutchéïevsky. 6. Douroulgouïevsky. 7. Tokhtorsky. 8. 9. Achinginsky. 10. Mentzinsky. 11. Charagolsky. 12. Koudarinsky. 	en Chine pour affaires pourront passer. Postes chinois. Khouboltchjikhou. Tzérintou. Mookghèdzèghè. Ouliantou. Dorolok. Khorine-narassou. Khouratsa. Baïandarga. Achinga. Mindza. Ouïalga. Koudara.

--- 248 ---

•

۰.

16. Харацайскій	.	Ортохо.	16. Kharats	saïsky.	Ortokho.
17. Хамнейскій.		Ирэкчиламъ.	17. Khamne	eïsky.	Irektchilam.
18. Ключевской.		Уюлетъ.	18. Klioutc	hevskoï.	Ouïoulet.
19. Хангинскій.		Былтысъ.	19. Khangh	insky.	Byltys.
20. Окинскій.		Цзай-гоолъ.	20. Okinsky	y.	Tzaï-gool.
21.		Чжинчжиликъ.	21.		Tchjintchjilik.
22.		Юстытъ.	22.		Ioustyt.
23.		Суокъ.	23.		Souok.
24.	Цагант	ь-обо.	24.	Tsaga	n-obo.
25.	Бургас	утай.	25.	Bourg	assoutaï.
26.	Хабарт	-ycy.	26.	Khaba	r-oussou.
27.	Бахты		27.	Bakht	у.
28.	Каптаг	ъай.	28.	Kapta	gaï.
29.	Перева	аль Кокъ-су.	29.	La pa	sse Kok-sou.
30.	Хоргос	Ъ.	30.	Khorg	;0 8.
31.	Перева	лъ Бэдель.	31.	La pa	sse Bèdèl.
32.	Перева	лъ Тэрэкты.	32.	La pa	sse Tèrèkty.
33.	Перева	лъ Туругартъ.	33.	La pa	sse Tourougarte.
34.	Перева	лъ Суіокъ.	34.	La pa	sse Souïok.
35.	Иркеш	тамъ.	35.	Irkècl	ntam.

- 249 ----

Настоящій списокъ переходныхъ пунктовъ можетъ быть измѣнепъ по соглашенію между россійскимъ посланникомъ въ Пекинѣ и китайскимъ Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, на основаніи данныхъ, которыя будутъ доставлены имъ россійскими консулами и китайскими пограничными начальниками относительно удобствъ этихъ пунктовъ. Измѣненія же могутъ состоять въ исключеніи нѣкоторыхъ пунктовъ, могущихъ оказаться лишними, или въ замѣнѣ ихъ другими, болѣе необходимыми для торговаго движенія.

(Подписалъ:) Николай Гирсъ.

(М . П.)	(Подписалъ:)	) Цз	энъ.
(Подписаль:) Евгеній	Бюцовъ.	(M .	П.)
(М. П.)			

La présente Liste des points de passage pourra être modifiée par une entente entre l'envoyé de Russie à Pékin et le Ministère des Affaires Etrangères de Chine, d'après les données relatives aux avantages de ces points qui leur seront fournies par les consuls de Russie et par les autorités frontières chinoises. Ces modifications porteront sur l'exclusion de certains points qui seront reconnus superflus, ou sur leur remplacement par d'autres, plus nécessaires au mouvement du commerce.

(Signé:) Nicolas de Giers. (L. S.) (Signé:) Tseng.

(Signé:) Eugène Butzow. (L. S.) (L. S.)

82

-250—   夏易亦可   周日   亦可   Basecast Fapes.   (M.II.)   Evente Encore.   (M.II.)   Evente Encore.
--

- 251 -十六鄂 十 七 二 十 二十一金吉里克 十九貝 ++十八鳥尤勒 二十三蘇鄂克 二十二位斯提特 四 ŦĹ - 賽郭鄂 伊 治 哈 勒 爾 爾 柆 勒特斯 克 托 格 呼 特 池 志 柆 台 霍 柆 爾 穆 二 十 二 十 二十六哈巴爾 二十八喀普他益 二十七巴克圖 ŦĹ. 四 查罕 布爾葛蘇 鄂博 鳥 下自 台 蘇 兩此 十九 國卡 十 六 十八克留 十 七 + +____ 四 同倫 ŦL 十額庚斯 哈拉 歡 哈 博 名以 熱 金 木 齊 勒 斯 采 斯 車 聶 都 基 斯 基 斯 林 甫 基 蜝 斯 蜝 斯 基 蜝 32* 19

Digitized by Google

~

Списокъ пограничныхъ пунктовъ, чрезъ которые могутъ провзжать русскіе подданные, отправляющіеся для торговли въ Китай. + +++ 九 八 七 六 四 Ξ 俄 £ _ - 三恰克圖 鳴 阿 商 ____ 巴 呼 霍 多 烏 毛 則 胡 中 ____**^** 庫 鳥 簦 葛 柏 楊 林 深 林 羅 梁 威 前 柆 達 子 阿 嘠 達 圖 杳 圖 里 往 納 洛 卡 中 柆 勒 爾 拉 克 格 志 倫 嘠 呼 國 蘇 噶 貿 易 、過 界 卡 倫 閳 Æ ++ +九 七 六 四 + $\equiv$ 二查罕 克 杜 庫 三恰克 ____ 阿 查 們 斯 托 俄 -----蘇 沙 庫 森 深 克 魯 魯 留 他 威 車 達 蘇 額 拉 斯 勒 車 金 托 羅 卡 業 圖 林 郭 基 斯 爾 古 他 甫 羅 粗 倫 甫 業 斯 斯 勒 基 業 斯 業 魯 斯 蜝 斯 基 甫 甫 甚 甫 海 基 基 斯 斯 斯 圖 斯 蜝 基 基 基 18

 ³一 凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理 第十七條 第十七條 第十七條 第十七條 	有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理 第十七條 第十七條 四四四百章 四百章 四百章 四百章 四百章 四百章 四百章 四百章 四百章 四	凡 一 俄 商 不 准 包 庇 華 商 貨 物 運 往 各 口 第十七 條 第十六 條 正 10006245
凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理 第十七條	凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理 第十七條 Induces Internation	凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理 1000000000000000000000000000000000000
凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理	凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理 1900年1月11日	凡 有嚴防 偷漏 諸法任 憑 中國 官隨 時 設 法辦 理 II00006415
凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理	凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理	凡有嚴防偷漏諸法任憑中國官隨時設法辦理 11000

$\frown$															
							28	54 —							
	中	屬	凡		外	各	酒	油	凡		則	俄		交	
	國	違	違	第	國	物.	家	蜜	進	第	及	商	第	子	
	者	禁	茶	+	銀	由	用	餞	П	+	續	販	+	税	
	毎	不不	之	£	錢	陸	雜	外	出	四	則	運	$\equiv$		
	人	准	物	條	行	路	物	國	П	條	均	貨	條		
	准	販	如		季	進	船	衣	免		未	物			
	帶	運	火		Ξ	П	用	服	稅		備	進			
	鳥	進	藥		項	田	雜	金	之		載	П			
	鎗	П	大		仍	П	物	銀	物		再	出			
	或	出	小		母	皆	行	首	如		照	口			
	手	口	彈		庸	准	季	飾	金		値	應			
	鎗	如	子		議	免	紙	挽	銀		百	照			
		違	礮		外	稅	張	銀	外		抽	各			
	桿	此	位		其	惟	筆	器	或		Æ	或			
	護	例	大		餘	由	墨	香	各		さ	稅			
	身	卽	小		各	章	氈	水	銀		例	則			
	塡	將	鳥		物	程	毯	胰	錢		納	及			
	入	所	鎗		皆	內	鐵	碱	各		稅	同			
	執	運	幷		按	載	Л	炭	種			治			
	照	違		•	毎	各	利	柴	麪			元			
	叉	禁	切		値	城	器	薪	砂			年			
	硝	さ	軍		百	及	外	外	穀			所			
	磺	物	器		兩	各		威	米			定			
	白	全	等		完	海	自	蠟	麫			俄			
	鉛	罰	類		納	口	用	燭	餠			ø			
	須	入	及		稅	運	藥	外	熟			續			
	奉	官	內		銀	往	料	U	肉			則			
	中	俄	地			內	玻	煙	熟			納			
	威	威	食		兩	地	璃	絲	茶			稅			
	官	人	鹽		Ŧ	者	器	煙	牛			如			
	發	民	洋		錢	除	Ш.	葉	奶			各			
	給	前	藥			金	以	外	酥						
	准	往	均			銀	上	U	牛			稅			
			x				16	3							
-	-	_		_						_			_		_

- 255 -俄 照 俄 稅 家 買 執 さ 繳 土 物 貨 炃 子 商 照 貨 商 ± 色 內 口 應 銷 第 第 路 復 + 貨 包 稅 在 +載 其 e 出 在 執 照 行 進 天 ____ 有 明 在 第三 件 國 運 口 通 走 照 ____ 口 其 單 冿 州 條 通 者 數 半 e 往 沿 限 條 州 通 由 照 म 國 販 該 條 途 期 目 稅 買 以 買 章 慿 州 各 應 處 不 幷 若 仍 張 不 上 ± ± Ŧ J 程 得 遇 在 囘 行 各 貨 家 貨 再 在 該 有 由 國 辦 銷 給 處 由 П 囘 售 遺 該 重 內 口 者 理 還 嘉 所 失 徴 運 地 納 陸 至 關 如 俄 貨 買 路 執 峪 者 如 有 俄 違 ____ 蓋 商 完 出 應 子 閞 ± 出 照 秖 商 此 印 運 口 等 交 販 在 貨 稅 口 貨 納 由 章 該 發 東 過 運 總 稅 事 e 肅 卽 商 e 卽 照 例 別 壩 州 照 IE 或 餉 均 務 國 IE 照 稅 國 驗 報 應 等 卽 第 應 須 稅 領 洋 貨 之半 嘉 未 明 再 貨 照 第 事 八 事 交子 炃 Ξ 貨 等 照 收 峪 稅 均 條 官 由 事 -----俄 則 照 稅 閞 所 條 相 發 子 完 商 稅 陸 應 發 天 定 章 隨 販 紿 該 照 稅 由 納 章 路 紿 津 程 以 運 兩 第 執 出 該 由 內 程 辦 慿 威 商 出 ____ Ξ 文 處 照 各 地 П 律 罰 理 沿 應 П 字 條 沿 該 販 Æ 所 辦 該 途 辦 桉 e 稅 齃 各 所 途 買 買 沿 商 執 理 照 J 其 途 載 不 П ± 閞 土 應 照 如 稅 貨 章 得 貨 在 各 收 照 註 П 該 則 銷 齃 第 程 稅 張 及 運 查 明 貨 在 辦 售 發 家 在 卡 Ξ 驗 往 商 Ð 該 給 應 放 內 查 儏 理 通 人 口 閞 炃 驗 於 運 州 販 地 所 行 姓 IE 執 物 張 買 所 貨 其 載 名 補 15

							256								
全	應	俄		照	冿	俄		作	海	知	途	途	該	短	
税	交	商	第	稅	刷	商	第	價	Ц	情	刷	赵	商	少	
交	出	在	+	則	補	自	九	交	及	該	卡	售	行	/ 與	
完	П	天	條	交	交	俄	條	官	各	關	查		抵	原	
有	正	冿			原	國		准	省	應	驗	經	就	照	
單	稅	販		子	免	由		其	內	四曲月豆	- *	查	近	不	
म	若	買		稅	Ξ	陸		與	地	察	經	出	齃	符	
慿	在	土		卽	分	路		中	遇	情	查	其	П	卽	
至	天	貨		I	さ	運		國	有	形	田,	貨	報	將	
此	津	e	•	稅		至		官	以	分	罰	全	明	所	
不	販	國		之	稅	天		按	上	別	令	行	如	報	
再	買	應		半	銀	津		照	情	罰	完	入	查	查	
重	復	由		照	俟	と		原	事	辦		官	驗	驗	
徵	進	第		各	抵	貨		貨	不	惟	Ŀ	如	原	さ	
該	Ц	<u> </u>		國	他	如		估	得	此	稅	僅	貨	貨	
商	土	條		總	口	由	•	價	援	辦	如	繞	相	全	
交	貨工	所		例	不王	海		交	以	法	係	越	符	行	
税	及	載		辦	再	道		官士	爲	係	車	捷	卽	入	
後女	在	張		理	納	運		亦	例	專	脚	徑	於	官	
在	他口	家日			税	往		म	其	指	運	不	執	但	
 年	口販	口 等			如	議			罰	俄日	夫	按	照	沿	
平限	殿	可處			由天	定通			令	國	作	第一	内	途	
丙	良 土	処之			入津	通商			入官	陸	弊	三 冬	註	貫	
出	上貨	と路			译及	岡各			ト之	路通	有	條	明十	係句	
Ц Ц	兵 經	石行			人 他	н П			と貨	通 商	違以	所 載	方司	包然	
ह	津	走				應			貝如	岡經	上	戦之	可免	箱	
國	囘	ん俄			運	巡按			商	挫 過	上章	と路	兄其	損疲	
將	國	商			五入	照			両人	過各	早程	品行	丹 議	壞必	
在	如	運			内	 税			反願	百處	貨	走	哦罰	迩應	
一天	在	近貨			地	測			將	<u></u> <u> </u> 而	員主	足以	副儺	遮政	
津	他	出			應	在			原	言	工實	遊	儒有	岐 装	
所	Ц	Π			芯按	天			が貨	各	承不	沿	沿	衣 者	
									77	P8	- •	. 14	ы	1	
							14								

1000 三257-4 機商由俄國運來貨物至天津除報明酌留賬家口之貨外如查有原貨抽換或數目 第六條 第六條 第二代 第六條 第二條 第二條											J
 16 商由俄國運來貨物至天津除報明酌留張家口之貨外如查有原貨抽換或數目常 16 商由俄國運來貨物至天津除報明酌留張家口之貨外如查有原貨抽換或數目常 17 節在張家口酌留之貨已在該口納稅而貨物有未經銷售者准該商運赴通州或天第二稅。 17 節正稅之半該口發給運貨執至馬牌和的嘉峪關欲運入內地者應照章程第九條天津運貨 18 商由俄國運來貨物至素州的嘉峪關欲運入內地者應照章程第九條天津運貨 19 正稅之半該口發給運貨執照應於沿途所過各關卡呈驗如無執照者則逢關 11 節由俄國運來貨物至素州的嘉峪關欲運入內地者應照章程第九條天津運貨 11 節由俄國運來貨物至天津除報明酌留張家口之貨外如查有原貨抽換或數目 					257 -						
目 貨 關子明天 律一	商由俄國運夾貨物至天津除報明酌留張家口之貨外如查有原貨抽換或第八條	內地之例一律辦理商由俄國運來貨物至肅州卽嘉峪關欲運入內地者應照章程第九條天津	第 税 遇 卡 抽	稅即正稅之半該口發給運貨執照應於沿途所過各關卡呈驗如無執照者則	俄商在張家口酌留之貨已在該口納稅者如欲運入內地應照各國總例再交	津銷售不再納稅幷將在張家口多交之一分補還俄商即於該口所發執照內	在張家口酌留之貨已在該口納稅而貨物有未經銷售者准該商運赴通州	六	納其由俄國運來貨物至肅州即嘉峪關者所有完納稅餉 等 事 應 照 天	商由俄國運來貨物自陸路至天津者應納進口稅餉照稅則所載正稅三分	H .
18 33				齃	子	明	天		律		
					18				 	33	

— 258 — 貨過 俄 沿 報 應 月 加 騢 中 照 口 俄 嘉 途 在 商 報 國 商 第三 報 第 明 封 口 以 峪 由 四 私 天 該 明 齃 明 由 杳 幷 中 科 下 冿 恰克圖 交 國 管 俄 條 賣 驗 原 將 條 布 章 或 貨 齃 拆 官 官 ¥ 納 相 紿 在 程 物 執 員 歸 進 運 符 繳 動 蓋 該 辦 來 照 銷 迅 呢 口 希 暫 件 印 齃 化 理 さ 貨 圖 速 照 IE 如 數 紿 城 布 口 物 官 該 於 點 稅 逃 慿 內 前 楚 銷 後 運 路 稅 並 數 用 售 據 商 照 往 查看 呈 由 經 情 中 貨 或 准 以 內 天 中 前 張 事 其 明 爲 註 俄 津 運 家 熨 應 運 日 限 驗 往 往 明 兩 者 一官發 口. 照 期 期 貨 照 亦 天 內 或 以 不 文字 任 第 前 號 蓋 津 地 慿 由 給賣 **聽**將 戳 其 八 頙 足 應 行 查 此 條 請 應 放 詿 由 徴 如 核 路 貨 貨 章 行 領 豫 明 張 收 查 該 行 准 酌 新 查 商 程 該 先 閞 家 稅 走 單 照 驗 留 罰 報 人 П 商 查 該 餉 方 若 所 明 Ż 姓 發 辦 註 驗 東 商 准 千 該 時 名 報 明 不 壩 紿 應 銷 於 處 貨 補 貨 有 運 得 如 通 售 官 П 色包 有 數 紿 過 州 貨 俄 銷 不 員 字 拆 官 行 孰 ----售 懞 符 傐 動之 件數 走其 儻 照 所 限 查 -----有 時 發 查驗放行等 Ŧ. 該 件 面 商 辰 目 由 運 H 至 其 商 仍 人 貨 俄 任 內 就 遺 係 由 慿 照 執 國 在 有 近 邊界運 失 該 限 沿 照 該 隱 齃 執 途 幷 六 閞 事 刷 箇 匿 口 照 口 各 由 均 12

Правила для сухопутной торговли. 千 所 南 有 慿 處 或 俄 其 陸 報 國 兩 遺 中 此 e 文 附 威 路 北 明 査 第 如 威 第 路 失 照 字 商 ____ 地 國 明 e 淸 邊 何 通 ------a 界百 稽 商 各 方 執 官 後 字 幷 單 民 應 儏 儏 照 處之貨 官 扣 卡 註 譯 前 察 章 於 內 貨 往 里 之 貿 程 暫 留 倫 明 出 栺 入 蒙古 蒙 紿 主 炃 官 中 商 明 易 有 內 古 さ 慿 應 附 蓋 國 人 卡 文 及 處 未 據 報 近 用 地 姓 准 倫 天 經 界 准 明 俄 戳 名 或 過 任 中 e Ш 銷 其 附 記 時 隨 界 慿 俄 南 邊 文 售 執 近 爲 在 人 該 兩 兩 界 執 領 慿 附 姓 北 此 商 者 官 前 事 其 近 名 照 兩 准 應 各 人 貨 官 民 其 或 無 邊 漢 路 按 行 有 色包 任 界 文 運 其 以 領 執 本 貿 本 照 易 事 中 往 運 便 照 威 便 件 天 請 官 者 貿 到 國 內 官 邊 商 冿 蒙 從 民 領 卡 牲 可 所 袛 界 易 古 嚴 音 新 過 用 發 能 均 及 倫 限 界 呈 蒙 肅 數 中 由 不 及 照 罰 制 州 天 驗 目 古 章 納 辦 者 辦 俄 ____

字

11

兩

程

理

稅

33*

若

- 259 ----

্যকৃ ন

5 -

卽

山

面

遇

任

該

Протоколъ о денежномъ вознаграждении.

光緒七年正月二十六日訂於森比德堡都城 IIOдинсали: HHROJEBH TEPCS. (M. II.) EBITEBIH EBIQUEBS.	交納末一次在換約後二年期滿交納此專條應與載明	号收领作为每四位月交纳一次第一次自换约後四位	十圆雾十三希令八本士付舆偏敦城内布拉得别林格	國付給外按每次中國淨交英金磅二十三萬八千六百	六十四圓零二希令勻作六次除兌至倫敦匯費毋庸由	以上银卢布政百万团合英金磅一百四十三万一千六	大臣认将此纵交纳次序辦法商定如左	布政百萬圓歸還俄國自換約之日起二年歸完兩國全	将俄兵代收代守伊犁兵費及俄民各案补邺之款共银	按照中俄兩國全權大臣現在所定條約第六條所載中	專條
			••	百		-		••			

光緒七年正月二十六日訂於森比德堡都城校對無訛遇有講論以法文為証兩國全權大臣議定此約備漢文俄文法文約本兩分畫押蓋印為憑三國文字日起以六箇月為期	

.

. .

125

一262— 此約本兩國從前所定條約未經此約更改之欵應仍舊照行 一千八百六十年即咸豐十年在北京所定條約第十 小爾國從前所定條約未經此約更改之欵應仍舊照行 此約本國國從前所定條約未經此約更改之欵應仍舊照行 此約本國國
約本兩國 第十八百六十年 即 王 十 二 十 二 十 八百六十年 1 二 一 十 八百六十年 1 二 一 千 八百六十年 1 二 一 千 八百六十年 1 二 七 儒 各 按 本 國 之 例 将 法 本 國 之 例 将 法 本 國 之 例 将 法 和 無 原 物 作 價 向 該 犯 追 償 倘 該 犯 二 告 作 篇 乃 五 十 八 年 五 十 八 日 二 代 將 浩 昭 二 約 光 5 一 代 第 一 代 第 一 一 一 代 第 一 一 一 代 第 一 代 第 一 一 代 第 一 代 第 一 一 代 第 一 一 代 第 一 一 代 第 一 一 一 代 第 一 一 一 代 第 一 一 一 一
約本兩國 第十八百六十年即咸豐十年在北京所定條約第十八百六十年的咸豐十年在北京所定條約 第十八條 第十八條 第十八條 第十八條 第十八條 第十八條 第十八條 第十八條
地愛 知 設 地 盜 條 年 方 琿 邊 法 方 誘 至 內 房 所 界 官 取 今 會 居 所 界 宵 不 禪 會 民 定 兵 自 不 離 所 民 定 并 î 能 經 務 月 能 稅 稅 稅 稅 易 約 附 越 界 露 應 第 路 度 雅 隆 鄉 及 兩 廣 復 所 版 服 應 應 將 收 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服 服

得援以爲例				•				263							
應將現照上等茶納稅之各種下等茶出口之稅先行分別酌減至各種茶稅 國總例辦理如將來總例有應修改之處由兩國商議的定擬於未定稅則以 有人民在中國內地及關外地方陸路通商應照此約所附章程辦理此約所 第十五條 爾自俄國販貨由陸路運入中國內地并准在以上各處銷售俄商在以上各城各口 由天津運往別口及中國內地并准在以上各處銷售俄商在以上各城各口 」 一 商自俄國販貨由陸路通商章程自換約之日起於十年後可以商議酌豉如 第十五條 對十五條 對十五條 對十五條 對十五條 對十五條 對十五條 對十五條 」 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一															
應將現照上等茶納稅之各種下等茶出口之稅先行分別酌減至各種茶稅 國總例辦理如將來總例有應修改之處由兩國商議的定擬於未定稅則以 有人民在中國內地及關外地方陸路通商應照此約所附章程辦理此約所 第十五條 爾自俄國販貨由陸路運入中國內地并准在以上各處銷售俄商在以上各城各口 由天津運往別口及中國內地并准在以上各處銷售俄商在以上各城各口 」 一 商自俄國販貨由陸路通商章程自換約之日起於十年後可以商議酌豉如 第十五條 對十五條 對十五條 對十五條 對十五條 對十五條 對十五條 對十五條 」 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一	前	宜	將		各	+	載	俄		貿	及	或	俄		得
將現照上等茶納稅之各種下等茶出口之稅先行分則酌減至各種茶稅 他國陸路通商與旺如出入中國貨物必須另定稅則較現在稅則更為合 作六條 十六條 十六條 十六條 十六條 十六條 十六條 十二條 一世國內地及關外地方陸路通商應照此約所附章程辦理此約所 十五條 十六條 十六條 十六條 十六條 一世國內地及開外地方陸路通商應照此約所附章程辦理此約所 十五條 十一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一一		者		第					第				_	第	
現 現		應	俄	+	總	限	商	人		貨				-	
上等茶納稅之各種、大中國內地者可照舊經過張家口通州前赴天津 開 而 止應得利益照天津一律辦理 方 「 月末請商 改應仍照行十年俄國人民在中國沿海通商應照 大 「 月末請商 改應仍照行十年俄國人民在中國沿海通商 離 一 出 應 得 利 益 照 天津 一 律 辦理 一 期 如 地 方陸路 通商 章程 自 換 約 之 日 起 於 十 年 後 可 以 商 議 酌 改 如 六 「 月末請商 改 應 仍 照 行 十 年 俄國人民 在 中國 沿 海 通 商 章 程 自 換 約 之 日 起 於 十 年 後 可 以 商 議 酌 改 如 六 「 月末請商 改 應 仍 照 行 十 年 俄國人民 在 中國 沿 海 通 商 鹿 郎 山 九 中國 貨 物 必 須 另 定 稅 則 較 現 在 祝 則 更 為 合 四 出 口 之 稅 均 按 槌 百 抽 五 之 例 定 擬 於 未 定 稅 則 更 為 合 四 出 二 之 稅 均 按 値 百 抽 五 之 例 定 擬 於 未 定 稅 則 更 為 合 四 加 前 赴 天 津	現	由		六	例	滿	各	民	Æ.	幫	置	冿	俄		
等茶納稅之各種不用國內地者可照舊經過張家口通州前赴天津 「一」上應得利益照天津一律辦理 」」「一」」」「「」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」」	照	兩	陸	條	辦	前	條	在	條	至	買	運	或	條	例
茶納稅之各種 下等茶出口之稅先行分別酌減至各種茶稅 此應得利益照天津一律辦理 此應得利益照天津一律辦理 的地及關外地方陸路通商應照此約所附章程辦理此約所 將來總例有應修改之處由兩國商議的定 以商議酌或應仍照行十年俄國人民在中國沿海通商應照 別有應修改之處由兩國商議酌定 正如出入中國貨物必須另定稅則較現在稅則較是在稅則較 是在中國沿海通商應照 別 部 業納稅之各種下等茶出口之稅先行分別酌減至各種茶稅		威	路		理		及	中		齃	貨	往	販		
熱稅之各種 不明國內地者可照舊經過張家口通州前赴天津 送回國者亦由此路行走幷准俄商前往肅州 即嘉峰關 與旺如出入中國貨物必須另定稅則較現在稅則更為合 來總例有應修改之處由兩國商議酌定 來總例有應修改之處由兩國商議酌定 來總例有應修改之處由兩國商議酌定 常業出口之稅均按值百抽五之例定擬於未定稅則更為合		商				偪	所	E		而	物	別	貨		
税之各種下國內地者可照舊經過張家口通州前赴天津 「回國者亦由此路行走幷准俄商前往肅州町嘉峰關 」四國者亦由此路行走幷准俄商前往肅州町嘉峰關 一世國內地幷准在以上各處銷售俄商在以上各城各口 田如出入中國貨物必須另定税則較現在稅則較現在稅則更為合 一世國治地 (1) 一律辦理 一個國者亦由此路行走幷准俄商前往肅州町嘉峰關 一世」之稅均按值百抽五之例定擬於未定稅則更為合 一世」之稅均按值百抽五之例定擬於未定稅則更為合					將			內			運	П	由		
之子種 不要 法 化乙基											送		陸		•
各種下等茶出口之稅大行分別酌減至各種茶稅 出口之稅均按值百抽五之例定擬於未定稅則更為 合種下等茶出口之稅大行分別酌減至各種茶稅 以上各城各口			-										路		
種下等茶出口之稅先行分別酌減至各種茶稅 車」之稅均按值百抽五之例定擬於未定稅則更為合 本由此路行走幷准俄商前往肅州即嘉峪關 」之稅均按值百抽五之例定擬於未定稅則更為合 」之稅均按值百抽五之例定擬於未定稅則更為合						-		-							
下等茶出口之稅,上各處銷售俄商在以上各城各口 一推在以上各處銷售俄商在以上各城各口 一推在以上各處銷售俄商在以上各城各口 一推在以上各處銷售俄商在以上各城各口 一推在以上各處銷售俄商在以上各城各口 一推在以上各處銷售俄商在以上各城各口 一種辦理此約所附章程辦理此約所 副商職照 一定稅,并年後可以商議酌定 一個沿海通商應照 一定稅,并年後可以商議酌改加 一定稅,并年後可以商議酌改加 一定稅,并年後可以商議酌改加 一定稅,并年後可以商議酌改加 一定稅, 一, 一之稅, 一之稅, 一之, 一之, 一之, 一之, 一之, 一之, 一之, 一之															
等茶出口之稅,上各處銷售稅商在以上各城各口 此路行走幷准稅商前往肅州 開幕 時 約 之 定 和 一 律 辦 理 一 律 統 約 之 日 起 於 十 年 俄 國 人 民 在 中 國 乃 定 税 則 較 列 定 税 所 附 章 程 勝 题 人 民 在 中 國 乃 定 税 則 較 別 定 税 所 附 章 程 勝 四 以 商 議 酌 定 税 所 附 章 程 勝 理 此 約 所 附 章 程 一 》 二 之 例 定 税 約 二 日 起 於 十 年 後 同 以 高 議 酌 定 和 五 一 一 》 一 》 一 》 二 名 定 税 約 二 一 一 一 二 名 定 税 約 一 一 一 一 一 一 之 一 一 一 一 一 二 一 一 之 一 一 一 一															
茶山一地茶山一本山本市市 <tr< td=""><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr<>															
出 存 一 本 市 市 市 市 市 市 市 市 市 市 市 市 市										冿			•		
口 値 必 由 年 代 問 離 理 并 准 化 聞 離 理 推 化 問 離 理 推 化 問 離 理 推 化 商 離 理 推 化 商 離 理 推 化 商 離 屈 起 於 十 年 後 可 以 商 離 配 此 約 所 附 章 程 辦 理 此 約 所 附 章 程 辦 理 此 約 所 附 章 程 辦 理 此 約 所 聞 立 和 五 之 例 定 擬 於 十 年 後 可 以 商 議 酌 旼 即 加 慮 腔 即 減 至 在 稅 則 更 為 合 臨 知 所		-								 /+1					,
之 百 須 兩 佛 理 并 备 應 理 并 备 應 理 并 备 處 銷 售 經 過 於 未 定 稅 則 較 現 在 中 國 沿 海 議 酌 定 起 於 十 年 後 可 以 商 蘢 化 約 所 附 章 程 辦 理 此 約 所 前 往 庸 州 即 嘉 峪 閧 更 斎 薩 堅 四 沼 海 遘 酌 改 如 前 社 天 津 通 商 薩 敗 次 未 定 稅 則 更 斎 薩 敗 的 欣 郎 淑 五 之 例 定 擬 於 未 定 稅 則 更 斎 藤 敗 助 減 主 名 城 各 口 単 幕 必 附 剛 嘉 峪 閧 即 嘉 峪 閧 即 嘉 峪 閧 即 嘉 峪 閧 即 嘉 裕 閧 更 斎 彦 和 助 政 加															
 税抽另國國起照 准處舊 稅抽方定 商人 比約 倍銀 一個 一個															
先五定商人於此俄銷經過一方一日一方一日一方一日一方一日一方一日一方一日一方一日一方一日一方一日一方一日二方一日 <t< td=""><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>埋</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></t<>										埋					
行之稅議民 十約商售過分例則酌否前酌在所前前市所前前市市市別定中後前市市市市現市市													-		
分例則酌在年所前俄張別定較定中後附往商家口別定較定中後附推商家口謝規國可章肅山以謝款在沿以程州小前上各城各口和前一二二二一二二二<					-										
別 定 較定 中 後 附往 商 家別 定 較定 中 後 附往 商 家酌 擬 現回 可 章庸 ム 山減 於 在沿 以 程州 以 通涵 於 在治 商 辦印 上 各 城 各 山紅 玉 和商 謝 此印 嘉 峪 關香 敢 則商 改 約所凝 則 為應 改 約所						-									
敵 現國 可 章肅 在 口敵 於 在沿 以 程州 以 通江 於 在沿 以 程州 以 通至 未 稅海 商 辨即 上 州各 定 則通 議 理師 鼎 峪種 稅 更商 酌 此上 各 城 各 大茶 則 爲應 改 約日孫 以 合照 如 所所															
減 於 在沿 以 程州 以 通至 未 稅海 商 辦印各 定 則通 議 理印商 酌 此前種 稅 更商 酌 此孫 則 爲應 改 約稅 以 合照 如 所					Æ									•	
至未稅海商辦各定則通議理通職理種稅更商酌此薬則為應改約税以合照如所				·											
各定則 通議理 印 各前 種稅更 商酌此 嘉 城赴 茶則為 應改約 塔 子 稅以合 照如所 開 一津										i	[]				
 種稅更 商酌此 希城赴 茶則為 應改約 税以合 照如所 開口津 											1 I				
茶則為 應 政約 ^俗 各 天 税以合 照 如 所 關 口 津											嘉				
税以合 照如所 開口津											峪				
											齃				
		-						7		,	<u>'' ann an</u> ll		-		

- 264 -千 俄 其 議 魯 設 俄 領 據 由 同 官 由 員 定 官 國 買 事 可 兩 八 灵 木 第 查 地 第 之處 + = 之 + 齊 稅 人 以 ġ 方 百 應 賣 官 辦 Ξ 及 呈 官 禮 民 官 設 貨 則 及 如 五 領 閞 物 卽 均 准 報 員 因 紿 +條 儏 地 相 外 將 會 待 事 准 方 領 貿 地 或 在 -----· 之 天 免 中 事 官 官 蓋 年 用 貿 同 易 兩 各 稅 易 官 查 房 現 設 事 威 卽 さ 處 錢 山 亦 蒙 務 亦 咸 法 及 辦 人 古 或 例 南 照 務 致 民 及 地 兩 可 豐 起 以 廢 舊 令 張 張 北 地 方 或 在 元 貨 方 官 不 中 家 年 家 棄 兩 照 人 爭 貿 民 端 路 依 處 所 口 相 以 納 戜 口 各 易 字 爲 貿 易 聽 上 稅 應 無 定 准 俱 據 預 其 所 城 幷 照 與 易 領 伊 俄 貿 辦 定 自 等 畫 事 可 載 准 舊 犂 民 幷 易 押 貨 行 中 俄 不 理 事 而 塔 建 暫 物 致 檡 爾 准 民 納 蓋 准 造 熨 不 在 印 巴 俄 各 運 人 俄 舖 稅 生 從 房 其 載 哈 處 納 伊 事 民 民 爲 蒙 中 台 以 犂 貨 建 行 准 稅 慿 端 古 物 各 遇 調 俟 應 造 棧 俄 塔 通 舖 種 民 將 爾 各 有 租 處 或 由 商 巴 處 貨 出 來 賃 房 童 在 不 如 領 哈 舖 物 商 及 按 不 事 行 程 自 入 台 字 各 房 棧 第 置 抵 販 務 能 官 等 他 +帳 運 輿 喀 盟 據 調 地 與 方 處 處 事 Ξ 各 旺 什 設 辦 地 完 內 噶 所 方 儏 由 官 理 或 地 辦 照 貨 兩 爾 與 情 圡 結 官 未 字 不 法 事 再 物 鳥 ____ 國 公 6

			• •			_	265 -								
之處或與本城地方官或與地方大憲往來均用公文彼此往來會晤均以友邦	俄國領事官駐中國遇有公事按事體之關繫案件之緊要及應如何作速辦理	第十一条	口及十八省東三省內地不得援以為例	領事官以此事相託中國官即妥為照料吐魯番非通商口岸而設立領事各海	路寄發信函按照天津條約第十一條北京條約第十二條可由台站行走俄國	地方官幫同租覓暫住房屋俄國領事官在蒙古地方及天山南北兩路往來行	牲畜设立填望等地嘉峪關及吐魯番亦一律照辦領事官公署未經起蓋之先 "	一于八百六十年即咸豐十年北京條約第五第六兩條應給千可蓋房屋收放	吐魯番所設領事官於附近各處地方關繫俄民事件均有前往辦理之責按照	齐古城五處俟商務興旺始由兩國陸續商議添設俄國在肅州 即 嘉 峪 關 及	即嘉峪關及吐魯番兩城設立領事其餘如料布多鳥里雅蘇台哈密鳥魯木	俄國照舊約在伊犂塔爾巴哈台喀什噶爾庫倫設立領事官外亦准在肅州	· 第十條	往查勘照兩國現管之界勘定安設界牌	

. Here is 1

.

· •• •

犂 伊 界 再 H 俄 國 以 酌 山 會 同 約 特 上 第 定 過 同 冶 第 地 犂 國 過 起 第 所 按 第 九 新 Ξ 八 方 西 七 所 派 黑 勘 伊 定舊 大 七 儏 政 年 條 與 邊 照 屬之費爾干省與中 界 伊 犂 儏 第 以 員 塔 俄 地 爾 河 此 歸 界 方 安 八 約 特 往 或 城 設 兩 妥 界 所 應 什 南 地 協 方 歸 附 界 河 約 至 條 交 所 幷 專 牌 至 所 鳥 俄 界 薩 宗 定 將 儏 該 定 國 內 兩 齋 自 管 大 鳥 島 兩 屬 載 威 爾 刖 國交 國 山 員 桑 喀 嶺 湖 廓 珍 以 辦 等 所 界 迤東 什 畫 麕 便 法次序二年 島 會 里 之哈 噶 地 札 山 因 齊 之 界 爾 直 入 順 地 方 特 及 線 薩 霍 俄 西 方 村 邊交 從 由 克 查 籍 時 東 爾 歸完 前 分 分 有 邊 果 而 日 界 界 未 別 不妥之處 自 斯 棄 由 地 圡 大 淸 田 此 河 兩 方 界 臣 楚 處 至 地之民在 或 亦 牌 就 該 往 至 商 由 之交界 此 分 河 應 南 議 兩 直 界 由 入 酌 順 彼安 國 線 辦 伊 定 同 兩 與舊 特 各 冶 法 犂 或 派 處 置中 應 Ξ 河 特 界之間 大 自 年 應 派 箑 員 威 由 大 塔 流 奎 前 峒 臣 處 伊 兩 城 4

<u>- 266</u> ---

俄商及被害俄民家屬各案補邺之欵共銀盧布九百萬圓歸還頌	大俄國自同治十年代收代守伊犂所需兵費幷所有前此在中國立	大皇帝允将	大清國	第六條	竣亦可		267 大皇帝批准條約將通行之事派委妥員前往塔什于城知照 土爾 吉	大清國	斯坦總督商定次序開辦陝甘總督奉到	伊犁城會齊辦理施行該大臣遵照督辦交收伊犁事宜之陝甘總	兩國特派大臣一面交還伊犂一面接收伊犂幷遵照約內關繫在	第五條	程第十三條所定貿易圈以外者應照中國民人一體完納稅餉	伊犂之時入俄國籍者不得援此條之例俄國人田地在咸豐元年
俄	境					珳 能	古 斯			總	交		-	年
國自	內被					於	坦			督與	收各			伊 犂
西換	搶					先	總			±	事			通
約	受					期	督白			爾吉	宜			商 音
さ	虧					辦	自			吉	在		0.1 +	章
							3						34*	

					- 26	8 —						
人	• 第四条 帶財物中國官幷不攔阻	交收伊犂以前詢明其願遷居俄國者自交收伊犂之日起子一年限期遷居攜	伊犂居民或願仍居原處為中國民或願遷居俄國入俄國籍者均聽其便應於	第三條	大皇帝恩旨出示曉論伊犂居民	2 大清國	國官員於交收伊犂以前遵照	论言将伊犁扰乱时及平靖後该处居民所為不是無分民教均免究治免追财產中	大皇帝允降	大清國	第二條	大清國管屬其伊犂西邊按照此約第七條所定界址應歸俄國管屬

Договоръ заключенный въ С.-Петербургѣ, 12 (24) Февраля 1881 года.

交 允 國 第 漸 國 欽 欽 欽 於 漸 兩 國 欽 蒙 差 出 報 兩 國 欽 差 出 報 爾 國 全 差 遂 政 世 俄 银 圣 整 彰 政 世 俄 银 國 全 權 秋 臣 智 理 建 按 俄 银 星 權 大 臣 智 理 建 按 俄 俄 曼 全 權 大 臣 智 理 建 按 俄 俄 國 全 權 大 臣 智 理 理 總 管 外 部 大 臣 曾 同 商 定 徐 所 斯 奉 全 權 大 臣 曾 同 商 定 徐 所 新 奉 全 權 杜 十 一 年 即 同 治 十 年 俄 兵 代 收 伊 布格 曾		
1	 	

<u>— 269 —</u>

Протоколъ.

Нижеподписавшіеся, статсъ-секретарь, сенаторъ, дѣйствительный тайный совѣтникъ, управляющій Императорскимъ Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, Николай Гирсъ, и имѣющій титулъ Ни-юнъ-хоу, вице-предсѣдатель кассаціонной судебной палаты, чрезвычайный посланникъ и полномочный министръ Его Величества Императора Китайскаго при Его Величествѣ Императорѣ Всероссійскомъ, Цзэнъ, собрались въ Министерствѣ Иностранныхъ Дѣлъ для обмѣна ратификованныхъ актовъ договора между Россіей и Китаемъ, подписаннаго въ Санктъ-Петербургѣ ¹²/₂₄ Февраля 1881 года.

По прочтенія подлежавшихъ разм'єну документовъ, которые были признаны во всемъ тождественными съ подлиннымъ актомъ, былъ произведенъ обычнымъ порядкомъ разм'єнъ экземпляра Договора, ратификованнаго Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ 4-го Августа 1881 года, на экземпляръ ратификованный Его Величествовъ Императоромъ Китайскимъ ³/15</sub> Мая 1881 года.

Въ удостовърение чего нижеподписавшиеся составили настоящий Протоколъ, съ приложениемъ ихъ печатей.

Составленъ въ Санктъ-Петербургѣ, 7-го Августа тысяча восемьсотъ восемьдесятъ перваго cent quatre-vingt-un. года.

(Подписаль:) Н. Гирсь. (Подписаль:) Цзэнь. (Signé:) Nicolas de Giers. (Signé:) Tseng. (М. П.) (М. П.) (L. S.) (L. S.)

••>#<••

Procès -verbal.

Les soussignés, Nicolas de Giers, secrétaire d'état, sénateur, conseiller privé actuel, dirigeant le Ministère Impérial des Affaires Étrangères, et Tseng, marquis de Neyong, vice-président de la haute cour de justice, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de la Chine près Sa Majesté l'Empereur de Russie, se sont réunis à l'hôtel du Ministère des Affaires Etrangères pour procéder à l'échange des actes de ratification du Traité entre la Russie et la Chine, signé à Saint-Pétersbourg, le ¹²/₂₄ février 1881.

Après lecture des instruments respectifs, lesquels ont été reconnus textuellement conformes à l'acte original, l'échange de l'acte ratifié par Sa Majesté l'Empereur de Russie le $\frac{4}{16}$ août 1881 contre l'acte ratifié par Sa Majesté l'Empereur de la Chine le $\frac{3}{15}$ mai 1881, a eu lieu selon l'usage.

En foi de quoi les soussignés ont dressé le présent procès-verbal et l'ont revêtu du cachet de leurs armes.

Fait à Saint-Pétersbourg, le 7 août mil huit cent quatre-vingt-un.

	cont dans	
วมน	(Signé:) Nicolas de Giers	(Signé) Tseng

ОГЛАВЛЕНІЕ.

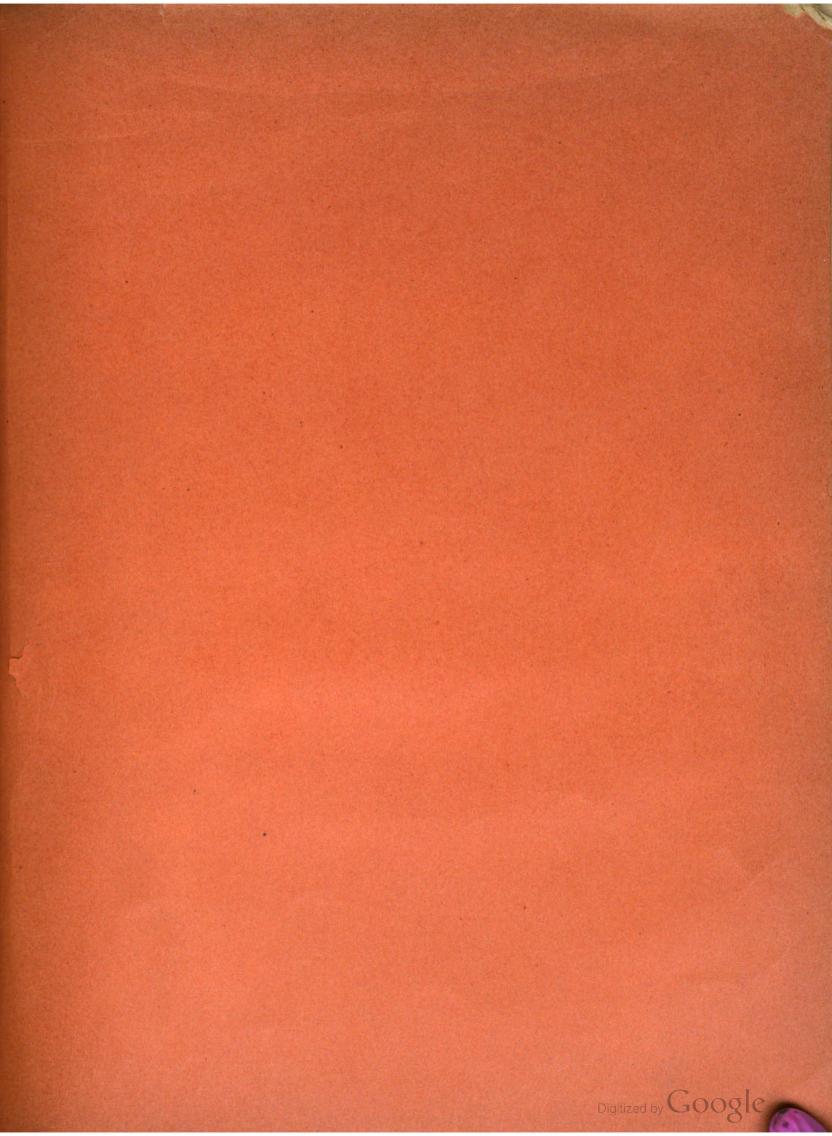
•

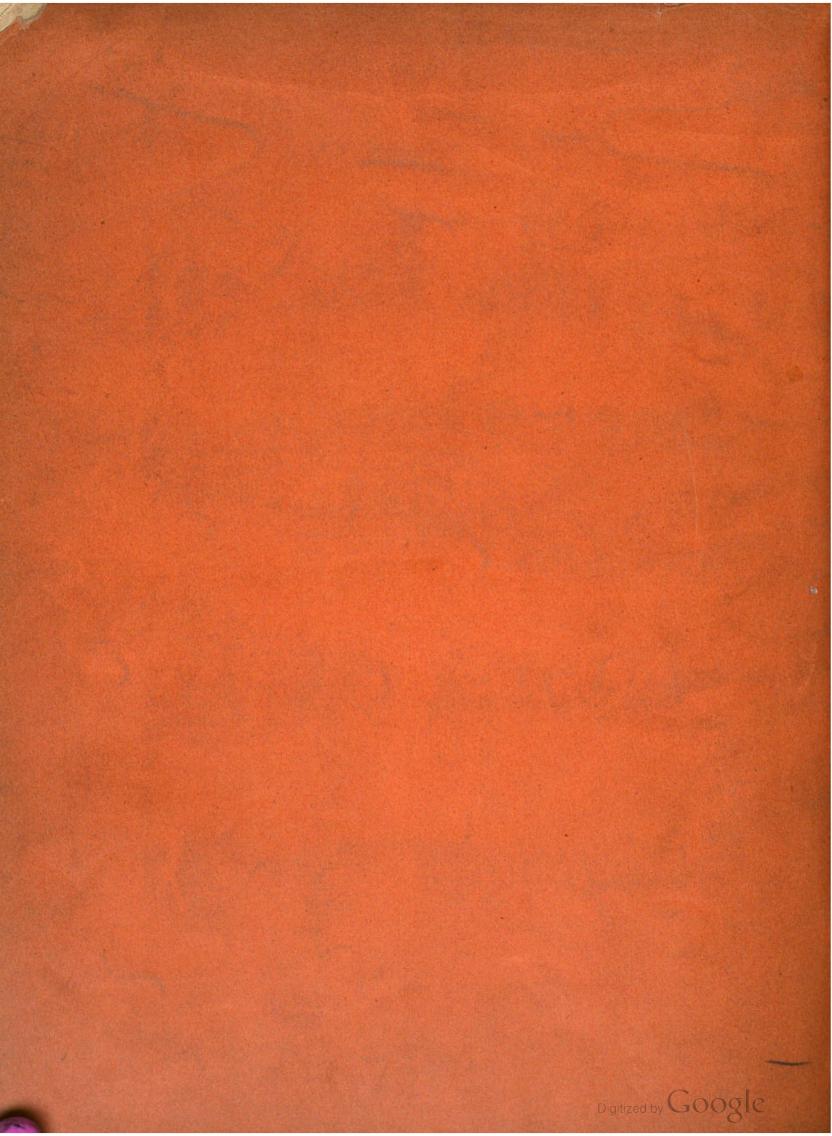
. .

•

Нерчинскій договоръ 1689 г	1
Буринскій трактать 1727 г	11
Размѣнное письмо или запись, учиненная при урочищѣ Абагайту-сопкѣ 12 Октября 1727 г	27
Размѣнное письмо или запись 27 Октября 1727 г.	41
Кяхтинскій трактать 1727 г. (1728 г.) (Тексть трактата съ Россійской стороны)	50
Кяхтинскій трактать 1727 г. (1728 г.) (Тексть трактата съ Китайской стороны)	74
Дополнительная статья къ Кяхтинскому трактату 18 Октября 1768 г.	84
Международный актъ, размѣненный 8-го Февраля 1792 г.	93
Торговый трактать, заключенный 26 Іюля 1851 г. въ Кульджб	96
Договоръ, заключенный въ Айгунъ въ 1858 г.	110
Трактатъ, заключенный въ Тянь-Цзинъ въ 1858 г.	122
Дополнительный договоръ, заключенный въ Пекинъ въ 1860 г	159
Протоколъ размѣна Пекинскаго дополнительнаго договора	172
Дополнительная статья къ Пекинскому договору	188
Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинъ 20 Февраля 1862 г.	192
Дополнительный тарифъ пошлинъ съ предметовъ торговли России съ Китаемъ	196
Правила для сухопутной торговли съ Китаемъ, заключенныя въ Пекинъ 15 Апръля 1869 г	211
Договоръ, заключенный въ СПетербургъ 12/24 Февраля 1881 г	225
Протоколь объ уплатъ Китайскимъ Правительствомъ Россійскому девяти милліоновъ металли-	
ческихъ рублей	236
Правила для сухопутной торговли, приложенныя къ Петербургскому договору	238
Списокъ пограничныхъ пунктовъ, чрезъ которые могутъ протвяжать русские подданные,	
отправляющиеся для торговли въ Китай	248
Протоколъ обмѣна актовъ договора 1881 г	270

. . ۲

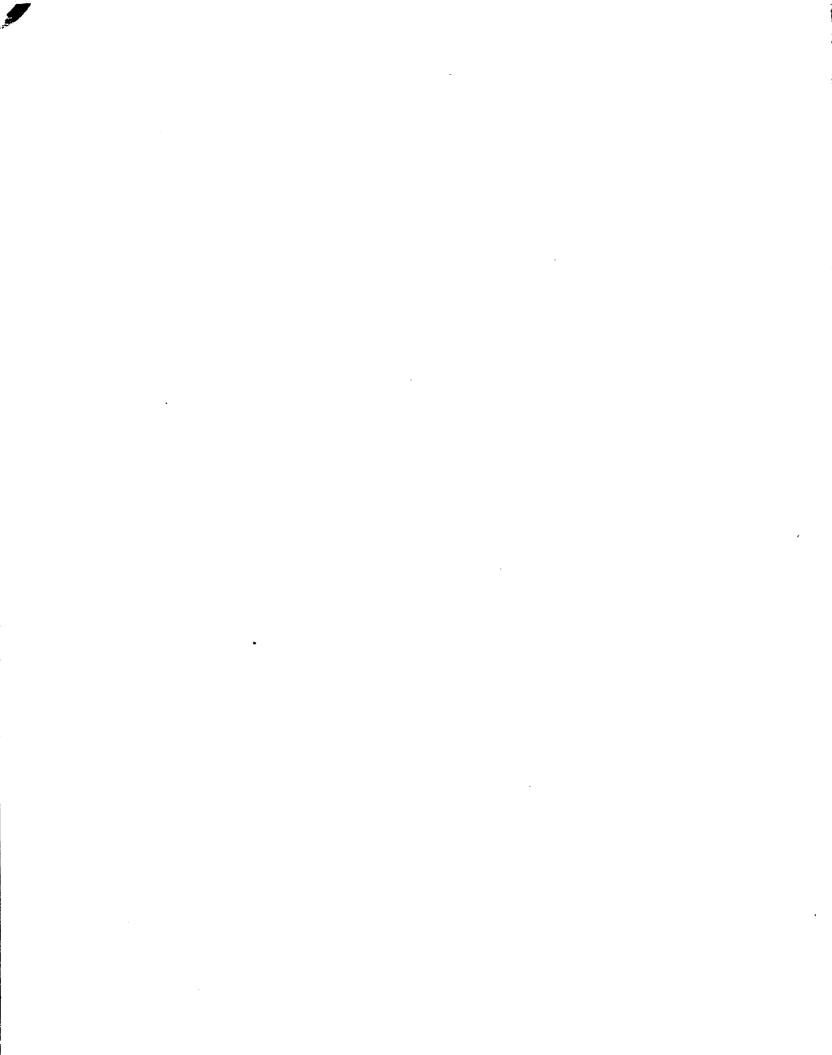

• · · ·

Digitized by Google

1

. .

. .

. .

.

.

.

.

-

.

.

